

Початкове ТОВАРИСТВО 5

Учення і Завіти
Історія Церкви
Вік 8–11

Початкове ТОВАРИСТВО 5

Учення і Завіти
Історія Церкви

Для навчання дітей віком від 8 до 11 років

© 1996, 1997 by Intellectual Reserve, Inc.
Усі права застережено
Printed in Germany
Текст англійською мовою затверджено: 6/97
Переклад затверджено: 6/97
Назва оригіналу: *Primary 5: Doctrine and Covenants/Church History*
34602 192 Ukrainian

Зміст

Номер та назва уроку	Сторінка
На допомогу вчителю	v
Хронологія подій в історії Церкви	xvi
1 Джозеф Сміт і Перше видіння	1
2 Відступництво і необхідність відновлення Церкви Ісуса Христа	8
3 Ангел Мороній являється Джозефу Сміту	14
4 Джозеф Сміт готується до одержання золотих пластин	18
5 Джозеф Сміт одержує золоті пластини	23
6 Джозеф Сміт починає переклад золотих пластин	29
7 Джозеф Сміт перекладає золоті пластини	35
8 Відновлення священства	40
9 Свідки бачать золоті пластини	46
10 Видання Книги Мормона	51
11 Організація відновленої Церкви Ісуса Христа	57
12 Відновлення важливих обрядів	62
13 Перші місіонери проповідують євангелію	69
14 Емма Сміт робить добірку священних гімнів	75
15 Пророк отримує одкровення для Церкви	81
16 Святі збираються в Кертленді, штат Огайо	86
17 Едварда Партриджа покликають першим єпископом	92
18 Господь дає закон посвячення	97
19 Святих навчено розпізнавати добро і зло	104
20 Сміт перекладає Біблію та інші Священні Писання	110
21 Джозефа Сміта вимазано дьогтем і вивалено в пір'ї	116
22 Видання одкровень останніх днів	121
23 Пророк бачить видіння про три ступені слави	127
24 Школа пророків і Слово мудрості	134
25 Будівництво Кертлендського храму	141
26 Освячення Кертлендського храму	147
27 Святих виганяють з округи Джексон	155
28 Табір Сіону вирушає до Міссурі	161

29	Місіонери вирушають в інші країни	168
30	Адам-онді-Аман	176
31	Наказ про винищення	183
32	Джозефа Сміта несправедливо ув'язнено	190
33	Святі будують Наву—Прекрасне місто	196
34	Джозеф Сміт навчає про хрищення за померлих	203
35	У храмі в Наву проводяться священні обряди	209
36	Джозеф Сміт складає Уложення віри	216
37	Убивство Джозефа і Гайрума Смітів	222
38	Бригам Янг очолює Церкву	229
39	Святі засновують Уінтер-Квотерз	235
40	Загони перших піонерів перетинають рівнини	243
41	Святі заселяють долину Солоного озера	252
42	Піонери проявляють віру в Ісуса Христа	259
43	Загони з ручними візками прибувають у долину Солоного озера	269
44	Будівництво й освячення Солт-Лейкського храму	278
45	Лоренцо Сноу отримує одкровення про десятину	288
46	Зміцнення свідчення про відновлену євангелію	297
47	Священство може благословити наше життя (Урок підготовки до отримання священства)	303
	Посилання	309

На допомогу вчителю

Спаситель навчав про те, як важливо дотримуватися і навчати заповідей, кажучи: “Хто виконає та й навчить, той стане великим у Царстві Небеснім” (Матвій 5:19). Вам виявлено священну довіру допомогти дітям навчитися того, як дотримуватися завітів хрищення та зміцнити свідчення. Ви можете впливати на те, щоб змінити на краще життя кожної дівчинки, яка готується стати молодою жінкою, та кожного хлопчика, який готується стати молодим чоловіком і отримати священство.

У 1831 році, невдовзі після організації Церкви, Спаситель учив, що вчителі будуть навчати принципам Його євангелії, що містяться в Біблії та Книзі Мормона (див. УЗ 42:12), які на той час були єдиними доступними Писаннями. Сьогодні вчителі зобов’язані навчати священним істинам з Головних трудів, куди також входять Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина, щоб допомогти дітям розвинути віру в Бога та Його Сина Ісуса Христа.

Курс навчання

Усі діти, яким на 1 січня виповнилося від восьми до одинадцяти років, мають навчатися з посібників Початкове товариство 4, 5, 6 і 7. Упродовж кожного року викладається тільки один курс навчання всім дітям цієї вікової групи. За 4 роки діти мають вивчити кожний із Головних трудів. Книга Початкове товариство 4 базується на Книзі Мормона, Початкове товариство 5—на книзі Історія Церкви, Ученні і Завітах та на книзі Джозеф Сміт—Історія, яка вміщена до книги Дорогоцінна Перлина, Початкове товариство 6 базується на Старому Завіті та книгах Мойсея та Авраама, які вміщені до книги Дорогоцінна Перлина, а Початкове товариство 7—на Новому Завіті.

Клас має бути організований у залежності від місцевих потреб і кількості дітей віком від 8 до 11 років. Проте, яким би не був ваш клас, вам необхідно пересвідчитися, що кожній дитині приділяється відповідна увага.

Коли дітям виповнюється 12 років, вони починають відвідувати збори Товариства молодих жінок та Ааронового священства під час проведення спільних заходів. Однак вони продовжують відвідувати заняття недільної школи Початкового товариства до 1 січня, коли вони почнуть відвідувати недільну школу.

Урок підготовки для отримання священства

У цьому посібнику вміщено особливий урок під назвою “Священство може благословити наше життя”. Цей урок має використовуватися вчителями, які навчають дітей віком 11 років, коли хлопчики готуються стати дияконами, а дівчатка—перейти в Товариство молодих жінок. Проведіть цей урок до того часу, коли першій дитині з вашого класу виповниться 12 років. Моліться, щоб мати провід Господа під час підготовки та проведення уроку, щоб діти зрозуміли, що таке священство, як саме воно благословляє їхнє життя та як вони можуть виконувати свій обов’язок поважати священство.

Уроки, присвячені Великодню і Різду

У цьому посібнику немає окремих уроків про Великдень і Різдво. Якщо ви бажаєте провести окремих урок, то можете підготувати його, використовуючи посилання з Книги Мормона, Нового Завіту та інших джерел, таких, як набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” й відповідні номери церковних журналів. Плануйте уроки, які допомагатимуть дітям наблизитися до Ісуса Христа й розуміти Його місію.

Навчання з допомогою цього посібника

Цей курс навчання розповідає про відновлення через пророка Джозефа Сміта Церкви Ісуса Христа в останні дні. Переказуючи та обговорюючи історичні події, наведені в уроці та уривках з книг Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина, ви допоможете дітям зміцнити їхнє свідчення про відновлення Христової Церкви та божественну місію пророка Джозефа Сміта. Вони також полюблять і відчують вдячність до святих, які попри всі труднощі та переслідування залишилися відданими євангелії Ісуса Христа.

Заохочуйте дітей читати самостійно чи з сім'єю вибрані уривки, вказані в розділі “Завдання для читання вдома” наприкінці кожного уроку. Засвоюючи із цих уроків важливі принципи, вони матимуть бажання зберігати завіти, які уклали з Богом, і служити в Його Церкві все своє життя. Ці істини також дадуть їм сили протистояти спокусам сучасного світу.

Особиста підготовка до навчання

Щоб виконати своє священне покликання навчати дітей, вам слід підготуватися розумово й духовно. Частиною такої підготовки є розуміння принципів, яких ви навчаєте, і свідчення про них. Спаситель, найвеличніший з учителів, учив нас того, як готуватися, щоб навчати інших людей Його євангелії:

- Смирено шукати Духа через молитву. Господь сказав: “Будь смиренним; і Господь Бог твій вестиме тебе за руку, і дасть тобі відповідь на твої молитви” (УЗ 112:10). Якщо ми смиренні, то матимемо благословення знати, як нам потрібно навчати дітей Господа згідно з Його волею.
- Досліджуйте Писання і слова сучасних пророків. Є велика сила у вивченні і розмірковуванні над словами Господа. Він заповідає нам: “Спочатку прагни отримати Моє слово, а тоді буде твого язика розв'язано; тоді, якщо ти захочеш, ти будеш мати Мій Дух і Моє слово, так, силу Бога для переконання людей” (УЗ 11:21).

Пророк останніх днів Президент Езра Тефт Бенсон підтвердив нашу потребу вивчати Господні слова: “Я раджу вам переглянути своє зобов'язання щодо вивчення Писань. Занурюйтеся в них щодня, щоб мати силу Духа під час служіння у своїх покликаннях” (*Ensign*, May 1986, p82).

- Дотримуйтеся своїх завітів. Ваша спроможність керуватися Духом залежить від вірності в дотриманні завітів, укладених з Небесним Батьком. Ви будете також подавати гарний приклад, якщо “пильну [ватимете], щоб виконувати завіти” (УЗ 42:13). Коли діти бачать вашу любов до Спасителя і прагнення жити за євангелією, вони матимуть більше натхнення йти за Ним.

- Шукайте шляхи, щоб допомогти дітям відчувати любов Спасителя. Частіше говоріть їм про свою любов до них, віддавайте належне їхній гідності й здібностям. Ваша любов і доброта допоможуть дітям зрозуміти, як Небесний Батько та Ісус Христос люблять їх. Це також допоможе їм навчитися любити інших.

Готуючись до уроку

Цей посібник допоможе вам організувати уроки, які розповідатимуть про різні події в історії сучасної Церкви та викладатимуть уривки з книги Учення і Завіти й Джозеф Сміт—Історія, що в Дорогоцінній Перлині. Уроки упорядковані таким чином, щоб допомогти дітям якомога краще зрозуміти Учення і Завіти як книгу Писань, що вчить про відновлення та встановлення церкви Ісуса Христа в останні дні. Викладайте уроки в тому порядку, в якому вони йдуть у посібнику. Кожен урок зосереджується на одному євангельському принципі й на тому, як діти можуть втілювати цей принцип у своєму житті, але головна ідея всіх уроків—допомогти дітям розвинути особисте свідчення про відновлену церкву Ісуса Христа.

Навчайте відповідно до можливостей вашого класу, пам'ятаючи про те, що розуміння матеріалу учнями набагато важливіше за вичерпне його розкриття під час уроку. Якщо ваші уроки будуть гарно підготовленими та цікавими, діти матимуть більше бажання слухати й навчатися. Готуючись і навчаючи через Духа, ви допоможете дітям зміцнити їхнє свідчення про істинність відновленої євангелії та Джозефа Сміта як пророка Відновлення.

Наступні кроки допоможуть вам краще готуватися до ефективного навчання дітей на ваших уроках:

1. З молитвою вивчайте мету уроку, історичні оповідання в уроці й уривки з Писань, перелік яких подається в розділі “Підготовка”, за тиждень чи два до викладання уроку. Прочитайте мету уроку, історичні оповідання й уривки з Писань та подумайте, як їх можна викласти дітям у вашому класі. Запитайте себе: “Про які найголовніші питання чи істини діти можуть дізнатися з цього уроку? Як цей урок може допомогти дітям розвинути віру в Ісуса Христа, зміцнити свідчення та дозволити їм протистояти злим спокусам, з якими вони зустрічаються?” Запишіть ідеї, які у вас виникли.

Книгу *Основи євангелії* (31110) було підготовлено як особистий навчальний путівник з основних євангельських принципів і вчень. Окремі розділи цієї книги вказані в розділі “Підготовка” у деяких уроках. Ці розділи допоможуть вам підготуватися, щоб навчати головному принципу чи вченню, що міститься в уроці. Примірник книги *Основи євангелії* (31110) можна взяти в бібліотеці вашого дому зборів або замовити в місцевому розподільчому центрі.

2. В уроках не говориться прямо, як саме викладати історичне оповідання чи оповідання з Писань, отже, вам слід шукати провідництва Духа, який допоможе визначити, чого і як навчати. Використовуйте різноманітні методи навчання кожного наступного тижня (див. розділ “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, поданий нижче). Плануйте, щоб якомога більше членів класу брали участь в уроці.

3. Виберіть з рубрики “Питання для обговорення та застосування” ті, що допоможуть дітям краще зрозуміти Писання й історичні оповідання та застосовувати їх у житті. Ви можете використовувати запитання в будь-який час упродовж усього уроку. Вам не обов’язково використовувати їх усі.
4. Прочитайте рубрику “Доповнюючі заходи” та сплануйте, коли і як саме використати ті з них, що допоможуть дітям з вашого класу краще зрозуміти Писання, історичні оповідання і мету уроку. Кожен клас має свої особливості, і деякі поради, ефективні для однієї групи, можуть не бути дієвими в іншій.
5. Не забувайте ділитися прийнятним особистим досвідом, пов’язаним з метою уроку. Нехай Дух спрямовує вас, коли будете ділитися особистим досвідом з класом і коли учні будуть ділитися своїм досвідом з вами та одне з одним. Деякі події в сім’ї та в особистому житті дуже священні або інтимні, тому їх не слід обговорювати прилюдно.

Як навчати з оповідань Писань та історичних оповідань

Вам потрібно завжди шукати Духа, коли готуєтеся до уроків і викладаєте їх (див. Алма 17:2–4; УЗ 42:12–14; 50:17–22). Дух допоможе вам побачити, як саме зробити уроки цікавими і сповненими значення для дітей початкового товариства.

Дехто з дітей у вашому класі може не знати Писань. Коли ви читаєте разом, будьте уважні до тих учнів, яким, можливо, потрібна допомога, щоб навчитися знаходити потрібні місця в Писаннях. На початку року ви можете відвести якийсь час, особливо, якщо навчаєте молодших дітей, на те, щоб показати їм, як знаходити посилання в Писаннях.

Джерела, залучені до складання кожного історичного оповідання, перераховані в кінці цього посібника в розділі “Посилання”. Якщо ви бажаєте краще розібратися в певному епізоді, згаданому в історичному оповіданні, звертайтеся до цих джерел.

Спробуйте застосувати різні методи подачі матеріалу, щоб утримувати зацікавленість дітей. Наведені пропозиції допоможуть вам вибирати методи навчання:

1. Перекажіть оповідання з Писань та історичне оповідання своїми словами. Намагайтеся допомогти дітям уявляти собі події й людей, про яких ідеться. Допоможіть дітям зрозуміти, що люди, про яких ви говорите, справді жили, а події насправді відбувалися.
2. Попросіть когось із дітей читати вибраний уривок з Писань. Пам’ятайте, що не всі діти вміють читати добре, і що здібності до читання не визначаються за віком. Якщо всі діти вміють читати, можете відвести кілька хвилин для самостійного читання. Після цього можна обговорити прочитане. Після того, як діти закінчать читати, приділяйте час на обговорення, щоб пояснити їм важкі слова та уривки.
3. Використовуйте запропоновані ілюстрації, щоб діти могли уявити собі описані події. Більшість уривків містить назви запропонованих ілюстрацій у розділі “Необхідні матеріали”. Ці ілюстрації пронумеровані і додаються до посібника. Деякі ілюстрації є також в наборі “Мистецтво євангелії” або можуть бути в бібліотеці дому зборів (каталожний номер

вказано в розділі “Необхідні матеріали”). На зворотному боці деяких ілюстрацій є короткий переказ оповідання. Ви можете також використати інші ілюстрації, що відповідатимуть темі.

4. Ставте з дітьми сценки за історичними оповіданнями. (Переконайтеся, що це не відволікає від розуміння важливості події). Можете принести простий реквізит, наприклад, капелюх, куртку тощо, і надати дітям можливість зіграти за ролями все оповідання або його частину. Запитайте їх, що вони відчували б на місці тих людей, в ролі яких вони виступають.
5. Розповідаючи або читаючи оповідання з Писань та історичні оповідання, малюйте на дошці прості зображення й ілюстрації або використовуйте малюнки чи вирізані фігурки.
6. Проводьте читання оповідання за ролями, під час якого кілька дітей читали б слова героїв оповідання з Писань чи історичного оповідання. По можливості, просіть дітей читати діалоги прямо з Писань.
7. Запрошуйте батьків, членів приходу чи філії, а також членів класу розповісти оповідання з Писань або історичні оповідання. Дайте людині тиждень чи два для підготовки, і обов'язково визначте, скільки часу має тривати розповідь.
8. Проводьте з дітьми нескладний підготовчий тест, який потребує відповіді “правильно” або “хибно”, чи опитування, яке потребує короткої відповіді, перед тим, як навчати певному принципу чи викладати історичне оповідання. Поясніть, що ви хочете дізнатися, як добре вони знають цей принцип чи оповідання. Потім цей самий текст дайте після вивчення, щоб діти бачили, що вони змогли вивчити.
9. Запишіть на дошці або на паперових стрічках важливі слова або імена людей, згадані в оповіданнях з Писань чи історичних оповіданнях. Дайте дітям можливість почути у вашій розповіді ці слова чи імена. Допоможіть дітям збільшити словниковий запас, щоб вони краще розуміли Писання й любили читати їх вдома.
10. До початку уроку напишіть на дошці запитання до оповідання з Писань або історичного оповідання. Коли діти почують відповіді на них під час розповіді, зупиняйтеся, щоб обговорити запитання й відповіді.
11. Розкажіть оповідання з Писань або історичне оповідання, а потім попросіть добровольців переказати їхні улюблені уривки з нього. Можна запропонувати одному з учнів почати розповідь, а потім попросити інших дітей продовжити.
12. Слухайте на магнітофоні записи вибраних віршів з Писань.
13. Грайте в ігри на підбір відповідних слів. Підготуйте набори парних карток розміром 7 x 12 см. У наведеному далі прикладі, ви б на одній картці написали номер одного з уложень віри, а на другій—ключові слова або ідеї з цього уложення віри. Змішайте картки або аркуші паперу й розкладіть їх на столі чи на підлозі написом донизу. Запросіть дітей підходити по одному і відкривати дві картки. Прочитайте вголос, що написано на кожній з них. Якщо картки з однієї пари, то вони залишаються лежати відкритими. Якщо картки

не з однієї пари, то їх потрібно перевернути знову написом донизу, й грати виходить інша дитина. Продовжуйте, поки кожна картка не знайде свою пару.

Для гри на підбір про Уложення віри ви можете зробити такі пари:

Один—Божество

Два—Адам

Три—Спокута

Чотири—Перші принципи й обряди

П'ять—Руки

Шість—Організація

Сім—Дари

Вісім—Слово Бога

Дев'ять—Одкровення

Десять—Десять колін

Одинадцять—Поклоніння

Дванадцять—Закон

Тринадцять—Гідне похвали

14. Грайте у гру із запитаннями на обговорення. Покладіть кілька аркушів із запитаннями в коробку і запропонуйте учням по черзі діставати по одному й відповідати на них.

Як проводити обговорення всім класом

Участь в обговоренні та інших навчальних заходах допоможе дітям вивчити євангельські принципи. Подані нижче вказівки допоможуть вам ставити суттєві запитання й стимулювати обговорення в класі:

1. Ставте запитання і давайте посилання на Писання, щоб учні могли знайти відповіді в Писаннях.
2. Ставте такі запитання, на які не можна відповісти "так" чи "ні", але які вимагають розмірковування та обговорення. Найефективнішими бувають запитання, що починаються зі слів *чому, як, хто, що, коли та де*.
3. Будьте чутливими до тих дітей, які не мають бажання брати участі в уроці. Залучайте до роботи учнів, які звичайно не беруть участі, звертаючись до них на ім'я, і ставте їм такі запитання, на які, як ви відчуваєте, вони можуть дати відповідь. Дайте їм час на відповідь. Допоможіть, якщо вони потребуватимуть цього, але тільки після того, як вони використали час на роздуми й відповідь.
4. Заохочуйте дітей ділитися своїми почуттями щодо вивченого. Схвально оцінюйте їхню участь в уроці.
5. Щиро хваліть дітей за відповіді на запитання. Допмагайте їм розуміти, що їхні думки і почуття мають важливе значення.

Як допомагати дітям втілювати в життя пройдені принципи

Допоможіть дітям застосовувати в житті те, про що вони дізналися. Яків вимагав, щоб ми були “виконавцями слова, а не слухачами самими” (Якова 1:22). Наступні ідеї допоможуть вам виконати це завдання:

1. Коли підказує Дух, свідчіть про істини, яких ви навчаєте. Якщо ви навчатимете щиро й упевнено, ваші уроки будуть більш переконливими.
2. Просіть дітей приносити на заняття свої примірники Писань. Якщо у дітей немає власних примірників Писань або вони забули їх принести, майте на цей випадок кілька зайвих примірників, щоб діти могли користуватися ними на уроці. Якщо в приході чи філії є бібліотека, можна взяти примірники звідти. Протягом року заохочуйте членів класу робити помітки у власних примірниках Писань (але не у бібліотечних примірниках) до особливих віршів, які певним чином можна застосувати в їхньому житті. Наприклад, вони можуть поставити позначку в книзі Учення і Завіти 3:7, 4:2, 8:2–3 та 14:7.
3. Просіть дітей ділитися тим, про що вони дізналися. Запитуйте в них, як вони можуть застосувати в житті євангельські принципи, вивчені на уроці.
4. Грайте роль репортера й беріть інтерв'ю у дітей, начебто вони є очевидцями історії Церкви. Просіть їх розповісти подробиці історичних оповідань, а також про їхні почуття щодо описаних подій.
5. Розділяйте учнів класу на дві або більшу кількість невеликих груп. Після розповіді оповідання з Писань або історичного оповідання дайте завдання кожній групі написати важливі принципи оповідання. Потім нехай групи по черзі розкажуть, як можна застосувати ці принципи в житті.
6. Досліджуйте Писання: Дайте учням підказку, таку як подія, ситуація чи проблема; потім попросіть їх відшукати відповідний вірш з Писань. Діти, які знайдуть вірш першими, можуть допомогти іншим знайти його. Потім попросіть їх сказати, чому цей вірш відповідає ключеві.
7. Розповідайте про особливі випадки, коли ви бачили, як діти дотримувалися принципів, про які йде мова. Наприклад, якщо ви навчаєте про доброту, можна навести деякі випадки, коли ви бачили, що діти по-доброму ставилися до інших.
8. Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями тим, що вони вивчили. Шукайте натхнення Духа, коли вирішуватимете, якою частиною уроку дітям краще ділитися вдома. Вони можуть розказати оповідання, обговорити запитання чи зробити вправу з уроку разом із сім'єю. Будьте чуйними до тих дітей, які живуть у складних сімейних обставинах та які, можливо, потребують поділитися тим, чого навчилися, з іншими дорослими людьми, які відіграють важливу роль у їхньому житті.
9. Перевіряйте завдання. Якщо ви даєте завдання чи ставите задачу, обов'язково запитайте про їх виконання на початку уроку наступної неділі.

Як заохочувати дітей читати Писання вдома

Ваше ставлення до Писань матиме важливий вплив на дітей вашого класу. З молитвою визначте шляхи для того, щоб заохочувати дітей читати Писання індивідуально та разом із сім'єю. Допоможіть дітям посіяти слово Бога у своєму серці та підживлювати його. Потім воно зростатиме й стане приємним для них (див. Алма 32:28). “Завдання для читання вдома” подається в кінці кожного уроку; ви можете роздати кожному учню аркуш, де названі певні вірші на кожний тиждень, або дайте дітям закладку, де вони могли б писати те, що треба прочитати кожного тижня. Обирайте добрі й творчі шляхи для заохочення дітей.

Як допомогти дітям запам'ятовувати вірші з Писань

Вивчення напам'ять віршів з Писань може стати ефективним шляхом навчання євангельських істин. Більшість дітей любить вивчати напам'ять, коли ви використовуєте цікавий і творчий підхід. Наведені нижче пропозиції допоможуть дітям вивчати вірші напам'ять із задоволенням:

1. Напишіть на дошці або приготуйте заздалегідь таблицю з першими літерами слів, які треба запам'ятати. Наприклад, зробіть таку схему для слів з першого уложення віри:

М В В Б В Б і в Й С І Х і в С Д

Укажуйте на літери, коли будете промовляти відповідне слово. Повторюйте це кілька разів, а потім нехай діти повторять, як зможуть. Дуже скоро схема буде їм непотрібна.

2. Розділіть вірш на короткі фрази. Повторіть кожну фразу вголос, починаючи з кінця, а потім додаючи перші частини речення так, щоб діти могли повторити найбільш незнайому частину речення першою. Наприклад, у книзі Учення і Завіти 4:2 діти можуть повторювати декілька разів “щоб могли ви стояти безвинними перед Богом в останній день”. Потім вони можуть додати фразу, що йде попереду: “дивіться, щоб ви служили Йому всім своїм серцем, могутністю, розумом і силою”. А потім вони можуть повторити цілий вірш.
3. Якщо діти добре читають, напишіть вірш на аркуші паперу для кожної дитини. Розріжте кожний аркуш на смужки з фразами або окремими словами. Після того, як ви разом скажете цей вірш кілька разів, роздайте дітям набір смужок і дайте їм завдання скласти смужки у правильній послідовності.
4. Повторіть вірш кілька разів, зупиняючись, щоб дитина могла сказати наступне слово чи фразу. Потім нехай інша дитина додасть інше слово чи фразу. Продовжуйте, поки всі діти не візьмуть участі хоч один раз.
5. Використовуйте музику, щоб допомогти дітям запам'ятовувати. Наприклад, ви можете вчити дітей назвам книг із Книги Мормона зі *Збірника дитячих пісень* (с. 63).
6. Роздайте кожній дитині (чи групі дітей) слово чи фразу з Писань, переконавшись, що всі слова з Писань роздано. Нехай діти по черзі називають свої слова чи фрази (наприклад, перша дитина говорить перше слово чи фразу, наступна—друге, і так далі за віршем). Повторіть кілька разів.

Як мудро
використовувати
додатковий час

7. Напишіть уривок з Писань на дошці чи на плакаті. Повторіть уривок кілька разів, при цьому поступово закривайте або стирайте все більше слів, поки діти не запам'ятають весь вірш.

Якщо підготовлений вами урок буде викладено до його закінчення, ви можете довільно звернутися до якоїсь діяльності, щоб заповнити вільний час. Наведені нижче пропозиції допоможуть вам ефективно ним скористатися:

1. Попросіть кількох дітей розказати свої улюблені оповідання з Писань або історичні оповідання.
2. Проведіть пошук Писань, даючи дітям ключі до важливих посилань, уже позначених ними. Їм краще працювати парами або невеличкими групами, щоб знайти відповідний уривок з Писань.
3. Допоможіть дітям вивчити напам'ять уривок з Писань або Уложення віри, які розглядалися на уроці.
4. Попросіть дітей поділитися ідеями, як вони можуть використати принципи з цього уроку вдома, у школі та зі своїми друзями.
5. Розбийте клас на групи і дайте дітям завдання ставити одне одному запитання стосовно уроку.
6. Нехай кожна дитина напише друкованими літерами цитату чи зробить малюнок на тему уроку, щоб їх можна було взяти додому і розмістити так, щоб вони нагадували про мету уроку.
7. Запропонуйте дітям позначити посилання (у своїх примірниках Писань) для подальшого вивчення. Можна попросити дітей позначити вірші з уроку, які їм особливо сподобалися, або запропонуйте вірші, що, на вашу думку, нагадуватимуть їм про мету уроку.
8. Використовуйте відповідні оповідання, статті чи заходи з Церковних журналів.
9. Повторіть принципи або оповідання з Писань чи історичні оповідання, пройдені на попередніх уроках.

Музика в класі

Вивчення євангелії можна збагатити й укріпити, доповнюючи музикою. Часто діти краще запам'ятовують і вивчають саме завдяки використанню музики.

Вам не потрібно бути музикантом, аби використовувати відповідну музику для того, щоб допомогти дітям відчувати Духа і вивчати євангелію. Можна використати музику з аудіокасет чи запросити гостей для виконання музичного номеру з книги *Hymns* [Гімни] або *Збірник дитячих пісень* упродовж уроку чи перед його початком, щоб виділити принцип, який вивчається. Ви можете також проспівати пісні або прочитати слова до них, щоб залучити дітей до уроку. Використовуйте пісні Початкового товариства так часто, наскільки це можливо. Якщо аудіокасети до *Збірника дитячих пісень* (тільки музика, 52505; слова і музика, 52428) або компакт-диски (тільки музика, 50505; слова і музика, 50428) доступні, ви можете використовувати їх при вивченні пісень чи як акомпанемент до співу в класі.

Спільні заходи

Час від часу вам будуть пропонувати ставити прості вистави на євангельські теми під час спільних заходів Початкового товариства. Ці вистави мають базуватися на уроках і потребують невеличких репетицій; це допоможе ще більше укріпити знання тих принципів, яких ви навчаєте. Можна використати такі пропозиції для проведення спільних заходів.

1. Інсценуйте історію з Писань.
2. Разом декламуйте вивчені напам'ять вірші з Писань.
3. Повторюйте чи співайте окреме уложення віри та пояснюйте його значення.
4. Розіграйте за ролями сучасне застосування принципів євангелії.
5. Пристосуйте доповнюючий захід.

Уложення віри

Вам слід включати до уроків Уложення віри та заохочувати кожну дитину запам'ятати їх ще до випуску з Початкового товариства. Використовуйте кожну можливість, щоб допомогти дітям вивчити, зрозуміти й повторювати Уложення віри.

**Особливості
дітей віком від
восьми до
одиннадцяти років**

Щоб допомогти дітям навчитися і набути впевненості, потрібно зрозуміти їхні потреби й характерні особливості, а також відповідно планувати діяльність і уроки. Для додаткової інформації про характеристики дітей цього віку дивіться посібник *Навчати—немає покликання величнішого* (33043 192), сс. 37–38. Його можна взяти в бібліотеці вашого дому зборів або замовити в місцевому розподільчому центрі.

**Особливі вказівки
для роботи з дітьми,
що мають певні
вади**

Спаситель подав нам приклад того, як ставитися і проявляти співчуття до людей із вадами. Під час відвідування Нефійців після воскресіння він сказав:

“Чи маєте ви хворих серед вас? Приведіть їх сюди. Чи маєте ви кривих, або сліпих, або кульгавих, або скалічених, або прокажених, або сухоруких, або глухих, або яких інших страждених? Приведіть їх сюди, і я зцілю їх, бо я маю співчуття до вас” (3 Нефій 17:7).

Як учитель Початкового товариства, ви маєте гарну нагоду виявляти співчуття. Хоч, може, вас і не вчили надавати професійну допомогу, ви можете розуміти і виховувати дітей з вадами. Для цього необхідна турбота, розуміння і бажання залучити кожного з них у процес навчання.

Діти з вадами можуть відчувати вплив Духа незалежно від їхнього рівня розуміння. Хоча деякі діти, можливо, не зможуть проводити в Початковому товаристві весь час, їм потрібно мати можливість побути там хоч трішки, щоб відчутти Духа. Можливо, буде необхідно, щоб людина, чуйна до потреб

дитини, перебувала разом з нею на уроці Початкового товариства на випадок, якщо ця дитина захоче на деякий час вийти з класу.

Деякі учні можуть мати проблеми з навчанням, розумові вади, проблеми з мовою чи вимовою, поганий зір чи слух, проблеми в поведінці й стосунках з людьми, розумові розлади, труднощі у пересуванні, хронічні захворювання. Можливо, для когось будуть незнайомими та важкими мова або культура. Незалежно від обставин кожної окремої дитини, всі вони однаково відчують потребу в любові й визнанні, у вивченні євангелії, у відчутті Духа, в успішному навчанні на заняттях та служінні іншим.

Наступні вказівки допоможуть вам навчати дітей, які мають вади:

- Не помічайте ваду і познайомтеся з дитиною краще. Поводьтеся природно, дружньо і з теплотою.
- Дізнайтеся про особливі сильні й слабкі сторони дитини.
- Робіть усе можливе, щоб учити й нагадувати учням про їхню відповідальність поважати кожного члена класу. Допомога дітям з вадами може навчити весь клас ставитися до таких людей у дусі Христа.
- Знайдіть найкращі методи навчання такої дитини, консультуючись із батьками, з іншими членами сім'ї та, якщо це доречно, із самою дитиною.
- Перед тим, як викликати дитину з вадами читати, молитися або якимось інакше брати участь в уроці, запитайте в неї, як вона до цього ставиться. Наголошуйте на здібностях і талантах кожної дитини й шукайте шляхи, як вони зможуть успішно і спокійно брати участь в уроці.
- Пристосовуйте матеріали уроку та умови в класі, щоб задовольнити індивідуальні потреби дітей з вадами.

Додаткові матеріали для навчання дітей з вадами можна взяти у Церковних розподільчих центрах (дивіться у каталозі розподільчого центру "Матеріали стосовно людей з вадами").

Як допомогти тим, хто потерпає від жорстокого поводження

Як учитель ви можете дізнатися, хто з дітей вашого класу зазнає емоційних і фізичних образ. Якщо ви дізналися про таку дитину, будь ласка, порадьтеся з вашим єпископом. Готуючись і викладаючи уроки, молитесь, щоб мати провід і керівництво Господа. Допоможіть кожній дитині з вашого класу відчувати, що він чи вона є дорогоцінною дитиною Небесного Батька, і що Небесний Батько та Ісус Христос люблять кожного з нас і хочуть, щоб ми були щасливими і захищеними.

Хронологія подій в історії Церкви

Нью-Йорк

Манчестер Перше видіння **1820**

Джозефу Сміту являється
ангел Мороній **1823**

Саут-Бейнбрідж Джозеф Сміт одружується з
Еммою Гейл **1827**

Пагорб Кумора Джозеф одержує золоті пластини

Пенсільванія

1828 Джозеф Сміт починає переклад
золотих пластин
Втрачено 116 сторінок рукопису
Гармоні

1829 Відновлено Ааронове священство
Христяться Джозеф Сміт і Олівер
Каудері
Відновлено Мелхиседекове священство
Джозеф і Олівер переїздять до Фейетта

Фейетт Завершено переклад Книги Мормона
Троє свідків бачать ангела Моронія
та золоті пластини
Восьмеро свідків бачать золоті
пластини

Пальміра Книгу Мормона опубліковано **1830**
Фейетт Організовано Церкву Ісуса Христа
Святих Останніх Днів
Святи отримують повеління
іти в Огайо

Огайо

1831 Джозеф Сміт знайомиться з Ньюелом
К. Уїтні
Едварда Партріджа покликано першим
єпископом
Кертленд

Міссурі

Індепенденс Святи оселяються в окрузі Джексон
Округа Джексон посвячена бути
Сіоном

1832 Видіння про три ступені слави
Джозефа вимазано дьогтем і вивалено
в пір'ї
Гайрам

1833 Організовано Школу пророків
Дано одкровення стосовно Слова
мудрості
Початок будівництва храму в Кертленді
Кертленд

Знищення друкарського верстата
Святих вигнано з округи Джексон

	Розформовано Табір Сіону	1834	Організовано Табір Сіону	
		1835	Організовано Кворум дванадцятьох Видано Учення і Завіти Видано перший збірник гімнів	
		1836	Освячено храм у Кертленді У Кертлендському храмі відновлено ключі священства	
		1837	Перші місіонери вирушають до Англії	
Фар-Уест	Джозеф Сміт переїздить до Фар-Уеста Святі зупиняються у Фар-Уесті Через одкровення вказано місцезнаходження Адам-онді-Амана Закладено наріжник храму у Фар-Уесті Вбито Девіда Петтена Указ про знищення Бойня в Хонс-Міллі	1938		
Ліберті	Джозеф у в'язниці Ліберті			
	Святі залишають Міссурі й перебираються до Куінсі, штат Іллінойс Джозефу дозволяють втекти з Міссурі	1839		
Фар-Уест	Апостоли вирушають на місію до Британських островів			Іллінойс Наву
			Джозеф і святі перебираються до Коммерса (пізніше місто названо Наву)	
		1841	Початок будівництва храму в Наву Освячено христильну купіль храму	
		1842	Лист до Уентворта (Уложення віри) Джозеф змушений переховуватися	
		1844	Джозефа і Гайрума Смітів кинуті до в'язниці м. Картедж Убивство Джозефа і Гайрума Смітів Преображення Бригама Янга	Картедж Наву
		1845	У храмі в Наву виконуються перші ендаументи	

		1846	Святі розпочинають вихід на захід Остаточне освячення храму в Наву	
Айова				
Гора Пісга	Організовано Мормонський батальйон			
Небраска				
Уінтер Квотерз	Засновано Уінтер Квотерз			
	Бригам Янг і перший загін піонерів вирушають у долину Солоного озера	1847		
			Перший загін піонерів входить в долину Солоного озера	Юта Долина Солоного озера
Айова				
Кейнсвілл	Бригама Янга підтримано пророком			
		1853	Починається будівництво храму в Солт-Лейк-Сіті	Солт-Лейк-Сіті
Айова-Сіті	Перші піонери з ручними візками вирушають на захід	1856		
		1893	Освячення Солт-Лейкського храму	
		1899	Лоренцо Сноу отримує одкровення про десятину	Сент-Джордж

Джозеф Сміт і Перше видіння

Урок
1

Мета Зміцнити свідчення кожної дитини про те, що пророк Джозеф Сміт бачив Небесного Батька і його Сина, Ісуса Христа.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Джозеф Сміт—Історія 1:1–26 та історичне оповідання, включене в урок. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Запасіться двома порожніми ємностями, наприклад, коробками або паперовими пакетами, щоб вони виглядали так, ніби в них щось є. На кожній напишіть слова “*Вибери мене!*”
4. Необхідні матеріали:
 - а. Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.
 - б. Карта регіону Нью-Йорк–Огайо, що додана в кінці уроку.
 - в. Ілюстрація 5-1 “Пророк Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 401; 34735 192); ілюстрація 5-3 “Сім’я Джозефа Сміта”; ілюстрація 5-4 “Джозеф Сміт шукає мудрості в Біблії” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 402; 34735 192); ілюстрація 5-5 “Священний гай”; ілюстрація 5-6 “Перше видіння” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 403; 34735 192).

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Попросіть когось із дітей на хвилинку вийти з кімнати. Продемонструйте решті класу дві ємності, не показуючи, що всередині. Розділіть клас на дві групи і дайте кожній ємність. Скажіть дітям обох груп, що коли дитина, яка вийшла, повернеться до кімнати, вони повинні будуть переконати її вибрати їхню ємність. Запросіть дитину назад до класу і нехай вона вибере одну з ємностей. Запитайте дитину, яка вибирала, наприклад:

- Чому вона вибрала цю ємність?
- Що вона відчувала, коли інші вказували їй, що робити?

Скажіть, що коли Джозефу Сміту було 14 років, він не знав, яке рішення повинен прийняти. Він намагався вирішити, до якої церкви йому приєднатися. Інші люди хотіли допомогти йому в цьому, але через це він ще більше заплутався. Він відчував, що потребує більше інформації, щоб прийняти розумне рішення: він хотів знати, яка церква є істинною. У цій ситуації Джозеф був схожий на ту дитину, яка мала вибрати між двома ємностями. Усі хотіли, щоб він вибрав їхню церкву, але він не знав, до якої з них приєднання не буде помилкою.

Оповідання з Писань та історичне оповідання

Розкажіть дітям про життя Джозефа Сміта й події, що привели до Першого видіння, і про саме Перше видіння, як описано в Джозеф Сміт—Історія 1:1–26 і поданому далі оповіданні. У відповідний час покажуйте карту.

Джозеф Сміт народився в 1805 році у штаті Вермонт у Сполучених Штатах Америки. Він був четвертим серед дев'ятох дітей в сім'ї. Коли Джозефу було десять років, він разом із сім'єю переїхав до штату Нью-Йорк і оселився поблизу міста Пальміра (покажіть цю місцевість на карті). Сім'я Сміт була бідною, тому всі її члени мали, не покладаючи рук, працювати, щоб забезпечити себе їжею та всім необхідним. Перед тим, як оселитися в Пальмірі, де добрі фермерські землі обіцяли гарні врожаї, сім'я багато разів переїжджала з місця на місце.

Джозеф не мав можливості вчитися у школі, тож він засвоїв лише ази читання, письма й арифметики. За словами матері Джозефа, до свого видіння він був таким самим, як і всі хлопці його віку. Вона розповідала, що Джозеф був спокійним і вихованим, йому подобалося досліджувати серйозні питання й розмірковувати над ними. Він був високим, міцним, життєрадісним хлопцем, який рідко коли сердився.

У Джозефа в сім'ї всі любили Бога і прагнули дотримуватися Його заповідей. Вони читали Біблію і часто разом молилися. Як і Джозеф, вони не знали, яка церква є істинною церквою Ісуса Христа. Після першого ж видіння Джозефа його сім'я повірила йому і підтримувала його в тій важкій роботі, на яку його було покликано.

Скажіть, що цьогорічний курс буде ґрунтуватися на книзі Учення і Завіти та історії Церкви. Учення і Завіти—це добірка божественних одкровень, більшість з яких була дана Ісусом Христом пророку Джозефу Сміту. Багато подій, що мали місце в перші дні історії Церкви, були записані самим Джозефом Смітом у розділі Дорогоцінної Перлини під назвою “Джозеф Сміт—Історія”. Допоможіть дітям знайти цей розділ у їхніх примірниках Дорогоцінної Перлини.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути особисте розуміння.

- Де і коли народився Джозеф Сміт? (ДС—І 1:3). Як звали матір та батька Джозефа? (ДС—І 1:4). Скільки дітей було в сім'ї Джозефа? (ДС—І 1:4). Як батьки Джозефа готували його до майбутньої роботи?
- Куди переїхала сім'я Джозефа Сміта, коли вони залишили штат Вермонт? (ДС—І 1:3). Поясніть дітям, що, хоч сім'я перебралася з Вермонта до Нью-Йорка у пошуках кращих земель, важливішою причиною (причиною, якої вони не знали) цього було те, щоб Джозеф міг жити ближче до місця, де були сховані золоті пластини. Як Небесний Батько може спрямовувати наше життя так, щоб ми навіть цього не знали?
- Чому Джозеф був розгублений, до якої церкви йому вступати? (ДС—І 1:5–10). Як Писання допомогли Джозефу прийняти рішення? (ДС—І 1:11–13). Як Писання допомагали вам приймати рішення? (Ви можете поділитися власним досвідом).

- Куди пішов молитися Джозеф Сміт? (ДС—І 1:14). Чому, на вашу думку, він шукав місце, де міг би бути один? Поясніть, що місце, куди пішов молитися Джозеф Сміт, називається “Священний гай”. (Див. доповнюючий захід 6).
- Що сталося, коли Джозеф почав молитву? (ДС—І 1:15). Звідки з’явилася темрява? (ДС—І 1:16). Як Джозеф звільнився від темряви, що огорнула його? (ДС—І 1:17). Що Джозеф дізнався про Сатану та його силу? Що він дізнався про силу Небесного Батька? (Вона більша за силу Сатани.) Чому нам важливо не забувати, що сила Небесного Батька більша за силу Сатани?
- Чому, на ваш погляд, Сатана хотів не дати Джозефові помолитися? Як Сатана намагається завадити нам молитися чи робити те, що правильно? Що ми можемо робити, якщо нас спокушає Сатана?
- Хто явився Джозефу у Священному гаю? (ДС—І 1:17). Як виглядали ці істоти? Що Небесний Батько сказав Джозефу? Що з цього видіння Джозеф дізнався про Небесного Батька та Ісуса Христа? (Див. доповнюючий захід 1).
- Що Ісус сказав Джозефу стосовно того, до якої церкви він має приєднатися? (ДС—І 1:18–19). Чому? Поставте ємкості із вправи на увагу й покажіть, що обидві вони порожні. Зауважте, що вибрати ані першу, ані другу ємкість було б неправильно. Скажіть, що вибір жодної з церков на землі за юності Джозефа Сміта не був би правильним. Усі ті церкви сповідували хороші вчення, але в жодній не було повноти євангельської істини.
- Як “сповідники релігій” поставилися до видіння Джозефа? (ДС—І 1:21–22). Чому Джозеф був здивований такою реакцією? (ДС—І 1:22–23). Поясніть, що слово *переслідувати* означає завдавати людині страждання через її погляди. Чи переслідували вас колись за те, у що ви вірите? Що ви робили в такій ситуації?
- Як свідчення Джозефа про перше видіння пов’язане з тим, що його переслідували? (ДС—І 1:25). Чому так важливо, щоб у кожного з нас було особисте свідчення про Перше видіння Джозефа Сміта? (Див. доповнюючий захід 2).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Зробіть для кожної дитини копію кросворда, що в кінці уроку. Допоможіть дітям розв’язати кросворд, а тоді обговоріть з ними їхні відповіді. Якщо зробити копії для кожної дитини неможливо, намалюйте кросворд на дошці. Потім читайте дітям запитання, зупиняючись, щоб вони могли підібрати правильну відповідь. Нехай діти по черзі пишуть відгадані слова в кросворді на дошці. (Відповіді: 1-Небесного Батька; 2-більша; 3-Ісус Христос; 4-окремі; 5-відповідь; 6-зірвати; 7-церква.)
2. Попросіть двох дітей прочитати одну з цих цитат:
Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, сказав: “Найвеличнішою подією у світі з часів, коли Син Божий воскрес із могили й піднісся на

небеса, було явлення Батька і Сина тому хлопчаківі, Джозефу Сміту... Приймавши цю істину, мені було легко прийняти будь-яку іншу істину, проголошену Джозефом Смітом” (*Gospel Doctrine*, 5th ed. [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1939], pp. 495–496).

Езра Тефт Бенсон, тринадцятий Президент Церкви, вчив нас: “Ви повинні завжди свідчити про істинність Першого видіння. Джозеф Сміт дійсно бачив Батька і Сина. Вони промовляли до нього, як він про це і говорив” (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [Salt Lake City: Bookcraft, 1988], p. 101).

- Чому так важливо мати свідчення про Перше видіння?

Допоможіть дітям зрозуміти, що Перше видіння є фундаментом свідчення про істинну церкву Ісуса Христа. Як тільки ми повіримо, що Небесний Батько та Ісус Христос справді явилися Джозефу Сміту й розмовляли з ним, то можемо бути впевненими, що все інше, проповідуване чи відновлене пророком також є істиною.

3. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати перше уложення віри. Поміркуйте над тим, як воно свідчить про істину, відкриту через Перше видіння Джозефа Сміта— що Бог, Вічний Батько, та його Син, Ісус Христос, є двома окремими особами.
4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Джозеф Сміт—Історія 1:25 (починаючи зі слів “я дійсно бачив видіння”) або Якова 1:5. Покажіть дітям, де в Новому Завіті знаходиться послання Якова. Обговоріть, що означає фраза “всім дає просто, та не докоряє”.
5. Поясніть, що Джозеф Сміт був обраний відновити євангелію Ісуса Христа ще до того, як народився. Нехай діти знайдуть і прочитають 2 Нефій 3:14–15. Скажіть, що Йосип з Єгипту пророкував, що євангелію на землі відновить один з його нащадків. Його зватимуть так само, як і його, і названо його буде за ім'ям батька. Пророка Джозеф Сміта назвали за ім'ям його батька. Його називали Джозеф Сміт молодший. Його батька звали Джозеф Сміт старший.
6. Щоб допомогти дітям зрозуміти, що Священний гай залишився таким самим, як і за днів Джозефа Сміта, прочитайте їм цю розповідь:
“У 1860 році ... один друг дитинства Джозефа Сміта ... придбав землі, які були фермою Сміта. Пізніше він розповідав синові, ... що ніколи не заносив сокири над деревами ділянки, що із західного боку ферми, бо, за словами Джозефа, саме там він бачив видіння... Через півтора сторіччя з часу Першого видіння, десять акрів гаю зберегли свою незайману [природну] красу. Деревя, які були вже великими при Джозефі, й досі є окрасою цього старого лісу. Багатьом з них уже більше 200 років” (Donald Enders, “The Sacred Grove,” *Ensign*, Apr. 1990, p. 16).

Ви можете пояснити, що хоча нам і відомо, що місцевість, яка нині зветься Священний гай, була тим самим місцем, де Джозеф Сміт бачив Перше видіння, ми не знаємо точного місця цієї події в самому гаю.

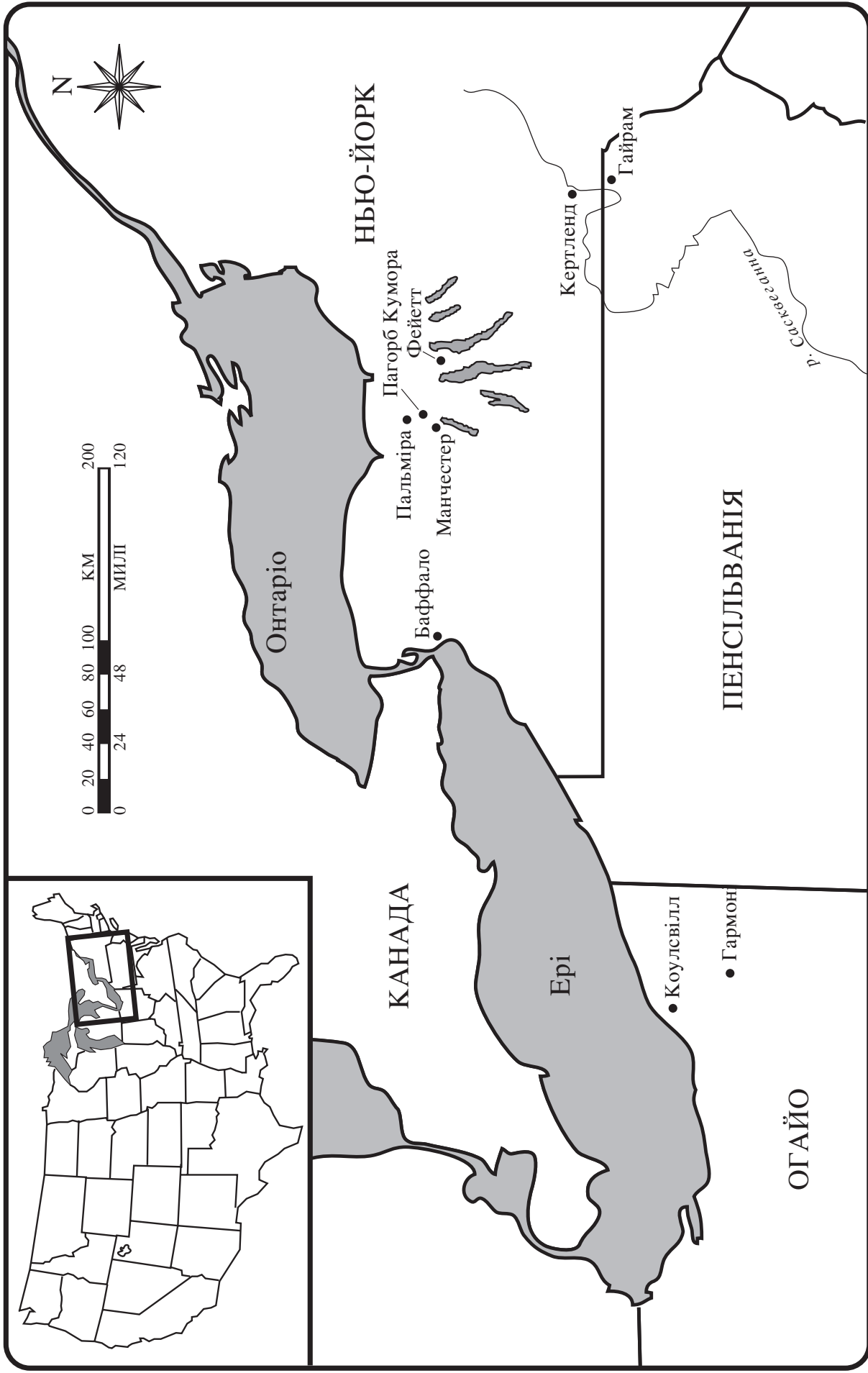
7. Покажіть дітям фільм “Перше видіння” (15 хвилин; 56779 192).
8. Заспівайте або продекламуйте слова пісень: “Перша молитва Джозефа Сміта” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 14) або “Священний гай” (*Друг*, квітень 2001 р., с. 8), або третій вірш з пісні “Ранньою весною” (*Збірник дитячих пісень*, с. 88).

Завершення

- | | |
|------------------------------------|---|
| Свідчення | Поділіться своїм свідченням про Перше видіння та пророка Джозефа Сміта. Запросіть кожную дитину помолитися, щоб її власне свідчення про Перше видіння зміцнилося. |
| Завдання для читання вдома | Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Джозеф Сміт—Історія 1:1–20. |
| Завдання для сімейного обговорення | Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

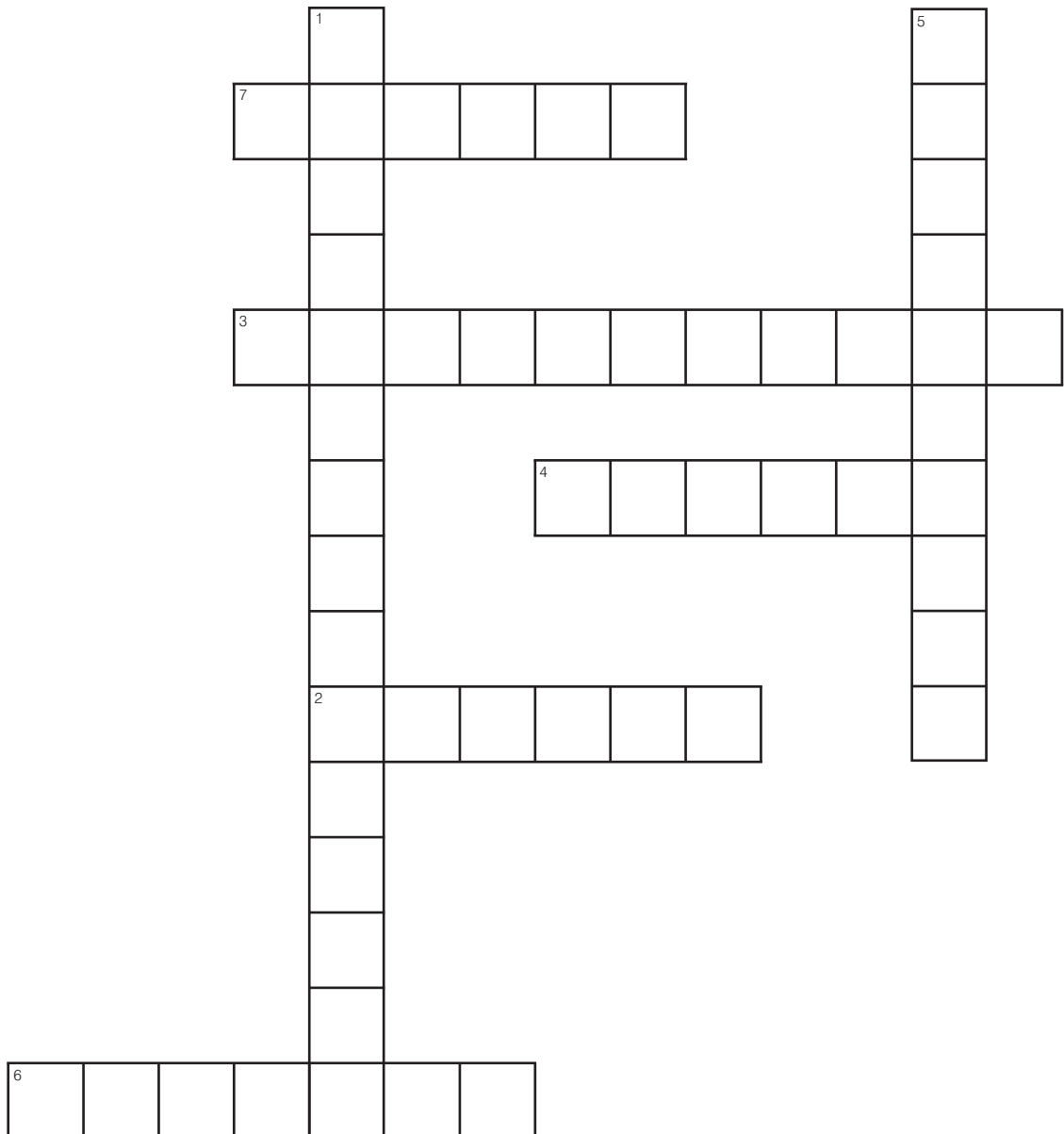
Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву. |

Регіон Нью-Йорк—Огайо



Про що ми дізнаємося з Першого видіння

1. Ми створені на образ _____ та Ісуса Христа.
2. Сила Небесного Батька _____ за силу Сатани.
3. _____ є Сином Небесного Батька.
4. Небесний Батько та Ісус—дві _____ істоти.
5. Небесний Батько _____ на наші щирі молитви.
6. Сатана дійсно існує і хоче _____ роботу Небесного Батька та Ісуса.
7. Ісус сказав Джозефу, що жодна _____ не є істинною.



Відступництво і необхідність відновлення Церкви Ісуса Христа

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що через відступництво Христову церкву було забрано з землі і що вона мала бути відновлена.

- Підготовка**
1. З молитвою прочитайте наведені далі посилання, які характеризують церкву Ісуса Христа: Матвій 16:17 (постійне одкровення), Лука 9:1–2 та Іван 15:16 (влада священства), Амос 3:7 та Ефесянам 2:20 (живі пророки й апостоли), Матвій 3:16 та Дії 2:38 (обряди виконуються так, як учив Ісус), а також Дії 7:55–56 (Небесний Батько, Ісус Христос та Святий Дух є трьома окремими істотами). Прочитайте також Учення і Завіти 1:1–6, 15–23, 30 та історичне оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
 2. Додаткове читання: Амос 8:11–12, 2 Солунянам 2:1–3 та 2 Тимофію 4:3–4 (пророцтва стосовно Відступництва), а також *Основи євангелії* (31110), розділи 16 і 17.
 3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 4. Підготуйте такі стрічки з написом:

1-й набір

Постійне одкровення

Влада священства від Бога

Живі пророки й апостоли

Обряди виконуються так, як учив Ісус

Небесний Батько, Ісус Христос та Святий Дух є трьома окремими істотами

2-й набір

Одкровення припинилися

Священство забрано

На землі не живуть пророки й апостоли

Учення й обряди змінено

Небесний Батько, Ісус Христос та Святий
Дух вважаються одним великим духом

5. Необхідні матеріали:

- а. Учення і Завіти для кожної дитини.
- б. Біблія.
- в. Дві склянки води, трохи землі чи сміття та ложечка або паличка, щоб мішати.
- г. Ілюстрація 5-6 “Перше видіння” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 403; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть ілюстрацію Першого видіння. Згадайте, про що йшлося на минулому уроці, поставивши такі чи подібні запитання:

- Чому Джозеф Сміт пішов у ліс молитися?
- Яку відповідь він чекав на свою молитву?
- Яку він отримав відповідь?
- Що сталося з церквою, яку організував Ісус Христос, коли був на землі?

Покажіть дітям склянку чистої прозорої води. Запитайте, чи придатна вона для пиття. Нехай діти накидають у воду землі чи сміття й перемішують, щоб вона стала мутною. Запитайте дітей, чи хочеться їм попити водички тепер. Зауважте, щоб напитись, цю воду треба замінити кришталеву чистою водою. Скажіть, що коли Ісус Христос вперше організував церкву на землі, вона була правильною, а її провідники навчали істині. Та Церква—як склянка чистої води (покажіть другу склянку з чистою водою). Потім люди змінили Церкву, і вона стала як склянка мутної води. Було необхідно відновити (повернути назад) істинну Церкву та її вчення.

Оповідання
з Писань та
історичне
оповідання

Розкажіть дітям про Відступництво та відновлення церкви Ісуса Христа згідно з уривками з Писань, посилання на які наведено в розділі “Підготовка”, та цими історичними оповіданнями.

Поясніть, що коли Ісус Христос був на землі, він учив євангелії, покликав дванадцятьох апостолів й організував Свою церкву. Вивішуйте стрічки з написом із першого набору й додавайте, що все це було важливими

атрибутами справжньої Ісусової церкви. Вивішуючи кожну стрічку, коментуйте її. (Обговорюючи написи на стрічках, ви можете прочитати декілька відповідних віршів з розділу “Підготовка”).

Прикріпіть стрічки з другого набору поверх стрічок першого, розповідаючи про зміни, що сталися в церкві Ісуса Христа:

Відступництво (відхід від істинної церкви Ісуса) сталося після того, як Ісуса Христа було розіп'ято, а Петра й інших апостолів—убито. Без пророків чи апостолів Церква вже не могла отримувати одкровення. У Церкві стали з'являтися хибні вчення, а деякі істини, яким учив Ісус Христос, були вилучені. Священство (повноваження діяти в ім'я Бога) на землі було втрачено. Люди стали хреститися способом бризкання водою, а не зануренням, як хрестився Ісус. Це вже не була Христова церква. На землі більше не існувало церкви, організованої Ісусом. З'явилося багато різних церков. Деякі люди намагалися повернути вчення Ісуса Христа у свої церкви. І хоч вони бачили з Біблії, що окремі вчення їхніх церков були неправильними, вони не могли стати знов Христовою церквою, оскільки не мали на це повноваження священства від Ісуса. Багатьох таких людей переслідували і навіть вбивали за їхні вірування.

Поясніть, що після того, як істинна церква Ісуса Христа впала у відступництво, Небесний Батько та Ісус Христос почали підготовку до відновлення істинної церкви. Розкажіть про цих трьох реформаторів. Скажіть, що реформатори—це чесні люди, які зрозуміли, що церкви, в яких вони були, відрізнялися від Ісусової церкви. Вони хотіли реформувати свої церкви і зробити їх більше схожими на первинну церкву Ісуса. Трое чоловіків, про яких ітиме мова, були одними з тих, хто готував світ до відновлення істинної церкви (див. доповнюючий захід 2).

Джон Вайкліфф

Джон Вайкліфф народився в Англії в 1320 році. Він став професором і керівником своєї церкви. Уїліф побачив, що деякі вчення церкви, до якої він ходив, відрізнялися від тих, про які читав у Біблії. У його церкві людям не дозволялося самим читати Писання, а їм читали й тлумачили їх священники. Вайкліфф допомагав у перекладі Біблії англійською, щоб її могли читати якомога більше людей. Він також відрядив своїх послідовників, які жили серед людей і допомагали їм зрозуміти вчення Біблії. Керівники церкви, до якої належав Вайкліфф, намагалися зірвати його роботу, але Вайкліфф продовжував проголошувати людям, якою має бути церква згідно з ученнями Ісуса.

Мартін Лютер

Мартін Лютер народився в 1483 році в Німеччині. Він став священником католицької церкви й учителем релігії. Досліджуючи Писання, Лютер бачив, що церква не вчить принципам, яким вчать Писання. Він склав 95 тверджень стосовно того, що було змінено з часів церкви Ісуса Христа. Церковні керівники розлютились через Лютера, але він продовжував захищати істинність своїх трактатів. Церковні чини влаштували суд і наказали Лютеру взяти всі слова про хибність церковних учень назад. Та Мартін Лютер сказав: “Поки мене не викриють Писаннями чи здоровим глуздом,... я не можу зректися і не зречуся нічого, бо йти всупереч сумлінню і погано, і небезпечно. Допоможи мені, Боже. Амінь” (quoted in

Roland H. Bainton, *Here I Stand: A Life of Martin Luther*, p. 185). Лютера відлучили від католицької церкви і проголосили злочинцем. Під захистом своїх друзів Лютер зміг перекласти Біблію німецькою. Завдяки щойно винайденому друкарському верстату переклад Біблії Лютером зміг потрапити до рук багатьох людей.

Роджер Уільямс

У 1620 році з'явилася група людей, відома як "пілігрими" або "пуритани", які прагнули свободи поклонятися, як вони того хочуть. Вони прибули до Америки і заснували місто Плімут, побудували домівки і церкви і нарешті змогли вклонитися Богові за своїм бажанням. Роджер Уільямс приїхав до Америки в 1631 році, шукаючи можливості вільно поклонятися Богу. Через те, що він учив, що всі люди повинні мати можливість поклонятися, як їм заманеться, пуритани вигнали його зі свого міста. Роджер Уільямс і його послідовники побудували нове поселення. Уільямс вирішив, що на землі більше немає церкви Ісуса Христа, а повноваження діяти в його ім'я—зникло. Він вважав, що такого становища не виправити, доки Ісус Христос не покличе нових апостолів з повноваженням виконувати обряди, зокрема, хрищення та благословення причастя.

Поясніть дітям, що Уайкліфф, Лютер та Уільямс не мали доручення від Ісуса Христа виправляти неузгодження, що їх бачили у своїх церквах. Однак своєю увагою до цих питань вони підготували світ до часу, коли церкву Ісуса буде відновлено.

Поясніть, що через відсутність на землі істинної церкви, Ісусу Христу було необхідно повернути її назад. Це називається Відновленням. Коли настав належний для відновлення церкви Ісуса Христа час, Небесний Батько вибрав Джозефа Сміта і передав йому повноваження ще раз установити на землі Христову церкву.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Що означає слово *відступництво*? Що сталося з церквою Ісуса Христа після розп'яття Ісуса та вбивства перших апостолів?
- Навіщо було відновлення? (Див. УЗ 1:15–16.) Чому Ісус Христос звернувся до Джозефа Сміта? (Див. УЗ 1:17). Скажіть, що Джозеф Сміт був пророком Відновлення.
- Що неправильне побачили Джон Вайкліфф, Мартін Лютер та Роджер Уільямс в церквах, до яких належали? Як вони спробували виправити ці неузгодження? Чому вони не могли відновити церкву Ісуса Христа на землі?
- Що сказав Ісус Христос Джозефу Сміту про свою істинну церкву? Коли діти відповідатимуть, знімайте стрічки з 2 набору, залишаючи на місці перші стрічки.
- Кому Ісус Христос хоче передати свою відновлену євангелію? (УЗ 1:2, 4.) Як ми можемо ділитися відновленою євангелією Ісуса Христа з іншими?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на аркуші фразу *Слово Господнє*. Сховайте до початку уроку цей аркуш так, щоб діти не могли знайти його, наприклад, в кишені або у взутті. Скажіть дітям, що в цій кімнаті є аркуш з написом і що вони повинні спробувати знайти його. Попросіть їх робити це тихенько. Коли вони обшукають все, дістаньте папірець.

- Що ви шукали, та не змогли знайти?

Нехай діти прочитають вголос слова, написані на аркуші.

- Де знаходилося слово Господа під час відступництва? (Окрема його частина була в Біблії, але багато вчень було забрано з землі). Де можна знайти слово Господа в наш час? (У Біблії, Книзі Мормона, Ученні і Завітах, Дорогоцінній Перлині та посланнях сучасних пророків та апостолів). Поясніть, що слово Господа—це одкровення.

Нехай хтось із дітей вголос прочитає Амос 8:11–12.

- Що, за словами Амоса, мало статися?
- Що таке голод?
- Що Амос називав “голод[ом] ... почути Господні слова”?

Скажіть, що до відновлення Церкви Ісусом Христом через пророка Джозефа Сміта багато людей шукали істинного слова Господа, але не могли знайти його. Не було церковних провідників, які б мали повноваження отримати від Господа одкровення. Коли Церкву було відновлено, Господь знову став давати одкровення вибраним Ним провідникам.

2. За тиждень до уроку попросіть трьох дітей розповісти на занятті про Джона Вайкліффа, Мартіна Лютера та Роджера Уільямса. Дайте кожній дитині копію відповідної статті з уроку.

3. Допоможіть дітям вивчити напам'ять дев'яте уложення віри.

4. Скажіть дітям, що ще до народження пророка Джозефа Сміта Ейзел Сміт, дідусь Джозефа, мав сильне відчуття, що один з його нащадків принесе “людству багато користі” (quoted in *Church History in the Fulness of Times* [Church Educational System manual (32502), 1993], p. 17; see also *History of the Church*, 2:443). Подумайте, як Джозеф Сміт, онук Ейзела, приніс багато користі світові, допомагаючи Ісусу Христу відновити Його Церкву на землі.

5. Нехай діти заспівають пісню або продекламують слова першого куплету гімну “Ми вдячні Тобі за пророка” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 36).

Завершення

- Свідчення Свідчіть про те, що відступництво від первинної церкви Ісуса Христа та відновлення Христової церкви в останні дні дійсно були. Свідчіть, що істинна церква Ісуса Христа була відновлена на землі через пророка Джозефа Сміта. Висловіть вдячність за те, що Ісус Христос відновив для нас свою церкву.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 1:17–23.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Ангел Мороній являється Джозефу Сміту

Мета Допомогти дітям зрозуміти важливість послання Моронія про те, що має бути відновлено повноту євангелії Ісуса Христа.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Джозеф Сміт—Історія 1:27–53; Об’явлення 14:6–7; Мормон 8:1, 4 та історичне оповідання, включене в урок. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Необхідні матеріали:
 - a. Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.
 - b. Біблія та Книга Мормона.
 - v. Щось, що виконувало б роль мікрофона (за вибором).
 - г. Ілюстрація 5-7 “Ангел Мороній на верхівці Солт-Лейкського храму”; ілюстрація 5-8 “Мороній являється Джозефу Сміту в його кімнаті” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 404; 34735 192); ілюстрація 5-9 “Джозеф Сміт знаходить золоті пластини”.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

- Якби хтось дав вам у руки мікрофон і попросив передати всьому світові важливе послання, що б ви сказали?

Дайте дитині “мікрофон”, і нехай вона скаже в нього своє проголошення. Дайте декільком іншим дітям зробити це по черзі. Ви самі також можете взяти участь.

Скажіть дітям, що на цьому уроці вони дізнаються про важливе послання, яке було кимось проголошено з метою допомогти всьому світові. Це послання пролунало не через мікрофон по радіо, телебаченню чи через супутниковий зв’язок.

Покажіть ілюстрацію ангела Моронія на верхівці храму.

- Хто це? Чому, на ваш погляд, ангел Мороній зображений із сурмою біля вуст?

Запросіть дітей послухати, як Іван описував проголошення Моронія і спосіб самого проголошення. Прочитайте вголос Одкровення 14:6–7.

Оповідання
з Писань та
історичне
оповідання

Розкажіть дітям про явлення Моронія Джозефу Сміту, як це описується в Джозеф Сміт—Історія 1:27–53, і це історичне оповідання. У відповідний час покажіть ілюстрації з Джозефом Смітом.

Між Першим видінням, коли Джозефу Сміту явилися Небесний Батько та Ісус Христос, і першим явленням ангела Моронія Джозефу пройшло три з половиною роки. Весь цей час Джозеф працював з батьком на родинній фермі. Він допомагав у посівах та збиранні врожаю, викорчовував дерева та добував кленовий сік для сиропу. Інколи він підробляв у сусіда, якого звали Мартін Гарріс. Незважаючи на те, що Джозефа постійно переслідували люди, які не вірили в його видіння, він зберігав свідчення про Небесного Батька та Ісуса Христа

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Джозеф Сміт молився ввечері 21 вересня 1823 року? (ДС—І 1:29). Якою була відповідь на молитву Джозефа? (ДС—І 1:30–33). Чому нам не являються ангели, коли ми молимося? Поясніть дітям, що в 1823 році на землі не було істини і її необхідно було повернути небесними посланцями. Оскільки у нас тепер є євангелія, на більшість особистих молитов відповіді приходять іншими способами. Інколи відповіді на молитви приходять в наші думки, коли ми слухаємо уроки або виступи в Церкві, розмовляємо з батьками або церковними провідниками, або ж коли читаємо Писання.
- Ким був Мороній? Покажіть дітям книгу Моронія в Книзі Мормона. Поясніть, що Мороній був останнім нефійським пророком. Він жив приблизно в 400 рр. н.е. і написав частину Книги Мормона. Що зробив Мороній із золотими листами, коли завершив записи на них? (Мормон 8:1, 4). Чому саме Моронія призначили явитися Джозефу Сміту?
- Що, за словами Моронія, буде з іменем Джозефа Сміта? (ДС—І 1:33). Наведіть приклади того, як ім'я Джозефа Сміта мало "добру і погану славу серед усіх народів, колін і мов" Як те, що ви є членом Церкви, вплинуло на ставлення до вас людей?
- Про яку книгу Мороній сказав Джозефу? (ДС—І 1:34). Що в тій книзі було? Що зберігалося разом із золотими пластинами? (ДС—І 1:35). Чому ці предмети були необхідні там? Чому те, що ми маємо сьогодні Книгу Мормона, є важливим?
- Про що Мороній попередив Джозефа, що записано в Джозеф Сміт—Історія 1:42, 46? Як знання про Сатану та його плани може допомогти нам опиратися його спокусам?
- Чому, на вашу думку, Мороній явився Джозефу чотири рази (тричі вночі та один раз наступного ранку), щоразу передаючи йому одне й те ж послання? (ДС—І 1:44–46, 49). Як повторення чогось допомагає нам краще це зрозуміти і запам'ятати? Чому так корисно читати Писання щодня, все своє життя? (Див. доповнюючий захід 2).
- Що сталося вранці, після того, як Мороній явився Джозефу? (ДС—І 1:48–49). Як відреагував батько Джозефа, коли той розповів йому про Моронія? (ДС—І 1:50). Чому, на вашу думку, батько Джозефа повірив йому? Як ми можемо заслужити довіру батьків та їхню впевненість у нас?

- Як зміг Джозеф знайти те саме місце, де були закопані золоті пластини? (ДС—І 1:50). Як називався пагорб, де були сховані золоті пластини? (Кумора; див. Мормон 6:6). Чому Джозефу не дозволили забрати пластини цього разу? (ДС—І 1:53). Нагадайте дітям, що Джозефу було лише 17 років, і йому треба було ще багато чого навчитися перед тим, як він буде готовий перекладати з пластин.

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Зауважте, що слова Моронія були надзвичайно важливими для Джозефа Сміта. З них Джозеф дізнався, що був покликаний Богом виконати важливу роботу і деякі подробиці цієї роботи.

- На виконання якої важливої роботи було покликано Джозефа Сміта?

Нагадайте дітям, що Книга Мормона є перекладом із золотих пластин.

Скажіть, що слова Моронія є також важливими для нас. Напишіть на дошці фразу *Завдяки Моронію я знаю, що...* Нехай діти прочитають слова з цих стрічок і прикріплять їх:

Книга Мормона істинна.

Книга Мормона розповідає про народ, який жив на Американському материку давним-давно.

Книга Мормона містить повноту евангелії Ісуса Христа.

Прикріплюючи кожну стрічку, коротенько обговоріть її. Поміркуйте над важливістю Книги Мормона в наш час. Зазначте, що, читаючи та досліджуючи Книгу Мормона, ми можемо дізнатися, що робити, аби жити за евангелією Ісуса Христа.

2. Нехай хтось із дітей прочитає поданий нижче абзац.

Мороній був посланцем від Бога Джозефу Сміту. Мороній сказав Джозефу, що у Бога для нього є важлива робота. Мороній також розповів Джозефу про книгу, написану на золотих пластинах, що зберігаються в землі одного з пагорбів, в якій міститься повнота евангелії та історія давніх мешканців Американського материка.

Запитайте, чи може хто-небудь повторити щойно прочитані слова. Нехай дитина прочитає ці самі слова ще двічі, і тоді знов запитайте, чи може хтось повторити їх. Зверніть увагу дітей на те, як повторення допомагає краще запам'ятати. Скажіть, що повне послання, передане Моронієм, було набагато довшим, ніж те, що щойно почули діти. Мороній повторив послання, щоб Джозеф Сміт краще зрозумів і запам'ятав його.

- Чому так корисно знов і знов досліджувати якийсь євангельський принцип?

3. Перед уроком підготуйте декілька невеличких аркушів паперу з основними складовими євангелії, наприклад: віра в Ісуса Христа, покаяння, хрищення зануренням, дар Святого Духа, Книга Мормона, сучасні пророки, безперервне одкровення, священство або храмові обряди. Візьміть порожню банку або іншу ємність і підпишіть її *Євангелія Ісуса Христа*.

Покажіть на уроці порожню ємність. Нагадайте дітям слова ангела Моронія, сказані Джозефу Сміту, що євангелію має бути відновлено на землі. Скажіть, що нині це сталося.

Нехай кожна дитина вибере папірець, прочитає вголос слова з нього і покладе в ємність. Нехай дитина, яка читатиме, скаже, чому цей елемент євангелії є важливим для нас. Продовжуйте, поки всі папірці не опиняться в ємності, а тоді скажіть, що як члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів ми благословенні євангелією Ісуса Христа.

4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати дев'яте уложення віри. Зверніть увагу дітей на важливість одкровень, які отримав Джозеф Сміт, та незмінне одкровення, яке ми отримуємо від Господа через сучасних пророків.

5. Заспівайте або продекламуйте слова "An Angel Came to Joseph Smith" (*Children's Songbook*, р. 86), "Коли Святе Письмо читаю" (*Збірник дитячих пісень*, с. 66), або "Я хочу так чинити" (*Збірник дитячих пісень*, с. 72).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за послання, передане Моронієм Джозефу Сміту і нам. Свідчіть про те, що Джозеф Сміт був істинним пророком Бога і що Книга Мормона істинна. Заохочуйте дітей більше дізнаватися про євангелію, щодня читаючи Книгу Мормона.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Джозеф Сміт—Історія 1:30–35.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома".
	Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Джозеф Сміт готується до одержання золотих пластин

Мета	Зацікавити дітей готуватися до служіння Ісусу Христу і своїм ближнім.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none">3 молитвою прочитайте Джозеф Сміт—Історія 1:53–58 та історичне оповідання, включене в урок. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.Шість чистих стрічок паперу, ручки або олівці.Ілюстрація 5-8 “Мороній являється Джозефу Сміту в його кімнаті” (Набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 404; 34735 192); ілюстрація 5-9 “Джозеф Сміт знаходить золоті пластини”; ілюстрація 5-10 “Джозеф Сміт навчає свою сім’ю”.
Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<p>Скажіть дітям, що вам потрібна їхня допомога в підготовці до уроку. Дайте декому з них чисті паперові стрічки з ручкою або олівцем і попросіть написати на них такі слова: <i>Джозеф Сміт, молитва, світло, Мороній, послання, чотири рази</i>. Нехай інша дитина тримає ілюстрацію, на якій зображено, як Мороній являється Джозефу Сміту.</p> <p>Подякуйте дітям за допомогу.</p> <ul style="list-style-type: none">Чому так важливо готуватися до певних подій, наприклад, контрольної у школі або виступу в Початковому товаристві? Що може статися, якщо ми неготові? <p>За допомогою стрічок зі словами та відповідних ілюстрацій допоможіть дітям пригадати, що вони дізналися про візит Моронія до Джозефа Сміта з 3-го уроку. Нагадайте їм, що Джозефу заборонили брати пластини, коли він їх уперше побачив. Поясніть, що у Джозефа була величезна робота, але, щоб виконувати її, йому треба було краще підготуватися. У цьому уроці обговорюються деякі моменти його підготовки до виконання цієї великої роботи.</p>
Оповідання з Писань та історичне оповідання	Розкажіть дітям про чотири роки підготовки Джозефа Сміта до одержання золотих пластин, що описуються у Джозеф Сміт—Історія 1:53–58, і таке історичне оповідання. Зверніть увагу дітей на готовність Джозефа робити все, про що просили Небесний Батько та Ісус Христос, а також на процес його підготовки до цієї роботи. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Мати Джозефа Сміта, Люсі Мек Сміт, записала, що після відвідування Моронієм “Джозеф продовжував отримувати настанови від Господа, і ми продовжували щовечора збирати дітей, щоб послухати, як він переказував їх. Протягом вечірніх розмов Джозеф час від часу розповідав нам найдивовижніші історії, які тільки можна уявити. Він описував давніх жителів цього континенту, їхній одяг, спосіб пересування і тварин, на яких вони їздили; їхні міста, будівлі з усіма подобицями; їхні війни й також їхні релігійні служби. Він це робив з такою легкістю, наче все своє життя провів серед них” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, pp. 82–83). Джозеф Сміт завжди був чесним, тому його батьки, брати і сестри повірили всьому, що він розповів.

Через два місяці після того, як ангел Мороній уперше явився Джозефу Сміту, сім'ю Сміт приголомшила страшна трагедія. Захворів і помер старший брат Джозефа Алвін. Джозеф любив Алвіна, а той, у свою чергу, любив і піклувався про свого молодшого брата. Майже перед смертю Алвін порадив Джозефу, як йому підготуватися до служіння Господу. Алвін сказав Джозефу: “Я хочу, щоб ти був молодцем і зробив усе, що в твоїх силах, щоб одержати літопис [золоті пластини]. Уважно слухай настанови і ретельно виконуй кожен даний тобі наказ” (quoted in Smith, p. 87).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Скільки пройшло років між часом, коли Джозеф уперше побачив золоті пластини, і часом, коли одержав їх? (ДС—Іст. 1:53–54). Що відбувалося 22 вересня кожного року? Як ангел Мороній готував Джозефа до роботи, на виконання якої його було покликано? Поясніть, що в цей проміжок часу в чотири роки Джозеф бачив також багатьох нефійських пророків, зокрема, Нефія, Алму, Мормона і дванадцятьох учнів, яких Спаситель обрав в Америці (див. *Church History in the Fulness of Times*, p. 41). Навіщо ці давні пророки являлися Джозефу?
- Чому сім'я Джозефа Сміта повірила йому й підтримувала його? Зазначте, що Джозеф завжди був чесним і надійним юнаком, тому його домашні знали, що можуть йому вірити. Чому, на ваш погляд, Джозефу було важливо заручитися підтримкою сім'ї? Як ви підтримуєте членів своєї сім'ї? Як вони підтримують вас? Як ми можемо допомогти своїм сім'ям наслідувати вчення Спасителя? Як ваші домашні допомагають вам іти за Спасителем?
- Як Джозеф Сміт допоміг своїй сім'ї? (ДС—Іст. 1:55). Яким чином, на ваш погляд, наполеглива праця підготувала Джозефа до служіння Господу? Як саме ви можете працювати у своїй сім'ї? Чому ми повинні мати бажання працювати вдома і на подвір'ї разом із сім'ями? Як праця і виконання своїх обов'язків допоможе нам служити Господу?
- Як ви готуетесь до роботи, яку Небесний Батько та Ісус Христос, можливо, дадуть вам у майбутньому? (Див. доповнюючий захід 1).
- Зазначте, що Джозеф Сміт залишався вірним своєму свідченню і жив за євангелією попри будь-які переслідування з боку людей. Як

це допомогло Джозефу підготуватися до майбутньої роботи? Чому ми повинні вирішити для себе завжди дотримуватися вчень євангелії? Як це допоможе нам підготуватися до служіння в Церкві? (Див. доповнюючий захід 2).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на дошці (або на паперових стрічках, підготовлених завчасно) такі заголовки: *Небесний Батько допомагає мені підготуватися завдяки...* та *Я сам можу готуватися завдяки...*
 - Що дали нам Небесний Батько та Ісус Христос, аби підготувати нас до служіння їм? (Відповіді можуть бути такими: Писання, батьків, пророків, учителів, дар Святого Духа та Початкове товариство). Відповіді дітей на це запитання впишіть під заголовком *Небесний Батько допомагає мені підготуватися завдяки...*
 - Як саме ми можемо готувати себе? Користуючись списком на дошці, обговоріть з дітьми, що потрібно робити кожному з нас з тим, що Небесний Батько та Ісус Христос дали нам (наприклад: Писання—щодня вивчати, батьків—слухатися). Відповіді запишіть під заголовком *Я сам можу підготуватися завдяки...*
 - До чого ми готуємося? (До служіння Небесному Батькові, Ісусу Христу та людям як учителі, місіонери або батьки). Що ця підготовка приносить нам зараз? Що принесе в майбутньому? Допоможіть дітям усвідомити свій обов'язок—уже зараз готувати себе до служіння.
2. Поясніть дітям, що один із способів підготовки до служіння Небесному Батькові та Ісусу Христу—це прийняти рішення завжди виконувати заповіді, навіть коли з'являються спокуси і негаразди. Напишіть на дошці: *Сьогодні я можу прийняти рішення...* Нехай діти подумают про те, які обіцяння вони можуть дати собі вже сьогодні, щоб іти за Спасителем і готуватися до служіння Йому. Напишіть їхні відповіді на дошці.

Дайте кожній дитині аркуш й олівець або ручку і попросіть дітей написати заголовок: *Сьогодні я можу прийняти рішення...* і переписати один пункт зі списку на дошці. Запросіть дітей поговорити про свої рішення вдома, а тоді почепити аркуші так, щоб часто бачити їх.
3. На окремих аркушах паперу напишіть те, що навчився робити Джозеф Сміт під час підготовки до служіння Господу, наприклад, вірити, слухатися, молитися, досліджувати Писання і довіряти Небесному Батькові та Ісусу Христу. Нехай кожна дитина по черзі вибере аркуш і прочитає з нього всьому класу. Попросіть дітей подумати, як вони можуть навчитися робити те ж саме.

4. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Вірність завітам” (*Збірник дитячих пісень*, с. 68), “Вічно у світлі ходить” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 66) або “Я знаю, Ти живий” (*Збірник дитячих пісень*, с. 8).
5. Намалюйте на дошці поле для “хрестиків-нуликів”. У клітинки впишіть цифри від 1 до 9:

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Поділіть дітей на дві команди і кожній команді присвойте символ (X та O). Нехай діти по черзі в кожній з команд вибирають одну цифру і відповідають на запитання, що відповідає цій цифрі. Якщо дитина відповідає правильно, дайте їй стерти цифру запитання і замість нього поставте командний символ. Коли одна з команд закреслює лінію, ви можете проставити цифри в таблиці по-іншому і пограти знов.

Можливі запитання:

1. Скільки пройшло років з часу першого явлення Моронія до того, як Джозеф одержав пластини? (Чотири).
2. Як називається пагорб, в якому були сховані золоті пластини? (Кумора).
3. З ким одружився Джозеф? (Еммою Гейл).
4. Назвіть щось, що Джозеф описував своїй сім'ї з історії народу з Книги Мормона. (Їхній одяг, спосіб пересування, тварин, міста, війни або релігійне поклоніння).
5. Хто з братів Джозефа помер у 1823 році? (Алвін).
6. Назвіть двох нефійських пророків, які явилися Джозефу Сміту під час його підготовки до одержання золотих пластин. (Нефій, Алма, Мормон, Мороній).
7. Яку роботу на фермі Смітів виконував Джозеф? (Сіяв і збирав врожаї зернових, рубав дерева, робив кленовий сироп).
8. Як інші люди з поселення поставилися до розповіді Джозефа про Перше видіння? (Вони не повірили йому і переслідували його).
9. З ким щороку протягом 4 років зустрічався Джозеф Сміт на пагорбі Кумора? (З ангелом Моронієм).

Завершення

Свідчення	Свідчіть про те, що пророк Джозеф Сміт був справжнім пророком Бога. Виразіть свою вдячність за те, що він був добре підготовлений до перекладу золотих пластин. Запропонуйте дітям на наступному тижні зробити трошки більше, ніж звичайно, щоб підготуватися до служіння Господу.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Джозеф Сміт—Історія 1:53–58.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

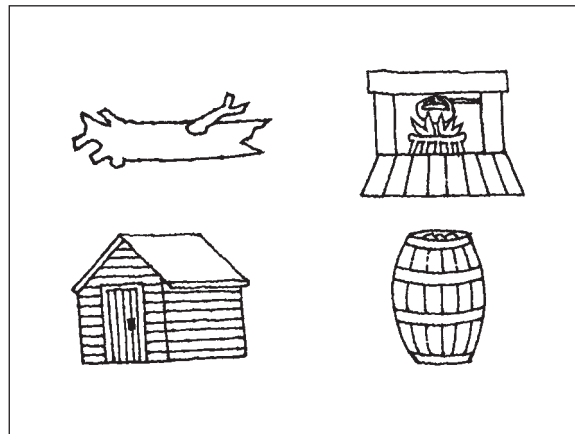
Джозеф Сміт одержує золоті пластини

Урок
5

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що коли ми слухняні й докладаємо всіх своїх зусиль, Небесний Батько допомагає нам.

Підготовка

1. Помолитись, уважно прочитайте Джозеф Сміт—Історія 1:59–65, Ісая 29:11–12 (пророцтво про візит Мартіна Гарріса до професора Ентон) та історичну розповідь, подану в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: 2 Нефій 27:15–20.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Перемалюйте ці ілюстрації на папір або на дошку:



5. Необхідні матеріали:
 - а. Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.
 - б. Біблія та Книга Мормона.
 - в. Карта регіону Нью-Йорку–Огайо, що додана в кінці уроку 1.
 - г. Ілюстрація 5-11 “Джозеф Сміт одержує золоті пластини” (Набір ілюстрацій “Мистецтво евангелії”, 406; 34735 192); ілюстрація 5-12 “Джозеф Сміт несе золоті пластини до візка”; ілюстрація 5-13 “Золоті пластини”.

Запропонований хід уроку

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу

Покажіть малюнки зваленого дерева, каміну, майстерні та бочки бобів.

- Що є спільного між цими місцями і предметами?

Коли діти викажуть свої здогадки, поясніть, що все це було потрібно Джозефу Сміту, щоб сховати і зберегти золоті пластини. Попросіть дітей послухати урок і сказати, як Джозеф скористався кожним з цих місць або предметів.

Розкажіть дітям про те, як Джозеф Сміт одержував золоті пластини, що Мороній говорив Джозефу про їхню безпеку і що зробив Джозеф, щоб захистити їх—все це описується у Джозеф Сміт—Історія 1:59–61 та поданому далі історичному оповіданні. У відповідний час покажіть ілюстрації та карту.

Коли настав час одержати золоті пластини, Джозеф Сміт позичив коня і візок і поїхав зі своєю дружиною Еммою до пагорба Кумора, де і були заховані пластини. Джозеф залишив Емму у візку біля підніжжя пагорба, а сам піднявся, щоб зустрітися з ангелом Моронієм. Мороній передав Джозефу золоті пластини. Він також дав Джозефу Урім і Туммім та нагрудник—усі ці знаряддя мали допомогти з перекладом золотих пластин.

Мороній попередив Джозефа, що нечестивці будуть шукати нагоди викрасти пластини, і сказав йому, щоб він зробив усе можливе, аби захистити їх (див. ДС—Іст. 1:59). Джозеф побачив, що як тільки до людей донеслася звістка про його пластини, вони прагнули забрати їх у нього (див. ДС—Іст. 1:60). Щоб зберегти їх, він мусив переховувати їх у багатьох місцях.

Коли Джозеф і Емма від'їхали від пагорба, де були заховані пластини, Джозеф зупинився і відніс їх у ліс. Там він знайшов велике повалене дерево, трухляве всередині. Він зрізав кору, видовбав дупло і поклав туди пластини, прикривши їх тією ж корою.

Через кілька днів, коли Джозеф працював за кілька миль від Пальміри, його сім'я дізналася, що якісь чоловіки приходили і шукали золоті пластини. Емма негайно сіла на коня і поїхала попередити про них Джозефа. Джозеф також був попереджений через Урім і Туммім, що пластини в небезпеці. Він повернувся до Пальміри і забрав їх з дерева, обгорнув у льняне полотно і поїхав із ними додому. Він вирішив, що безпечніше буде повертатися лісом, ніж дорогою, але в лісі хтось ззаду ударив його зброєю. Джозеф повалив кривдника і щодуху побіг звідти. На нього ще двічі нападали, але він зміг врятуватися і принести пластини додому цілими.

Іншого разу Джозеф дізнався, що до нього шукати пластини йде ціла банда. Він витягнув декілька каменів перед каміном і сховав під ними пластини. Як тільки камені повернули на місце, до будинку підійшла група чоловіків. Джозеф, його батько і брати вискочили з вхідних дверей і стали голосно кричати. Бандити злякалися, що на боці Джозефа зібралося багато людей, і втекли.

Через кілька днів Джозеф відчув натхнення забрати пластини і дерев'яний ящик, в якому вони зберігалися, з-під каменів каміну. Він поніс згорток через вулицю до майстерні, що стояла на фермі Смітів. Витягнувши пластини з ящика, він загорнув їх у тканину і сховав на горищі майстерні. Потім він підняв кілька дошок підлоги, сховав під ними порожній ящик і прибив дошки на місце. Коли настала ніч, бандити почали полювання на пластини. Вони повиривали дошки з підлоги і знайшли порожній дерев'яний ящик, але золоті пластини залишилися недоторканими там, де Джозеф сховав їх—на горищі.

Усі ці переслідування та спроби викрасти золоті пластини показали Джозефу, що він не зможе працювати над перекладом у Пальмірі. Вони з Еммою вирішили перебраться до Гармоні, штат Пенсільванія, де жили батьки Емми. Джозефа турбувало питання безпечної доставки пластин до Гармоні. Він поклав пластини у ящик, а ящик—на дно бочки. Тоді Джозеф наповнив бочку бобами і прибав кришку. З цією бочкою та іншими пожитками Джозеф і Емма вирушили до Гармоні. І хоча їх по дорозі зупиняли й обшукували візок на предмет золотих пластин, їх не було знайдено.

Оскільки Джозеф зробив усе, щоб захистити пластини, як йому і було наказано, Небесний Батько допоміг йому зберегти їх і допомагав в іншому. Проявом його допомоги був заможний фермер на ім'я Мартін Гарріс, старий друг сім'ї Сміт. Коли Джозеф і Емма готувалися переїздити до Гармоні, Мартін Гарріс прийшов до нього і сказав: "Ось, пане Сміт, 50 доларів. Я даю їх вам, щоб на них ви здійснювали Господню роботу. Ні! Я даю їх Господу для Його роботи!" (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 118) Завдяки цим грошам Джозеф і Емма змогли переїхати до Гармоні й продовжити Господню роботу, сприяючи появі Книги Мормона.

Мартін Гарріс продовжував надавати різну допомогу Джозефу Сміту. Коли Джозеф і Емма улаштувалися в Гармоні, Мартін приїздив до Джозефа в гості. Джозеф переписав багато ієрогліфів з золотих пластин і переклав деякі з них. Мартін узяв ці ієрогліфи та їхній переклад із собою до Чарльза Ентонна, професора з мовознавства у Нью-Йорку, а потім до д-ра Мітчела.

Розкажіть дітям про історію походу Мартіна Гарріса до професора Ентонна та д-ра Мітчела, що записана в Джозеф Сміт—Історія 1:62–65. Поясніть їм, що ці випадки були здійсненням пророцтва, яке проголосив пророк Ісая (Ісая 29:11–12; див. також 2 Нефій 27:15–20) за тисячі років до народження Джозефа Сміта.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Скільки пройшло років з часу, як Мороній явився уперше і до того, як Джозеф одержав золоті пластини? (ДС—Іст. 1:53). Чому Джозеф Сміт мав стільки чекати, щоб одержати їх?
- Який обов'язок поклав на Джозефа Сміта Мороній у зв'язку з передачею золотих пластин? (ДС—Іст. 1:59). Від чого застерігав і що обіцяв Мороній Джозефу?
- Що відбувалося, як тільки стало відомо, що у Джозефа Сміта є золоті пластини? (ДС—Іст. 1:60). Чому, на ваш погляд, люди намагалися забрати у Джозефа золоті пластини? (Золоті пластини оцінювалися великою сумою грошей. Сатана не хотів, щоб пластини були перекладені). Зауважте, що хоча ці люди не вірили в Джозефа як пророка, вони вірили, що в нього є золоті пластини. Чому, на ваш погляд, люди вірили, що у Джозефа є золоті пластини, попри свою невіру в нього як пророка?

- Що зробив Джозеф Сміт, щоб зберегти пластини? Звідки Джозеф знав, коли і куди перенести золоті пластини, щоб зберегти їх? Допоможіть дітям зрозуміти, що Небесний Батько підказував Джозефу, коли пластинам загрожувала небезпека. Зауважте, що Джозеф зробив усе, що від нього залежало, і прислухався до застережень Моронія.
- Як нам отримати допомогу Небесного Батька в розв'язанні проблем і труднощів, коли вони виникають? Поділіться випадком зі свого досвіду, коли ви просили Небесного Батька про допомогу й отримували її. Запросіть дітей розповісти, як Небесний Батько допомагав їм у їхніх труднощах.
- Що сказав професор Ентон, коли Мартін Гарріс показав йому копію письмен Книги Мормона? (ДС—Іст. 1:64). Чому, на ваш погляд, професор Ентон порвав посвідку, коли дізнався, що Джозефу Сміту місцезнаходження золотих пластин показав ангел? (ДС—Іст. 1:65).
- Як, на вашу думку, зустрічі Мартіна Гарріса з Чарльзом Ентоном і д-ром Мітчелом зміцнили його свідчення про те, що Джозеф Сміт був пророком? Як може зміцнитися наше свідчення, коли ми читаємо про такі випадки? (Див. Ісая 29:11–12).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Перед уроком на папірцях напишіть наведені далі або інші відповідні ситуації і роздайте дітям свого класу:

- У вас у школі буде контрольна робота.
- Вас попросили виступити на зборах Початкового товариства.
- Ви будете брати участь у спортивних змаганнях.
- Ви щойно переїхали в новий район і хочете завести нових друзів.
- Ви посварилися з другом.
- Інколи ви б'єтеся з братом чи сестрою.
- Ви будете виступати в програмі або в концерті.
- Ви хочете пограти з другом, але батькам потрібна ваша допомога вдома.

Поговоріть з дітьми, як Небесний Батько допомагає нам з нашими проблемами і труднощами, коли ми робимо все, що залежить від нас. Напишіть на дошці:

Моліться про свою проблему або труднощі.
Живіть гідно і прислухайтеся до підказок Духа.
Робіть все, що можете, щоб розв'язати проблему.

Нехай кожна дитина вибере аркуш і прочитає написане на ньому всьому класу. Обговоріть, як діти можуть розв'язати свою проблему або труднощі, застосовуючи кроки, вказані на дошці.

2. Коротко нагадайте, як Господь сказав Нефію повернутися до Єрусалима за пластинами з латуні, що були в Лавана, і подумайте про зусилля, які доклав Нефій, щоб їх здобути (див. 1 Нефій 3–5). Наголосіть на тому, що Нефій був слухняним і зробив усе, що міг, і саме завдяки цьому Господь допоміг йому виконати його завдання. Нехай хтось із дітей вголос прочитає 1 Нефій 3:7, а ви допоможіть дітям вивчити напам'ять першу частину слів Нефія до батька: “Я піду і зроблю те, що Господь наказав”.
3. Попросіть дітей назвати людей, які щодня допомагають їм. Напишіть імена цих людей на дошці. Допоможіть дітям зрозуміти, що Небесний Батько може допомагати нам через друзів. Згадайте, як Господь надихнув Мартіна Гарріса допомогти Джозефу Сміту, коли він цього потребував. Обговоріть, як важливо бути другом і допомагати нужденним, якщо це можливо. Попросіть дітей поділитися історіями зі свого досвіду, як їм потрібна була допомога і була надана друзями, або коли вони змогли допомогти другові.
4. Розкажіть дітям про Урім і Туммім.

Урім і Туммім—це священне знаряддя, яке Бог дає в допомогу пророкам, щоб вони отримували одкровення від Господа і перекладали з різних мов (див. Путівник по Писаннях, “Урім і Туммім”).

Джозеф Сміт описував Урім і Туммім як “два камені в срібних оправах,... прикріплені до нагрудника” (ДС—Іст. 1:35). Пророк сказав, що коли був смиренным і сповненим молитви, то дивився крізь ці камінці й міг читати незнайому мову, якою були написані пластини. Він також міг дивитися в ці камінці й отримувати слово Небесного Батька про те, що він має знати і робити.

Допоможіть дітям знайти і поміркувати над цими уривками з Писань про Урім і Туммім:

Вихід 28:30

Мосія 28:11, 13

Етер 3:23–24, 4:4–5

Учення і Завіти 17:1

5. Напишіть на окремих аркушах паперу такі речення:
 - Кожна золота пластина була 6 дюймів завширшки і 8 завдовжки.
 - Джозеф Сміт казав, що кожна пластина була “не такою товстою, як звичайна жерсть”.
 - Пластини скріплювалися трьома кільцями.
 - Уся книга завтовшки була 6 дюймів.
 - На пластинах були вигравіювані маленькі ієрогліфи.
 - Частина книги була запечатана; її не можна було перекладати.

- Джозеф Сміт сказав, що запечатана частина буде перекладена в майбутньому.

Дайте дітям по аркушу, і нехай вони прочитають вголос кожен своє твердження, щоб клас більше дізнався про те, якими були золоті пластини (див. *History of the Church*, 4:537).

Завершення

Свідчення	Свідчіть, що Небесний Батько любить кожного з нас і допоможе нам, якщо ми будемо слухняними і робитимемо все, що від нас залежить. Виразіть свою вдячність за приклад і старанність Джозефа Сміта, коли йому доводилося долати проблеми і випробування, захищаючи золоті пластини.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Джозеф Сміт—Історія 1:59–60.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
	Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Джозеф Сміт починає переклад золотих пластин

Урок
6

Мета Пояснити дітям, що коли молимося, ми повинні шукати відповіді Небесного Батька на наші запитання і виконувати те, що Він скаже.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичне оповідання в уроці; Мормон 9:32 й Учення і Завіти 3:1–3, 7–10; 10:1–19, 30–32, 38–46. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Слова Мормона 1:3–7 й Учення і Завіти 3:4–6, 11–20; 10:20–29, 33–37.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Книга Мормона.
 - в. “Назви Книги Мормона різними мовами”, що містяться наприкінці уроку.
 - г. Карта регіону Нью-Йорк–Огайо, що додана в кінці уроку 1.
 - д. Ілюстрація 5-13 “Золоті пластини”.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть сторінку “Назви Книги Мормона різними мовами”. Спитайте дітей, чи можуть вони прочитати ці слова або ієрогліфи. Допоможіть їм знайти, якою мовою написана кожна назва.

Розкажіть, скільки існує мов по всьому світу, і поясніть, що *перекласти* означає передати текст або промову іншою мовою.

Покажіть ілюстрацію золотих пластин і зауважте, що Джозефу Сміту треба було перекласти незнайомі письмена з пластин. Нехай хтось із дітей вголос прочитає Мормон 9:32.

- Якою мовою були письмена на золотих пластинах? (Зміненою єгипетською).

Поясніть, що, як правило, перекладач повинен володіти обома мовами, з якими працює. Однак Джозеф Сміт дуже мало вчився у школі і не міг розмовляти або читати ніякими іншими мовами, крім англійської. Змінені єгипетські ієрогліфи, якими були вкриті пластини, були для нього абсолютно незрозумілими. Йому доводилося покладатися на Дух Господа, а не на власне знання, щоб цей Дух допоміг йому перекласти ієрогліфи з пластин англійською мовою.

Коротко торкніться неприємностей, що навалилися на Джозефа Сміта після того, як він одержав від Моронія пластини, а також розкажіть, яку допомогу надав йому Мартін Гарріс (див. урок 5).

Розкажіть дітям про втрату 116 сторінок літопису, перекладеного з золотих пластин, як про це свідчить наведене далі історичне оповідання (за потребою звертайтеся до карти). Обговоріть, які одкровення були дані Джозефу Сміту і які записані в Учення і Завіти, розділи 3 і 10, стосовно цього випадку.

Як тільки Джозеф і Емма облаштувалися в Гармоні, штат Пенсільванія, Джозеф почав перекладати золоті пластини. Спочатку він проводив багато часу, ознайомлюючись з пластинами й мовою письмен на них. Він досліджував і молився, завдяки чому Урім і Туммім допомогли йому зрозуміти ієрогліфи на пластинах. Джозеф побачив, що переклад таким способом вимагає віри, наполегливої праці, гідності, терпіння й слухняності.

Мартін Гарріс приїхав до будинку Джозефа Сміта в Гармоні, щоб допомагати пророкові в перекладі золотих пластин. Мартін став писарем Джозефа. Джозеф читав уголос текст з пластин, а Мартін Гарріс записував його слова. Через два місяці роботи Джозеф переклав першу частину пластин. Переклад було записано на 116 аркушах.

Мартін попросив Джозефа дати йому 116 перекладених сторінок, щоб той узяв їх із собою до Пальміри. Його дружина і друзі були незадоволені тим, що він залишив ферму і став допомагати Джозефу, тому Мартін хотів показати їм сторінки, аби вони побачили, що він робить Господній труд.

Джозеф запитав Господа, чи дозволить Він дати Мартіну перекладені сторінки, але Господь сказав: "Ні". Мартін попросив Джозефа вдруге запитати у Господа. Джозеф знов молився Господу і знов отримав негативну відповідь. Мартін благав Джозефа ще раз попросити Господа. Джозеф хотів допомогти Мартіну, тому втретє звернувся до Господа. Цього разу Господь сказав, що Мартін може взяти переклад, якщо покаже його тільки дружині й окремим родичам. Мартін пообіцяв, що не показуватиме сторінки більше нікому. Він узяв 116 сторінок перекладу й вирушив додому, в Пальміру.

Через кілька днів після від'їзду Мартіна Емма Сміт народила хлопчика, який прожив лічені години. Емма була дуже хворою і ледве не померла. Джозеф протягом двох тижнів постійно був біля неї і доглядав її. Коли Еммі стало краще, Джозеф почав непокоїтися через Мартіна Гарріса, який зник зі сторінками перекладу вже на три тижні. Емма радила Джозефу поїхати в Пальміру і знайти Мартіна.

Джозеф приїхав до батьківського дому в Пальмірі й надіслав послання Мартіну, що хоче зустрітися з ним. Прийшовши, Мартін вигукнув: "О, я погубив свою душу! Я погубив свою душу!" Джозеф скочив на ноги і викрикнув: "Мартіне, ти що—втратив рукопис?! Ти порушив клятву і накликав осуд на мою голову, а також на свою?!" (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 128). Мартін визнав, що не дотримався свого обіцяння і показав аркуші з перекладом іншим людям. 116 сторінок зникли.

Джозеф вигукнув: “Усе пропало! Все пропало! Що мені тепер робити?! Я згрішив, я накликав на себе гнів Божий! Мені мало бути достатньо першої відповіді Господа, адже Він сказав, що небезпечно випускати літопис з моїх рук” (quoted in Smith, p. 128).

Джозеф і Мартін надзвичайно переживали втрату перекладу. Джозеф повернувся до Гармоні, де вимолював прощення. Ангел Мороній на якийсь час забрав золоті пластини й Урім і Туммім. Згодом Господь простив Джозефа, прийнявши його щире покаяння, а Мороній повернув пластини й Урім і Туммім. У цей час Джозеф отримав одкровення, записане в Учення і Завіти, розділи 3 та 10.

Скажіть, що Господь повідомив Джозефу, що Сатана підмовив нечестивих людей вкрасти сторінки. Вони збиралися змінити слова тексту, щоб люди не повірили в Книгу Мормона (див. УЗ 10:10–19). Джозефу було наказано не перекладати заново першу частину пластин (див. УЗ 10:30–31). Оскільки Господь знає все, Він передбачив, що таке станеться. Тому Він повелів давньому пророку Мормону написати в іншій частині золотих пластин розповідь, подібну за змістом до тієї, переклад якої був на 116 сторінках (див. Слова Мормона 1:3–7). Джозеф переклав саме цю частину і не став перекладати втрачений фрагмент (див. УЗ 10:38–42). Джозеф дізнався, що Сатана і нечестивці не можуть зупинити роботу Небесного Батька (див. УЗ 3:1; 10:43).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Яким мав бути Джозеф, щоб перекладати? (Він мав проявляти віру, бути молитовним, слухняним і терпеливим).
- Скільки разів Джозеф Сміт просив Господа дозволити Мартіну Гаррісу взяти сторінки з перекладом? Що відповів Господь перші два рази? Що Господь сказав третього разу?
- Чому Мартін Гарріс не заспокоювався і просив Джозефа Сміта дозволити взяти рукопис, хоча йому вже було сказано: “Ні”? Що означає, що Джозеф більше боявся людину, ніж Бога? (УЗ 3:7). Чому ми інколи боїмося, що про нас подумають інші, коли виконуємо заповіді Небесного Батька?
- Як ви думаєте, що дізнався з цього випадку Джозеф про те, як слід ставитися до волі Небесного Батька? Чому важливо молитися про те, що є добрим для нас, а не про те, чого нам хочеться? Чому важливо виконувати те, що Небесний Батько каже нам у відповідь на молитву?
- Як Джозеф Сміт пережив утрату 116 сторінок? Що Господь сказав Джозефу робити? (УЗ 3:10). Чому покаяння є чудовим принципом?
- Що Джозефу було велено зробити, аби розстроїти плани тих, хто викрав 116 сторінок? (УЗ 10:30–31, 38–42). Що означає фраза, що “наміри Бога не можуть бути зруйнованими”? (УЗ 3:1).
- Що зі сказаного Господом у книзі Учення і Завіти 10:5 допоможе нам подолати силу Сатани?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Поясніть, що коли ми молимося, то повинні слухати відповідь Небесного Батька і слухатися Його. Відповідь на молитву може прийти різними способами: як порада батьків або керівника в Церкві, через читання Писань, під час уроку або виступу в Церкві.

На щирі молитви завжди приходять відповідь, хоч не завжди так, як ми того очікуємо. Інколи приходять відповідь “ні”, і це тому, що те, чого ми просимо, не піде нам на користь. Інколи приходять відповідь “так”, і у нас з’являється приємне тепле почуття щодо нашої справи. Інколи приходять відповідь “зачекай”. На наші молитви завжди приходять відповіді—у час і спосіб, який для нас буде, на думку Небесного Батька, найкращим.

Якщо це доречно, розкажіть дітям про випадок, коли на вашу щирю молитву прийшла відповідь “ні”. Запросіть дітей також поділитися подібними випадками.

2. Покажіть ілюстрацію “Ісус молиться в Гефсиманії” (“Мистецтво євангелії”, 227; 62175). Зауважте, що Ісус Христос є довершеним взірцем того, як треба приймати волю Небесного Батька. Наприкінці земного життя Ісус знав, що настає час, коли Йому доведеться пережити страшний біль, щоб викупити гріхи світу. Ісус направився до Гефсиманського саду. Він впав на землю і молився.

Попросіть когось із дітей прочитати вголос з Матвії 26:39, що сказав у молитві Ісус: “Отче Мій, коли можна, нехай обмине ця чаша Мене... Та проте,—не як Я хочу, а як Ти”.

Скажіть, що Ісусу явився ангел, щоб духовно зміцнити Його (див. Лука 22:43). Ісус прийняв волю Небесного Батька, Він Своїм стражданням у Гефсиманському саду і смертю на хресті спокутав нас.

3. Напишіть на дошці: *“Якщо Господь повеліває—роби!”*

Скажіть, що Джозеф Сміт учився на своїх помилках та завдяки випробуванням. Хоча він був у відчаї, коли втратив 116 сторінок, він зрозумів важливість слухняності, покаяння та прийняття волі Небесного Батька. Він навчився прислухатися до підказок Духа і зміг краще користуватися Урімом і Туммімом. Згодом він говорив: “Я взяв собі це за правило: *Якщо Господь повеліває—роби!*” (*History of the Church*, 2:170).

Нехай кожна дитина перепише цю фразу собі й забере додому.

4. Скажіть, що хоч Мартін Гарріс втратив 116 сторінок з перекладом, він покаявся і знову надзвичайно допомагав Церкві. Йому більше не було дозволено допомагати Джозефу в перекладі золотих пластин, але згодом він продав частину своєї ферми і сплатив за друк Книги Мормона. Він був одним з трьох свідків Книги Мормона і все своє життя свідчив про істинність цієї книги. Покажіть дітям “Свідчення трьох свідків” у Книзі Мормона.
5. Нехай діти покажуть ілюстрації до перших шістьох уроків цього посібника, переповідаючи при цьому події, зображені на ілюстраціях.

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність Богові за пророка Джозефа Сміта та його роботу над перекладом Книги Мормона. Свідчіть, що ми дістанемо благословення, якщо приймемо волю Небесного Батька і робитимемо те, чого Він хоче.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 3:1–3 та 10:1–5.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Назви Книги Мормона різними мовами

1. КНИГА МОРМОНА

7. TE BUKA
A MOROMONA

2. HET
BOEK VAN MORMON

8. EL
LIBRO
DE
MORMÓN

3. MORMON
BINAALTSOOS

9. 摩門經

4. モルモン書

10. LE
LIVRE DE MORMON

5. DAS BUCH MORMON

11. พระคัมภีร์มอรมอน

6. 몰몬경

12. THE
BOOK OF MORMON

10. Французькою
11. Тайською
12. Англійською

7. Тайтянською
8. Іспанською
9. Китайською

4. Японською
5. Німецькою
6. Корейською

1. Російською
2. Голландською
3. Навахо

Джозеф Сміт перекладає золоті пластини

Урок
7

Мета Навчити дітей відчувати й розпізнавати вплив Святого Духа, а також бути гідними Його напарництва.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Джозеф Сміт—Історія 1:66–67; історичне оповідання, подане в уроці, а також Учення і Завіти 5:30, 34; 6:14–23; 8:1–3; 9:3–9; 10:4. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: *Основи євангелії* (31110), розділ 7.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Дорогоцінна Перлина.
 - в. Маленький радіоприймач (або ілюстрація радіоприймача).
 - г. Ілюстрація 5-2 “Джозеф Сміт” (“Мистецтво євангелії” 400; 34735 192); ілюстрація 5-14 “Джозеф Сміт перекладає золоті пластини”.

Запропонований хід уроку

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу Покажіть дітям радіоприймач, але не вмикайте його (якщо ви принесли ілюстрацію радіоприймача, пристосуйте для обговорення). Запитайте дітей, чи чують вони передачу, і коротко обговоріть, чому вони нічого не чують. Увімкніть радіо, але не налаштовуйте його на певну радіостанцію. Зауважте, що радіо ввімкнене, але діти досі не чують передачі.

- Що ми повинні зробити, щоб чути радіо чисто?

Поясніть дітям, що прислухання до Святого Духа можна порівняти із слуханням радіо. Щоб почути те, чого Небесний Батько хоче нас навчити, ми повинні настроїтися на хвилю Святого Духа. Поясніть, що Святий Дух також називають Духом Істини (див. УЗ 6:15). Попросіть дітей послухати уважно урок, щоб вони побачили, як Святий Дух допоміг Джозефу Сміту й Оліверу Каудері.

Оповідання з Писань та історичне оповідання Розкажіть дітям, як відчувати й розпізнавати вплив Святого Духа, як про це пояснюється в Учення і Завіти 6:14–23, 8:1–3, 9:3–9, Джозеф Сміт—Історія 1:66–67, а також таке історичне оповідання. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Через втрату 116 сторінок рукопису ангел Мороній забрав на час у Джозефа Сміта золоті пластини з Урімом і Туммімом (див. розділ 6). Коли Джозеф покаявся, все це йому повернули. Продовжуючи роботу над перекладом, Джозеф зрозумів, що в нього не вистачає часу

підкуватися про сім'ю, працювати на фермі й перекладати бажаними темпами. Робота над перекладом також була вповільнена відсутністю писаря, який би записував переклад Джозефа. Мартіну Гаррісу більше не дозволялося записувати для Джозефа. Час від часу писарем була Емма, але в неї також була робота. Джозеф знав, що переклад просувається не так швидко, як потрібно, тому він помолився і попросив у Небесного Батька допомоги. Прочитайте вголос відповідь Господа, записану в книзі Учення і Завіти 10:4. Через декілька місяців Джозефу було сказано припинити переклад, доки Господь не повелить знов почати роботу. Господь пообіцяв Джозефу, що якщо він зробить це, Господь допоможе з перекладом (див. УЗ 5:30, 34).

У цей час один молодий чоловік на ім'я Олівер Каудері викладав у школі в Пальмірі, штат Нью-Йорк, і мешкав у будинку батьків Джозефа Сміта. Тоді це було звичаєм, щоб учителі жили в сім'ях своїх учнів, і це вважалося оплатою за роботу вчителів. Коли Олівер жив у Смітів, він почув про Джозефа Сміта й золоті пластини. Він запитав про золоті пластини, але Сміти не хотіли розповідати йому про них, адже вони вже зазнали переслідувань від людей, яким розповіли про пластини.

Коли Сміти краще познайомилися з Олівером і почали довіряти йому, Джозеф Сміт старший (батько пророка) розповів усе, що знав про золоті пластини. Протягом багатьох днів Олівер розмірковував про те, що почув. Нарешті він усамітнився й помолився. Олівер відчув спокій і впевненість, що Джозеф Сміт є пророком Бога (див. УЗ 6:22–23), а також відчув натхнення бути писарем для Джозефа Сміта.

Олівер захотів зустрітися з Джозефом, тож разом із Сем'юелом Смітом, одним з молодших братів Джозефа, вирушив до Гармоні, штат Пенсільванія, де жили Джозеф та Емма. Коли Олівер прибув, Джозеф відчув, що Господь послав йому цього чоловіка, щоб допомогти з перекладом Книги Мормона. Джозеф та Олівер розмовляли того дня до самої ночі, і Олівер погодився бути писарем Джозефа. Олівер так описав той час, коли був писарем: "Це були дні, які не можна забути ніколи—сидіти, слухаючи голос, що диктувався натхненням з небес. День у день я продовжував безперервно писати з його вуст, коли він перекладав за допомогою Уріма і Тумміма ... історію, або літопис, що звався "Книгою Мормона" (перехресне посилання до Джозеф Сміт—Історія 1:71).

Джозеф дізнався, що не може перекладати без допомоги Святого Духа. Одного ранку його розсердило те, як Емма щось зробила. Коли він спробував перекладати, то взагалі не міг робити цього. Джозеф вийшов у сад, помолився і запитав у Господа, чому він не може перекладати. Згодом він зрозумів, що повинен спочатку помиритися з Еммою, і лише тоді йому допомагатиме Святий Дух. Він повернувся в будинок і попросив у Емми вибачення. Тепер він міг продовжувати роботу над перекладом.

З допомогою Олівера переклад Книги Мормона пішов швидше. Попрацювавши деякий час писарем, Олівер захотів перекладати. Йому було дозволено перекладати, та, коли він спробував, у нього нічого не вийшло. Олівер думав, що достатньо лише попросити Небесного Батька, й Він дасть можливість перекладати, але Олівер дізнався, що

це вимагає великого розумового і духовного напруження. Здатність перекладати мала відкритися через натхнення Святого Духа.

Обговоріть з дітьми процес прийняття рішень, що був явлений Оліверу Каудері через Джозефа Сміта в Учення і Завіти 9:8–9.

1. Визначити для себе, в чому полягає суть проблеми або питання.
Подумати, як розв'язати проблему або відповісти на запитання.
2. Вирішити, що робити.
3. Запитати у Небесного Батька, чи правильне це рішення.
4. Слухати серцем і розумом. Якщо рішення правильне, Святий Дух дасть щодо цього приємне почуття. Якщо рішення неправильне, ви нічого хорошого не відчуєте, тож слід прийняти інше рішення.

Поясніть, що саме так мав зробити Олівер Каудері, коли хотів перекладати. Так можемо робити всі ми. Якщо ми будемо робити такі кроки, Святий Дух допоможе нам приймати правильні рішення.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Джозефу потрібна була допомога у перекладі золотих пластин? Що зробив Джозеф, щоб розв'язати цю проблему? Якою була відповідь на молитву Джозефа? Що ми можемо робити, коли перед нами постає проблема? Запросіть дітей розповісти, як Небесний Батько відповідав на їхні молитви.
- Що зробив Олівер Каудері, щоб отримати свідчення про те, що Джозеф Сміт є пророком? (УЗ 6:14). Як ми можемо отримати свідчення, що Джозеф Сміт був пророком Бога? Як ми можемо отримати свідчення про істинність Книги Мормона? (Див. доповнюючий захід 6).
- Яка відповідь прийшла на молитви Олівера Каудері, коли він хотів знати, чи є Джозеф Сміт пророком Бога? (УЗ 6:15, 23). Як Небесний Батько може відповідати на наші молитви? Нагадайте дітям, що відповіді на молитви приходять у вигляді почуття спокою.
- Що Олівер Каудері мав робити, як йому було сказано, щоб перекладати? (УЗ 9:8–9). Яким чином ми можемо застосувати цю пораду в нашому житті?
- Що ми повинні робити, щоб підготуватися до отримання допомоги від Святого Духа? (Див. доповнюючий захід 2). Як ми можемо зрозуміти, що Святий Дух підказує нам? (УЗ 6:23; 8:2–3; і 9:8–9; див. доповнюючі заходи 3 і 4).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Скажіть, що Джозеф Сміт, перекладаючи Книгу Мормона, вимовляв слова вголос, а писар записував їх. Інколи Джозеф і писар сиділи по різні боки ширми і не бачили один одного.

Помістіть посеред столу або на підлозі ширму (наприклад, двоє дітей можуть тримати невеличку ковдру або ватман). Нехай одна дитина сяде по один бік ширми і повільно прочитає короткий вірш з Книги Мормона, а інша, яка сидить з іншого боку ширми, запише її слова. Нехай тоді писар прочитає, що він записав, дитині, яка читала уривок, щоб та переконалася, що запис зроблено правильно. (Ви можете посадити більше писарів, щоб усі бажаючі могли взяти участь).

2. Поділіть дошку на дві колонки. Напишіть заголовки: *Запрошує Дух*, *Відштовхує Дух*. Поясніть дітям, що Дух має дуже важливе значення в нашому житті. Поясніть, що все хороше запрошує Дух в життя, а погане—відштовхує Його і змушує залишити нас (див. Мороній 7:12–13). Попросіть дітей подумати про справи або дії, які б можна було вписати в одну чи другу колонку, наприклад: хороша музика і добрий вчинок під заголовком *Запрошує Дух*, і суперечки і нечесність під заголовком *Відштовхує Дух*.

Поясніть, що Святий Дух вчитиме нас, утішатиме, захищатиме і вестиме нас (див. *Основи євангелії* [31110], розділ 7), але щоб мати Його допомогу, ми повинні робити те, що запрошує Його постійно бути з нами.

3. Нехай діти відкриють Учення і Завіти 8:2, і нехай хтось вголос прочитає цей вірш. Обміркуйте, як кожна людина може отримати особисте свідчення, прислухаючись до підказок Святого Духа. Поділіться випадком, коли Святий Дух направляв вас, і запросіть дітей поділитися такими ж історіями.
4. Поясніть, що коли з нами Дух, ми відчуваємо себе по-іншому, ніж тоді, коли Духу немає, або коли на нас впливає Сатана. Прочитайте наведені нижче твердження і попросіть дітей підводитися, якщо твердження описує наші почуття, коли з нами Дух, і сидіти на місці, якщо твердження описує наші почуття, коли з нами Духу немає.
 - Вам радісно і спокійно.
 - Ви думаєте тільки про себе.
 - Ви щедрі.
 - Ви легко дратуєтесь.
 - Вам хочеться зробити інших щасливими.
 - Ви хочете помститися.
 - Ви пробачаєте і по-доброму ставитеся до людей.
 - Ви радієте успіхам інших.

5. На окремих клаптиках паперу напишіть, які дії можуть запросити Дух, щоб діти могли жестами показати ці дії. Покладіть папірці в скриньку. Нехай кожна дитина вибере клаптик і покаже жестами те, що написано на ньому, а інші діти нехай вгадують.

Можливі дії:

- Читання Писань.
- Молитва.
- Добрий вчинок або служіння (наприклад, миття посуду або розважання маленької дитини).
- Благоговійне поводження в Церкві.

Ви можете попросити дітей вибрати, що саме вони робитимуть на цьому тижні. Дайте дітям папір і олівці, щоб вони записали те, що вибрали, і попросіть їх почепити ці папірці на видному місці, де вони будуть нагадувати їм про обіцяння.

6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Коли Святе Письмо читаю” (*Збірник дитячих пісень*, с. 66). Подумайте, як ця пісня вчить нас отримувати свідчення.

7. Поясніть дітям, що нечасто Святий Дух говорить до нас голосно. Як правило, Він дає почуття або пропонує ідеї, як поступити правильно.

Завершення

Свідчення

Поділіться свідченням про вплив Святого Духа у вашому житті, як Він допомагав вам отримувати свідчення, втішення і провідництво. Допоможіть дітям зрозуміти, що вони можуть отримати величні благословення Святого Духа.

Запросіть дітей попросити своїх батьків розповісти їм про те, як на них впливав Святий Дух.

Завдання для читання вдома

Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 8:2–3 та 9:8–9.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Допомогти дітям зрозуміти важливість влади священства й бажати бути гідними обрядів і благословень священства.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Джозеф Сміт—Історія (включаючи перехресне посилання до вірша 71); Учення і Завіти 13; 27:7–8, 12; 128:20 (останнє речення); Уложення віри 1:5 та історичні оповідання, включені в цей урок. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Матвій 4:18–22 та 3 Нефій 11:18–28, 33–34.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.
 - б. Біблія та Книга Мормона.
 - в. Мотузка 60 сантиметрів завдовжки.
 - г. Три чи чотири предмети з рівною поверхнею: книги, кубики чи монети.
 - д. Ілюстрація 5-15 “Іван Христитель дарує Ааронове священство” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 407; 34735 192); ілюстрація 5-16 “Відновлення Мелхиседекового священства” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 408; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу

Попросіть дітей по черзі виконувати такі завдання:

- зав'язати вузол на мотузці;
- скласти стовпчиком і розкласти декілька предметів;
- клацнути пальцями;
- написати на дошці своє ім'я;
- потиснути руку вчителю;
- сісти й покласти руки на коліна.

Якщо у вас великий клас, цей захід можна провести у вигляді естафети. Поділіть клас на дві команди і дайте кожній достатньо предметів. Нехай по одному з кожної команди виконають всі шість вправ, і тільки тоді нехай це робить наступний гравець. (Спробуйте укласти весь захід у п'ять хвилин).

Зазначте, що ми щодня багато чого робимо своїми руками. Поясніть, що чоловіки й хлопчики, які мають священство, роблять ще й інші важливі речі з допомогою своїх рук.

- Що важливе роблять носії священства за допомогою рук, застосовуючи при цьому силу і владу священства? (Відповіді можуть бути такими: давати благословення, христити, зцілювати хворих, готувати й розносити причастя, давати дар Святого Духа).
- Чи всі можуть робити те ж саме? (Ні. Поясніть, що для цього хлопчик або чоловік повинен бути висвячений у священство. Якщо він не висвячений, Господь не визнає жодного обряду, виконаного ним).

Поясніть, що священство—це сила і влада від Бога. Бог ділиться цією владою з нами, даючи її носіям священства, аби ми могли пройти священні обряди (наприклад, хрищення), що допоможуть нам повернутися до присутності Небесного Батька. Жоден чоловік не може взяти сам на себе цю владу, вона має бути дана йому Богом. Це відбувається через покладання рук того, хто має належне повноваження. Нагадайте дітям, що в уроці 2 вони вчили, що в добу відступництва священство було забрано з землі. Зазначте, що в цьому уроці діти дізнаються, як священство було відновлено на землі.

Оповідання з Писань та історичне оповідання

Розкажіть про відновлення священства як це описано в Джозеф Сміт—Історія 1:68–74; Учення і Завіти 13; 27:7–8, 12 і наведених далі історичних оповіданнях. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Нагадайте дітям, що через три роки після Першого видіння Небесного Батька й Ісуса Христа, Джозефу Сміту явився ангел Мороній і розповів про золоті пластини. Ще через чотири роки підготовки Джозеф одержав їх. З Божою допомогою Джозеф почав перекладати їх.

Поясніть, що Книга Мормона та одкровення, дані Джозефу Сміту, відновили багато євангельських істин, втрачених в добу відступництва. Але Джозеф не міг організувати церкву Ісуса Христа без священства. Священство мало бути відновлено й передано йому тим, хто має належне повноваження.

Скажіть, що священство складається з двох священств: Мелхиседекового й Ааронового. Мелхиседекове священство інколи називають вищим священством, а Ааронове—меншим, або підготовчим, священством. Ааронове священство входить в Мелхиседекове і функціонує під його провідництвом. Обидва священства були відновлені через Джозефа Сміта.

Відновлення Ааронового священства

Навесні 1829 року пророк Джозеф Сміт і Олівер Каудері перекладали той фрагмент Книги Мормона, в якому йдеться про воскреслого Ісуса Христа, який навчав нефійців про хрищення (див. 3 Нефій 11:18–28, 33–34). За днів молодості Джозефа питання хрищення було предметом суперечок священнослужителів, і багато християн заплуталися в цьому питанні. Вони не знали напевне чи необхідно христитися, як це має виконуватися, хто повинен христити і в якому віці повинна христитися людина. Джозеф і Олівер вирішили запитати Господа стосовно цього і 15 травня 1829 року вони пішли в ліс, що тягнеться вздовж річки

Сасквеганни, що в штаті Пенсільванія, щоб помолитися. Олівер так описав те, що сталося: “Раптово, ніби з середини глибин вічності, голос Викупителя промовив до нас, коли завіса розділилася і ангел Бога зійшов, зодягнений славою, і передав нам послання, очікуване з хвилюванням, і ключі євангелії покаяння. Яка радість! Яке чудо! Яке здивування!” (перехресне посилання до Джозеф Сміт—Історія 1:71).

Розкажіть про відновлення Ааронового священства і хрищення Джозефа й Олівера, як це описано в Джозеф Сміт—Історія 1:68–74 та Учення і Завіти 13.

Іван Христитель, ангел, який явився Джозефу та Оліверу (див. УЗ 27:7–8), був тим доблесним пророком, який христив Ісуса Христа. Коли Іван помер, ключі Ааронового священства залишилися у нього. Це означає, що він мав право і силу відновити повноваження Ааронового священства Джозефу Сміту. Іван висвятив Джозефа та Олівера в Ааронове священство через покладання рук. Однак у нього не було ключів Мелхиседекового священства, тому він не міг відновити його.

Відновлення Мелхиседекового священства

Невдовзі після явлення Івана Христителя Джозеф та Олівер вирушили до Коулсвілля, штат Нью-Йорк. Коли вони поверталися до Гармоні, на березі річки Сасквеганна вони мали видіння Петра, Якова та Івана (див. останнє речення УЗ 128:20). Петро, Яків та Іван були апостолами Ісуса Христа, коли Спаситель був на землі. На горі Преображення вони одержали від Нього ключі Мелхиседекового священства (див. Путівник по Писаннях, “Преображення”) і тримали ці ключі після того, як священство було забрано з землі. Петро, Яків та Іван дали Джозефу й Оліверу Мелхиседекове священство й усю силу і владу, яку мали перші апостоли Ісуса (див. УЗ 27:12). Влада Божа (священство) знов з’явилася на землі— Джозеф та Олівер мали повноваження діяти на землі від імені Господа. Владою священства незабаром можна було організувати Церкву Ісуса Христа.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Джозеф Сміт і Олівер Каудері пішли у ліс молитися? (ДС—Іст. 1:68–69). Хто їм явився? Ким був Іван Христитель?
- Як Іван Христитель висвятив Джозефа Сміта й Олівера Каудері в Ааронове священство? Чому ця влада священства була передана через небесного посланця? (Священство мало бути дано кимось, хто має належне повноваження. Оскільки священство було забрано з землі, ніхто на землі не мав цього повноваження). Як у наш час висвячуються чоловіки? (Уложення віри 1:5).
- Хто христив Джозефа Сміта й Олівера Каудері? (ДС—Іст. 1:71). Які благословення отримали Джозеф і Олівер після хрищення? (ДС—Іст. 1:73–74). Хто христив вас? Яке було повноваження в тієї людини, яка хрестила вас?

- Яке священство необхідно для того, щоб христити? (Ааронове священство; див. ДС—Іст. 1:69). Яке священство необхідно для того, щоб дати дар Святого Духа? (Мелхиседекове священство; див. ДС—Іст. 1:70).
- Ким були Петро, Яків та Іван? (Апостолами Ісуса; див. Матвій 4:18–22).
- Зазначте, що хоч священство можуть мати тільки хлопчики і чоловіки, воно приносить благословення всім. Які благословення ви можете отримати (зараз або в майбутньому) завдяки силі священства? (Відповіді можуть бути такими: благословення на зцілення або втіху й пораду, патріарше благословення, висвячення у священство для хлопчиків, а також храмові обряди). Як ви можете підготуватися до отримання благословень священства? (Див. доповнюючий захід 3).
- Як ми можемо показати свою вдячність за відновлене священство?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Поясніть, що покладання рук здавна використовувалося для висвячення людей у священство, дарування Святого Духа та надання благословень священства. Нехай діти знайдуть декілька з наведених далі уривків з Писань, що розповідають про випадки, коли застосовувалося покладання рук:

Числа 27:18, 22–23

Марк 6:5

Дії 8:17

Алма 6:1

Учення і Завіти 20:70

Учення і Завіти 35:6

Учення і Завіти 42:44

Учення і Завіти 68:27

Учення і Завіти 107:65–67

Нехай діти розкажуть, як носії священства покладали їм на голову руки (наприклад, коли їм давали ім'я, коли була конфірмація й надання дару Святого Духа або коли їх благословляли під час хвороби).

2. Напишіть на дошці *Влада священства _____ продається*, залишивши пропуск між словами *священства* і *продається*. Розкажіть історію про Симона, що записана в Дії 8:9–22.

Поясніть, що Симон був майстерним чаклуном, тож люди думали, що в ньому сила Божа. Та коли Симон був навернений і охристівся в Церкві, він зрозумів, що не мав справжньої сили Бога—священства.

Нехай хтось із дітей вголос прочитає Дії 8:18–19, де розповідається, яким чином Симон хотів отримати священство. Нехай інша дитина

прочитає вголос з вірша 20 відповідь, яку дав Симону Петро, один з апостолів Ісуса.

Нехай хтось із дітей впише частку *не* в пропуск на дошці. Нагадайте дітям, що священство не можна отримати за гроші, а тільки завдяки праведному життю.

3. Попросіть дітей назвати те, що повинен робити юнак, аби готуватися для отримання священства, і запишіть їхні відповіді на дошці (відповіді можуть бути такими: постійно приходити до Церкви, вивчати Писання, молитися, служити одне одному і любити одне одного, бути чесним, жити за Словом мудрості, вживати гарну мову, слухатися батьків і церковних керівників, чесно сплачувати десятину і пройти інтерв'ю з єпископом). Нагадайте дітям, що навіть при всьому цьому ніхто не дасть юнакові священство, окрім того, хто має на це належне повноваження.

Попросіть дітей сказати, що повинна робити дівчина, щоб підготуватися для отримання благословення священства. Напишіть їхні відповіді на дошці (ці відповіді повинні бути схожими на відповіді для юнаків). Поясніть, що хоч жінки не мають священства, вони можуть отримати всі його благословення.

4. Розкажіть дітям про обов'язки різних чинів Ааронового священства, для чого зіграйте в гру на вгадування.

Напишіть вказані далі обов'язки на окремих паперових стрічках. На зворотному боці кожної стрічки великими літерами напишіть відповідний чин священства. Розріжте стрічки навпіл і роздайте дітям. Нехай діти знайдуть половинки своїх стрічок, порівнюючи з половинками, що є в інших дітей, і відбираючи ті, що співпадають за змістом з обох боків стрічки. Коли для кожної стрічки знайдеться її половинка, зачитайте чини й обов'язки в Аароновому священстві.

<i>Чин</i>	<i>Обов'язок</i>
Диякон	розносити причастя
Диякон	збирати пожертвування від посту
Диякон	бути посильним єпископа
Диякон	дбати про ділянку навколо будинку зборів
Учитель	готувати причастя
Учитель	ходити на домашнє вчителювання
Учитель	за потребою, виконувати обов'язки диякона
Священик	христити людей для відпущення гріхів
Священик	благословляти причастя
Священик	висвячувати інших священиків, учителів і дияконів
Священик	за потребою, виконувати обов'язки дияконів і вчителів

Зазначте, що носій Ааронового священства має отримати дозвіл єпископа перш, ніж виконувати всі ці обов'язки.

5. Нехай діти повторять п'яте уложення віри. Зауважте, що священство можна отримати тільки покладанням рук тими, хто має повноваження. Поясніть, що хлопчик або чоловік, який отримав священство, можуть виконувати обряди тільки з дозволу провідника священства, що стоїть над ним. Наприклад, священник не може хрестити людину, якщо не отримав дозволу від єпископа. Допоможіть дітям повністю чи частково вивчити напам'ять п'яте уложення віри.
6. Проспівайте чи продекламуйте пісню "Священство на землі" (*Збірник дитячих пісень*, с. 60).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за те, що ми можемо отримувати всі необхідні благословення, щоб повернутися до Небесного Батька, і все це завдяки відновленню священства. Закличте хлопчиків підготуватися для отримання величної сили священства і завжди жити гідно, щоб застосовувати цю силу. Закличте дівчат шанувати священство і намагатися бути гідними отримувати благословення священства.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 13, включаючи вступ до розділу.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Допомогти дітям захотіти бути свідками істинності Книги Мормона.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте наведені в уроці історичні оповідання, Учення і Завіти 17, “Свідчення трьох свідків” та “Свідчення восьми свідків” зі вступу до Книги Мормона, 2 Нефій 27:12–14 та Етер 5:2–4. Потім подивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти та Книга Мормона для кожної дитини.
 - б. Пакет або коробку з предметом (див. вправу на увагу).
 - в. Ілюстрація 5-17 “Мороній показує золоті пластини Джозефу Сміту, Оліверу Каудері і Девіду Уйтмеру”, ілюстрація 5-18 “Вісім свідків дивляться на золоті пластини”.

**Запропонований
хід уроку**

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу Покажіть пакет або коробку з предметом. Опишіть цей предмет дітям, але не показуйте його.

- Як ви думаєте, чи дійсно цей предмет лежить в пакеті [коробці]?

Зауважте, що деякі діти можуть повірити, що в пакеті або коробці лежить цей предмет, адже вони знають вас і довіряють вам, але інші можуть не повірити, бо ніхто не бачить самого предмету. Попросіть трьох дітей вийти і подивитися на предмет. Попросіть їх описати для класу. Зверніть увагу дітей, що тепер їм легше повірити в те, що цей предмет дійсно знаходиться в пакеті або коробці, оскільки троє бачили його або були свідками.

Згадайте з дітьми історію про те, як Джозеф Сміт перекладав золоті пластини. Скажіть, що тоді єдиним, хто на власні очі бачив пластини, був Джозеф Сміт. Прочитайте дітям вголос 2 Нефій 27:12.

- Що Небесний Батько обіцяв зробити, коли появиться Книга Мормона?

Скажіть, що Небесний Батько пообіцяв, що дасть свідкам побачити золоті пластини, аби вони могли розповісти іншим людям про існування пластин.

Оповідання
з Писань та
історичне
оповідання

Розкажіть історію про те, як троє свідків та восьмеро свідків побачили золоті пластини, описані в “Свідченні трьох свідків” та “Свідченні восьми свідків” у вступі до Книги Мормона, Учення і Завіти 17 та наведеному далі історичному оповіданні. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Девід Уїтмер допомагає Джозефу Сміту

У травні 1829 року роботу над перекладом Книги Мормона була майже завершена. Хоча золоті пластини були у Джозефа Сміта на руках майже два роки, на їхній переклад він витратив загалом три місяці. Джозеф ретельно оберігав пластини і більше нікому не показував, але тримати їх у Гармоні стало небезпечно. Олівер Каудері, який писав під диктовку Джозефа, відправив листа своєму другові Девіду Уїтмеру, який не був знайомий з Джозефом Смітом, і попросив Девіда забрати Його з пророком до Фейетта, штат Нью-Йорк, де б вони були в безпеці і змогли завершити працю над перекладом.

Однак перед тим як готувати воза, щоб забрати Джозефа з Олівером, Девід мав обробити поля для весняних посівів. Коли Девід пішов уранці орати, то побачив, що хтось вже зорав частину полів. Цей “хтось” добре попрацював і залишив плуг в борозні, готовий до роботи. Під кінець дня Девід збагнув, що за один день зробив усю ту роботу, на яку звичайно пішло б два дні. Батько Девіда, Пітер Уїтмер старший, був вражений цим дивом, він говорив: “В цьому, мабуть, рука Господня. Ти краще їдь до Пенсільванії, як тільки розкидаєш вапно” (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 148). Місцеві фермери додавали вапно у ґрунт, щоб знизити рівень кислотності. Наступного дня Девід пішов туди, де залишив вапно—біля будинку своєї сестри,—але вапна не було. Його сестра сказала, що день тому разом з дітьми бачила, як троє незнайомих з надзвичайною швидкістю й умінням розкидали вапно. Вона подумала, що їх найняв Девід, але Девід знав, що це були помічники, послані Господом.

Девід був вдячний Богу за цю небесну допомогу і поспішив до Гармоні. Коли він наближався до міста, Джозеф і Олівер вийшли йому назустріч, що надзвичайно здивувало Девіда, адже він не попереджав їх про свій приїзд. Олівер сказав Девіду, що Джозеф бачив подорож Девіда у видінні і тому знав, що він приїздить. Девід ніколи раніше не бачив Джозефа Сміта, але він невдовзі переконався, що Джозеф був істинним пророком, і вони стали близькими друзями.

Троє свідків бачать пластини

Завершуючи переклад Книги Мормона, Джозеф дізнався, що ще троє людей зможуть побачити золоті пластини (див. Етер 5:2–4). Коли Мартін Гарріс, Олівер Каудері та Девід Уїтмер, які допомагали з перекладом, дізналися, що цим свідкам буде дано побачити золоті пластини, то попросили дозволу бути цими свідками. Джозеф Сміт помолився про це, і Господь відкрив йому, що якщо ці троє чоловіків упокоряться, їм буде дозволено стати свідками (див. УЗ 17).

Літнього дня 1829 року Джозеф Сміт, Олівер Каудері, Девід Уїтмер та Мартін Гарріс вирушили в ліс поблизу будинку Уїтмера, щоб підготувати себе й побачити золоті пластини. Вони стали на коліна і кожен по черзі

молився, але відповіді не було. Вони знов молилися по черзі, але безрезультатно. Мартін Гарріс вирішив, що вони не можуть отримати відповідь через його вчинки, тому він залишив групу. Інші знов стали на коліна в молитві, і невдовзі над ними з'явилося світло, і перед ними постав ангел Мороній. Мороній тримав у руках золоті пластини і перегортав їх, одна за одною, щоб чоловіки могли бачити вигравіювання. Потім вони почули голос Господа: “Ці пластини було відкрито силою Божою, і вони перекладені силою Божою. Переклад їх, який ви бачили, є вірний, і я заповідаю вам свідчити про те, що ви тепер бачите й чуєте” (*History of the Church*, 1:55).

Тоді Джозеф Сміт пішов шукати Мартіна Гарріса. Він знайшов Мартіна в палкій молитві і приєднався до нього. Видіння, яке мали Джозеф, Олівер та Девід, повторилося тепер для Мартіна Гарріса. Троє свідків письмово засвідчили істинність цієї події (див. “Свідчення трьох свідків”).

Восьмеро свідків бачать пластини

Через кілька днів Джозеф Сміт запросив ще вісьмох чоловіків, включаючи свого батька і двох братів, подивитися на золоті пластини. Цього разу ангел не являвся. Чоловіки зібралися навколо Джозефа, і він показав їм пластини. Восьмеро свідків тримали ці пластини, перегортали сторінки і торкалися дивних ієрогліфів незапечатаної частини. Вони також склали свідчення, що золоті пластини дійсно існують. Серед них були: Джозеф Сміт старший, Гайрум Сміт, Сем'юел Г. Сміт, Християн Уїтмер, Джейкоб Уїтмер, Пітер Уїтмер молодший, Джон Уїтмер та Гайрам Пейдж (див. “Свідчення восьми свідків”).

Всі одинадцять свідків потім мали важливі покликання в Церкві. Дехто з них згодом залишив Церкву, але жоден не заперечував, що бачив золоті пластини.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Що було наказано Оліверу Каудері, Девіду Уїтмеру та Мартіну Гаррісу зробити, аби бути свідками золотих пластин? Що сталося, коли Джозеф Сміт, Олівер Каудері, Девід Уїтмер та Мартін Гарріс пішли в ліс, щоб помолитися і бути свідками? Як побачили пластини Джозеф, Олівер та Девід? Що зробив Джозеф Сміт, щоб допомогти Мартіну Гаррісу? Чому, на ваш погляд, Мартіну зрештою було дозволено побачити те ж видіння, що й іншим двом свідками? Що найбільше сподобалося вам в історії про трьох свідків?
- Що трьом свідкам було сказано робити після того, як вони мали видіння? Хто наказав їм свідчити про реальність золотих пластин? (“Свідчення трьох Свідків”). Чому, на вашу думку, Джозеф Сміт зрадив, що й інші люди побачать золоті пластини? (Див. доповнюючий захід 1).
- Як були показані золоті пластини вісьмом свідкам? Чим історія вісьмох свідків відрізняється від історії з трьома свідками?
- Навіщо були потрібні свідки золотих пластин? (Етер 5:4; 2 Нефій 27:12–14). Як свідчення свідків благословляють нас у наш час?

Як ви можете бути свідком Книги Мормона? (Вивчати її, молитися про її істинність, жити за її вченнями і розповідати про неї іншим).

- Хто з вас читає Книгу Мормона вдома, самотійно або із сім'єю? Як читання Книги Мормона може благословити вас і вашу сім'ю?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Розкажіть, як мати Джозефа Сміта описує його повернення додому після того, як троє свідків бачили золоті пластини. Прочитайте або розкажіть наступне оповідання з історії Церкви:

“Коли вони [Джозеф і троє свідків] повернулися до будинку, було між третьою і четвертою дня. Пані Уйтмер, пан Сміт і я в той час сиділи у кімнаті. Зайшовши в будинок, Джозеф кинувся до мене і вигукнув: “Батьку, мамо, ви не уявляєте, який я щасливий! Господь вирішив показати пластини ще трьом людям, окрім мене. ... Вони будуть свідчити про істинність того, що я сказав. ... У мене таке відчуття, наче з мене зняли тягар, який я ледве міг нести” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley [Salt Lake City: Bookcraft, 1958], p. 152).

- Чому Джозефу стало так легко на душі, коли інші побачили пластини?
2. Нехай діти подумують, як вони можуть бути свідками Книги Мормона та її вчень. Перерахуйте їхні відповіді на дошці. Нехай діти інсценують, як вони можуть бути свідками в конкретних ситуаціях, наприклад, коли хтось запитує, у що вірить їхня церква або про що йдеться у Книзі Мормона.
 3. Зазначте, що свідки вибиралися не навмання, а всі вони були чоловіками, які так чи інакше сприяли появі Книги Мормона. Подайте наведену далі інформацію про трьох свідків (або заздалегідь попросіть трьох дітей подати її):

Мартін Гарріс

Коли Джозеф Сміт зазнавав переслідування у Нью-Йорку, Мартін Гарріс дав йому 50 доларів, щоб пророк зміг поїхати до Гармоні, штат Пенсільванія. Мартін також віддав у заставу свою ферму, щоб передати гроші на друк Книги Мормона. Щоб оплатити друк книги йому довелося продати з аукціону частину своїх володінь. Якийсь час він був писарем у Джозефа Сміта. (Див. *Church History in the Fulness of Times* [Church Educational System manual (32502), 1993], pp. 45–46, 62–65.)

Олівер Каудері

Олівер Каудері був шкільним учителем. Він почув про видіння Джозефа Сміта й золоті пластини, коли жив із сім'єю Сміта. Він молився, щоб знати, чи правда все те, що він чув, і отримав відповідь, що Джозеф говорить правду. Він вирушив до Гармоні, зустрівся з Джозефом і став його писарем. Олівер також допомагав з виданням Книги Мормона, власноруч складаючи трафарети. (Див. *Church History in the Fulness of Times*, pp. 52–53, 64.)

Девід Уїтмер

Девід Уїтмер отримав кілька листів від свого друга Олівера Каудері, в яких ішлося про Джозефа Сміта й переклад золотих пластин. Олівер процитував кілька рядків з перекладу і склав свідчення про ці записи, а Девід поділився цим із своєю сім'єю. Коли хвиля переслідування в Гармоні стала підніматися, Олівер попросив Девіда дозволити Джозефу Сміту пожити в його будинку до завершення перекладу. Під час підготовки до поїздки в Гармоні за Джозефом Девід став свідком чудес. (Див. *Church History in the Fulness of Times*, pp. 56–57.)

4. Розкажіть наступне оповідання своїми словами:

Джозеф і Емма Сміти і Олівер Каудері під час перекладу Книги Мормона жили в будинку Пітера і Мері Уїтмерів, батьків Девіда Уїтмера. У зв'язку з цим на Мері Уїтмер лягла величезна кількість додаткової роботи, але вона ніколи не скаржилася. Одного дня, коли вона пішла у хлів подоїти корів, то зустріла привітного літнього чоловіка, який насправді був ангелом Моронієм і в якого тоді зберігалися пластини. Мороній сказав їй: "Ти трудилася надзвичайно віддано і старанно, але ти втомилася, бо роботи в тебе стало більше, тому тобі належить отримати свідчення, аби віра твоя зміцнилася". Тоді він показав їй золоті пластини. Цей випадок зміцнив віру всієї сім'ї Уїтмер. (Див. "Report of Elders Orson Pratt and Joseph F. Smith," *Millennial Star*, 9 Dec. 1878, pp. 772–73; див. також *Church History in the Fulness of Times* [Church Educational System manual (32502), 1993], pp. 57–58.)

5. Продивіться й виберіть частину фрагменту "Троє свідків" (30 хв.) з відеокасети *Голос з праху* (53144), і покажіть дітям. (Ви можете обговорити з президентством Початкового товариства можливість показати цей фрагмент всім дітям від 8 до 11 років).

Завершення

Свідчення	Свідчіть про те, що Книга Мормона істинна. Виразіть почуття вдячності за те, що ви можете бути свідками істинності Книги Мормона і Спасителя, Ісуса Христа. Запросіть дітей свідчити про Книгу Мормона своїм сім'ям.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 17:1–4; "Свідчення трьох свідків" і "Свідчення восьми свідків".
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета	Допомогти дітям відчувати вдячність за те, що у них є можливість читати і вивчати Книгу Мормона.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none">З молитвою прочитайте історичне оповідання, вміщене в цьому уроці, вступ до Книги Мормона, Учення і Завіти 19:26, 20:1–16 та Мороній 10:4–5. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Напишіть на аркуші літери з фрази <i>Книга Мормона: ще одне свідчення про Ісуса Христа</i> і також зайві літери. Зробіть літери достатньо великими і з достатнім інтервалом, щоб вирізати їх з аркушу. Виріжте літери і складіть їх у мішечок або якусь ємність.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти та Книга Мормона для кожної дитини.Ілюстрація 5-19 “Друкування Книги Мормона”.
Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<p>Покажіть мішечок чи ємність з літерами і скажіть дітям, яку фразу з них необхідно скласти. Попросіть дітей розташувати літери у відповідному порядку, відкидаючи зайві літери. (Ви можете написати фразу на дошці, щоб діти розташовували за нею літери).</p> <p>Поки діти розташовують літери, розкажіть їм, що в часи першого видання Книги Мормона книги версталися вручну за допомогою металевого шрифту. Друкар мав знайти і закріпити кожну літеру. Зазначте, що на це витрачалося дуже багато часу, як видно з того, що дітям нелегко скласти з літер коротку фразу, дану вами.</p> <p>Поясніть, що в цьому уроці діти більше дізнаються про видання Книги Мормона.</p>
Оповідання з Писань та історичне оповідання	<p>Розкажіть про видання Книги Мормона, як це описано в Учення і Завіти 20:1–16, вступі до Книги Мормона та наведеному далі історичному оповіданні.</p> <p>Коли переклад золотих пластин був майже завершений, Джозеф Сміт почав пошуки людини, яка б опублікувала переклад у формі книги. Він поговорив з друкарем з Пальміри, Егбертом Б. Грандіном і попросив скласти кошторис видання книги. Грандін не хотів займатися друком “золотої Біблії”, як він називав її, бо знав, що люди були проти книги,</p>

і боявся, що йому не заплатять. Джозеф вирушив до Рочестера, штат Нью-Йорк, щоб, можливо, знайти когось іншого для цієї роботи. Один друкар відмовився від видання книги, бо не вірив в історію Джозефа про її походження; інший погодився, але заломив величезну ціну. Зрештою Джозеф повернувся до Пальміри й переконав Грандіна видати книгу. Грандін погодився тільки тоді, коли Мартін Гарріс віддав у заставу свою ферму, щоб гарантувати оплату.

Щоб уберегти рукопис перекладу, Господь повелів Джозефу Сміту дати його Оліверу Каудері, щоб той повністю переписав його. Джозеф призначив Олівера Каудері та Гайрума Сміта наглядати за друком. У друкарню щоразу бралось лише по кілька сторінок рукопису, і протягом декількох місяців Олівер та Гайрум часто навідувалися до друкарні. Під час таких візитів Олівер Каудері навчився друкарській справі і сам підбирав шрифт для друку книги. Перший рукопис не мав поділення на абзаци й знаків пунктуації, тож складач Грандіна, Джон Х. Гілберт, додав і те, й інше. Видана книга була названа Книга Мормона, адже саме пророк Мормон написав або відредагував більшу частину давнього рукопису.

Мешканці Пальміри, які боролися проти Книги Мормона, зібралися і вирішили не купувати книгу, коли вона вийде. Грандін знову злякався, що йому не заплатять. А Мартін Гарріс боявся, що може втратити свою ферму, то ж він не знав, що робити. Джозеф Сміт запитав про це у Господа і Господь сказав Мартіну не “прагнути” своєї власності, але “добровільно вділяти”, щоб покрити витрати на видання Книги Мормона (див. УЗ 19:26). Зрештою Мартін Гарріс продав 151 акр своєї ферми і сплатив Грандіну за видання Книги Мормона.

Покажіть ілюстрацію, на якій показано, як друкувалася Книга Мормона. Покажіть на складені аркуші, що вже вийшли з друку і готові до переплетення. Поясніть, що декілька сторінок майбутньої книги друкувалися на великому аркуші одним відбитком, шрифт для якого підбирався літера за літерою (див. доповнюючий захід 3). Друкар робив один примірник і перевіряв його на предмет помилок. Якщо набір був правильним, друкувалися 5 тисяч примірників. Цей процес повторювався, аж доки не були надруковані всі 5 тисяч примірників Книги Мормона. Потім сторінки відправлялися на переплетення, де їх склали і шивали у книгу. Перші 5 тисяч примірників Книги Мормона були надруковані навесні 1830 року й обійшлися в 3 тисячі американських доларів. Сатана щосили намагався зупинити роботу з перекладу й видання Книги Мормона, але йому це не вдалося.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Хто переклав Книгу Мормона? (УЗ 20:2, 8). Про що вона розповідає? (УЗ 20:9). Як читання й дослідження Книги Мормона може благословити наше життя? (УЗ 20:9–12). Що ми дізнаємося з 20 розділу про занепокоєння Господа щодо “цього століття і покоління”? (УЗ 20:11).

- Про що нам свідчить Книга Мормона? (Вона є іншим свідченням про Ісуса Христа; див. титульну сторінку Книги Мормона). Як ви можете бути свідком Ісуса Христа? Що ви можете робити, аби інші бачили вашу віру в Ісуса Христа?
- Що обіцяно тим людям, які приймають Книгу Мормона з вірою? (УЗ 20:14). Поясніть, що вічне життя—це життя з Небесним Батьком та Ісусом Христом. Що станеться з тими, хто не прийме Книгу Мормона? (УЗ 20:15).
- Як ви можете отримати свідчення про істинність Книги Мормона? (Мороній 10:4–5). Чому так важливо, щоб кожна людина отримала своє особисте свідчення про Книгу Мормона?
- Як на вас впливає розуміння того, що Небесний Батько дав нам можливість мати Книгу Мормона.

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Нехай хтось із дітей прочитає слова пророка Джозефа Сміта з 6 абзацу вступу до Книги Мормона (починаючи зі слів “Я сказав браттям...”).

- Що таке ключовий камінь?

Намалюйте на дошці просту арку (див. ілюстрацію):



Поясніть, що ключовий камінь утримує всю арку, без нього арка впала б.

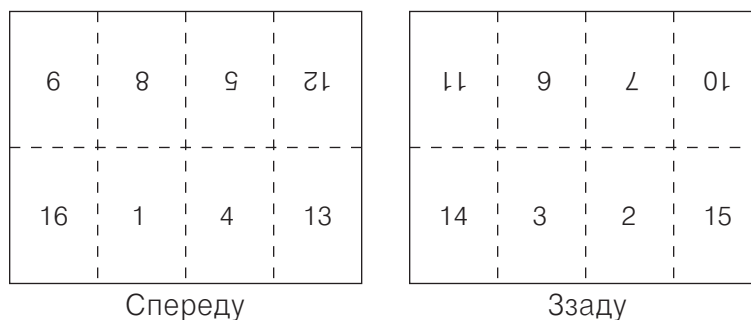
- Чому, на ваш погляд, Джозеф Сміт назвав Книгу Мормона “ключовим каменем нашої релігії”?
2. Поясніть, що члени Церкви не могли дочекатися того часу, щоб прочитати Книгу Мормона, коли вона була нарешті видана. Розкажіть наступне оповідання своїми словами.

У 1828 році Мері Елізабет Роллінс переїхала разом із сім'єю до Кертленда, штат Огайо. Через два роки, коли Мері Елізабет виповнилося дванадцять, до міста прийшли місіонери. Мері Елізабет і її мати приєдналися до Церкви. Одного дня Мері Елізабет дізналася, що в її сусіда, брата Морлі, який був головою старійшиною в Кертленді,

був примірник Книги Мормона. То був єдиний примірник у місті. Мері Елізабет прийшла до нього і попросила позичити їй почитати. Брат Морлі відповів, що в нього самого ще не було нагоди прочитати книгу. Лише кілька людей взагалі бачили її. Мері Елізабет попросила взяти книгу зовсім на трошки. Брат Морлі погодився дати книгу на ніч з умовою, що першою справою вранці вона повинна повернути її.

Тієї ночі сім'я Мері Елізабет не лягала до самого ранку—всі по черзі читали книгу. Наступного ранку Мері Елізабет поспішила назад до будинку брата Морлі, щоб повернути її. Брат Морлі не повірив, що Мері Елізабет могла стільки прочитати всього за ніч, але вона показала йому, скільки вони сім'єю прочитали. Вона розповідала йому, як починається книга, історію Легія та його сім'ї і їхньої подорожі через океан. Брат Морлі був приголомшений тим, що Мері Елізабет стільки прочитали і зрозуміла. Він дозволив їй взяти Книгу Мормона і дочитати до кінця, а він почекає, поки вона не прочитає її всю. Мері Елізабет і її сім'я продовжували читати, і коли вони вже майже закінчили, до них додому завітав Джозеф Сміт. Він побачив Книгу Мормона і запитав, як вона потрапила сюди, адже він послав її брату Морлі. Дядько Мері Елізабет розповів Джозефу Сміту все спочатку, і Джозеф захотів побачити Мері Елізабет. Мері Елізабет розповідала: “Коли [Джозеф] побачив мене, його погляд був таким щирим! За мить він підійшов, поклав мені на голову руки і дав прекрасне благословення, моє найперше благословення, і подарував книгу, сказавши, що дасть брату Морлі іншу” (*The Life and Testimony of Mary Lightner* [Salt Lake City: Kraut's Pioneer Press, n.d.], pp. 1–4; see also *The Utah Genealogical and Historical Magazine* 17 [July 1926]: 193–195).

3. Нехай кожна дитина складе аркуш паперу у вісім разів (див. ілюстрацію). Нехай діти розгорнуть аркуші і напишуть на кожному боці цифри, як це показано далі:



Прослідкуйте, щоб діти поставили 15 на зворотному боці за цифрою 16, а 10 на звороті за 9.

Нехай діти знов складуть аркуші: спочатку так, щоб зійшлися цифри 14 і 15, потім—12 і 13, і, нарешті, 8 і 9. Кожен аркуш тепер є маленькою книжечкою, із сторінками від 1 на обкладинці до 16 на звороті. Ножицями або ножем для паперу розріжте за згинами вгорі й справа, щоб аркуші перегорталися, як у книзі. Нехай діти продивляться сторінки

й переконаються, що їхні номери йдуть за порядком. (Потренуйтеся робити це до занять, щоб точно показати дітям, як це робиться).

Поясніть дітям, що саме так друкувалися сторінки Книги Мормона: сторінки версталися за певним порядком і друкувалися на великому аркуші. Потім цей великий аркуш згинався і підрізався, щоб усі сторінки були розташовані за правильним порядком. Потім з великої кількості цих маленьких “книг” складалася Книга Мормона. За таким же принципом деякі книги друкуються і донині.

4. Нехай діти за допомогою вказаних далі ілюстрацій розкажуть про появу Книги Мормона. Ви можете попросити дітей разом розповісти про ілюстрації або доручити кожній дитині розповісти про події, зображені на одній з ілюстрацій.

- Ілюстрація 5-8 “Мороній являється Джозефу Сміту в його кімнаті” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 404; 34735 192)
- Ілюстрація 5-11 “Джозеф Сміт одержує золоті пластини” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 406; 34745 192)
- Ілюстрація 5-14 “Джозеф Сміт перекладає золоті пластини”
- Ілюстрація 5-17 “Мороній показує золоті пластини Джозефу Сміту, Оліверу Каудері та Девіду Уїтмеру”
- Ілюстрація 5-18 “Вісім свідків дивляться на золоті пластини”
- Ілюстрація 5-19 “Друк Книги Мормона”

5. Скажіть, що Президент Езра Тефт Бенсон, тринадцятий Президент Церкви, пояснив нам причини для вивчення Книги Мормона:

- “Вона є ключовим каменем нашої релігії”. (Див. доповнюючий захід 1).
- “Вона була написана для нашого часу”.
- “Вона допомагає нам наблизитися до Бога”.

(In Conference Report, Oct. 1986, pp. 3–7; or *Ensign*, Nov. 1986, pp. 4–7. Див. також вступ до Книги Мормона та Мормон 8:34–35).

Нехай хтось із дітей прочитає ці слова, якими Президент Бенсон звернувся до дітей Церкви:

“Мені дуже радісно почути про вашу любов до Книги Мормона. Я також люблю її, і Небесний Батько хоче, щоб ви кожного дня вчилися з Книги Мормона. Це особливий дар Небесного Батька вам. Виконуючи її вчення, ви навчитесь виконувати волю нашого Батька Небесного” (in Conference Report, Apr. 1989, p. 103; or *Ensign*, May 1989, pp. 81–82).

6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять восьме уложення віри або Мороній 10:4–5.

7. Проспівайте чи продекламуйте пісню “An Angel Came to Joseph Smith” (*Children’s Songbook*, с. 86).

8. Покажіть сегмент 3 відео “Книга Мормона—літопис для нас” (5:20).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за те, що завдяки вірі й старанності пророка Джозефа Сміта Книга Мормона була видана, і що ми можемо досліджувати її і вчитися з неї. Свідчіть, що, вивчаючи Книгу Мормона, ми наближаємося до Небесного Батька та Ісуса Христа. Запросіть дітей читати й вивчати Книгу Мормона і молитися, щоб мати особисте свідчення про її істинність.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 20:8–12 та вступ до Книги Мормона.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Організація відновленої Церкви Ісуса Христа

Урок
11

Мета Зміцнити свідчення дітей про те, що істинну церкву було відновлено на землі через одкровення.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичне оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 20:1–4, 37, 71–79 та 21:1–5. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Учення і Завіти 68:27 та *Основи євангелії* (31110), розділи 16 і 17.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - a. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - b. Ілюстрація 5-6 “Перше видіння” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 403; 34735 192); ілюстрація 5-8 “Ангел Мороній являється Джозефу Сміту в його кімнаті” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 404; 34735 192); ілюстрація 5-11 “Джозеф Сміт одержує золоті пластини” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 406; 34735 192); ілюстрація 5-14 “Джозеф Сміт перекладає золоті пластини” ілюстрація 5-15 “Іван Христитель дарує Ааронове священство (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 407; 34735 192); ілюстрація 5-16 “Відновлення Мелхиседекового священства” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 408; 34735 192); ілюстрація 5-20 “Організація Церкви”.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Пригадайте події з життя Джозефа Сміта, які привели до відновлення істинної церкви на землі, показуючи ілюстрації, запропоновані в розділі “Підготовка” (всі, крім ілюстрації про організацію Церкви), і попросіть дітей розповісти про зображені події.

- Чому ці події сталися в житті Джозефа Сміта?

Прочитайте самі або доручіть комусь із дітей прочитати цю цитату:

“День організації був ... для Джозефа випускним днем після 10 років прекрасного навчання. Всі ці події передували історичній події 6 квітня” (Gordon B. Hinckley, “150-Year Drama: A Personal View of Our History,” *Ensign*, April 1980, pp. 11–12).

Поясніть дітям, що ці події підготували Джозефа Сміта для найважливішої роботи—допомогти Господу відновити на землі церкву Ісуса Христа.

Оповідання з Писань та історичне оповідання

Розкажіть дітям про організацію Церкви та настанови пророку Джозефу Сміту, описані в наведеному далі історичному оповіданні й уривках з Писань, вказаних в розділі “Підготовка”. У відповідний момент покажіть ілюстрацію про організацію Церкви.

У 1829 році Джозеф Сміт та Олівер Каудері отримали Ааронове і Мелхиседекове священство від Івана Христителя, Петра, Якова та Івана, і тоді ж Джозефу було дано повноваження організувати Церкву й головувати в ній. У квітні 1830 року Джозеф Сміт отримав два важливі одкровення про те, яким чином має бути організована Церква. Ці одкровення, нині вміщені в книгу Учення і Завіти 20 і 21, були велінням Джозефу організувати Церкву саме так, як це зробив Ісус Христос, коли жив на землі.

Господь вказав пророку точний день, коли Церкву слід організувати (див. УЗ 20, вступ до розділу й вірш 1). Збори з нагоди організації були проведені у вівторок, 6 квітня 1830 року, в будинку Пітера Уітмера старшого у Фейетті, штат Нью-Йорк. На зборах було близько 60 чоловік, а вів збори Джозеф Сміт.

За законами штату Нью-Йорк для офіційної організації Церкви мало бути не менше 6 її членів. Джозеф Сміт і Олівер Каудері охристилися в день отримання Ааронового священства, а згодом були хрищені Гайрум Сміт, Пітер Уітмер молодший, Сем'юел Г. Сміт та Девід Уітмер. Ці чоловіки були першими офіційними членами Церкви. Усі вони бачили золоті пластини і мали свідчення, що Джозеф Сміт був пророком і тією людиною, через яку Ісус Христос бажав відновити Свою церкву.

Після молитви Джозеф запитав присутніх, чи визнають вони його та Олівера своїми вчителями й духовними керівниками. Всі висловили згоду підняттям руки (як ми робимо це в Церкві сьогодні, коли підтримуємо людей в покликаннях). Тоді Джозеф Сміт і Олівер Каудері висвятили один одного в чин старійшини. Джозеф та Олівер благословили причастя присутнім на зборах, а після того конфірмували тих, хто вже були хрищені, і дали їм дар Святого Духа. Тепер на землі було відновлено і знову встановлено істинну церкву Ісуса Христа. Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є відновленою Церквою Ісуса Христа, вона має теж саме вчення, що й вчення Ісуса, коли Він жив на землі (див. доповнюючий захід 3).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Коли було організовано Церкву? (УЗ 21:3). Ким був покликаний у Церкві Джозеф Сміт? (УЗ 20:2; 21:1). Ким було покликано Олівера Каудері? (УЗ 20:3). Хто покликав Джозефа та Олівера? (УЗ 20:4). Хто в наш час покликає чоловіків бути апостолами і пророками? (Ісус Христос).
- Хто повинен христитися? (УЗ 20:37, 71.) Що означає бути підзвітним? Який вік підзвітності? (УЗ 68:27). У який спосіб ми повинні христитися? (УЗ 20:72–74).
- Коли ми повинні причащатися? (УЗ 20:75). Чому ми причащаємося?

- Що було сказано першим членам Церкви про пророка Джозефа Сміта? (УЗ 21:4–5). Хто передає нам волю Ісуса Христа в наш час? (Сучасний пророк). Де ми можемо почути або прочитати вчення сучасного пророка? Чому ми повинні вчитися того, чого нас навчає пророк в цей час?
- Чому так важливо, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є такою ж, як церква, що її заснував Ісус за життя на землі? Чому в цей час на землі потрібна церква Ісуса Христа? Які благословення ви отримувате завдяки тому, що є членами Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Дайте кожній дитині копію тесту, що в кінці уроку (якщо зробити копії неможливо, напишіть тест на дошці). Нехай діти подивляться тест на початку уроку і подумують, що вони вже знають про організацію Церкви, або дайте тест наприкінці уроку як підсумок вивченого.
2. Скажіть, що Ісус Христос пояснив Джозефу Сміту, як саме має бути організована Церква. Він навіть сказав Джозефу назву Церкви (хоч це одкровення прийшло в 1838 році—через вісім років після організації Церкви).

- Яку назву Церкви дав Ісус Христос Джозефу Сміту?

Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 115:4, а інші діти нехай слідкують у своїх книгах. Поясніть, що назва Церкви означає, що церква Ісуса Христа відновлена на землі в наш час, останні дні.

3. Розбийте клас на дві групи. Кожній групі дайте такі таблички:

Церква Ісуса Христа за часів Його життя на землі
--

Відновлена церква Ісуса Христа—Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів

Дайте групі з табличкою “Церква Ісуса Христа за часів Його життя на землі” посилання на Біблію, а групі з табличкою “Відновлена церква Ісуса Христа—Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів” посилання на Учення і Завіти, що наведені далі.

Матвій 3:13, 16 / УЗ 20:72–74

(хрищення зануренням, виконане людиною, яка має владу)

Ефесеям 2:19–20 / УЗ 21:1

(сучасні апостоли і пророки)

Амос 3:7 / УЗ 21:5

(постійне одкровення)

Лука 22:19–20 / УЗ 20:75

(причастя)

Нехай кожна дитина прочитає вголос один з уривків, призначений її групі. Обговоріть з дітьми, що розповідають ці уривки про церкву Ісуса

Христа. Допоможіть дітям зрозуміти, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів організована в такий самий спосіб, як церква Ісуса Христа, яку Він організував за життя на землі.

4. Допоможіть дітям зрозуміти, що для того, щоб мати свідчення про Ісуса Христа і Його відновлену Церкву, вони повинні вірити, що:

- Ісус Христос є Сином Небесного Батька і нашим Спасителем.
- Джозеф Сміт—пророк Бога, через якого було відновлено євангелію.
- Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є істинною церквою Ісуса Христа.
- У наш час нас веде сучасний пророк.

Поясніть дітям, що через вивчення і молитву вони можуть отримати свідчення, що все це істина. Допоможіть їм придумати, як вони можуть отримати або зміцнити свідчення про ці важливі принципи.

5. Нагадайте дітям, що сучасні апостоли є дуже важливою частиною церкви Ісуса Христа. Нехай діти знайдуть Матвій 10:2–4 і прочитають імена перших Дванадцятьох апостолів Ісуса. Потім покажіть їм ілюстрації сучасних Дванадцятьох апостолів (з бібліотеки будинку зборів або церковних журналів) і допоможіть дітям вивчити їхні імена.

6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять шосте уложення віри. Зазначте, що сучасна Церква має всі посади, згадані в уложенні віри, хоч деякі з них ми називаємо по-іншому (*єпископи замість пасторів і патріархи замість євангелістів*).

7. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Церква Ісуса Христа” (*Збірник дитячих пісень*, с. 77). Поки діти співають, нехай вони знайдуть дві речі, які вони вже знають, і п'ять тих речей, які вони робитимуть як члени Церкви. Напишіть ці речі на дошці, і нехай діти знов заспівають пісню.

Завершення

Свідчення

Свідчіть про те, що Джозеф Сміт був пророком, через якого Ісус Христос відновив на землі Свою Церкву. Виразіть вдячність за те, скільки благословень приносить у ваше життя Церква. Дозвольте дітям поділитися тим, як Церква благословляє їхнє життя.

Завдання для читання вдома

Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 20:1–4 та 21:1–5.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Організація Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів

У який день була організована Церква?

1. 12 червня 1828 р.
2. 6 квітня 1830 р.
3. 13 вересня 1944 р.

У якому штаті Сполучених Штатів було організовано Церкву?

1. Міссурі
2. Огайо
3. Нью-Йорк

Скільки членів Церкви було необхідно для офіційної організації Церкви?

1. 6
2. 60
3. 600

Назвіть три спільні риси відновленої Церкви і церкви Ісуса Христа, яку Він організував за життя на землі.

- 1.
- 2.
- 3.

Мета Допомогти дітям відчувати вдячність за привілей христитися, отримати конфірмацію і приймати причастя.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 20:37, 41, 72–79; 22; 27:1–4 (включаючи вступи до розділів); 2 Нефій 31:17–21 та історичне оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Учення і Завіти 58:42 та Джозеф Сміт—Історія 1:68–74.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Зробіть для кожної дитини копію сторінки з лабіринтом, що в кінці уроку. Якщо неможливо зробити копію для кожної дитини, до початку уроку намалюйте великий лабіринт на аркуші або на дошці.
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Книга Мормона та Дорогоцінна Перлина.
 - в. Олівець для кожної дитини.
 - г. Карта регіону Нью-Йорк–Огайо, що додана в кінці уроку 1.

Зауваження для вчителя: Обговорюючи питання хрищення та конфірмації, будьте чутливі до почуттів дітей у вашому класі, які ще не христилися і не були конфірмовані.

**Запропонований
хід уроку**

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу

Дайте кожній дитині олівець і копію лабіринту, що в кінці уроку. Попросіть дітей провести шлях від “Воріт” до “Вічного життя”. (Якщо у вас одна велика копія, нехай діти разом знайдуть цей шлях).

Нехай діти порівнюють свої лабіринти і подивляться, чи однакові в них шляхи. Зауважте, що через цей лабіринт є тільки один правильний шлях. Інші шляхи врешті-решт закінчуються глухим кутом.

Поясніть дітям, що життя інколи схоже на лабіринт. Ми можемо приймати багато різних рішень і йти різними шляхами, але тільки один з них приведе нас до вічного життя з Небесним Батьком та Ісусом Христом. Цей шлях—євангелія Ісуса Христа.

- Якщо шлях через лабіринт уособлює євангелію, то що, на ваш погляд, уособлюють “ворота”?

Прочитайте або попросіть когось із дітей вголос прочитати 2 Нефій 31:17. Поясніть, що хрищення в церкві Ісуса Христа є “воротами”, з яких починається наш шлях до вічного життя.

- Що ми отримуємо після хрищення, що допомагає нам приймати правильні рішення і залишатися на шляху до вічного життя? (Дар Святого Духа).
- Що ми робимо щотижня, що допомагає нам пам'ятати про важливість обрядів хрищення і конфірмації? (Причащаємося).

Нагадайте дітям, що після відступництва на землі не стало євангелії Ісуса Христа. Священства також не було на землі, тож ніхто не міг христитися, бути конфірмованим чи причащатися правильно. Євангелія та священство повинні бути відновленими в останні дні.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Коротко згадайте, як були відновлені священство та церква Ісуса Христа в останні дні (див. уроки 8 та 11). Поясніть, що коли священство було відновлено, чоловіки, які мали його, могли христити, конфірмувати, благословляти і розносити причастя. Вперше після відступництва ці обряди виконувалися з належною владою.

Розкажіть дітям про настанови Господа стосовно хрищення, конфірмації та причастя, посилання на які містяться в розділі “Підготовка”, і про бажання перших святих христитися і бути конфірмованими, як це описано в наведеній далі історичній розповіді. У належний час покажіть карту.

Джозеф Сміт отримав одкровення, в якому говорилося, що всі, хто бажав приєднатися до церкви Ісуса Христа, повинні покаятися у гріхах, стати смиренними і мати бажання служити Ісусу Христу (див. УЗ 20:37). Тоді вони могли христитися в Церкві й отримати прощення гріхів.

На зборах, коли було організовано Церкву, вже охрищені люди були конфірмовані членами Церкви і їм був даний дар Святого Духа. Присутні на зборах також причащалися. Після зборів було хрищено інших людей, включаючи батька і матір пророка, Люсі Мек Сміт та Джозефа Сміта старшого. Батьки пророка з радістю охристилися, і Джозеф також радів. Люсі Мек Сміт писала, що коли її чоловік вийшов з вод хрищення, “Джозеф став на березі, взяв батька за руку і вигукнув із сльозами радості: “Хвала моєму Богу за те, що я дожив до часу, коли мій батько христився в істинній Церкві Ісуса Христа!” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 168).

Церква почала зростати. Люди слухали вчення з вуст Джозефа Сміта, Олівера Каудері та інших місіонерів, і багато людей бажали приєднатися до Церкви. Деякі люди були вже хрищені в інших церквах і вони не розуміли, чому повинні христитися знову. Джозеф запитав про це у Господа й отримав одкровення, що записане в Учення і Завіти 22. У цьому одкровенні Господь пояснює, що люди, які христилися в інших церквах, були хрищені людьми без належної влади священства, тому їм необхідно знову пройти обряд хрищення, виконаний тим, хто має цю владу.

Через два місяці після організації Церкви Джозеф Сміт та його дружина Емма, Олівер Каудері й інші вирушили до Коулсвілля, штат Нью-Йорк, дізнавшись, що кілька людей в тій місцевості хочуть христитися. Коли вони прибули в Коулсвілля, то зробили на струмку

загату, щоб проводити в ній хрищення. Але тієї ночі ватага їхніх ворогів розвалила загату. Наступного дня була неділя, і святі проводили збори, на яких проповідував Олівер Каудері, а інші свідчили про покаєння, хрищення і дар Святого Духа. Дехто з ворогів були на тих зборах і потім ображали і дошкуляли святим.

У понеділок вранці члени Церкви відновили загату і провели службу хрищення, під час якої христилася дружина пророка Емма і ще 12 людей. Коли служба закінчилася, банда ворогів знову зібралася й погрожувала святим. Коли святі пішли до сусіднього будинку, чернь пішла за ними, але Небесний Батько захистив святих і бандити не змогли заподіяти їм шкоди.

На той вечір були заплановані збори, щоб конфірмувати новохрищених, але саме перед початком зборів прийшов констебль (офіцер поліції) і заарештував Джозефа Сміта за те, що "він сіє безпорядок, ... чинить у країні заворушення громадськості своїми проповіданнями про Книгу Мормона" (*History of the Church*, 1:88). Констебль знав, що чернь планувала познущатися над Джозефом, тож він посадив його у візок і вони втекли від бандитів. По дорозі злетіло одне з коліс, і чернь ледь знову не оточила їх. Вони швидко поставили на місце колесо й поїхали далі. Констебль відвіз Джозефа в інше місто. Тієї ночі офіцер спав із зарядженою зброєю на той випадок, якщо доведеться захищати Джозефа від бандитів.

Наступного дня відбувся суд, але Джозефа відпустили, адже не було ніяких доказів, що свідчили б проти нього. Його негайно заарештував інший констебль і привіз на суд в інше місто, але знов не було жодних доказів, і Джозефу зрештою дозволили йти додому.

Тим часом святі в Коулсвіллі молилися, щоб із Джозефом нічого не сталося, і щоб він зміг повернутися й конфірмувати їх у члени Церкви. Наприкінці серпня Джозеф та Олівер Каудері разом з іншими чоловіками повернулися до Коулсвілля. По дорозі вони зустрілися з великою групою чоловіків, що працювали на будівництві дороги. Дехто з них були ворогами пророка, і хоча вони впритул дивилися на пророка та його друзів, вони не впізнали їх, тож пропустили їх далі. Завдяки цьому диву Джозеф безпечно дістався Коулсвілля, де члени Церкви змогли бути конфірмовані й причаститися.

Раніше того ж серпня Джозеф запланував маленькі збори, щоб конфірмувати його дружину Емму та іншу жінку. Коли Джозеф пішов за вином для причастя, йому явився ангел. Ангел сказав йому не купляти вина у ворогів (див. УЗ 27:3). Ангел також сказав йому, що немає значення, що їсти або пити під час причастя, якщо ті, хто приймають його, згадують про спокуту Христа (див. УЗ 27:2).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому ми христимося? (Для відпущення гріхів і щоб стати членами церкви Ісуса Христа; див. УЗ 20:37). Що повинні ми зробити, щоб підготуватися до хрищення? (УЗ 20:37). Якщо ми дійсно каємося і христимося, яке нам дано обіцяння щодо наших гріхів? (Вони будуть прощені; див. УЗ 58:42).

- Яка влада, або священство, необхідно для того, щоб христити? (ДС—Іст. 1:69). Звідки Джозеф Сміт та Олівер Каудері отримали це священство? (ДС—Іст. 1:68–71). Чому хрищення, що виконувалися в інших церквах, не приймалися Господом? (УЗ 22).
- Яким чином ми конфірмаємося після того, як хрестимося? (УЗ 20:41). Яке священство необхідно для того, щоб виконати цей обряд? (ДС—Іст. 1:70, 72). Коли нас конфірмають у члени Церкви, який дар ми отримуємо? Як ми повинні жити, щоб бути гідними дару Святого Духа?
- Чому, на вашу думку, Джозеф Сміт був радий, коли христився його батьки? Чому ви раді тому, що хрищені в істинній церкві Ісуса Христа?
- Як вороги Церкви намагалися не дати святим у Коулсвіллі христитися? Що завадило новохрищеним святим бути конфірмованими в той самий день? Як Джозеф Сміт врятувався від черні?
- Чому, на вашу думку, святі були готові постати перед небезпекою, щоб христитися й бути конфірмованими? Що вони відчували, коли христився й були конфірмовані? Як ви почуваете себе, коли вчиняєте правильно?
- Що ангел сказав Джозефу Сміту про те, що ми повинні використовувати для причастя? (УЗ 27:2). Що ми беремо для причастя зараз? (Див. вступ до 27-го розділу книги Учення і Завіти). Що ми повинні пам'ятати, коли причащаємося? (УЗ 27:2).
- Коли ми причащаємося хлібом, що ми обіцяємо робити? (УЗ 20:77). Що ми обіцяємо робити, коли ми причащаємося водою? (УЗ 20:79). Що означає взяти на себе ім'я Ісуса Христа? Що означає завжди пам'ятати Його? Як ви пам'ятаєте Ісуса в буденному житті?
- Як причастя нагадує нам про завіти, укладені нами під час хрищення?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Нехай хтось із дітей або кілька дітей прочитають вголос Мосія 18:8–10, а тоді інша дитина прочитає вголос Учення і Завіти 20:37.

Напишіть на дошці:

Під час хрищення ми свідчимо (обіцяємо), що будемо:

- служити іншим;
- виконувати заповіді;
- бути свідками Бога в усі часи;
- взьмемо на себе ім'я Ісуса Христа.

Коротко обговоріть, що означає кожен із завітів (обіцянь).

Нехай ще двоє дітей прочитають причасні молитви з книги Учення і Завіти 20:77, 79. Попросіть дітей послухати молитви й підняти руку,

як тільки почують про завіт, такий самий або подібний до того, що ми укладаємо при хрищенні.

Обміркуйте, як уважне слухання причасного гімну і причасних молитов може допомогти нам пам'ятати про обіцяння, які ми давали, коли христилися.

2. Допоможіть дітям зрозуміти важливість постійного виконання заповідей після того, як вони христилися (див. 2 Нефій 31:17–20). Перед уроком напишіть на окремих аркушах те, як ми можемо залишатися на прямій і вузькій дорозі після хрищення (наприклад, молитися, читати Писання, сплачувати десятину і слухатися батьків) і як ми можемо зійти з цієї дороги (сварки з братами або сестрами, брехня або порушення Слова мудрості).

Скажіть дітям, що іноді євангелію Ісуса Христа називають “прямою і вузькою путтю” (див. 2 Нефій 31:18). Протягніть на підлозі довгу мотузку, нитку або стрічку, що символізуватиме пряму і вузьку дорогу.

Попросіть добровольця стати на одному кінці нитки, мотузки або стрічки. Дайте кожній дитині в класі по одному чи кілька аркушів, які ви підготували. Коли діти вголос по черзі читатимуть те, що на них написано, нехай та дитина, що стоїть на шляху, вирішує, чи тримає це її на прямій і вузькій дорозі. Якщо так, нехай вона зробить крок уперед. Якщо ні, нехай дитина зробить крок убік від дороги. Коли зачитується правильне твердження, нехай дитина повернеться на шлях. Продовжуйте, поки дитина не дійде до кінця нитки або стрічки.

Нагадайте дітям, що виконання заповідей і волі Ісуса Христа допоможуть нам підготуватися до вічного життя з Ним і Небесним Батьком. Ви можете дати дітям олівці й аркуші і попросити написати одну чи дві речі, які допоможуть їм залишатися на прямому і вузькому путі на цьому тижні.

3. Поки хтось із дітей читатиме Учення і Завіти 20:37, напишіть на дошці риси людини, яка готова бути хрищеною. Написане може включати наступне:

- смиренна
- має розбите серце
- має впокорений дух
- бажає взяти на себе ім'я Ісуса Христа
- покаялася
- рішучо налаштована служити Господу до кінця
- доводить діяннями, що вона щира

Обговоріть ці риси з дітьми і те, як ми можемо розвивати їх після свого хрищення. Попросіть дітей прочитати на тижні Учення і Завіти 20:37 і подумати над цими словами, щоб підготуватися до прийняття причастя.

4. Покажіть ілюстрацію “Іван Христитель христить Ісуса” (ілюстрація 208 в наборі ілюстрацій “Мистецтво євангелії”; 34735 192).

- Де був хрищений Ісус Христос?
- Де христилися ви?

Поясніть, що в наш час багато людей христяться в христильних купелях, наповнених теплою чистою водою. Але люди можуть христитися в будь-якому місці, де достатньо води, щоб занурити особу. У наш час, як і в давнину, людей христять у річках, озерах, океанах, баках з водою і басейнах. Джозеф Сміт христився в річці, і багато Президентів Церкви христилися в річках, ставках або каналах. Говард В. Хантер христився у басейні. (Див. William G. Hartley, "Our Prophets' Outdoor Baptisms," *Friend*, Mar. 1988, pp. 30–31; та "President Howard W. Hunter: The Lord's Good and Faithful Servant," *Ensign*, Apr. 1995, p. 9.)

- Чи є різниця, де христиться людина?
- Що важливо в способі хрищення людини?

Нагадайте дітям, що важливим є те, що хрищення виконується зануренням і людиною, яка має належне повноваження священства, а не місце, де проходить хрищення.

5. Скажіть, що багато людей, які бажають христитися, мають випробування. Інколи, наприклад, людей в цьому не підтримують їхні сім'ї або друзі. В деяких країнах, де Церква тільки починає розвиватися, важко знайти місце для хрищення.

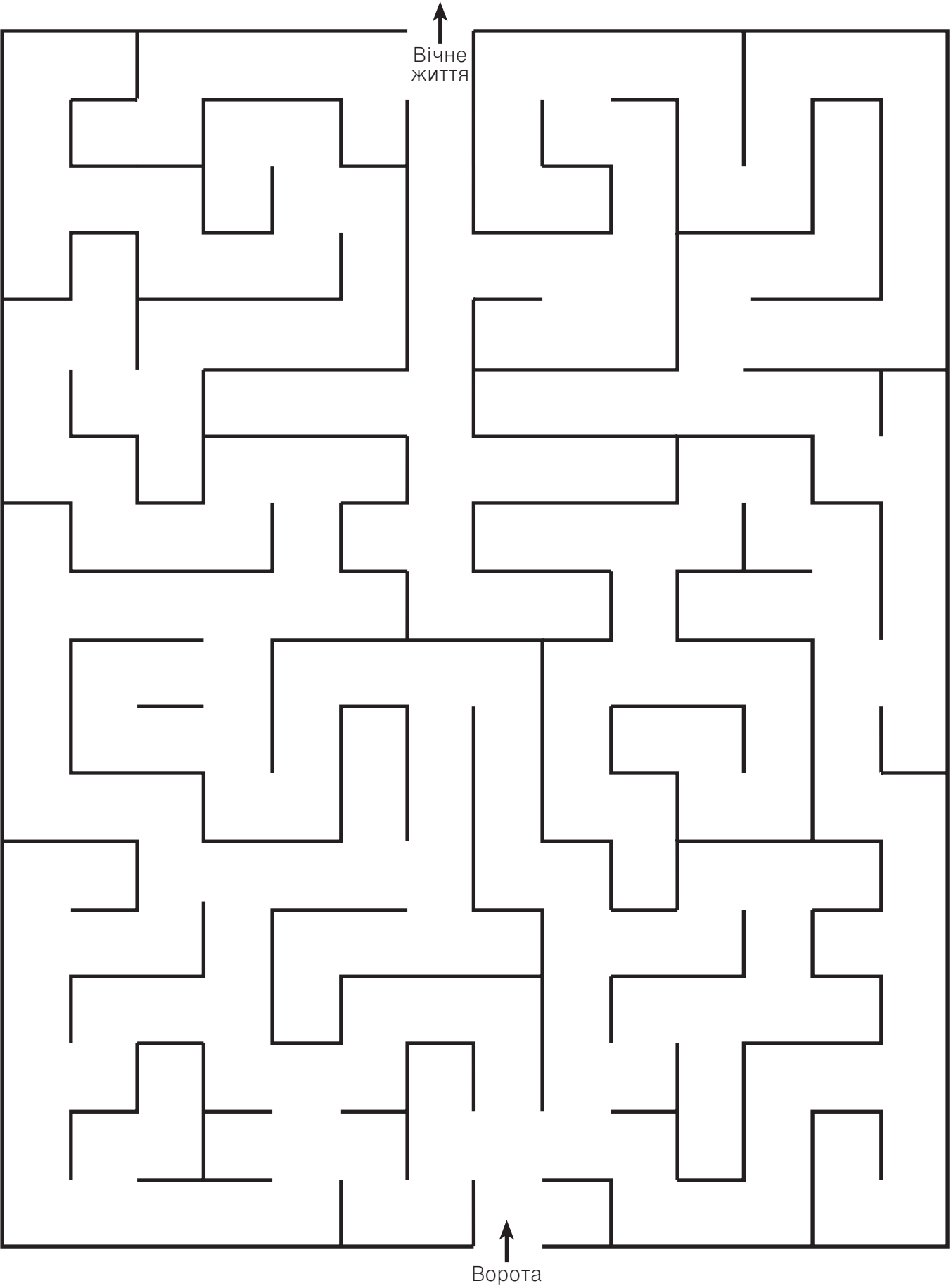
Розкажіть про когось, хто здолав випробування, щоб христитися. Ви можете скористатися цією розповіддю.

В Республіці Кенія, що в Африці, члени Церкви мали ретельно готуватися до хрищень. Вони привезли бак для води з сусідньої країни. 5 годин вони набирали воду з колодязя і несли її до будинку зборів, що був на відстані 4 миль від колодязя. Рівень води був занадто малим, щоб повністю занурити людину, тому 10 чоловік стало в бак, щоб рівень піднявся. (Див. E. Dale LeBaron, "Pioneers in East Africa," *Ensign*, Oct. 1994, p. 22.)

6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати четверте уложення віри.
7. Проспівайте чи продекламуйте пісні "Я хочу бути чистим" (*Збірник дитячих пісень*, с. 53).

Завершення

Свідчення	Виразіть почуття вдячності за обряди хрищення, конфірмації та причастя і за благословення, які ви отримуєте завдяки цим обрядам.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 20:72–79 та 2 Нефій 31:17–21.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.



↑
Вічне
життя

↑
Ворота

Перші місіонери проповідують євангелію

Урок
13

Мета	Заохотити кожну дитину ділитися євангелією і набувати якостей, що необхідні хорошому місіонеру.
-------------	---

Підготовка	<ol style="list-style-type: none">3 молитвою прочитайте Учення і Завіти 4, 14 та 133:37; історичні оповідання в цьому уроці; Учення і Завіти 11:7, 9, 20–22 та Учення і Завіти 32. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Додаткове читання: Учення і Завіти 12.Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Виріжте з журналів або газет 20-30 маленьких фотографій людей або візьміть стільки ж маленьких аркушів і напишіть на кожному якийсь ім'я, зокрема імена учнів та інші поширені імена.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти для кожної дитини.Ілюстрація 5-1 “Пророк Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 401; 34735 192) або 5-2 “Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 400; 34735 192); ілюстрація 5-21 “Місіонери на шляху до Індепенденс, штат Міссурі”.
-------------------	---

Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<p>Розкладіть маленькі фотографії людей або аркуші з іменами по всій кімнаті. Знайдіть добровольця. Коли ви скажете “старт!”, нехай доброволець збере якомога більше “людей” (фото або аркуші) за певний проміжок часу (5 секунд або час, за який діти повільно дорахують до 5). Порахуйте скільки людей дитина змогла зібрати.</p> <p>Запитайте дітей, чи було б зібрано більше людей, якби добровольцю допомагали. Розкладіть ще раз ілюстрації або аркуші по кімнаті і знайдіть ще одного добровольця. Нехай двоє дітей зберуть якомога більше людей за той самий проміжок часу. Порахуйте скільки людей змогли зібрати двоє дітей.</p> <ul style="list-style-type: none">• Скільки людей зібрала одна дитина? Скільки людей зібрали двоє дітей?• Скільки було б зібрано людей, якби це робив увесь клас? <p>Покажіть ілюстрацію із зображенням Джозефа Сміта.</p>

Скажіть, що після друку Книги Мормона та організації Церкви Небесний Батько та Ісус Христос хотіли донести євангелію до кожного, щоб кожен мав можливість стати членом Церкви.

Нехай діти знайдуть Учення і Завіти 133:37, і нехай хтось вголос прочитає цей вірш. Поясніть, що цей вірш був даний в одкровенні Джозефу Сміту в 1831 році, через рік після організації Церкви.

- Кому мала бути проповідувана євангелія?
- Скільки б, на ваш погляд, одній людині довелося проголошувати євангелію всім на землі?

Скажіть, що Джозеф Сміт розумів, що не зможе вчити євангелії всіх особисто. Йому були потрібні помічники. Як двоє дітей змогли зібрати більше фотографій (або аркушів), ніж одна дитина, так і члени Церкви, поширюючи євангелію, зможуть навчити набагато більшу кількість людей, ніж один Джозеф.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Скажіть, що Господь покликав місіонерів на допомогу в проголошенні євангелії. Розкажіть дітям про якості та обов'язки місіонерів, що описані в книзі Учення і Завіти 4 і 14. Поясніть, що, хоч ці одкровення були дані конкретним людям (відповідно, Джозефу Сміту старшому та Девіду Уїтмеру), вони актуальні для всіх, хто бажає ділитися євангелією і будувати царство Небесного Батька.

Потім розкажіть дітям про епізоди з історії перших місіонерів Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, що подані далі.

Сем'юел Сміт—перший місіонер

Сем'юел Сміт був одним з молодших братів Джозефа Сміта. Він був першим серед тих, хто христився після Джозефа Сміта та Олівера Каудері, й одним з шістьох перших членів Церкви. Він також був серед восьми свідків. Невдовзі після організації Церкви Сем'юел Сміт став першим місіонером повного дня, який подорожував. 22-річний Сем'юел узяв декілька примірників Книги Мормона і вирушив пішки проповідувати євангелію.

У перший день він пройшов 25 миль, зупиняючись у багатьох будинках і розповідаючи людям про Церкву. Але вони недоброзичливо ставилися до нього і не слухали його. Коли настала ніч, він зупинився в заїжджому дворі і спробував продати книгу господарю. Коли цей чоловік почув, що Книга Мормона була перекладена з золотих пластин, то вигукнув: "Ти брехун! Йди геть з мого будинку" (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 169). Засмучений і занепалий духом, Сем'юел спав тієї ночі на землі під деревом.

Наступного дня Сем'юел прийшов до будинку Джона П. Гріна, священника іншої церкви. Пан Грін не хотів купляти книгу, але сказав, що спробує запропонувати її комусь, хто купить. Сем'юел повернувся до будинку пана Гріна через кілька тижнів і дізнався, що не було продано жодної книги. Але Дух підказав йому дати примірник Роді Грін, дружині Джона, і попросити її помолитися й дізнатися, чи істинна ця книга. Пан і пані Грін прочитали Книгу Мормона й на вернулися до Церкви. До того Сем'юел продав примірник братові Роді Грін Фінеасу Янгу. Він прочитав її і повірив у її істинність, а потім дав почитати своєму брату Бригаму Янгу, який також прочитав і повірив. Потім Бригам Янг передав

книгу далі, поки вона зрештою не дійшла до Гебера С. Кімбола. Протягом двох років завдяки Книзі Мормона і місіонерській роботі Сем'юела Сміта всі ці люди і їхні сім'ї стали членами Церкви (див. доповнюючий захід 4). Згодом ці чоловіки були керівниками Церкви.

Як Гайрум Сміт познайомився з Парлі П. Праттом

В 11-му розділі книги Учення і Завіти записано одкровення, дане через пророка Джозефа Сміта його брату Гайруму. В цьому одкровенні Гайруму було сказано прагнути мудрості, вчити людей покаятися і вивчати євангелію (див. УЗ 11:7, 9, 20–22).

Одного вечора, коли Гайрум Сміт заганяв на ніч корів, до нього підійшов незнайомец і запитав, де він може знайти Джозефа Сміта, перекладача Книги Мормона. Гайрум відповів, що Джозеф живе зараз за сотню миль, а він є його братом. Він запросив чоловіка зайти. Незнайомця звали Парлі П. Пратт, він був проповідником в іншій церкві. Він сказав Гайруму, що мав примірник Книги Мормона і читав її всю ніч безперервно. Парлі повністю прочитав Книгу лише за тиждень і знав, що вона істинна, тому хотів більше дізнатися про Церкву. Гайрум усю ніч учив Парлі євангелії і свідчив йому. Через кілька днів Парлі і Гайрум пройшли 25 миль до Олівера Каудері, щоб той христив Парлі. Тоді Парлі вирушив до рідних. Незабаром христився його брат Орсон Пратт. І Парлі П. Пратт, і Орсон Пратт пізніше були керівниками в Церкві.

Місія до американських індіанців

Приблизно через шість місяців після організації Церкви четверо чоловіків—Олівер Каудері, Парлі П. Пратт, Пітер Уйтмер молодший і Зайба Пітерсон—були покликані проповідувати євангелію американським індіанцям, що жили поблизу кордону штату Міссурі (див. УЗ 32). Ці місіонери за час місії пройшли пішки більше 1500 миль.

Спочатку вони зустрілися з індіанцями резервації Каттараугус, що поблизу Баффало, штат Нью-Йорк. Потім вони вирушили через штат Огайо, де Парлі П. Пратт був проповідником. Чоловіки зупинилися, щоб відвідати Сідні Рігдона, іншого проповідника, якого Парлі знав по Кертленду, штат Огайо. Парлі розповів Сідні про євангелію, той прочитав Книгу Мормона і був навернений до Церкви. Він і Парлі Пратт учили євангелії своїх послідовників і змогли христити майже всю конгрегацію. Незабаром філія у Кертленді стала однією з найсильніших філій Церкви, а потім і штаб-квартирою Церкви.

Місіонери залишили Кертленд у середині зими і вирушили попри сніг і кригу до інших індіанських племен (покажіть ілюстрацію місіонерів). До них приєднався Фредерік Г. Уільямс, новонавернений з Кертленда.

Місіонери прийшли в Індепенденс, штат Міссурі, в лютому. Троє з них вирушили далі на захід до індіанців племені Делавар. Керівник цих індіанців, вождь Андерсон, скликав зібрання всіх вождів свого народу. Олівер Каудері розповів вождям про Книгу Мормона. Вождь Андерсон був вдячний місіонерам, які прийшли здалеку, щоб розповісти їм про книгу. Він хотів, щоб його народ дізнався, що ця книга є літописом їхніх предків, ламанійців. Але сповнені заздрощів місіонери інших церков звернулися до уряду Сполучених Штатів з вимогою не дозволяти місіонерам святих останніх днів приходити на індіанську територію.

Незабаром старійшин змусили залишити народ вождя Андерсона. Вони повернулися в Індепенденс і вчили мешканців цього регіону.

Ці п'ятеро місіонерів відкрили шлях Церкві на захід. Місцевість біля Індепенденс, штат Міссурі, незабаром стала іншим місцем збирання членів Церкви.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як Господь описав відновлення євангелії в Учення і Завіті 4:1 та 14:1? Чому відновлення євангелії є "величною і дивовижною роботою"?
- Які настанови дав Господь у книзі Учення і Завіті 4:2 тим, хто бажає служити Богу? Що означає служити з усім серцем, могуттю, розумом і силою? Як саме ви можете служити Богу? Що Господь пообіцяв нам за доблесне служіння? (УЗ 4:2; 14:3).
- Які риси характеру повинен розвивати слуга Бога? (УЗ 4:5–6). Як перші місіонери проявили ці якості під час проповідування євангелії? Як їх проявляють сучасні місіонери? Яким чином ми можемо розвивати такі риси характеру?
- Чому, на ваш погляд, прояв любові є важливим для місіонера? Що ви відчуваєте, коли знаєте, що хтось любить вас? Як місіонерська робота проявляє любов до Небесного Батька та Ісуса Христа?
- Що, за словами Господа, мали робити Гайрум Сміт і Девід Уйтмер, щоб бути хорошими слугами? (УЗ 11:20; 14:5–6). Чи стосуються нас ці настанови? Чому важливо дотримуватися заповідей? Що означає "виперіти до кінця"? (Залишатися вірними все наше життя; див. УЗ 14:7). Які ми отримаємо благословення, якщо будемо вірними й виконуватимемо заповіді? (УЗ 14:7–8).
- Зазначте, що Гайрум Сміт не був на офіційній місії, коли учив Парлі П. Пратта євангелії. Як ви можете вже зараз ділитися євангелією із знайомими? (Відповідями можуть бути: розповідати людям про Церкву, запрошувати людей на церковні збори та подавати хороший приклад своєю праведною поведінкою).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на дошці список рис, що згадуються в Учення і Завіті 4:5–6, при цьому написавши тільки першу літеру слова, за якою подається відповідна кількість порожніх місць (наприклад, *H_ _ _ _* для слова *надія*). Щоб ускладнити вправу, вкажіть ці риси в іншому порядку, ніж той в якому вони подаються в Писаннях.

Попросіть когось із дітей вголос прочитати класу Учення і Завіті 4:5–6. Потім нехай діти по черзі заповнюють пропущені літери на дошці. Коли список буде складено, допоможіть дітям зрозуміти слова, які вони можуть не знати.

Попросіть дітей сказати, як вони можуть розвивати ці риси, і запишіть головні ідеї на дошці. Обговоріть, як наявність цих рис зробить дітей хорошими місіонерами.

2. Розказавши дітям про Сем'юела Сміта, попросіть їх зробити інсценування своїми словами. Дайте дітям прості нагрудні таблички, щоб знати, кого з історії вони грають. Візьміть примірник Книги Мормона, щоб показати, як одна книга переходила з рук у руки і навернула багато людей і їхні сім'ї.
3. Запитайте дітей, чи чули вони коли-небудь вислів “пройти другу милю”. Нехай хтось із дітей прочитає вголос Матвій 5:41 і пояснення до цього вірша, що подається далі.

Народ у Святій землі за часів життя Христа на землі був гноблений римлянами. Закон дозволяв римським солдатам, які проходили через територію, змусити мирного жителя нести свій багаж на відстань в одну милю. У Проповіді на горі Христос сказав своїм слухачам, що вони мають бути готові нести ношу ще й другу милю, навіть якщо солдати не вимагатимуть цього від них. Перша миля вимагалася, але друга була проявом щедрості й милосердного служіння. (Див. Bruce R. McConkie, *Doctrinal New Testament Commentary*, 3 vols. [Salt Lake City: Bookcraft, 1965–73], 1:228–229.)

Поясніть, що, якщо ми служимо Небесному Батьку та Ісусу Христу з усім серцем, могуттю, розумом і силою, то часто доведеться “йти другу милю”. Придумайте кілька прикладів, які допоможуть дітям зрозуміти різницю між тим, чого від нас очікують, і тим, що буде вважатися “другою милею”. Напишіть ці приклади на аркушах і дайте по одному кожній дитині, щоб вона прочитала його вголос й обговорила з класом. Скористайтеся поданими прикладами або придумайте свої, які більше підходять віку та ситуації дітей у вашому класі:

- Коли ви прибрали у себе в дворі, то побачили, що двір сусіда неприбраний.
- Вас просять якийсь час посидіти з молодшою сестрою.
- Ваш брат, з яким ви живете в одній кімнаті, мав зранку піти на захід. Коли ви прокинулися і застелили постіль, то помітили, що постіль брата не застелена.
- Ваша мати просить вас поставити на місце взуття, і ви бачите, що на стільці лежить куртка вашої сестри.

Ви можете дати дітям олівці та аркуші і попросити їх написати, в чому вони “пройдуть другу милю” вдома на наступному тижні. Запропонуйте їм прочитати те, що вони написали, вдома із сім'єю і помістити аркуш там, де він нагадуватиме про своє обіцяння.

4. Поставте рядок із кісточок доміно (або схожих предметів, наприклад, тонких дерев'яних брусочків, маленьких коробочок або книжечок). Поставте їх на такій дистанції, щоб під час падіння одна збивала іншу, а та—наступну і так далі. Попросіть дітей слідкувати за ланцюговою реакцією і повалить першу кісточку доміно. Заверніть увагу на ефект, який має падіння одного брусочка на інші. Поясніть, що ми також можемо впливати на життя інших за ланцюговою реакцією. Ділячись євангелією лише з однією людиною, ми інколи торкаємося життя

багатьох інших. (Ви можете нагадати дітям про те, як Сем'юел Сміт продав Книгу Мормона Фінеасу Янгу, який передав її своєму брату Бригаму, який, у свою чергу, передав її далі. Невеличкий вчинок Сем'юела Сміта, продаж Книги Мормона, вплинув на багатьох людей).

Скажіть, що, розвиваючи риси, вказані в книзі Учення і Завіти 4, ми можемо бути прикладом для багатьох людей і зацікавити їх щодо Церкви. Поговоріть, як діти можуть бути прикладом для інших людей, щоб ті захотіли дізнатися про Церкву.

5. Попросіть дітей розповісти про своїх знайомих (наприклад, провідників Церкви, членів сім'ї або місіонерів), які служать Богу з усім серцем, могуттю, розумом і силою. Поясніть дітям, що ми повинні служити іншим і виконувати заповіді з такою ж рішучістю, наполегливістю й силою.
6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 14:7 або Учення і Завіти 4:2.
7. Проспівайте чи продекламуйте пісню "Я прагну стать місіонером" (*Збірник дитячих пісень*, с. 91).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за роботу та приклад місіонерів Церкви. Закличте дітей розвивати риси, необхідні для служіння іншим.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 4.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Емма Сміт робить добірку священних гімнів

Урок
14

Мета Розвинути у дітей бажання співати священні гімни і в цьому поклонятися Небесному Батькові та Ісусу Христу.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 25 й історичні оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: “Передмова Першого Президентства”, *Hymns*, сс. ix–x, та передмова до *Збірника дитячих пісень*, с. iii.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Підготуйте великий аркуш, на якому розбірливо написано (або напишіть слова на дошці до початку уроку):

ПРИЧАСНІ ЗБОРИ

Оголошення

Вступна молитва

Справи приходу [або філії]

Причастя

Промовці

Заключна молитва

ЧОГО НЕ ВИСТАЧАЄ?

5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Ілюстрація 5-22 “Емма Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 405; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву. Прикріпіть ватман (або зверніть увагу дітей щодо списку на дошці). Скажіть, що це план причасних зборів.

- Що відбувається на причасних зборах ще, що не вказано в плані? (Вступний і заключний гімн, причасний гімн, прелюдія і заключна музика).

- Чому, на вашу думку, на церковних зборах використовується музика? Чому ми співаємо гімни? Що змінилося б, якби ми не співали гімни на церковних зборах?

Поясніть дітям, що музика, особливо гімни, завжди була важливою складовою поклоніння Небесному Батькові та Ісусу Христу. Вони приносять дух благоговіння і любові на церковні збори (див. доповнюючий захід 6).

Обговоріть з дітьми Господню пораду й повеління Еммі Сміт, як це розповідається в наведених далі історичних оповіданнях та Ученні і Завітах 25.

Коли Церкву було організовано, Джозеф Сміт та інші члени Церкви часто піддавалися гонінню. Банди ненависників переривали збори і погрожували новим членам Церкви; життю пророка не раз загрожувала небезпека. У цей період переслідувань Джозеф Сміт отримав багато одкровень, які мали зміцнити, підбадьорити і навчати святих. Розділ 25 є одкровенням, отриманим для його дружини Емми, щоб утішити її і пояснити, як вона може підтримати свого чоловіка у його нелегкому покликанні. Господь також повелів Еммі скласти для святих добірку гімнів.

Емма Сміт була вибраною пані

Емма Гейл Сміт була шкільною вчителькою, походила з інтелігентної і шанованої сім'ї. Вона була високою, красивою жінкою з чорним волоссям і темними очима (покажіть портрет Емми Сміт). Її сім'я не вірила в те, що Джозеф Сміт був пророком, і, хоч вони згодом ставилися до нього по-дружньому, шлюб Емми з Джозефом був для них небажаним.

Дружині пророка довелося пережити майже всі ті утиски, труднощі й горе, що і її чоловікові. Джозеф і Емма були незаможними. Їм часто доводилося жити й годуватися в інших людей, поки Джозеф виконував свої обов'язки в Церкві. Емма і Джозеф також не раз переїжджали, тікаючи від переслідувань. Еммі дуже хотілося мати власний дім.

Емма допомагала своєму чоловікові в роботі й підтримувала його. Вона супроводжувала Джозефа тієї ночі, коли він отримав пластини біля пагорба Кумора, а одного разу їй довелося прискакати верхи на коні, щоб попередити свого чоловіка про людей, які прочісували ліси у пошуку пластин—саме там, де він їх сховав (див. урок 5). Через одкровення Джозеф знав, що пластини в безпеці, але вирішив повернутися з дружиною, щоб бути неподалік від дому, якщо виникнуть негаразди.

Коли Джозеф почав перекладати Книгу Мормона, Емма стала його писарем, хоч у неї було дуже багато роботи по господарству. Коли вже приїхав Олівер Каудері, вона заміняла його, якщо Олівер втомлювався від довгих годин писання, щоб пророк міг продовжувати переклад. Майже два роки пластини зберігалися в будинку, де жила Емма, але їй жодного разу не було дозволено побачити їх. Часто вони лежали в маленькій скриньці на її комоді або на столі, прикриті льняною скатертиною.

Мати Джозефа говорила про Емму: "Я ніколи в житті не бачила жінку, яка б зносила таку втому і всі види труднощів місяць за місяцем, рік за роком з такою непохитною мужністю, таким старанням і терпінням; бо

я знаю, що те, що довелося витерпіти їй, ... не витерпіла б, мабуть, жодна інша жінка" (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, pp. 190–91).

Емма Сміт складає збірник гімнів

Господь повелів Еммі Сміт скласти збірник гімнів, які б святі могли співати на церковних зібраннях (див. УЗ 25:11). Збірник гімнів був укладений в 1835 році і містив слова 90 гімнів. 34 з них були написані членами Церкви про відновлення євангелії, а решта гімнів були відібрані з тих, що вже співалися в інших церквах. У збірнику не було нот. Члени Церкви співали слова з відомими на той час мелодіями, а інколи одні й ті самі гімни співали з різними мелодіями. Декілька гімнів, вибраних Еммою, включені в наш сучасний збірник, зокрема: "Спокутар Ізраїля", "Святі, вашій вірі не буде кінця" і "Веди нас, величний Єгово!"

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як Господь назвав Емму? (УЗ 25:3). Як мати пророка описувала її? Які риси Емми Сміт подобаються вам?
- Як ви думаєте, чи було Еммі важко тримати у себе вдома золоті пластини і не мати права побачити їх? Чому? Що Господь сказав їй стосовно них? (УЗ 25:4). Чи хотілося вам колись зробити щось таке, чого робити не можна? Чого ви навчилися на власному досвіді?
- Що Господь сказав Еммі зробити, аби допомогти своєму чоловікові? (УЗ 25:5–8; ви можете пояснити, що слово висвячено у вірші 7 означає, що Емму мали рукопокласти для виконання роботи, на яку її покликали). Виходячи з того, яку роботу було доручено виконувати Еммі, якою людиною, на ваш погляд, вона була? Як ви можете бути готовими допомогти Церкві так, як Емма?
- Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 25:9. Чому, на вашу думку, Емма могла злякатися? Яку пораду дав їй Господь? (УЗ 25:9–10; 13–15). Як завдяки цьому віршу ми можемо навчитися долати свої страхи і проблеми?
- Для чого Емма уклала збірник гімнів? (УЗ 25:11). Що сказав про гімни Небесний Батько у книзі Учення і Завіти 25:12? Поясніть дітям, що як ми розмовляємо з Небесним Батьком під час молитви, так само ми робимо це, коли співаємо гімни, що прославляють його.
- Що обіцяв нам Небесний Батько, якщо ми будемо служити Йому, співаючи гімни? (УЗ 25:12). Які благословення ми можемо отримати завдяки тому, що співаємо гімни? Скажіть, що гімни можуть навчити нас євангелії і зміцнити віру й свідчення. Вони можуть допомогти нам покаятися і виконувати заповіді. Вони можуть принести нам радість, коли нам сумно, і наповнити розум хорошими чистими думками (див. доповнюючий захід 5). Вони нагадують нам, що Небесний Батько та Ісус Христос люблять нас.

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Поділіться з класом своїми почуттями щодо якогось гімну і розкажіть, як він зміцнив вас. Роздайте кілька примірників збірників гімнів або дитячих пісень, і нехай кожна дитина знайде свій улюблений гімн або улюблену пісню. Заспівайте один чи кілька куплетів цих гімнів або пісень, або нехай кожна дитина прочитає слова і скаже, чому цей гімн або пісня їй подобається. Ви також можете принести записи кількох гімнів і дати дітям послухати.
2. Розкажіть цю історію про Джона Тейлора, який став третім Президентом Церкви, і те, як він вирішував проблеми за допомогою гімнів.

Двоє членів Церкви у Солт-Лейк-Сіті серйозно посварилися з приводу якихось ділових питань. Вони вирішили звернутися до Президента Джона Тейлора, який тоді був президентом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, щоб він розв'язав їхній конфлікт. Ці брати пообіцяли один одному, що вони погодяться з президентом Тейлором, що б він не сказав.

Вони прийшли до президента Тейлора і попросили вислухати їхню проблему та прийняти рішення. Президент Тейлор погодився вислухати їх. Але він сказав: “Перед тим, як заслухати вашу справу, я дуже хотів би заспівати вам одну з пісень Сіону”.

Президент Тейлор добре співав. Він із задоволенням заспівав цим двом чоловікам гімн. Закінчивши, він “сказав, що завжди, коли чує одну з пісень Сіону, у нього виникає бажання послухати ще, тому він попросив їх послухати ще один гімн”. Президент Тейлор заспівав другий, а потім і третій гімн. Потім він сказав: “Добре, брати, я не хочу втомлювати вас, та якщо ви пробачите мені і послухаєте ще один гімн, я обіцяю припинити співати і заслухати вашу справу”.

Коли президент Тейлор закінчив четвертий гімн, брати були настільки зворушені гімнами, що на очах у них були сльози. Вони потиснули один одному руки, вибачилися перед Президентом Тейлором щодо забраного часу і пішли, так і не розповівши президенту Тейлору про суть проблеми. (Див. Heber J. Grant, “John Taylor’s Hymns,” in *Stories for Mormons*, ed. Rick Walton and Fern Oviatt [Salt Lake City: Bookcraft, 1983], p. 92; див. також Heber J. Grant, “Songs of the Heart,” *Improvement Era*, Sept. 1940, p. 522.)

3. Розкажіть своїми словами наступне оповідання:

Група піонерів-святих останніх днів, яку вів Бригам Янг, наблизилася до Скелястих гір. Одного вечора вони розбили табір у невеличкій долині. Після вечері святі розвели велике вогнище. Вони співали і танцювали навколо вогнища, завдяки чому забували про страхи й переживання.

Перед тим, як розійтись на ніч до візків і залишити когось одного на сторожі, вони заспівали “Грядить, святі”—пісню, якою вони підбадьорювали одне одного і показували відданість Господу.

Того вечора навколо табору притаїлися тисячі вороже налаштованих індіанців, готових напасти на піонерів. Та коли індіанці почули, як піонери співали “Грядіть, святі”, то не змогли напасти на них. Вони знали, що Великий Дух (так вони називали Небесного Батька) оберігав піонерів, тому вони сіли на коней і поїхали собі, залишивши у спокої піонерів.

Потім вождь того загону індіанців розповів цю історію місіонерам святих останніх днів. Коли він закінчив розповідь, то дістав скрипку і заграв мелодію “Грядіть, святі”. Він сказав місіонерам: “Це ваша пісня, але і моя також. Я граю цю мелодію щодня перед сном. Вона приводить сюди Великого Духа, приносить мені і моїм людям спокій і радість”. (Див. Lucile C. Reading, “Song of the Pioneers,” *Children’s Friend*, July 1965, p. 37.)

Запросіть дітей розповісти про те, коли церковні гімни або пісні заспокоювали їх і приносили радість.

4. Щоб пояснити дітям, як користуватися першим збірником гімнів, скажіть дітям, що слова різних гімнів можна співати на одну мелодію. Нехай діти заспівають гімн “У небеснім світлім краї” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 42). Потім нехай вони заспівають слова гімну “Перша молитва Джозефа Сміта” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 14) на мелодію “У небеснім світлім краї”. Ви також можете заспівати навпаки—слова гімну “У небеснім світлім краї” на мелодію “Перша молитва Джозефа Сміта”.

Гімни “Високо на горі” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 30) і “Мені потрібен Ти” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 12) також взаємозамінні при пристосуванні темпу.

5. Поясніть дітям, що спів гімнів та інших пісень праведності “можуть допомогти нам витіснити неправедні думки, що поселяються у нас в голові”. Прочитайте самі або нехай хтось із дітей прочитає висловлювання старійшини Бойда К. Пекера, члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“Виберіть із священної музики Церкви улюблений гімн, такий, щоб його слова підносили вас, а в його музиці відчувалося благоговіння, гімн, який би давав вам відчуття щось схоже на натхнення. Подумки старанно повторюйте його. Вивчіть його напам’ять. Тепер нехай цей гімн привертатиме до себе ваші думки. Коли в думках заграє музика і складатимуться слова, нечисті міркування підуть собі, піджавши хвости” (“Inspiring Music—Worthy Thoughts,” *Ensign*, January 1974, 28).

6. Нехай двоє дітей прочитають по одній з наведених далі цитат провідників Церкви.

“Музика має надзвичайне значення для наших богослужінь. Я вважаю, що люди, які підбирають музику для зборів, диригують, виступають з музичними номерами і акомпанують, можуть впливати на дух благоговіння на зборах більше, ніж промовці” (Boyd K. Packer, in *Conference Report*, Oct. 1991, p. 28; or *Ensign*, Nov. 1991, p. 22).

“Брати і сестри, використовуйте гімни, щоб запросити Дух Господа на наші збори, в наші домівки й особисте життя! Вивчаймо і розмірковуймо над ними, повторюймо і співаймо, живімося духовно

від них! Знайте, що пісня праведних є молитвою до нашого Батька Небесного, “і на неї відповіддю буде благословення на [ваші] голови” (“First Presidency Preface,” *Hymns*, p. x).

Поговоріть з дітьми, чому благоговійна музика відіграє важливу роль в нашому житті і як ми можемо наблизитися до Небесного Батька й Ісуса Христа завдяки гімнам.

7. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 25:12.

Завершення

Свідчення

Поділіться свідченням про важливість гімнів і скажіть, які благословення можуть прийти завдяки співу гімнів праведності. Скажіть дітям, що Небесному Батькові дуже подобається, коли ми співаємо. Запросіть дітей з радістю співати гімни разом на церковних зборах і наодинці.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 25.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Пророк отримує одкровення для Церкви

Урок
15

Мета	Пояснити дітям, що одкровення для всієї Церкви приходить тільки до сучасного пророка і що ми повинні слухати його.
-------------	--

Підготовка	<ol style="list-style-type: none">З молитвою прочитайте Учення і Завіти 28, 43:1–7 й історичне оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти для кожної дитини.Ілюстрація 5-1 “Пророк Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 401; 34735 192) або 5-2 “Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 400; 34735 192); портрет сучасного пророка (з бібліотеки дому зборів або з церковного журналу).
-------------------	--

Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<p>Скажіть дітям, що зараз ви зіграєте в гру “Вчитель каже...” Поясніть, що ви будете казати їм щось зробити, але вони мають виконати тільки те ваше завдання, що починається зі слів “учитель каже...” Дайте дітям кілька завдань. Пильнуйте за тим, щоб завдання, які не починаються зі слів “учитель каже...”, були протилежними за змістом тим завданням, які починаються цими словами.</p> <p>Приклади:</p> <ul style="list-style-type: none">• Учитель каже підняти праву руку.• Опустіть праву руку.• Насуптеся.• Вчитель каже посміхнутися. <p>Якщо дитина робить завдання, яке не починалося зі слів “учитель каже...”, вона вибуває з гри і сідає. Якщо всі діти швидко вибудуть, ви можете зіграти ще раз; можливо, тепер вони уважніше слухатимуть завдання.</p> <p>Скажіть дітям, що в нашому житті буде багато людей, які казатимуть нам, що робити. Деяким з них ми можемо довіряти й прийняти хорошу пораду. Іншим довіряти не можна.</p> <ul style="list-style-type: none">• Хто може дати нам хорошу пораду? (Відповіді можуть бути такими: батьки, вчителі, пророк).

Скажіть дітям, що ми повинні завжди прислухатися до пророка, бо він передає нам волю Небесного Батька та Ісуса Христа щодо нас. Пророк отримує настанови від Небесного Батька та Ісуса Христа для всієї Церкви. Нам не можна прислухатися до людей, які кажуть робити щось всупереч словам пророка.

Проілюструйте цей принцип, даючи протилежні завдання, як у грі, тільки заміняючи “вчитель каже...” на “пророк каже...” Нехай діти піднімають руки, коли їм слід виконувати певне завдання.

Приклади:

- Пророк каже сплачувати десятину.
- Світ каже, що десята частина—надто багато. Сплачуй, скільки можеш.
- Пророк каже ніколи не казати поганих слів.
- Світ каже, що в тому, щоб інколи вживати погане слово, немає нічого поганого.

Скажіть, що в ранні дні Церкви кілька людей заявляли, що, так як і пророк Джозеф Сміт, також отримують одкровення для всієї Церкви. Члени Церкви розгубилися—кого ж слухати і що робити. Господь дав настанови, які нині вміщені в книзі Учення і Завіти. В них Він сказав членам Церкви, хто отримує одкровення для всієї Церкви.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про те, як Олівер Каудері та сім'я Уїтмерів поставили під сумнів одкровення Джозефа Сміта, і про Гайрама Пейджа і “чарівний камінь”, як про це йдеться в Ученні і Завітах 28, 43:1–7 та наведеному далі історичному оповіданні. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Коли Джозеф і Емма Сміти жили в Гармоні, штат Пенсільванія, через кілька місяців після організації Церкви Олівер Каудері не погодився з формулюванням одного з одкровень, які Джозеф отримав від Господа. Олівер написав Джозефу Сміту: “Я повелюю тобі в ім'я Бога видалити ті слова!” Джозеф негайно відписав Оліверу й запитав, “яку це владу він узяв на себе, щоб наказувати мені змінювати або викреслювати, додавати або зменшувати одкровення або заповіді, дані Всемогутнім Богом” (*History of the Church*, 1:105).

Невдовзі Джозеф і Емма вирушили до Фейетта, штат Нью-Йорк, де зустрілися з Олівером Каудері і сім'єю Уїтмер, які були переконані, що в одкровенні, яке отримав Джозеф, була помилка, і його треба змінити. Джозеф витратив багато часу на те, щоб переконати Олівера й Уїтмерів. Зрештою Крістіан Уїтмер переконався, що одкровення в тлумаченні Джозефа є точним, і він допоміг переконати інших.

Олівер Каудері і сім'я Уїтмерів також досліджували деякі одкровення, які отримав Гайрам Пейдж, один з восьми свідків золотих пластин, завдяки, як він казав, “чарівному каменю”. Гайрам Пейдж сказав, що бачив одкровення в цьому камені. Серед усього іншого, за його словами, він отримав через одкровення настанови про розташування Сіону—місця, де мала розташуватися Церква для встановлення царства Бога на землі. Багато людей повірило у слова Гайрама Пейджа.

Джозефа Сміта непокоїло, що люди заявляли про те, що отримують одкровення для Церкви. Він вирішив взятися за це питання на конференції, що мала проводитися незабаром. Джозеф молився перед конференцією, і Господь дав одкровення, записане в книзі Учення і Завіти 28, в якому говорилося, що Джозеф Сміт є єдиною особою, вповноваженою отримувати одкровення для всієї Церкви (див. вірш 2). Присутні на конференції довго обговорювали право Гайрама Пейджа на отримання одкровень, але зрештою всі, включаючи самого Гайрама Пейджа, погодилися, що тільки Джозеф Сміт може отримувати одкровення для Церкви.

Були й інші, які казали, що отримували одкровення для Церкви. Однією з таких була жінка на ім'я Хаббл. За словами Джона Уйтмера, вона здавалася надзвичайно набожною, і багато людей пішли за нею. Джозеф Сміт молився Небесному Батьку про це й отримав у відповідь одкровення, записане в Ученні і Завітах 43. В цьому одкровенні говориться, що пророк Церкви, чи то Джозеф Сміт чи хтось, хто буде покликаний стати пророком після Джозефа, є єдиною особою, яка отримує одкровення для всієї Церкви.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути особисте розуміння.

- Кого з самого початку було призначено отримувати заповіді й одкровення для всієї Церкви? (УЗ 28:2; 43:2–5). Чому це було так? (УЗ 43:6). Що могло б статися, якби кілька людей одночасно отримували одкровення для всієї Церкви? (Якби одкровення відрізнялися, члени Церкви не знали б, за ким іти). Хто сьогодні має право отримувати одкровення для всієї Церкви? (Сучасний пророк). Що ми повинні робити, якщо хтось, але не пророк, скаже, що отримав одкровення, яке повинні прийняти члени Церкви? (УЗ 43:5–6).
- Звідки ми можемо дізнатися, що нам каже сучасний пророк? (Див. доповнюючий захід 1).
- У чому різниця між ученнями сучасного пророка і вченнями інших церковних провідників? (УЗ 28:1–2; 4–5). Скажіть, що в книзі Учення і Завіти 28:2 ім'я Джозефа Сміта можна замінити ім'ям сучасного пророка. Чи означає це, що ми не повинні нікого слухати, окрім пророка? Поясніть, що інші церковні провідники також можуть учити нас і давати настанови. Однак тільки пророк може сказати, що Господь повеліває всій своїй Церкві робити.
- Для кого ми можемо отримати одкровення? Поясніть, що кожен з нас може отримати одкровення для свого життя. Ми також можемо отримати одкровення відповідно до наших обов'язків. Наприклад, батьки і матері можуть отримати одкровення для своєї сім'ї, президент Початкового товариства може отримати одкровення для Початкового товариства її приходу, єпископ може отримати одкровення для цілого приходу.
- Що є у сучасного пророка, чого немає більше ні в кого? (Повноваження, або ключі, отримувати одкровення для всієї Церкви; див. УЗ 28:7).

- Що неправильно зробив Гайрам Пейдж? (Він заявляв, що отримував одкровення для Церкви). Як Господні настанови до Олівера Каудері в Ученні і Завітах 28:11 показують любов Господа до Гайрама Пейджа, хоча останньому слід було покаятися? Звідки ми знаємо, що Господь любить нас, навіть коли ми неслухняні? Як Господь показує нам, що ми щось зробили неправильно?
- Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 28:13. Поясніть, що “загальна згода”—це коли всі члени Церкви приймають настанови й рішення провідників Церкви. Як ми можемо показати свою загальну згоду в наш час? (Підняттям руки під час підтримки дій наших провідників Церкви). Що означає підтримувати провідника? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Знайдіть копію виступу сучасного пророка на Генеральній конференції. Напишіть на дошці настанови пророка з його виступу, які були б актуальними для дітей у вашому класі. Обговоріть з дітьми, як вони можуть приймати настанови пророка.
Запросіть дітей обрати одну чи дві настанови і працювати над втіленням їх у житті до наступної конференції. Дайте кожній дитині олівець і аркуш, і попросіть записати те, що вони обрали. Попросіть дітей показати ці аркуші вдома і прикріпити їх удома там, де вони нагадуватимуть їм про настанови пророка. Попросіть дітей послухати або прочитати звернення пророка на наступній Генеральній конференції і дізнатися, чого від них хоче Господь.
2. Поясніть дітям, що йти за пророком—це завжди мудро, навіть якщо ми не повністю розуміємо, чому він каже нам зробити щось. Якщо ми будемо йти за пророком, то виконуватимемо волю Господа стосовно нас (див. УЗ 1:38).
Прочитайте самі або попросіть когось із дітей прочитати цитату Президента Уілфорда Вудраффа, четвертого Президента Церкви:
“Господь ніколи не дозволить мені або іншому чоловікові, який обіймає посаду Президента Церкви, звести вас на манівці” (Учення і Завіти—Офіційна декларація 1, “Уривки з трьох звернень Президента Уілфорда Вудраффа”).
Зверніть увагу дітей на те, що пророк ніколи не попросить від нас того, чого не бажає Господь.
3. Поясніть дітям, що означає виразити “загальну згоду” підтримкою церковних провідників, коли їх представляють на зборах. Скажіть, що коли ми піднімаємо руку на знак підтримки людей в їхньому покликанні, то обіцяємо допомагати їм. Нехай діти подумают, як вони можуть допомагати й підтримувати провідників Церкви, наприклад, єпископа, президента або вчителя Початкового товариства і своїх батьків у їхніх покликаннях.

4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять дев'яте уложення віри.
5. Проспівайте чи продекламуйте пісні “Ми вдячні Тобі за пророка” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 36) або “Йди за пророком” (*Збірник дитячих пісень*, с. 58).

Завершення

- | | |
|------------------------------------|--|
| Свідчення | Виразіть свою вдячність за пророка Джозефа Сміта і сучасного пророка. Свідчіть, що Ісус Христос промовляє через Свого пророка, і що ми живемо праведно тоді, коли йдемо за пророком. Наголосіть на тому, що сучасний пророк завжди вчитиме нас правильному. Небесний Батько та Ісус не дозволять йому вчити нас хибному. |
| Завдання для читання вдома | Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 43:1–7. |
| Завдання для сімейного обговорення | Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. |
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Допомогти дітям мати бажання зміцнити почуття єдності й любові в сім'ї та в класі Початкового товариства.

Підготовка

- З молитвою прочитайте Учення і Завіти 37, 38:24–42, 39:15 й історичні оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
- Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
- Необхідні матеріали:
 - Учення і Завіти для кожної дитини.
 - Дві нитки (або два шматки іншого матеріалу, що можна легко зламати чи розірвати, наприклад, папір або дерев'яні палички) для кожної дитини.
 - Карта регіону Нью-Йорку–Огайо, що додана в кінці уроку 1.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву. Дайте кожній дитині по дві нитки (приспосуйте вправу відповідно до типу матеріалу, який ви використовуєте). Попросіть дітей розірвати одну нитку.

- Важко було розірвати одну нитку?
- Наскільки кожна нитка міцна сама по собі?
- Як ми можемо зробити нитки міцнішими?

Зберіть у дітей всі цілі нитки і складіть у пучок. Попросіть дітей спробувати розірвати цілий пучок ниток.

- Чому нитки розірвати важче, коли вони зібрані разом?

Скажіть, що як нитки стають міцнішими, якщо їх разом багато, так і члени Церкви стають сильнішими, коли вони разом. Тому Господь і дав першим членам Церкви настанову зібратися в певному місці.

Оповідання з Писань та історичні оповідання

Розкажіть дітям про заповідь Господа до святих зібратися в Огайо, як це описується в Ученні і Завітах 37, 38:24–42, 39:15 та наведених далі історичних оповіданнях.

Господь заповідає святим зібратися в Огайо

Скажіть, що до кінця 1830 року—року, коли було організовано Церкву—її членами стало кілька сотень людей. Покажіть карту і попросіть дітей звернути увагу на міста, в яких жили члени Церкви, а ви коротко нагадаєте їм про події, що мали місце в тому місті або його околицях.

- Пальміра, штат Нью-Йорк,—Перше видіння Джозефа Сміта, одержання золотих пластин, видання Книги Мормона.
- Гармоні, штат Пенсільванія,—початок перекладу золотих пластин, відновлення священства.
- Фейетт, штат Нью-Йорк,—завершено переклад золотих пластин, свідчення свідків Книги Мормона, організація Церкви.
- Коулсвілль, штат Нью-Йорк—організовано першу філію, напади зловмисників, суд і звільнення Джозефа Сміта.
- Кертленд, штат Огайо,—місіонери навертають багатьох людей до Церкви.

Скажіть, що наприкінці 1830 року Господь дав у Нью-Йорку одкровення Джозефу Сміту, що члени Церкви повинні “зібратися в Огайо” (УЗ 37:3).

Зібравшись в Огайо, члени Церкви могли уникнути переслідування з боку ворогів у Нью-Йорку, вчитися від Джозефа Сміта й інших керівників Церкви, отримувати подальші настанови від Господа, готувати й відправляти місіонерів у всі країни, підтримувати й допомагати одне одному ставати праведним народом.

Джозеф Сміт дав членам Церкви настанову продати або здати в оренду їхні ферми і будинки й переїжджати в Огайо. Святим було важко продати ферми, овець і худобу в зимові місяці. Деякі члени Церкви не повірили, що це заповідь від Господа, і не прийняли настанов пророка. Однак більшість святих з готовністю приєдналися до пророка в Огайо.

Джозеф і Емма Сміти їдуть до Огайо

Господь наказав Джозефу негайно вирушати в Огайо, щоб не потрапити в руки ворогів і швидше прибути в Кертленд, де його присутність була необхідною. Але Джозеф боявся, що поїздка з Нью-Йорку до Огайо взимку буде дуже складною для Емми. За чотири роки шлюбу вони переїжджали з місця на місце сім разів, а Емма була вагітною. Щоб подорож для Емми була легшою, Джозеф скористався санями. Вони вирушили в Огайо наприкінці січня, і подорож довжиною в 300 миль зайняла декілька днів.

Коли сани зупинилися перед магазином Гілберта й Уїтні в Кертленді, Джозеф вистрибнув з них і пішов у магазин. Він протягнув руку чоловікові, якого ніколи не бачив, і сказав: “Ньюел К. Уїтні! Оце чоловік!” Ньюел Уїтні був здивований, адже не знав пророка. “Ви маєте перевагу переді мною,—відповів він.— Я не можу назвати вас за ім’ям, як ви назвали мене”. Пророк сказав: “Я—Джозеф, пророк. Ти молився, щоб я приїхав, то що ж ти хотів?” (*History of the Church*, 1:146). Ньюел Уїтні та його сім’я почули євангелію, яку проповідували місіонери, і приєдналися до Церкви. Вони молилися, щоб отримати слово Господа. Ще в Нью-Йорку у пророка було видіння, в якому він бачив, як сім’я Уїтні молилася, щоб він прибув до Кертленда. Джозеф і Емма кілька тижнів жили в будинку Уїтні.

Через кілька місяців після прибуття до Кертленду Емма народила близнюків, але немовлятка прожили лише кілька годин. Перша дитина Емми і Джозефа померла в Пенсільванії, тож перші три дитини не прожили довго. Через день після народження близнюків Джулія Мердок

також народила близнюків—хлопчика і дівчинку. Коли сестра Мердок померла, її чоловік Джон дозволив Джозефу й Еммі усиновити близнюків.

Святі з Нью-Йорку переїжджають в Огайо

Святі з Нью-Йорку йшли в Огайо кількома окремими групами. Було холодно, перехід був важким. Одну групу вела мати пророка Люсі Мек Сміт. Люсі нагадувала святим, що вони виконують заповідь Господа і що, якщо вони будуть вірними, то отримають благословення. Вона заохочувала їх співати і молитися під час переходу. Група Люсі йшла до Баффало, штат Нью-Йорк, і планувала переправитися через озеро Ері, висадившись поблизу Кертленда, штат Огайо. Коли вони прибули в Баффало, то дізналися, що кораблі не могли вийти з гавані, заблокованої величезними брилами криги. Люсі вірила, що Господь допоможе їм. Коли наступного ранку святі зайшли на борт, вона переконала їх об'єднатися у вірі й молитві до Господа, щоб Він розламав кригу. Вона казала: “В цю саму мить почувся гуркіт, подібний до грому. Капітан закричав: “Усі по місцях”. Крига розійшлася, залишивши прохід, трохи ширший за корабель,—такий вузький, що коли той проходив по ньому, з тріском розламалися лопати колеса. Як тільки ми ледве пройшли цією доріжкою, крига знову зійшлася” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, pp. 204–205).

Усі групи дісталися Кертленда. Коли інші люди приєднувалися до Церкви в Канаді та інших частинах Сполучених Штатів, вони також приїжджали до Кертленда. Члени Церкви були раді жити разом, чути настанови пророка і бути веденими ним.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути особисте розуміння.

- Чому Господь повелів святим вирушати в Огайо? (УЗ 38:31–33). Що за це було обіцяно святим? (УЗ 38:32; 39:15). Скажіть, що святим було обіцяно, що вони отримають додаткові закони й благословення, якщо зберуться в Кертленді й побудують храм.
- Чим довелося пожертвувати святим, щоб дістатися до Огайо? Чим жертвують люди в наш час, щоб допомагати Церкві та її членам?
- Чому, на вашу думку, святі були готові подолати будь-які труднощі на шляху до Огайо? Як ці перші святі могли зміцнити одне одного, зібравшись разом?
- Чому в наш час провідники Церкви не заохочують усіх членів Церкви збиратися в місці розташування Головного управління Церкви? Поясніть дітям, що першим членам Церкви було сказано зібратися в одному місті, щоб установити Церкву і заснувати міцний центр святих. Зараз ми повинні встановлювати Церкву там, де ми живемо, і зміцнювати власні приходи, філії і коли.
- Коли ми збираємося в Церкві? Які ми отримуємо благословення, коли збираємося разом? Як ми зміцнюємо одне одного, коли зустрічаємося?

- Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 38:24. Що, на ваш погляд, означають слова: “нехай кожна людина поважає свого брата, як самого себе”? Як ми можемо це робити? Як це може зміцнити Церкву та її членів?
- Що означає “бути єдиними”? (див. УЗ 38:27). Чому важливо бути єдиними? Що ми можемо зробити, щоб принести у свої сім’ї та клас Початкового товариства більше єдності й любові? Чому важко бути єдиними, якщо ми не любимо і не піклуємося одне про одного?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Поясніть дітям, що нам слід докладати спільних зусиль, щоб у Церкві всі почували себе зручно. Попросіть дітей сказати, як можна принести єдність у ваш приход (філію) або клас. Напишіть на дошці їхні пропозиції. Попросіть дітей вибрати одну чи дві ідеї і працювати над її втіленням на наступному тижні.

Можливі пропозиції:

- Доглядати церковні приміщення.
 - По-доброму ставитися одне до одного.
 - Слухати промовців на зборах.
 - Молитися одне за одного.
 - Розмовляти лагідно.
 - Слухати уроки в класі Початкового товариства і брати в них участь.
 - Ходити на заходи приходу (філії).
 - Допомогати всім почувати себе потрібними на церковних зборах і заходах.
 - Бути життєрадісними.
 - Добре говорити про церковних провідників і вчителів.
 - З радістю відгукнутися на запрошення виступати, молитися або співати.
2. Напишіть на окремих аркушах заходи, традиції та вчинки, що можуть сприяти єдності в сім’ї, наприклад, домашній сімейний вечір, сімейна молитва, сімейне вивчення Писань, спільний час за сімейним столом, свята, святкування днів народження, доброта та безкорисливість.
- Обговоріть з дітьми, що означає єдність і як сім’я може бути єдиною. Щоб допомогти дітям знайти способи, як принести в сім’ю почуття любові і єдності, нехай кожен з них вибере аркуш і даватиме підказки щодо того, що за захід або дія вказані на аркуші. Нехай інші діти вгадують. Потім запросіть дітей розповісти про захід або діяльність, що благословляє і зміцнює їхню сім’ю.

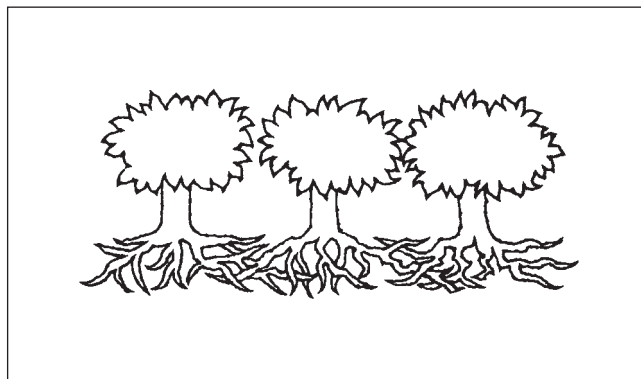
3. Попросіть дітей поділитися випадком, коли вони відчували любов і підтримку з боку сім'ї або членів приходу чи філії. Запитайте, що вони відчували, коли їх підтримали. Ви можете поділитися власним досвідом.
4. Покажіть дітям якийсь предмет, що використовується для мистецтва (наприклад, спиці для в'язання або музичний інструмент). Дайте предмет комусь із дітей і попросіть використати його за призначенням. Коли дитина спробує зробити це, покажіть, як правильно використовувати предмет, якщо у вас є хист до цього. Обговоріть, як важко робити щось уперше без вказівок чи настанов учителя.

Порівняйте це з щойно організованою в 1830 році Церквою. Члени Церкви жили в різних місцях, не мали поруч керівників, які б направляли Церкву і допомагали їй членам розібратися в її вченнях. Часто відповідь від пророка йшла дуже довго. Члени Церкви з радістю йшли в Огайо, де могли навчатися від пророка та інших провідників Церкви.

5. Прочитайте або попросіть когось із дітей прочитати слова сестри Патриції П. Пінегар, дев'ятого президента Початкового товариства, про те, як члени Церкви потребували одне одного і допомагали одне одному.

“Велетенські дерева червоного лісу, що на півночі Каліфорнії, [в США], ... мають дуже неглибоку кореневу систему. Але коли навколо них ростуть інші такі самі дерева, найпотужніші вітри не можуть повалити їх. Коріння велетенських червоних дерев переплітаються і зміцнюють одне одного. Коли налітає гроза, вони буквально тримають одне одного” (in Conference Report, Oct. 1994, p. 103; or *Ensign*, Nov. 1994, p. 78).

Намалюйте на дошці кілька дерев з переплетеною кореневою системою (див. ілюстрацію). Попросіть дітей назвати сильні сторони та якості інших людей. Підпишіть біля коренів їхні пропозиції і обговоріть, як сила кожної людини може зміцнити цілу групу.



6. Нехай діти підведуться. Покажіть, як легко похитнути одну дитину. Потім нехай діти покладуть одне одному руки на плечі. Покажіть, наскільки тепер важче похитнути всіх дітей одночасно. Поясніть дітям, що коли ми стоїмо разом і підтримуємо одне одного—в сім'ях і в Церкві,—нам легше бути непохитними у своїх віруваннях і чинити добро.

7. Продемонструйте важливість спільних зусиль на такому прикладі.

Розріжте міцну нитку або мотузку на відрізки по два метри завдовжки і дайте кожній дитині в класі по одному. Нехай кожна дитина прив'яже свою мотузку до палиці 1,5 метрів завдовжки, наприклад, на ручці від щітки чи швабри або до лінійки, так, щоб вузол був трохи вище від середини палиці.

Покладіть палицю посеред класу, а діти нехай сядуть навколо неї. Попросіть одну дитину підняти палицю вертикально, потягнувши тільки за свою мотузку. Попросіть другу дитину допомогти першій і поставити палицю двома мотузками. Потім попросіть усіх дітей потягнути за мотузку й утримати палицю у вертикальному положенні. (Ви можете трохи перетягнути вузли мотузок на палиці).

- Що сталося, коли палицю піднімала одна людина? Що сталося, коли хтось їй допоміг?
- Що необхідно, щоб палиця стояла вертикально?

Скажіть, що як всі повинні докласти спільних зусиль, аби палиця стояла вертикально, так і першим членам Церкви треба було зібратися разом, щоб зміцнюватися і допомагати одне одному—про це знав Небесний Батько. Ми можемо відчувати такі ж силу й підтримку у своїх приходах (або філіях).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за приклад і віру перших святих, які зміцнювали Церкву й одне одного, зібравшись в Кертленді, штат Огайо. Заохотьте дітей мати бажання зміцнити почуття єдності й любові в сім'ї та в класі Початкового товариства.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 38:24, 31–32.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Едварда Партриджа покликають першим ЄПИСКОПОМ

Мета

Допомогти дітям зрозуміти обов'язки єпископа і мати бажання підтримувати свого єпископа та інших провідників Церкви.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 41:9–11; 42:30–31, 34–35; 58:14, 17–18; 119:1–4 (включаючи вступ до розділу) та історичні оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Учення і Завіти 46:27–29 та вступ до Учення і Завіти 36.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Напишіть на аркуші ім'я вашого єпископа або президента філії. Складіть аркуш навпіл, щоб не було видно імені.
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Ілюстрація 5-23 “Вимазаний дьогтем і вивалений в пір'ї чоловік”.

Зауваження для вчителя: Якщо ви ходите у філію, скажіть дітям, що президент філії це те ж саме, що і єпископ, і відповідно змініть запитання і заходи.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть дітям аркуш, на якому написано ім'я вашого єпископа або президента філії, але не показуйте самого імені. Скажіть дітям, що на аркуші написано ім'я людини, яка допомагає їм. Запропонуйте дітям ставити запитання про людину, на які можна відповісти “так” або “ні” (наприклад, “Чи є ця людина членом Церкви?” або “Чи це жінка?”), і завдяки цьому спробувати вгадати, чиє ім'я на аркуші.

Коли діти вгадають (або ви скажете) ім'я, запитайте?

- Як наш єпископ [президент філії] допомагає нам жити за євангелією?

Скажіть дітям, що цей урок допоможе їм зрозуміти, що робить єпископ, щоб допомогти нам жити за євангелією, і як ми можемо підтримувати єпископа та інших керівників Церкви в їхніх покликаннях.

Розкажіть дітям про покликання Едварда Партріджа та про обов'язки єпископа згідно з уривками з Писань, посилання на які наведено в розділі "Підготовка", та цими історичними оповіданнями.

Обов'язки єпископа

На початку 1831 року, майже через рік після організації Церкви, до Церкви приєднувалося багато людей, які за повелінням Господа збиралися в Огайо. Із зростанням Церкви Джозефу Сміту були потрібні ще провідники, які б допомагали в роботі Церкви. У Церкві було багато фінансових (пов'язаних з грошима) випробувань. Багато святих, які прийшли до Кертленда, були бідними. У них не було землі, грошей, майже не було їжі, одягу та іншого найнеобхіднішого для життя. Церкві також були потрібні гроші, щоб побудувати храм і видавати матеріали, зокрема, одкровення та місіонерські брошури. Навіть у пророка не було будинку або роботи, щоб забезпечувати сім'ю, і інші провідники Церкви, які служили в Церкві на постійній основі, потребували допомоги в забезпеченні своїх сімей.

Пророк запитав у Господа, що робити, аби задовольнити всі ці потреби. У лютому 1831 року пророк отримав одкровення, в якому Едвард Партрідж, член Церкви лише протягом двох місяців, покликався служити єпископом—першим у Церкві. Першим обов'язком єпископа було допомагати пророку забезпечувати матеріальні й фізичні потреби членів Церкви. Джозеф Сміт отримав інші одкровення в наступні кілька місяців, з яких єпископу Партріджу було ясно, що він повинен робити як єпископ.

Єпископа Партріджа попросили потурбуватися про нужденні сім'ї в Церкві, забезпечивши їжею, одягом та притулком (див. УЗ 42:30–31, 34). Членів Церкви, в яких було більше їжі чи інших припасів, ніж необхідно, просили поділитися з тими, кому не вистачало мінімуму. Ці пожертвування приймав і розподіляв єпископ Партрідж, зберігаючи запаси в коморі, куди могли прийти нужденні святі.

Іншим обов'язком єпископа Партріджа було придбати і розподілити землю для будинків членів Церкви та церковних споруд (див. УЗ 42:35). Він також мав бути суддею в Ізраїлі (див. УЗ 58:17–18). Це означає, що якщо якийсь член Церкви не виконував заповіді, єпископ вирішував, може він чи ні залишитися в Церкві. Це був важливий шлях, який допомагав святим виконувати всі обіцяння, дані ними Небесному Батьку.

У 1838 році Господь заповідав членам Церкви сплачувати десятину. Десятинна йшла на оплату потреб Церкви, зокрема, на місіонерську роботу, будівництво і утримання храмів і будинків зборів, а також на публікацію навчальних матеріалів (див. УЗ 119:1–4). Єпископам (і президентам філій) доручено приймати у членів Церкви десятину.

Коли наприкінці 1831 року члени Церкви почали збиратися в Міссурі, пророк покликав єпископа Партріджа переїхати до Міссурі й бути єпископом там. Єпископом для святих, що залишалися в Огайо, було покликано Ньюела К. Уїтні. Із зростанням Церкви було покликано інших єпископів, які вели членів Церкви. Коли було покликано брата Уїтні, єпископа Партріджа стали називати Першим, або Верховним, єпископом Церкви. Він відповідав за інших єпископів. Сьогодні у нас

також є Верховний єпископ, але за членами Церкви по всьому світу наглядає велика кількість єпископів.

Жертви, принесені Едвардом Партріджем і його сім'єю

Щоб служити єпископом, Едварду Партріджу і його сім'ї довелося піти на багато жертв. Коли єпископ Партрідж переїжджав до Міссурі, йому довелося залишити сім'ю в Огайо. Кілька його дітей захворіли на кір, а одна донька так тяжко хворіла, що єпископ Партрідж не знав, чи доведеться йому побачити її живою.

Коли всі діти одужали, дружина єпископа Партріджа і п'ятеро дітей залишили Кертленд і приєдналися до нього в Міссурі. Коли вони пливли по річці Міссурі на кораблі, у воді було стільки криги, що вони були змушені пристати до берега ще до штату Міссурі. Одна місцева сім'я прийняла їх в кімнату без вікон у двокімнатному дерев'яному будинку. Коли сім'я єпископа Партріджа нарешті добралася до Індепенденс, штат Міссурі, всі вони знімали однокімнатний дерев'яний будинок. Вони ділили цю кімнату з удовою і її чотирма дітьми аж поки єпископ Партрідж не добудував двокімнатний будинок поблизу майбутньої храмової ділянки.

Коли єпископ Партрідж жив у Міссурі, бандити вимастили його дьогтем і виваляли в пір'ї, бо не хотіли, щоб він та інші члени Церкви жили тут. Про його загартований характер і хороший приклад ми можемо дізнатися з наведеної розповіді (розповідаючи, покажіть ілюстрацію чоловіка, якого вимазали дьогтем і виваляли в пір'ї):

“Натовп витягнув мене з будинку надвір, ... з мене зняли капелюх, піджак і сорочку і вимазали дьогтем з голови до п'ят, а потім виваляли мене в пір'ї; і все це лише тому, що я не погоджувався поїхати з округи і залишити дім, де жив уже два роки.

Перед тим, як мене вимазали і обліпили пір'ям, мені дозволили говорити. Я сказав їм, що святі зносили переслідування в усі віки цього світу, що я нічого осудливого для інших не зробив, що якщо вони мене принизять, то принизять невинну людину, що я готовий страждати заради Христа; але я ніяк не погоджувався залишити округу.

Я зніс наругу з таким смиренням і лагідністю, що це, здавалося, приголомшило натовп, і вони залишили мене в спокої; ... а сам я був настільки переповнений Духом і любов'ю Божою, що не мав злоби до своїх гонителів або до кого б то не було” (*History of the Church*, 1:390–391).

Єпископ Едвард Партрідж був відданим слугою Господа і прикладом праведності для членів Церкви і єпископів, які прийшли за ним.

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Хто обрав Едварда Партріджа єпископом? (УЗ 41:9). Як у наш час вибираються єпископи? (Господь дає одкровення президенту кола, кого покликати єпископом; див. доповнюючий захід 1).
- Якою людиною був Едвард Партрідж? (УЗ 41:11). Поясніть, що людина, в якій “немає підступу”, це чесна, праведна й безкорислива людина. Як Джозеф Сміт описував Едварда Партріджа? (Див. вступ до 36-го

Запитання для обговорення та застосування

розділу книги Учення і Завіти). Скажіть, що те, що Едвард Партридж був “зразком благочестя”, означає, що він подавав гідний приклад—приклад людини, яка шанує Бога і виконує заповіді. Чому, як ви думаєте, Господь обрав чесного і слухняного чоловіка служити єпископом?

- Які якості вам подобаються в нашому єпископі? У чому єпископ є прикладом для вас? Як ви можете бути гарним прикладом для інших?
- Які обов'язки були в єпископа Партриджа? (УЗ 42:30–31, 34–35; 58:14, 17–18). Які обов'язки у нашого єпископа? (Див. доповнюючий захід 2). Як наш єпископ допомагає бідним? (Єпископ може використовувати гроші, які члени Церкви сплачують як пожертвування від посту, щоб допомагати бідним їжею, одягом, притулком і медичним доглядом. Він також може відправити їх до комори єпископа, щоб узяти їжу, постіль та інше необхідне).
- Який важливий духовний дар є в єпископа? (УЗ 46:27–29; скажіть, що завдяки дару проникливості і натхненню єпископ може дізнаватися все про членів свого приходу, наприклад, кому потрібна духовна допомога або кого покликати).
- Як ви можете підтримувати свого єпископа у його роботі? Як ваші батьки та інші члени приходу можуть підтримувати його?
- Як єпископ допомагає вам і вашій сім'ї? Які інші провідники Церкви допомагають вам? Як вони це роблять? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Наголосіть на тому, що єпископ покликається Богом, і розкажіть наведену далі історію про єпископа Ньюела К. Уїтні, другого єпископа Церкви.

Коли Ньюела К. Уїтні було покликано єпископом, він сумнівався, що зможе стати хорошим єпископом. Він був другом пророка Джозефа Сміта і сказав йому: “Я не бачу себе єпископом, брате Джозеф. Та якщо ти кажеш, що це воля Господа, я спробую”. “Тобі не обов'язково вірити мені на слово,—відповів Джозеф.—Іди і сам спитай Батька”.

Ньюел Уїтні вирішив зробити те, що порадив пророк. Він помолився перед сном, щоб знати, чи повинен він прийняти покликання єпископа. На його смиренну молитву прийшла відповідь. Він почув голос з неба: “Твоя сила в Мені”. Ці прості слова сказали брату Уїтні те, що він хотів знати. Він пішов до пророка і сказав йому, що готовий прийняти покликання єпископа. Цей випадок та інші подібні допомогли Ньюелу Уїтні усвідомити, що на чолі Церкви стоїть Господь. (Див. В. Н. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 1:271.)

2. Напишіть на окремих аркушах те, що може робити єпископ (або його радники), наприклад, те, що наведено далі:
 - Скерувати провідників приходу.
 - Вітати й потискати руку на церковних зборах.

- Відвідувати Початкове товариство й запрошувати вас слухатися Небесного Батька.
- Приймати у вас десятину і відправляти її до Головного управління Церкви.
- Покликати членів приходу вчителями Початкового товариства.
- Проводити співбесіди з 12-річними хлопчиками для висвячення в чин диякона.
- Проводити співбесіди з 12-річними дівчатами, коли вони переходять в Товариство молодих жінок.
- Проводити співбесіди з 8-річними дітьми перед хрищенням.
- Допомогати нужденній сім'ї отримати їжу та одяг через комору єпископа.
- Молитися за членів свого приходу.

Нехай діти по черзі вибирають аркуші та інсценують те, що написано на них. Нехай інші діти за потребою допомагають в інсценуванні. Решта дітей нехай спробують вгадати, що вони зображують.

3. Допоможіть дітям написати записки з подякою єпископу, його радникам та іншим керівникам Церкви або вчителям. Перед тим, як діти стануть писати, ви можете розповісти про обов'язки людей, яким діти писатимуть. Напишіть ці обов'язки на дошці, щоб діти згадували про них в записці.
4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати п'яте уложення віри. Обговоріть, як це уложення віри стосується єпископів (вони покликаються Богом і висвячуються людиною, яка має належну владу).

Завершення

Свідчення

Скажіть про свою вдячність першим провідникам Церкви за те, що вони багато чим пожертвували заради встановлення царства Бога на землі. Поділіться з дітьми хорошими почуттями до свого єпископа і всього, що він робить для вас та інших членів приходу. Ви можете поділитися випадком, коли єпископ допоміг вам або комусь із ваших знайомих жити за євангелією.

Запросіть дітей подумати, як вони можуть підтримувати єпископа та інших керівників Церкви у їхніх покликаннях.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 41:9–11.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома".

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Господь дає закон посвячення

Урок
18

Мета Заохотити дітей охоче вділяти від свого часу, здібностей і засобів для побудови царства Бога на землі.

Підготовка

- 3 молитвою прочитайте Псалми 24:1, Учення і Завіти 42:30–39, 42, 53–55, 71–73 (закон посвячення, даний Господом) та історичне оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
- Додаткове читання: Мосія 2:17; Дії 2:44–45, 4:32 та *Основи євангелії* (31110 192), розділи 32 і 34.
- Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
- Напишіть на окремих аркушах слова: *їжа, одяг, притулок, гроші і книги та ігри*, покладіть аркуші в миску чи яку іншу ємність.
- Необхідні матеріали:
 - Учення і Завіти для кожної дитини.
 - Біблія та Книга Мормона.
 - Аркуш паперу й олівець для кожної дитини.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Зіграйте у гру “Мені це не потрібно—хочеш?”, яка допоможе дітям зрозуміти, що означає ділитися з людьми, коли в тебе надлишок. Дайте кожній дитині папір і олівець, і нехай діти напишуть: *їжа, одяг, притулок, гроші і книги*. Мета гри в тому, щоб кожна дитина отримала кожен предмет, що вказаний у списку, або взявши з ємності, або від іншої дитини.

Дайте ємність з папірцями дитині, і нехай вона вибере один аркуш, прочитає, що на ньому написано, і покладе назад до ємності. Нехай дитина обведе у своєму списку цей предмет. Потім подайте ємність наступній дитині. Коли ви пройдете останню дитину, почніть знову з першої, і нехай вона витягне інший папірець.

Якщо наступного разу дитина витягує предмет, який в неї вже позначений у списку, вона може повернутися до дитини, що сидить зліва від неї, і сказати: “Мені це не потрібно—хочеш?” Потім дитина зліва може обвести цей предмет у своєму списку. Якщо в цієї дитини вже є такий предмет, вона може запитати те ж саме у дитини, що поруч з дитиною зліва. Продовжуйте, поки хтось таки не обведе предмет у своєму списку.

Гра триває, доки в кожній дитині не будуть позначені всі предмети в списку.

Попросіть дитину прочитати вголос Псалми 24:1.

- Про що йдеться в цьому вірші?

Скажіть дітям, що все на землі створив Ісус Христос під керівництвом Небесного Батька, тому все на землі належить їм. Вони можуть благословити нас, дозволивши користуватися тим, що Вони створили. Небесний Батько та Ісус бажать, щоб ми ділилися з іншими, особливо якщо у нас є більше, ніж нам необхідно. Віддавати—це один зі способів показати любов до Небесного Батька та Ісуса й подякувати їм за все, що вони дали нам.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Скажіть, що в перші дні Церкви святим було заповідано ділитися одне з одним усім, чим Господь благословив їх. Ця заповідь отримала назву закон посвячення. Напишіть на дошці слово *посвячення*. Скажіть, що посвятити означає віддати щось заради священної мети. Розкажіть дітям про закон посвячення, як він описується в Ученні і Завітах 42:30–39, 42, 53–55, 71–73 та наведеному далі історичному оповіданні.

Коли святі на початку 1831 року почали збиратися в Огайо, пророка Джозефа Сміта турбувало те, що багато з них були надзвичайно бідними і не мали всього необхідного, зокрема, їжі, одягу й даху над головою. Пророк став шукати спосіб допомогти цим нужденним членам Церкви.

Коли пророк вперше приїхав до Кертленда, штат Огайо, він побачив, що деякі члени Церкви жили разом на фермі Айзека Морлі. Вони прочитали в Біблії, що члени Церкви за часів Ісуса ділили все, що мали (див. Дії 2:44–45; 4:32), і вони також хотіли жити у такий спосіб. Однак такий принцип не завжди спрацьовував. Наприклад, один чоловік вважав, що якщо все було спільним, він міг продати годинник, який насправді належить іншому чоловіку. Це дуже розізлило власника годинника. Пророк бачив, що це добре, що люди намагалися ділитися одне з одним, але цей план не був ухвалений Господом. Джозеф молився і запитував Господа, чого він хоче від членів Церкви в цьому питанні.

Через кілька днів після покликання Едварда Партриджа єпископом Церкви Господь дав Джозефу Сміту закон посвячення (див. УЗ 42:30–39, 42). Цей закон наказував святим ділитися одне з одним організовано. Господь дав такі настанови:

1. Святі повинні були посвятити, або віддати, всю свою власність і майно Церкві. За ці пожертвування відповідальним був єпископ.
2. Єпископ разом з головою сім'ї вирішував, скільки власності й майна необхідно сім'ї, щоб працювати і жити. Єпископ давав все необхідне сім'ї.
3. Сім'ї старанно працювали, забезпечуючи себе за допомогою всього, що їм було дано. Коли вони задовольняли свої потреби, все, що було надлишком (зароблено чи виготовлено), мало бути віддано єпископу, щоб допомогти бідним і зміцнити Церкву.

Цей закон допоміг Церкві зростати, а членам Церкви—турбуватися одне про одного в Огайо та Міссурі. Люди жертвували своїм часом і здібностями, а також грошима і власністю для ведення місіонерської

діяльності, будівництва храму та забезпечення щойно прибулих святих притулком і їжею. І хоча більшість людей були бідними, коли вони ділилися своїм майном, всім було достатньо.

Люди жертвували Церкві багатьма способами. Наприклад, усі брали участь у будівництві Кертлендського храму. Чоловіки працювали безпосередньо на будівництві, а жінки шили одяг будівельникам, завіси й килими для храму. Хтось віддав коня й упряжку волів. Церква продала тварин, а виручені гроші пішли на придбання будматеріалів для храму і їжу для працівників на будівництві. Одна жінка працювала все літо й напряла сто фунтів вовни. Їй сказали, що за її старанність вона може залишити половину вовни собі, але вона не залишила собі вовни навіть на пару панчіх. Вона вважала, що будівельникам храму вовна потрібна більше, ніж їй.

Багато людей також допомагали з місіонерською роботою. Чоловіки вирушали на місію, а інші члени Церкви піклувалися про сім'ї місіонерів, забезпечували їх їжею та одягом. Одного разу пророк попросив Джона Е. Пейджа поїхати на місію в Канаду. Брат Пейдж сказав, що він не може поїхати, адже не має навіть пальто, тож пророк зняв з себе пальто і віддав йому.

Завдяки тому, що святі були готові до важкої праці й ладні ділитися майном, члени Церкви були доглянуті, а Церква мала достатньо коштів для інших важливих цілей, наприклад, для придбання земель в Міссурі для будинків і храму. Святі допомагали одне одному і їхнє свідчення про істинність євангелії зростало, а царство Боже на землі зміцнювалося.

Перші члени Церкви жили за законом посвячення лише короткий проміжок часу. Колись Церква знов практикуватиме закон посвячення, але сьогодні нас, членів Церкви, просять жити тільки за частиною закону. Нас не просять віддати все своє майно Церкві, але просять сплачувати десятину і пожертвування від посту. (Вам, можливо, доведеться пояснити, що коли ми постимося, то жертвуємо Церкві щонайменше суму, яка є еквівалентом вартості їжі, яку б ми вжили за два прийоми. Це і є пожертвуванням від посту). Десятинна і пожертвування від посту йдуть на піклування про бідних, будівництво храмів і будинків зборів та забезпечення потреб в іншому, наприклад, в підручниках. Нас також просять ділитися часом і здібностями, щоб, наприклад, виступати на зборах або навчати в класах Початкового товариства. Коли ми ділимося своїм, то допомагаємо будувати царство Бога на землі.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Господь дав Церкві закон посвячення? (УЗ 42:30, 34–35). Що робили члени Церкви, щоб виконувати цей закон? (УЗ 42:31–33). Для чого використовувалися надлишок грошей і майна? Як членів Церкви у наш час просять допомагати в будівництві церковних споруд і храмів? (Сплатою десятини). Як нас просять допомагати бідним і нужденним? (Через пожертвування від посту й інші пожертвування; див. доповнюючі заходи 1 і 2).

- Де зберігала Церква надлишки запасів, якими жертвували святі? (УЗ 42:34). Хто відповідав за збір і зберігання цих запасів? (Єпископ). Скажіть, що і сьогодні в Церкві є поняття комори єпископа. В цих коморах зберігається їжа і предмети вжитку, що жертвуються Церкві або купуються нею. Єпископи направляють туди членів Церкви, яким не вистачає необхідного, за їжею та предметами першої потреби.
- Що Господь сказав святим стосовно важливості праці? (УЗ 42:42). Чому добре, коли люди старанно працюють, щоб мати необхідне? Що ви робите, щоб допомогти своїй сім'ї? Що ви робите, щоб допомогти Церкві? Що ще ви можете зробити?
- Хто дав вам ваші таланти? Як ви можете ділитися своїм часом і здібностями з людьми? (Див. доповнюючий захід 1).
- Чому, на вашу думку, святі були готові ділитися всім, що мали, хоч у більшості майже нічого не було? Кому ми насправді служимо, коли допомагаємо людям? (УЗ 42:31, 38; Мосія 2:17). Як, ділячись своїм статком, ми можемо показати Небесному Батьку та Ісусу Христу, що любимо їх? Що ви відчуваєте, коли ділитеся з кимось або комусь допомагаєте? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Щоб допомогти дітям придумати, як вони можуть служити іншим, зробіть на дошці три колонки і підпишіть їх: *Час*, *Таланти* і *Засоби*. Скажіть дітям, що “засоби” означають гроші та матеріальну власність.

Допоможіть дітям вписати в кожну колонку, як вони або їхні сім'ї діляться своїм статком, допомагаючи людям і розбудовуючи Церкву. Наприклад, в колонці “засоби” вони можуть указати десятину, пожертвування від посту, пожертвування в місіонерський фонд та їжу і одяг, подаровані бідним. В колонці “час” вони можуть написати, що підтримують батьків у їхніх церковних покликаннях, доглядають молодших дітей, поки батьки в храмі, працюють у проектах церковної програми благополуччя та відвідують самотніх. У колонці “таланти” вони можуть указати виступ у Початковому товаристві або на причасних зборах, гру на музичному інструменті або спів для інших, а також оздоблення приміщень для проведення церковних заходів.

Поясніть дітям, що існує багато способів ділитися з людьми, навіть якщо у нас небагато грошей чи власності. Ви можете дати дітям олівці та аркуші і попросити їх написати, як вони поділяться своїм часом або талантами на наступному тижні.

2. Поясніть дітям, як використовуються пожертвування від посту. Скажіть, що єпископ може використовувати кошти пожертвувань від посту, щоб забезпечити бідних і нужденних їжею, притулком, одягом і медичною допомогою. Ви можете заздалегідь розпитати свого єпископа, як використовуються пожертвування від посту у вашому приході, і розповісти про це дітям. Або ж поділіться наведеним далі описанням того, як використовуються ці кошти.

Крім регулярних постів у пісню неділю, іноді члени Церкви тримають особливі пости, щоб допомогти нужденним у всьому світі. Пожертвування від таких постів йдуть на велику кількість проектів. Деякі кошти використовувалися для імунізації африканських дітей, щоб захистити їх від захворювань. Частина коштів була передана людям в іншому куточку Африки, щоб допомогти їм провести в селища чисту питну воду. Кошти також були використані на допомогу фермерам у Гватемалі, щоб навчити їх технологій підвищення продуктивності і якості продукції, щоб вони могли годувати свої сім'ї та худобу. Кошти від жертвувань від посту використовувалися для надання медичної і стоматологічної допомоги людям, які б інакше не мали можливості бути оглянутими лікарями, а також для постраждалих від стихійних лих, наприклад, від землетрусів чи повені. Багато людей були благословенні тим, що віддавали, а інші—що отримували жертвування від посту. (Див. Thomas S. Monson, in Conference Report, Apr. 1991, pp. 65–67; or *Ensign*, May 1991, pp. 48–49.)

3. Розкажіть одну з історій, що розповів президент Томас С. Монсон, член Першого Президентства, про дітей, які вміли ділитися. Попросіть учнів уважно послухати і після всього розповісти, як діти з історії поділилися часом, талантами чи засобами.

а. Коли Томас С. Монсон був хлопчиком, клас Недільної школи, де він займався, відкладав кошти на велику вечірку. Діти не могли дочекатися, щоб посмакувати тортів, печива, пирогів та морозива, які б вони придбали за ті гроші. Але вони знайшли важливіший спосіб використати ці гроші.

“Ніхто з нас не забуде похмурого січневого ранку, коли наша улюблена вчителька оголосила, що мати одного з наших однокласників пішла з життя. Ми подумали про своїх матерів і те, як багато вони значать для нас. Ми співчували Біллі Девенпорту.

Тієї неділі урок був з книги Дії, розділ 20, вірш 35: “Пам’ята[йте] слова Господа Ісуса, бо Він Сам проказав: “Блаженніше давати, ніж брати!” На завершення добре підготовленого уроку, [наша вчителька] розповіла про матеріальний стан сім’ї Біллі. Вони жили в скруті, коштів не вистачало. З іскоркою в очах вона сказала: “Як би ви хотіли виконати це вчення Господа? Що ви думаєте, якщо ми візьмемо кошти на вашу вечірку і віддамо їх сім’ї Девенпорт, виражаючи тим самим свою любов?” Рішення підтримали одностайно. Ми ретельно підраховували кожну копійку і всю суму поклали у великий конверт.

Я завжди пам’ятатиму маленьку групку, яка пройшла три міські квартали до будинку Біллі, привітала його, його брата, сестру і батька. У вічі впадала відсутність його матері. Я завжди зберігатиму в серці пам’ять про сльози, які заблищали на очах усіх присутніх, коли білий конверт з нашими заощадженнями на вечірку перейшов з нижніх рук учительки до рук нужденного, вбитого горем батька. Ми радісно пострибали назад, до каплиці. На серці стало легше, ніж будь-коли в житті, радість була повнішою, розуміння—глибшим. Цей простий добрий вчинок об’єднав нас в одне ціле. Ми на власному досвіді пізнали, що дійсно, давати—це більше

благословення, ніж отримувати” (in Conference Report, Apr. 1992, pp. 81–82; or *Ensign*, May 1992, pp. 59–60).

- б. “Коли я був дияконом, то дуже любив бейсбол. Ми з друзями грали в бейсбол у вузькому провулку за будинками, де ми жили. Поле довелося звузити, але це не зашкодило, адже відбивати треба було тільки по центру. Та якщо ви відбивали м’яч хоч трохи направо, лихо було біля дверей. Там жила жіночка, яка дивилася за нашою грою, і як тільки м’яч перелітав до її ганку, її [собака] забирав м’яча і приносив його до місіс Шайнас, коли та відчиняла двері. Місіс Шайнас поверталася додому і додавала м’яч до великої колекції. Ми не могли знайти жодного теплового слова про місіс Шайнас, самі тільки погані слова.

Одного вечора, коли я виконував свій обов’язок—поливав газон перед будинком, тримаючи шланг в руці, як це в ті часи робилося, я помітив, що газон місіс Шайнас був сухим і трава вже ставала коричневою. Я чесно не знаю, що на мене зійшло, але я з нашого шлангу полив її ділянку, витративши кілька зайвих хвилин. Я робив це щовечора, а коли настала осінь, я позмивав з її газону опале листя, як і на своєму газоні, і зібрав це листя в купки вздовж узбіччя, щоб його спалили або зібрали. Все літо я не бачив місіс Шайнас. Ми вже давно припинили грати в бейсбол у провулку. У нас закінчилися м’ячі, а грошей на нові не було.

Потім одного вечора передні двері будинку місіс Шайнас відчинилися і вона помахала мені, ... щоб я підійшов до неї. [Вона] запросила мене до вітальні, де запропонувала сісти на зручний стілець. Вона пішла на кухню і повернулася з великою коробкою, повною бейсбольних м’ячів—плодами кількох сезонів її конфіскаційної роботи. Мені було подаровано цю коробку, однак, справжнім скарбом була не вона, а голос сестри. Я уперше побачив, як посмішка з’явилася на обличчі місіс Шайнас, і вона сказала: “Томмі, я хочу, щоб ти забрав ці м’ячі і я вдячна тобі за твоє добре ставлення до мене”. Я сказав їй про свою вдячність і пішов з її будинку кращою людиною, ніж коли увійшов. Ми більше не були ворогами. Тепер ми були друзями” (in Conference Report, Apr. 1991, pp. 68–69; or *Ensign*, May 1991, pp. 49–50).

- в. “Одного недільного ранку я був свідком того, як молода дівчина ділилася прекрасним даром—музичним талантом—із самотніми літніми чоловіками й жінками, мешканцями будинку для пристарілих [центр, де піклуються про немічних або літніх людей].

Аудиторія прикутих до коляски змовкла, коли дівчина взяла смичок і заграла на скрипці прекрасну мелодію. Коли вона закінчила грати, одна пацієнтка [сказала]: “Сонечко, це було чудово!” Потім вона почала плескати в долоні, щоб виразити своє захоплення. Інший пацієнт приєднався до неї в цьому, а тоді третій, четвертий, і зрештою всі аплодували дівчині.

Ми разом з дівчиною виходили з будинку для пристарілих. Вона сказала мені: “Я ніколи в житті так добре не грала. Мені ніколи не було так приємно на душі” (in Conference Report, Apr. 1991, p. 81; or *Ensign*, May 1991, p. 62).

4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 42:38. Обговоріть з дітьми, що означає цей вірш.

5. Проспівайте чи продекламуйте пісні “Так всіх любіть ви” (*Збірник дитячих пісень*, с. 74), “В любові бажаєм жити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 76), або “На Господа схожим бути” (*Збірник дитячих пісень*, с. 40).

Завершення

Свідчення

Поділіться з дітьми своїми почуттями щодо численних благословень, які вам дали Небесний Батько та Ісус Христос. Розкажіть про своє бажання ділитися цими благословеннями з іншими. Ви можете розповісти про те, як ділилися з людьми або вони ділилися з вами.

Наголосіть на тому, як важливо дітям ділитися, або жертвувати, своїм часом, талантами і засобами, щоб допомагати іншим і сприяти зростанню Церкви на землі.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 42:34–39.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Навчити дітей розпізнавати істинні дари Духа, шукати їх і не бути обманутими нечистими дарами.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці; Учення і Завіти 50:1–9, 17–24, 31 та Мороній 7:15–17 (як відрізнити справжні й хибні духовні прояви), а також Учення і Завіти 46:7–26, 32–33 (духовні дари). Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з оповідань з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: *Основи євангелії* (31110 192), розділ 22.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Книга Мормона.
 - в. Підробка чогось, наприклад, іграшкові гроші, “дорогоцінності” зі скла або штучна квітка.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть дітям підробку. Скажіть їм, що цей предмет є фальшивим, це підробка чогось справжнього.

- Що б ви хотіли мати—підробку або справжню річ? Чому?

Зазначте, що підробки часто мають гіршу якість або меншу вартість, ніж справжні речі. Скажіть, що Сатана—підроблювач. Він намагається ошукати нас підробками того хорошого, що нам дали Небесний Батько та Ісус Христос. Він робить це, щоб ми пішли за ним, а не за Небесним Батьком та Ісусом. Поділіться прикладами підробок Сатани, як ті, що наведені далі.

Від Бога

Надихаючі музика і фільми
Писання і хороші книги
Любов між чоловіком і дружиною
Прагнення робити все
якнайкраще

Підробки Сатани

Музика і фільми, що принижують
Погані книжки
Аморальність
Прагнення бути кращим за всіх

Скажіть, що Сатана намагається переконати нас, що його підробки такі ж хороші, чи навіть кращі, ніж те, що від Бога. Хоча неважко знайти різницю між поганою підробкою та справжньою річчю, деякі підробки Сатани вирізати набагато важче. Скажіть, що в цьому уроці діти дізнаються, як розпізнавати підробки Сатани, щоб не обманутися на них.

Розкажіть дітям про різницю між справжніми і фальшивими духовними дарами, про те, навіщо і як шукати дарів Духа, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях і уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка”.

Сатана може підробляти чудеса і духовні дари

Скажіть, що в перші дні існування Церкви її члени бачили багато чудес. Ці чудеса були наслідком духовних дарів, які Господь давав членам Церкви. Пригадайте з дітьми деякі чудеса й духовні дари, мова про які йшла в попередніх уроках, наприклад, коли пророк Джозеф Сміт і троє свідків бачили ангела Моронія, коли пророк зміг перекласти Книгу Мормона англійською мовою зі зміненої єгипетської—мови, якої він не знав, а також коли було отримано одкровення від Господа щодо встановлення Церкви та норм життя її членів. Зазначте, що багато членів Церкви не бачили чудес особисто, але вони благословенні духовним даром віри у свідчення інших людей. Духовні дари Господа зміцнювали членів Церкви і багатьох привели до Церкви.

Навесні 1831 року до Кертленду приїхав один методистський проповідник на ім'я Езра Бут; з ним була група людей, серед яких були Джон Джонсон і його дружина Ельза. Ельза Джонсон не могла підняти руку, бо та була частково паралізована. Коли ці люди поговорили з Джозефом Смітом, один з них запитав, чи може хтось на землі зцілити руку Ельзи. Потім пророк взяв Ельзу за руку і тихенько сказав: “Жінко, в ім'я Господа Ісуса Христа я повелюю тобі зцілитися”. На всезагальний подив Ельза Джонсон підняла свою руку. Наступного дня вона розвішувала випрану білизну, не відчуваючи ніякого болю вперше за більше, ніж шість років (*History of the Church*, 1:215–16). Завдяки цьому диву Езра Бут і деякі родичі Джонсона приєдналися до Церкви.

Сатана не хотів, щоб Церква зростала, і він старанно працював, аби зупинити цей процес. Один з його способів—підробка духовних дарів, що даються членам Церкви. Він робить це, щоб обманювати людей і відводити їх від Церкви.

У перші роки після організації Церкви деякі люди заявляли, що так само, як і пророк, отримують одкровення для Церкви (див. урок 15). Інші заявляли, що мають видіння або з ними траплялися інші незвичайні речі. Парлі П. Пратт звернув увагу, що при цьому обличчя деяких людей мало страшний вигляд і вони, здавалося, непритомніли. У інших починалися корчі, судоми та конвульсії. А ще інші говорили, що мали видіння й одкровення, що не узгоджувалися з ученнями і духом євангелії.

Хоча деякі люди отримували одкровення й видіння від Господа, Парлі П. Пратт та інші провідники Церкви розуміли, що ті дивні випадки, свідками яких вони були, не від Господа. Вони попросили Джозефа Сміта звернутися до Господа щодо цих подій. Відповідь, яку Джозеф отримав від Господа в травні 1831 року, міститься в Ученні і Завітах 50.

Як відрізнити фальшиві духовні дари від справжніх

У книзі Учення і Завіти 50:1–9 Господь каже, що фальшиві духовні дари дійсно існують і що вони від Сатани. Подумайте з дітьми, навіщо Сатана використовує ці підроблені дари (див. вірш 3).

Обговоріть з дітьми, як члени Церкви можуть відрізнити справжні й фальшиві духовні дари, що пояснюється в Ученні і Завітах 50:17–24, 31 та Мороній 7:15–17. Поясніть дітям, що фальшиві духовні дари віддаляють нас від Христа, а справжні—ведуть до віри в Христа і допомагають нам іти за ним.

Ми можемо отримувати духовні дари

Скажіть, що одкровення Господа про справжні духовні дари, записане в Ученні і Завітах 46, було дано за кілька місяців до одкровення, що записано в Ученні і Завітах 50. Він попередив перших членів Церкви про підроблені дари Сатани (див. УЗ 46:7–8) і розповів, якими мають бути деякі з духовних дарів, що їх можуть отримати члени Церкви (див. УЗ 46:9–26).

Скажіть, що всі духовні дари, описані в Ученні і Завітах 46, доступні членам Церкви в наш час. Обговоріть з дітьми ті духовні дари, що перераховані в Ученні і Завітах 46:9–26, і подумайте, як їх можна отримати і як ними скористатися. Поясніть дітям, що духовні дари даються праведним людям і що вони повинні використовуватися на благо людям (див. вірші 9, 12, 26).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Звідки походять фальшиві духовні дари? (УЗ 50:2–3). Як підроблені Сатаною дари Бога можуть спантеличити людей? Навіщо Сатана хоче обманути нас?
- Завдяки чому праведні члени Церкви можуть впізнати фальшиві духовні дари? (Завдяки Святому Духу, якого також називають Утішителем або Духом істини; див. УЗ 50:17). Як Святий Дух допомагає нам знати, що є правильним?
- Звідки ми можемо знати, чи від Бога те, що ми бачимо або чуємо? (Мороній 7:15–17; УЗ 50:23–24). Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 50:23. Що означає “напучувати”? Скажіть, що те, що напучує, також підносить нас і викликає бажання вдосконалюватися. Те, що від Бога, надихає нас іти за Христом і бути кращими людьми. Те, що від Сатани, має поганий вплив і переконує нас порушити заповіді.
- Якщо нам важко розпізнати, чи той або інший прояв від Бога, що нам робити в такому випадку? (УЗ 46:7; 50:31; ми можемо також поговорити з батьками або керівниками Церкви).
- Навіщо Бог дає нам духовні дари? (УЗ 46:8–9, 26). Чому не всі отримують однакові духовні дари? (УЗ 46:11–12).

- Назвіть справжні духовні дари, які ми можемо отримати? (УЗ 46:13–25; див. доповнюючий захід 1). У чому користь дару вірити свідченню інших людей (УЗ 46:14)? (Див. доповнюючий захід 2).
- Як ми повинні шукати духовні дари? (УЗ 46:8–9). Що ми повинні робити, коли отримали духовний дар? (УЗ 46:32). Що ми повинні робити, щоб зберегти ці дари? (УЗ 46:33).
- Які духовні дари ви бачили у своєму житті та в житті людей навколо вас?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Дайте кожній дитині папір з наведеними далі посиланнями на уривки з Писань, що говорять про духовні дари. Нехай діти знайдуть ці уривки і позначать, яке посилання відповідає вказаним дарам.

- | | |
|----------------|--|
| 1. УЗ 46:14 | а. Дар віри в Ісуса Христа (свідчення) |
| 2. УЗ 46:19–20 | б. Дар вірити у свідчення людей |
| 3. УЗ 46:13 | в. Дари мудрості й знання |
| 4. УЗ 46:17–18 | г. Дари віри у здатність зцілити й можливість зцілення |
| 5. УЗ 46:24–25 | д. Дар пророцтва |
| 6. УЗ 46:22 | е. Дари говорити і розуміти іншими мовами |

(Відповіді: 1-б; 2-г; 3-а; 4-в; 5-е; 6-д).

Коли діти виконають цю вправу, обговоріть з ними кожний дар і те, як люди, які мають цей дар, можуть через нього допомогти іншим.

2. Щоб діти зрозуміли суть дару вірити у свідчення людей, прочитайте їм або попросіть когось із дітей прочитати наведений далі вислів Гарольда Б. Лі, одинадцятого Президента Церкви:

“Якщо у вас є сумніви, прислухайтесь до тих з нас, хто складає вам сильне свідчення. Якщо у вас немає свого [свідчення], то тримайтеся за моє, поки не здобудете і не зміцните своє” (*Qualities of Leadership* [address to the Latter-day Saint Student Association, Aug. 1970], p. 8).

- На чіє свідчення ви можете покладатися, розвиваючи при цьому своє власне свідчення?

Скажіть дітям, що кожен з них має розвинути своє власне свідчення про істинність євангелії, але поки працюють над своїм свідченням, вони можуть вірити у свідчення керівників Церкви, своїх батьків, учителів та інших членів Церкви, яких поважають і яким довіряють.

Подумайте, як ми можемо зміцнювати одне одного своїм свідченням на зборах посту і свідчення. Ви можете поділитися з дітьми власним свідченням про істинність євангелії.

3. Розкажіть своїми словами одне з наведених далі оповідань про дар мов.

а. У 1921 році старійшина Девід О. Маккей, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, який потім став Президентом Церкви, вирушив у Нову Зеландію на конференцію Церкви. Він мав виступати перед групою людей народності Маорі, але він не знав їхньої мови, а вони не розуміли англійської. На початку промови старійшина Маккей сказав людям, що хотів би звернутися до них їхньою рідною мовою, але оскільки не може цього зробити, то попросить Господа дати їм дар тлумачення мов, щоб вони могли зрозуміти його. Старійшина Маккей сказав людям, що навіть якщо вони не зможуть в точності зрозуміти слова, вони зможуть відчутти Духа і знати, що його слова натхненні Господом.

Потім старійшина Маккей почав свій виступ з допомогою перекладача. Старійшина Маккей говорив фрагмент англійською, а тоді перекладач повторював його слова мовою Маорі, щоб присутні могли зрозуміти їх. Раптом присутні попросили перекладача не перекладати і сісти на місце. Вони самі могли розуміти старійшину Маккея, і в перекладі не було більше потреби. І хоча аудиторія не розуміла англійської, Господь благословив їх даром тлумачення мов, і вони могли зрозуміти все, про що казав у промові старійшина Маккей. (Див. R. Lanier Britsch, "Roots of Faith," *Ensign*, Sept. 1989, p. 48.)

б. Одного разу пророк Джозеф Сміт був запрошений проповідувати євангелію групі американських індіанців. Індіанці не розуміли англійської, а пророк не міг говорити їхньою мовою, тож пророк заплатив працівникові уряду, який перекладав його слова індіанською мовою. Пророк кілька хвилин говорив, а посередник перекладав його слова індіанцям. Коли індіанці виразили незадоволення тим, що було сказано, Господь допоміг пророку зрозуміти, що посередник неправильно перекладав індіанцям його слова. Він навмисно брехав, щоб розізлити індіанців. Пророк попросив перекладача відійти і виголосив індіанцям проповідь без перекладу. Хоча індіанці не знали цієї мови, вони зрозуміли кожне слово, сказане пророком у проповіді. Господь благословив індіанців даром тлумачення мов, щоб вони зрозуміли, що їм каже пророк. (Див. E. Cecil McGavin, *The Historical Background of the Doctrine and Covenants* [Salt Lake City: Paragon Printing Co., 1949], p. 156.)

4. Розкажіть своїми словами наведене далі оповідання про дар зцілювати і бути зціленими.

Джон Шамвей з Орема, штат Юта, їхав на велосипеді на збори скаутів, коли його збила машина, і він дістав серйозних ушкоджень. Його відвезли в лікарню, де лікар сказав сім'ї Джона, що шанси на виживання дуже малі, і, якщо він навіть виживе, у нього буде пошкоджений мозок. Кілька носіїв священства, включаючи батька Джона та його єпископа, поклали руки на голову Джона і дали йому благословення. Єпископ відчув натхнення благословити Джона, щоб він був зцілений. Після благословення на мозку Джона була проведена тонка операція. Джон пережив операцію, але протягом багатьох днів був непритомним.

Ренді, друг Джона, який був поруч з ним під час аварії, постійно молився про Джона. Коли весь приход тримав особливий піст, Ренді брав участь в ньому і щиро молився, щоб Джон видужав. Того ж дня у приході батько Джона сказав Ренді, що Джон прийшов до свідомості. Ренді отримав сильне свідчення про силу посту й молитви, коли потім Джон сказав йому, що віра Ренді допомогла йому прийти до пам'яті.

Джон пережив ще одну операцію і довго видужував, але зрештою він знову був здоровий. На подив лікарів він зміг грати в баскетбол, навчився керувати авто, став досвідченим скаутом, закінчив школу і готувався до місії. Завдяки вірі багатьох людей Джон зцілювався.

Скажіть дітям, що хоча Джон і зцілювався, інколи люди не можуть зцілитися, хоча вони мають навіть сильну віру (див. УЗ 42:48). Нагадайте дітям, що Небесний Батько знає, що є найкращим для нас, і відповідно до цього відповідає на наші молитви.

5. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати сьоме уложення віри.

Завершення

Свідчення

Свідчіть дітям, як важливо прагнути дарів Духа. Запросіть їх залишатися поруч з Господом і часто молитися, щоб відрізнити справжні й фальшиві духовні дари.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 46:11–14, 17–26.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома".

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Джозеф Сміт перекладає Біблію та інші Священні Писання

Мета Допомогти дітям зрозуміти значення Джозефа Сміта щодо Священних Писань і заохотити їх вивчати ці Писання.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в уроці, Учення і Завіти 26:1, 45:60–61, Уложення віри 1:8 та передмову до книги Мойсея та книги Авраама в Дорогоцінній Перлині. Потім опрацюйте урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Джозеф Сміт—Історія 1:9, 12–13, 17–19, 36–39, 1 Нефій 13:26 та передмова до Дорогоцінної Перлини.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Підготуйте розповідь на два або три речення, подібну до тієї, що наведена далі, для уваги на увагу (якщо у вас невеликий клас, зробіть розповідь довшою, включивши більше подробиць):

Брат із сестрою стрибали на дворі. Брат погнався за метеликом і впав. Сестра допомогла йому, і вони побігли додому.
5. Необхідні матеріали:
Набір Священних Писань (Біблія, Книга Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина) для кожної дитини.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Нехай діти стануть у шеренгу. Прошепотіть підготовлену розповідь на вухо першій дитині з шеренги. Нехай кожна дитина пошепки передасть розповідь наступній дитині. Скажіть дітям, що розповідь вони повинні переказати тільки один раз. Продовжуйте, поки розповідь не дійде до останньої дитини з шеренги. Попросіть останню дитину розповісти історію вголос. Порівняйте розповідь останньої дитини з оригіналом історії і подивіться, як змінилася історія.

- Наскільки змінилася розповідь, поки дійшла до кінця шеренги? Що було пропущено? Що було додано?
- Чому, на вашу думку, розповідь змінювалася, передаючись з вуст однієї людини до іншої?

Скажіть дітям, що як їхня розповідь змінювалася від людини до людини, так само за багато років слово Бога в Біблії змінювалося, коли люди перекладали Біблію і переписували її від руки. Робилися помилки:

до Біблії було додано неправильні вчення, а деякі важливі вчення— випущено. Господь повелів Джозефу Сміту зробити переклад Біблії, який би відновив точні вчення (див. Уложення віри 1:8).

Розкажіть дітям про роль Джозефа Сміта в появі натхнених перекладів Біблії та інших Священних Писань, як це описано в наведених далі історичних оповіданнях та уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка” (див. доповнюючий захід 1).

Джозефу Сміту повелено перекласти Біблію

Перекладаючи Книгу Мормона, Джозеф Сміт дізнався, що з роками багато “простих і найцінніших” частин Біблії було вилучено або загублено (див. 1 Нефій 13:26). Біблія—це священна книга, що містить слово Бога, але під час переписування й перекладу іншими мовами були зроблені помилки. Загубилися, змінилися або додалися слова, які змінили значення деяких віршів. Під час відступництва після смерті Ісуса Христа не було пророків і апостолів, які б слідували за точністю переписування та перекладу Писань. Джозеф Сміт отримав повеління зробити новий переклад Біблії, що відновить і виправить ці прості й найцінніші частини.

Невдовзі після перекладу Книги Мормона та організації Церкви Джозеф Сміт отримав одкровення, в якому йому було велено дослідити Біблію (див. УЗ 26:1). Коли Джозеф уважно читав книгу Буття, у нього з’явилося багато запитань, і він у молитві попросив Небесного Батька допомогти йому зрозуміти Біблію. У відповідь на молитву Господь дав йому важливу інформацію про євангелію Ісуса Христа і сотворіння землі. Ця інформація видана як книга Мойсея в Дорогоцінній Перлині. (Нехай діти знайдуть назву книги Мойсея в Дорогоцінній Перлині; нехай вони також знайдуть назву книги Буття в Біблії і звернуть увагу, що вона також називається “Перша книга Мойсеева”).

У 1830 році Джозеф Сміт почав роботу над правильним перекладом Біблії. Його писарем був Сідні Рігдон. Перекладаючи Біблію, Джозеф не перекладав з давньої мови, як у випадку з Книгою Мормона, а відновлював Біблію до її первинного значення. Коли Джозеф читав Біблію і молився про неї, то відчував натхнення через Святого Духа, щоб виправити в ній помилки.

З перекладом Біблії знання Джозефа Сміта про євангелію зростало і він був благословений Святим Духом. Багато одкровень у книзі Учення і Завіти є відповідями на запитання щодо тверджень з Біблії, які Джозеф не міг зрозуміти.

Джозеф Сміт перекладає інші Священні Писання

Частина знань, явлених Джозефу Сміту під час перекладу Біблії, видана в книзі Дорогоцінна Перлина як книга Мойсея. У Дорогоцінній Перлині також міститься книга Авраама—натхнений переклад давньоєгипетських рукописів, зроблений Джозефом.

Наприкінці 20-х років XIX ст. італійський археолог Антоніо Леболо знайшов одинадцять мумій в давніх єгипетських гробницях. Коли Леболо помер, мумії були перевезені до Сполучених Штатів. У 1833 році мумії стали власністю одного чоловіка на ім’я Майкл Чендлер. Він відкрив саркофаги (ящики, в яких були мумії) і жалкував, що не знайшов там для себе прикрас чи скарбів. До тіл деяких мумій були

прив'язані льняні згортки із сувоями папірусу—паперу, зробленого з рослин. На цих сувоях папірусу були єгипетські письмена. Пан Чендлер привіз сувої до Пенсільванії, де спробував знайти вчених, щоб розповісти їм про письмена, але навіть найдосвідченіші вчені могли прочитати лише невелику частину з цих письмен.

Пан Чендлер вирішив поїздити по країні з виставкою мумій, а влітку 1835 року приїхав до Кертленда, штат Огайо. Там він познайомився з Джозефом Смітом, який сказав йому, що письмена можна перекласти. Згодом друзі пророка придбали у пана Чендлера чотири мумії і сувої папірусу. Джозеф Сміт вивчав літери і граматику єгипетської мови, і тільки потім з допомогою Святого Духа переклав письмена на сувоях папірусу. У цих письменах розповідалося про давнього пророка Авраама, і зараз вони видані як книга Авраама в Дорогоцінній Перлині.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Звідки Джозеф Сміт дізнався, що в Біблії є помилки? Чому вони з'явилися? Як Джозеф виправляв помилки?
- Що було повелено Джозефу Сміту в Ученні і Завітах 26:1? Як вивчення Писань допомогло Джозефу підготуватися до перекладу? Які він отримав благословення, вивчаючи Писання?
- Навіщо нам вивчати Писання? Як ми будемо розуміти євангелію, якщо будемо вивчати Писання? Хто може допомогти нам зрозуміти Писання? Як вивчення Писань наближає нас до Небесного Батька та Ісуса Христа?
- Що зробив Джозеф Сміт, перш ніж почав переклад письмен з сувої папірусу? Навіщо він вивчав єгипетську мову? Чому Джозеф зміг перекласти письмена на папірусі, а більш освічені люди—ні?
- Які Священні Писання у нас є зараз, що з'явилися завдяки Джозефу Сміту чи перекладалися ним? (Усі Головні труди: Біблія, Книга Мормона, Учення і Завіти й Дорогоцінна Перлина). Пригадайте, що зробив Джозеф Сміт для того, щоб кожен з нас міг користуватися цими книгами.
- Як ви і ваша сім'я можете вивчати Писання? (Див. доповнюючі заходи 4 і 5). Як Священні Писання благословили вас і вашу сім'ю?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Зробіть простий сувій, який ви будете використовувати під час уроку. Напишіть на довгому аркуші (або кількох аркушах, скріплених разом) наведені далі речення, залишаючи достатньо місця, щоб було видно тільки одне речення:

- Біблія—це священна книга, що містить слово Бога.

- Люди робили помилки, коли переписували і перекладали Біблію.
- Джозефу Сміту було велено виправити помилки в Біблії.
- Коли Джозеф вивчав Писання, він став краще розуміти євангелію.
- Разом з муміями в єгипетській гробниці були знайдені сувої папірусу.
- Джозеф Сміт переклав письмена з папірусів.
- Якщо ми будемо вивчати Писання, то пізнаємо Небесного Батька та Ісуса Христа і будемо вчитися євангелії.

Прикріпіть кожен кінець аркушу до якоїсь дерев'яної палички, наприклад, до штифта, олівця або лінійки, або до картонної трубки, на якій кріпиться рулон паперових рушників. Намотайте аркуш на одну паличку або трубку так, щоб було видно тільки одне речення.

Покажіть дітям сувій і скажіть, що давні письмена часто велися на сувоях. По ходу уроку перемотуйте аркуш з однієї палички на іншу, показуючи речення, на тему якого йде мова у даний момент.

2. Скажіть, що у нас немає окремої книги Писань з Біблією в перекладі Джозефа Сміта, але її частини включені в Писання святих останніх днів. Допоможіть дітям знайти, куди вміщено частини перекладу Джозефа Сміта: Джозеф Сміт—Матвій у Дорогоцінній Перлині та розділ одразу після Путівника по Писаннях.

Порівняйте деякі вірші з Перекладу Джозефа Сміта з оригіналом в Біблії. Попросіть одну дитину прочитати вірш з Біблії, а іншу—з Перекладу Джозефа Сміта. Обговоріть, як Переклад Джозефа Сміта робить вірші яснішими і зрозумілішими.

Приклади:

<i>Посилання</i>	<i>Біблія</i>	<i>Переклад Джозефа Сміта</i>
1 Самуїлова 16:14	“І Дух Господній відступився від Саула, а напав його дух злий, посланий від Господа”.	“Але Дух Господній відступився від Саула, і злий дух, який був не від Господа, бентежив його”.
Іван 1:18 (ПДС, Іван 1:19)	“Ніхто Бога ніколи не бачив,— Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був”.	“І жодна людина не бачила Бога ніколи, якщо вона не свідчила про Сина; бо якщо не через Нього—жодна людина не може бути спасенною”.

3. Продивіться з дітьми Джозеф Сміт—Історія 1:11–14 і зверніть їхню увагу на те, що Джозеф Сміт бачив перше видіння після того, як вивчав Біблію і відчув натхнення шукати мудрості у Бога. Обговоріть важливість вивчення Писань і молитви, щоб отримати благословення і натхнення від Небесного Батька.
4. Напишіть на дошці теми, що вказані нижче, і на окремих аркушах напишіть посилання на Писання:

Мужність	Повторення 31:6
Місіонерська робота	Учення і Завіти 112:28
Прощення	Матвій 6:14–15
Любов	Іван 13:34
Любов Небесного Батька	Іван 3:16
Суботній день	Мойсей 3:3
Слухняність	Учення і Завіти 130:21
Молитва	З Нефій 18:21
Хрищення	Учення і Завіти 20:72–74

Поясніть дітям, що, вивчаючи Писання, ми можемо отримати поради на конкретні питання. Нехай кожна дитина вибере аркуш, знайде уривок в Писаннях і прочитає його класу. Нехай клас знайде, яка тема з дошки відповідає прочитаному уривку з Писань.

Допоможіть дітям знайти у своїх Писаннях Путівник по Писаннях і поясніть, як вони можуть користуватися цим розділом для вивчення Писань на конкретну тему.

5. Попросіть дітей сказати, як вони можуть вивчати Писання. Перерахуйте їхні ідеї на дошці.

Можливі пропозиції:

- Поставити ціль: читати один чи більше віршів щодня.
- Читати Писання вголос із сім'єю.
- Читати оповідання з Писань в журналі *Друг*.
- Читати книги *Оповідання зі Старого Завіту* (31118 192), *Оповідання з Нового Завіту* (31118 192), *Оповідання з Книги Мормона* (31118 192), *Оповідання з книги Учення і Завіти* (31118 192).
- Почувши оповідання з Писань у виступі в Церкві, знайти вдома цю історію у своїх Писаннях і прочитати її.
- Після кожного заняття Початкового товариства читати “Завдання для читання вдома” як підсумок уроку.
- Ділитися Писаннями з сім'єю на домашньому сімейному вечорі.

Ви можете попросити дітей вибрати і записати одну з цих пропозицій, щоб так вивчати Писання на наступному тижні.

6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять восьме уложення віри.
Обговоріть з дітьми, чому ми віримо в Біблію “настільки, наскільки правильно її перекладено”.
7. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Коли Святе Письмо читаю”
(Збірник дитячих пісень, с. 66).

Завершення

- Свідчення Свідчіть про Писання і виразіть свою вдячність за них. Поділіться випадком з особистого досвіду, коли Писання мали для вас особливе значення.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати другу половину вступу до Дорогоцінної Перлини, в якій пояснюється, що включено в цю книгу.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета	Зміцнити прагнення кожної дитини прощати людей.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none"> З молитвою прочитайте Учення і Завіти 64:8–11, 15–16 та історичне оповідання, що подано в цьому уроці. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичне оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix). Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети. Необхідні матеріали: <ol style="list-style-type: none"> Учення і Завіти для кожної дитини. Олівець і два аркуші паперу для кожної дитини. Ілюстрація 5-1 “Пророк Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 401; 34735 192) або ілюстрація 5-2 “Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 400; 34735 192); ілюстрація 5-23 “Чоловік, вимазаний дьогтем і виваляний у пір'ї”.
Запропонований хід уроку	<p>Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.</p> <p>Вправа на увагу</p> <p>Дайте кожній дитині два аркуші паперу й олівець. Хай кожна дитина напише на першому аркуші декілька благословень, які він чи вона отримала. А на другому аркуші—щось недобре, що йому чи їй вчинили.</p> <p>Скажіть дітям, щоб вони поклали на коліна ті аркуші, де вони перелічили свої благословення, а аркуші, де перераховані погані вчинки, тримали прямо перед своїми очима, торкаючись носа.</p> <ul style="list-style-type: none"> Чи бачите ви аркуш із благословеннями? <p>Поясніть, що коли хтось раптом скривдив наші почуття, ми так переймаємося образою, що більше не бачимо своїх благословень і не радіємо їм. Попросіть дітей зім'яти аркуші, де написані погані вчинки. Зберіть ці аркуші самі або нехай діти викинуть їх у смітник. Скажіть, що ми можемо бути щасливішими, коли прощаємо і забуваємо про недобрі вчинки людей, зосереджуючись на благословеннях.</p> <p>Поясніть, що Джозеф Сміт пережив утиски від багатьох людей. Представники інших віросповідань, чужинці і навіть дехто з його друзів кривдили його. Він мав вирішити, або дозволити собі стати нещасним і злим через несправедливе ставлення, або простити цих людей.</p> <p>Історичне оповідання</p> <p>Розкажіть дітям, як повівся Джозеф Сміт із людьми, які переслідували його, як це описано в наведеному далі історичному оповіданні. У належний час покажіть ілюстрації.</p>

Невдовзі, як було організовано Церкву, деякі її члени відступили або покинули Церкву. Вони перестали відвідувати церковні збори, виступали проти пророка і утискали святих. Люди відступали з різних причин. Наприклад, один чоловік пішов з Церкви, бо під час подорожі до святих у Міссурі померла його кобила. Інший відступив після того, як побачив, що Джозеф Сміт грається з дітьми. Він вважав, що пророк має бути серйознішим, а не гратися з дітьми. Хтось побачив, що його ім'я написано невірно у церковному документі, і подумав, що Джозеф Сміт не має натхнення від Бога. Деякі полишали Церкву, бо не отримували тієї фінансової допомоги, на яку очікували. Інші відступали від Церкви через те, що не бажали прощати тих, хто скривдив їх. Після того, як ці ображені люди покидали Церкву, вони часто ставали її запеклими ворогами.

Езра Бут приєднався до Церкви у 1831 році, коли на його очах пророк зцілив руку Ельзи Джонсон (див. урок 19). За кілька місяців його було покликано на місію до Міссурі. Він розгнівався, бо весь час мав подорожувати пішки, та сподівався, що місіонерське життя буде не таким важким. Він зневірився, бо не бачив більше жодного дива, подібного до зцілення Ельзи Джонсон. Він почав думати й казати погане щодо провідників Церкви. Через ганебну поведінку протягом місії, Езру Бута було відлучено від Церкви після повернення до Огайо. Це означало, що більше він не був членом Церкви. Замість того, щоб розкаятися, Бут почав писати до місцевої газети, поширюючи плітки про Джозефа Сміта та про Церкву. Ці листи вплинули на багатьох у Огайо, заохочуючи підозри й переслідування членів Церкви.

Якось взимку вночі група чоловіків, які повірили листам Езри Бута, напилися й увірвалися в будинки Джозефа Сміта і Сідні Рігдона у Гайрамі, штат Огайо. Джозеф пильнував біля ліжка хворого на кір всиновленого хлопчика і щойно заснув, як в дім увірвався розлючений натовп. Чоловіки витягли Джозефа надвір, брутально лаялися й погрожували вбити його. Вони зв'язали його, зірвали з нього одяг і намагалися проштовхнути палицю з гарячим дьогтем та склянку з кислотою йому в рот. Склянка з кислотою розбилася, зламавши один із зубів Джозефа, після чого він усе своє життя говорив з присвистом. Чоловіки з натовпу також витягли з дому Сідні Рігдона. Коли Джозеф побачив Сідні, що лежав на землі, він подумав, що той мертвий. Злодії вирішили не вбивати Джозефа, проте вони сильно подряпали його шкіру, облили його гарячим дьогтем і виваляли у пір'ї.

Коли Джозеф нарешті повернувся додому, Емма, побачивши його, знепритомніла, думаючи, що тіло Джозефа вкрите кров'ю. Друзі Джозефа допомогли йому відмитися від дьогтю, що було довгим і болючим процесом. Сідні Рігдон був непритомний від нанесених ран і ударів по голові, і він кілька днів марив. Одразу після цих жахливих подій немовля, яке Джозеф доглядав того вечора, сильно застудилося і померло.

Наступного дня була неділя, і Джозеф пішов, як завжди, поклонитися разом із святими. Серед тих, кому проповідував Джозеф, були дехто з натовпу злодіїв, що вимагали його дьогтем і пір'ям минулої ночі. І

Запитання для обговорення та застосування

хоч шкіра Джозефа свербіла й пекла, він проповідував, як і завжди, не згадавши ані словом того насилля, що трапилося вночі.

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому деякі з перших членів Церкви відступили від Церкви? Яким чином прощення могло б допомогти їм? Що Господь заповідав нам робити, коли нас ображають? (УЗ 64:8–11).
- Які вчинки Езри Бута Господь назвав неправильними? (УЗ 64:15–16). Що ми втрачаємо, коли прагнемо чогось ганебного? (УЗ 64:16).
- Що погане вчинили злодії Джозефу Сміту і Сідні Рігдону? Чому, на вашу думку, вони це зробили?
- Що робив Джозеф Сміт наступного ранку після того, як його вимазали дьогтем і виваляли у пір'ї? Хто був на зібранні? Як вчинки Джозефа Сміта показали, що він вміє прощати? (Джозеф Сміт не прагнув помсти тим, хто скривдив його. Він знав, що Сатана керував ними, щоб протистояти важливій роботі проповідування відновленої євангелії та встановлення Ісусової Церкви на землі).
- Що робив Джозеф Сміт, коли зустрічався з випробуваннями й переслідуваннями? (Він продовжував виконувати Господню роботу. Він розумів, що Сатана робитиме все можливе, щоб зупинити цю роботу. Коли траплялося щось погане, Джозеф Сміт змінював все на краще і продовжував служити Господу).
- Що ви відчуваєте, коли хтось погано до вас ставиться? Як злі почуття впливають на вас? Допоможіть дітям зрозуміти, що від злості і поганого ставлення нам не стане краще. Якщо ми залишаємося злими або чинимо погано у відповідь, ми робимо себе ще більш нещасними. Що ви могли б зробити, коли хтось погано до вас ставиться? (Див. доповнюючі заходи 1 і 3). Що може статися, якщо ви відповідаєте злом на зло? Що може статися, якщо ви відповісте добром тому, хто скривдив вас?
- Як ми можемо наслідувати приклад Джозефа Сміта і розвивати в собі бажання прощати тих, хто скривдив чи образив нас?
- Як образа і небажання прощати впливає на нас? Як бажання простити впливає на нас?
- Кому ми маємо вибачати? (УЗ 64:10–11). Чому важливо прощати інших людей? (УЗ 64:9). Що ми відчуваємо, коли прощаємо тому, хто зробив нам боляче?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Прочитайте наступні фрази дітям. Попросіть їх піднімати свій великий палець догори, якщо йдеться про прощення, а якщо—ні, то

опускати великий палець донизу. Обговорюйте, як кожний описаний вчинок ґрунтується на прощенні або ні.

- Вона вороже ставиться до мене, тож і я не буду з нею дружити.
- Коли б ми не зустрілися, він ображає мене. З ним щось негаразд— він ніколи не ставився до людей так погано.
- Я вдарив його, бо він глузував з моєї молодшої сестри.
- Мій молодший братик помалював на моїй домашній роботі, тож я мушу переробити її. Я не розсердився на нього, бо він ще надто малий, щоб зрозуміти важливість цих паперів.
- Я пробачу її, проте не розмовлятиму з нею.
- Моя найкраща подруга нагрубилла мені сьогодні. Можливо, щось непокоїть її.

2. Прочитайте самі або попросіть когось із дітей прочитати вголос Приповіді 15:1 та обговоріть прочитане з дітьми. Розкажіть наступне оповідання своїми словами.

Влітку 1838 року, коли Джозеф Сміт та його сім'я жили в Фар-Уесті, Міссурі, поширилися чутки, нібито Джозеф Сміт убив сімох чоловіків і збирався організувати групу для вбивства кожного, хто не був членом Церкви. Великий загін озброєних чоловіків під керівництвом вісьмох офіцерів приїхали до будинку батьків Джозефа Сміта, де він був у гостях. Військові офіцери сказали Люсі Сміт, матері Джозефа, що вони прийшли вбити Джозефа Сміта та всіх членів Церкви. У відповідь Люсі спокійно представила їм Джозефа. Джозеф дружньо потиснув руки цим чоловікам, які були вкрай вражені теплим прийомом. Після всього, що вони почули від людей, було важко повірити, що цей добрий і щирий чоловік був Джозефом Смітом.

Пророк говорив з ними тривалий час, пояснюючи погляди Церкви та переслідування, яких зазнали члени Церкви. Він розповів цим людям, що якщо хтось із членів Церкви порушує закон, його притягають до суду, де винуватця карають за законом, перш ніж постраждає хтось ще. Тоді Джозеф зібрався йти, сказавши матері, що має повертатися додому, де на нього чекає Емма. Двоє з офіцерів зіскачили на ноги й наполягали провести його додому, бо самому йому було небезпечно подорожувати. Озброєні чоловіки більше не мали бажання зашкодити Джозефу, і вони повернулися до своїх домівок з почуттям поваги до нього. (See Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley [Salt Lake City: Bookcraft, 1958], pp.

- Як Люсі і Джозеф Сміт виконали пораду з книги Приповіді 15:1 у ставленні до цих чоловіків?
 - Як вплинула “лагідна відповідь” Джозефа?
3. Хай діти розіграють ситуації, в яких вони можуть вибирати між милосердним ставленням і небажанням прощати. Дайте їм зрозуміти, що навіть тоді, коли їх скривдили, вони вільні вибирати своє ставлення до людей. Також поясніть їм, що погані почуття часто з'являються скоріше від непорозуміння, а не від чийогось наміру

образити вас. Застосуйте наступні ситуації або візьміть ті, що в 1 доповнюючому заході:

- Ти прибираєш у своїй кімнаті перед тим, як іти до школи, але коли ти йдеш, твоя молодша сестра все розкидає знову. Коли ти повертаєшся додому, мама забороняє тобі іти гратися з друзями, бо в твоїй кімнаті не прибрано.
 - Тебе завжди останнім беруть до складу шкільної команди, що дуже ображає тебе. Якось по дорозі додому ти бачиш, як один зі шкільних капітанів падає з велосипеда. Його підручники і папери розлетілися повсюди.
 - Твій друг влаштовує вечірку, але тебе не запросив.
4. Поділіться з дітьми відповідними особистими ситуаціями, коли треба було прощати, і хай діти поділяться своїми.
5. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Боже, дай сили” (*Збірник дитячих пісень*, с. 52).

Завершення

Свідчення

Свідчіть дітям про те, що ми можемо відчувати мир, коли прощаємо інших людей. Заохочуйте дітей бути чуйними і добрими, навіть якщо інші погано ставляться до них.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 64:9–11.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Видання одкровенень останніх днів

Урок
22

Мета	Допомогти дітям отримати свідчення про важливість книги Учення і Завіти і одкровенень, які отримує сучасний пророк.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none">З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці, “Вступ” до книги Учення і Завіти та Учення і Завіти 43:8, 67:4–9, 69:1–2 та 70:1–4. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Додаткове читання: Див. Учення і Завіти 28:2.Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти для кожної дитини.Ілюстрація 5-24 “Врятування Книги заповідей” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 409; 34735 192).
Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<p>Зберіть усі примірники книги Учення і Завіти в кімнаті й складіть їх на столі чи підлозі стопкою біля себе. Напишіть на дошці: <i>Учення і Завіти 43:8</i>. Попросіть дітей обговорити між собою цей вірш і бути готовими розповісти вам, про що він. При цьому не дозволяйте їм користуватися своїми Писаннями. Зробіть паузу, а потім запитайте, чи готові вони розповісти вам про вірш.</p> <ul style="list-style-type: none">Чому ви не можете розповісти мені, про що саме вірш? <p>Поверніть дітям примірники книги Учення і Завіти і дайте примірник для тих, хто не приніс Писання із собою. Нехай діти знайдуть цей вірш і слідкують, поки ви будете читати.</p> <p>Скажіть, що першим членам Церкви було сказано вчити одне одного одкровенням, які Господь дав їм через пророка Джозефа Сміта, але у членів Церкви не було такої книги, звідки вони могли б читати ці одкровення. Господь повелів членам Церкви видати ці одкровення у вигляді книги, щоб вони могли читати і вивчати їх. Тепер ми називаємо цю книгу Учення і Завіти.</p>
Оповідання з Писань та історичні оповідання	Розкажіть дітям про події, що супроводжували перше видання Книги заповідей, як описується в історичних оповіданнях і уривках з Писань, посилення на які вказані в розділі “Підготовка”.

Уільям Е. Маклеллін намагається написати одкровення

Одкровення, записані в Ученні і Завітах 67–70, були дані на конференціях, що проводилися в Огайо в листопаді 1831 року. Однією з найважливіших справ, що обговорювалися на конференції, було питання видання одкровень, отриманих пророком Джозефом Смітом. Вони мали бути видані як Книга заповідей. (Через кілька років до книги було додано ще більше одкровень і її назва змінилася на Учення і Завіти).

На одній з конференцій деякі з її керівників, провідники Церкви, поскаржилися на мову, якою Джозеф Сміт написав деякі з отриманих одкровень. Вони думали, що можуть написати кращі одкровення. У відповідь Господь дав одкровення, що записано в Ученні і Завітах 67, і засвідчив, що одкровення, які отримав Джозеф Сміт, є істинними (див. УЗ 67:4), і кинув виклик кожному, хто хоче написати одкровення,— зробити це (див. УЗ 67:5–8). Уільям Е. Маклеллін прийняв цей виклик і спробував написати одкровення. Джозеф Сміт записав, що брат Маклейн вважав себе достатньо розумним, аби написати одкровення, але він не зміг цього зробити. Пророк сказав, що це “величний обов’язок—писати в ім’я Господа” (*History of the Church*, 1:226). Усі, хто були свідками невдачі брата Маклейна, зміцнилися у свідченні, що отримані Джозефом Смітом одкровення є істинними і що вони від Бога.

Згодом Уільям Е. Маклеллін пішов з Церкви. Джозеф Сміт сказав, що люди, які критикують Церкву та її керівників, врешті-решт стануть відступниками, якщо не покаються (see *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, pp. 156–157).

Видання Книги заповідей

Після спроби Уільяма Е. Маклелліна написати одкровення, Святий Дух засвідчив присутнім на конференції, що одкровення, отримані Джозефом Смітом, є істинними, і керівники Церкви вирішили зібрати й видати ці одкровення. Оліверу Каудері було доручено відвезти приблизно 70 одкровень до Індепенденс, штат Міссурі, де у Уільяма У. Фелпса був друкарський верстат. Олівер також взяв кошти, щоб допомогти святим у Міссурі. Оскільки Олівер мав подорожувати незаселеними територіями, Господь наказав Джону Уітмеру супроводжувати його (див. УЗ 69:1–2). То була довга подорож у холодну погоду, але в січні 1832 року Олівер Каудері і Джон Уітмер безпечно прибули в Індепенденс. Вони привезли одкровення брату Фелпсу, який почав набирати шрифт для видання Книги заповідей. У липні 1833 року перші 160 сторінок Книги заповідей були надруковані.

До Міссурі прибувало багато святих, і корінні мешканці цієї місцевості почали непокоїтися. Вони боялися, що святі заберуть собі всю цю територію, виберуть своїх чиновників і виженуть їх з їхніх земель. У суботу, 20 липня 1833 року, 4 чи 5 сотень людей, противників святих, зустрілися в залі суду в Індепенденс. Люди організувалися в банду і стали вимагати, щоб святі полишили свої нові домівки, або ж вони загинуть. Провідники Церкви в Міссурі три місяці умовляли дати їм змогу порадитися з Джозефом Смітом, який тоді жив в Огайо, але чернь відмовила їм. Святим було сказано, що у них є лише п’ятнадцять хвилин, щоб прийняти рішення.

Не пройшло ще й п'ятнадцяти хвилин, як бандити увірвалися в будинок Уільяма У. Фелпса, де у нього була друкарня і де він друкував Книгу заповідей. Брата Фелпса не було вдома. Сестра Фелпс взяла своє хворе немовля та інших дітей і поспішила в ліс. Чотирнадцятирічна Мері Елізабет Роллінс та її дванадцятирічна сестра Керолайн бачили, як бандити викидали надвір меблі та інші пожитки сім'ї Фелпс. Чернь викинула з вікна верстат і шрифти, а також більшу частину непереплетених сторінок Книги заповідей. Мері Елізабет і Керолайн прийняли відважне рішення—врятувати хоч декілька копій, попри те, що Керолайн боялася, що бандити вб'ють їх (покажіть ілюстрацію, як Мері Елізабет і Керолайн рятують Книгу заповідей).

Дівчата вибігли із укриття, зібрали якомога більше сторінок і побігли якомога швидше звідти. Коли бандити побачили їх, то стали кричати, щоб вони зупинилися. Мері Елізабет і Керолайн прослизнули в дірку огорожі й побігли в поле кукурудзи. Вони тихо лежали між стеблами кукурудзи, прислухаючись до звуків від тих, хто шукав їх. Коли кроки стихли і дівчата були в безпеці, вони знов зібрали аркуші і пішли шукати вихід з поля. Коли вони підійшли до старої дерев'яної стайні, то почули якісь звуки. Коли вони обережно увійшли в конюшню, то побачили сестру Фелпс і її дітей, які влаштували з гілок ліжко, щоб переночувати тут. Дівчата віддали аркуші сестрі Фелпс, розуміючи, що брат Фелпс знає, що з ними робити. Потім ці аркуші Книги заповідей були переплетені у книги, і кожній, Мері Елізабет і Керолайн, подарували по примірнику. Вони до кінця свого життя берегли ці книги.

Видано книгу "Учення і Завіти"

Негаразди в Міссурі завадили виданню Книги заповідей. У 1834 році Перше Президентство підготувало до друку нове видання одкровенень. Пророк передивився деякі одкровення і виправив друкарські помилки, а також додав до Книги заповідей ще 45 одкровенень. Ця переглянута книга була видана в Огайо в 1835 році і називалася "Учення і Завіти".

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Уільям Е. Маклеллін не міг написати одкровення? Хто єдиний в той час мав повноваження отримувати одкровення для Церкви? (УЗ 28:2). Хто зараз отримує одкровення для Церкви? (Сучасний пророк).
- Чому було так важливо в той час, щоб Джозеф Сміт отримував одкровення для Церкви? Чому необхідно, щоб у наш час пророк отримував одкровення? (Див. доповнюючий захід 4).
- Чому безглуздо критикувати наших керівників, як це робили Уільям Е. Маклеллін та інші, хто критикували Джозефа Сміта? Що ми повинні робити, якщо нам хочеться покритикувати своїх керівників?
- Чому було важливо видати одкровення, які отримав Джозеф Сміт? (Див. перший абзац "Вступу" до Учення і Завіти). Як, на вашу думку, видані у вигляді книги одкровення допомогли святим дізнатися про волю Ісуса Христа стосовно них? Як вивчення книги Учення і Завіти допомогло вам дізнатися, чого від вас очікує Ісус?

- Назвіть Головні труди Церкви. Чим Учення і Завіти відрізняються від інших Головних трудів? (Див. третій абзац “Вступу” до Учення і Завітів). Чому нам потрібні всі чотири Головні труди? (Див. доповнюючий захід 1).
- Як вивчення кожного з Головних трудів допомогло вам пізнати Ісуса Христа? (Див. доповнюючий захід 1).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Подумайте з дітьми, чому нам потрібні всі чотири Головні труди. Напишіть на окремих картках такі твердження і попросіть когось із дітей прочитати кожне з них класу:
 - Біблія розповідає нам про пророцтва стосовно пришествя Ісуса Христа і про життя Спасителя і Його вчення, коли Він жив на землі.
 - Книга Мормона є ще одним свідченням про Ісуса Христа і розповідає про Його стосунки з населенням американського континенту.
 - Учення і Завіти є добіркою одкровенень від Ісуса Христа для останніх днів, або наших часів.
 - Дорогоцінна Перлина пропонує нам учення і свідчення про Ісуса Христа давніх пророків, а також історію Джозефа Сміта і його свідчення про Небесного Батька та Ісуса Христа.

Дайте кожній дитині чотири маленькі аркуші і покажіть, як скласти аркуш, щоб він був схожий на книгу. Допоможіть дітям підписати свої “книги”: *Біблія, Книга Мормона, Учення і Завіти й Дорогоцінна Перлина*.

Поставте наведені далі запитання і попросіть дітей піднімати відповідну паперову “книгу”, щоб відповісти на запитання:

- Яка книга розповідає про справи Господа зі своїм народом у Святій Землі, починаючи від сотворіння землі? (Біблія).
- Яка книга розповідає про те, як Ісус Христос прийшов на американський континент? (Книга Мормона).
- Яка книга найдетальніше розповідає про народження Ісуса Христа і Його життя на землі? (Біблія).
- В якій книзі є розповідь про те, як Небесний Батько та Ісус Христос явилися Джозефу Сміту у священному гаю? (Дорогоцінна Перлина).
- Яка книга містить одкровення стосовно встановлення Церкви в останні дні, що дані Ісусом Христом Джозефу Сміту? (Учення і Завіти).

Нагадайте дітям, що кожен з Головних трудів є свідченням про Ісуса Христа, і що ми повинні вивчати всі Священні Писання.

2. Щоб допомогти дітям вивчити, про що йдеться в певних розділах Учення і Завітів, напишіть на дошці стовпчиком таке:

Слово мудрості

Причасні молитви

Відновлення Ааронового священства Іваном Христителем

Риси місіонера

Пророк отримує одкровення для всієї Церкви

- У другій колонці на дошці напишіть ці розділи з Учення і Завітів:

УЗ 4 (вірші 2, 5–6)

УЗ 13

УЗ 20 (вірші 75–79)

УЗ 28 (вірш 2)

УЗ 89

Нехай діти знайдуть кожен розділ і прочитають короткий підсумок на початку розділу, щоб зрозуміти, який розділ відповідає темі з першого стовпчика. (Ви можете попросити молодших дітей прочитати вірші в дужках, а також коротко охарактеризувати їх, якщо їм важко визначити тему розділу, зі вступу до розділу).

Напишіть посилання на Писання поруч з темою, якщо діти знайдуть відповідність. Потім зітріть посилання і подивіться, скільки посилань запам'ятали діти. Продовжуйте до тих пір, поки більшість дітей не зможуть сказати вам, в якому розділі Учення і Завітів нам розповідається про кожну з тем.

3. Зробіть картки або маленькі аркуші з парами простих однакових малюнків або слів на них, що символізували б принципи або події, що описуються в Ученні і Завітах, наприклад, хрищення, спів гімнів, переклад Книги Мормона, Ааронове Священство, організація Церкви та причастя. Покладіть картки або аркуші донизу зображенням на підлозі чи столі і перемішайте їх. Нехай діти по черзі перегортають парні картки, намагаючись вгадати пару. Якщо дитина вгадує пару, нехай вона назве одну причину, чому цей принцип є важливою частиною відновленої церкви. Якщо дитина не вгадує пару, нехай вона покладе картки на місце, щоб далі вгадувала інша дитина.
4. Попросіть дітей назвати те, чим вони користуються в житті і чого не було за життя Джозефа Сміта, наприклад, радіо, телефон, телевізор, комп'ютер або автомобіль. Скажіть, що хоч у нас є Священні Писання, але ми все одно потребуємо живого одкровення, щоб знати, що робити у мінливому світі. Допоможіть дітям придумати, що Господь може відкривати нашому сучасному пророку, наприклад, де будувати храми, кого покликати, коли потрібні нові апостоли, куди посилати місіонерів і чого навчати на генеральній конференції.

Ви також можете обговорити з дітьми, як сучасні досягнення прогресу, які вони назвали, допомагають членам Церкви вчитися євангелії та ділитися нею. Наприклад, багато членів Церкви дізнаються про волю Господа стосовно них, слухаючи Генеральну конференцію по радіо або дивлячись по телебаченню чи через супутниковий зв'язок.

Завершення

Свідчення	Свідчіть про важливість книги Учення і Завіти, адже вона була явлена в останні дні. Виразіть свою вдячність за живе одкровення для Церкви, яке отримує сучасний пророк. Запросіть дітей запитати у батьків, які у них улюблені розділи книги Учення і Завіти і чому ці розділи так їм подобаються.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома "Вступ" до книги Учення і Завіти та Учення і Завіти 67:4.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Пророк бачить видіння про три ступені слави

Урок
23

Мета Допомогти дітям краще зрозуміти три ступені слави і зміцнити їхнє бажання повернутися до Небесного Батька разом із сім'ями.

- Підготовка**
- 3 молитвою прочитайте історичне оповідання в цьому уроці, Учення і Завіти 131:1–4; 137 і такі вірші з Учення і Завітів 76: вірші 11–24 (умови, за яких Джозеф Сміт і Сідні Рігдон побачили видіння про три ступені слави); вірші 50–60, 62, 70, 92–93 (вимоги та нагорода—целестіальне царство); вірші 71–80, 91 (вимоги і нагорода—террестріальне царство) і вірші 81–90, 100–103 (вимоги і нагорода—телестіальне царство). Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
 - Додаткове читання: Іван 5:28–29 та *Основи євангелії* (31110 192), розділи 46 і 47.
 - Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 - Підготуйте такі стрічки з написом:

Целестіальне царство

Террестріальне царство

Телестіальне царство

 - Необхідні матеріали:
 - Учення і Завіти для кожної дитини.
 - Біблія.

Запропонований хід уроку

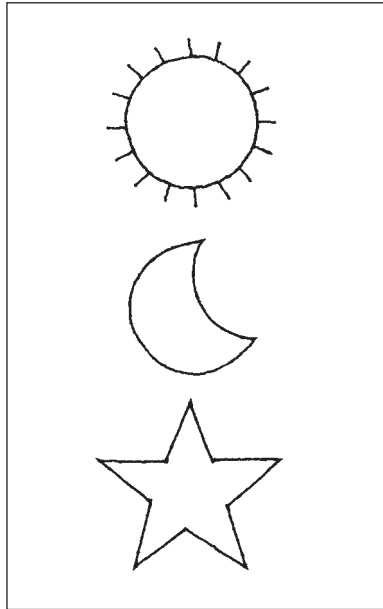
Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Попросіть дітей заплющити очі й уявити, що вони стоять надворі в похмуру ніч, навкруги абсолютно темно.

- Що ви бачите?
- Що б ви побачили, якби світили зірки?
- Що б ви побачили, якби світив місяць?
- Що б ви побачили, якби світило сонце?

Нехай діти розплющать очі. Намалюйте на дошці зірки, місяць і сонце, щоб зірки були внизу дошки, місяць—над зірками, а сонце—над місяцем.



- Якби ви могли вибрати одне з джерел світла, щоб ви вибрали? Чому?

Скажіть, що Небесний Батько підготував три місця, де житимуть люди після свого воскресіння. Ці місця називають царствами небесної слави.

Розповідаючи про ці царства, прикріплюйте відповідну стрічку з написом до малюнку зірок, місяця та сонця.

- Телестіальне царство—найнижче. Ця слава порівнюється з сяянням зірок. (Див. УЗ 76:81).
- Террестріальне царство—середнє. Його слава порівнюється з сяянням місяця. (Див. УЗ 76:71).
- Целестіальне царство—найвище. Його слава порівнюється з сяянням сонця. (Див. УЗ 76:70).

Ви можете попросити дітей повторити слова зі стрічок.

Скажіть, що про ці царства й те, хто житиме в кожному з них, ми можемо дізнатися з видіння, яке бачили Джозеф Сміт і Сідні Рігдон.

Розкажіть дітям про видіння небес, яке мали Джозеф Сміт і Сідні Рігдон, як описано в наведеному далі історичному оповіданні. Потім обговоріть свідчення Джозефа та Сідні про Ісуса Христа і їхнє пояснення трьох царств і того, хто населятиме кожне з них, як це розповідається в уривках з Писань, посилання на які наведені в розділі “Підготовка”.

Обговорюючи ці три царства, зверніть увагу дітей, що Небесний Батько та Ісус Христос бажають, щоб усі ми жили в найвищому рівні, або ступені, в целестіальному царстві—з Ними і нашими сім'ями. Щоб бути гідними целестіального царства, ми повинні виконувати заповіді Небесного Батька і пройти важливі євангельські обряди. Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів була відновлена на землі, щоб допомогти нам досягти целестіального царства.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Коли в 1832 році Джозеф Сміт і Сідні Рігдон працювали над перекладом Нового Завіту, вони прочитали Іван 5:29, де йдеться про воскресіння людей, що в житті робили добро, а також тих, що чинили зло. Цей вірш змусив Джозефа і Сідні замислитися про небеса. Вони зрозуміли, що якщо Бог винагороджує людей на підставі того, що вони робили під час життя на землі, то відповідно на небесах має бути більше одного місця, або царства (див. вступ до УЗ 76). Коли вони думали про все це, їм відкрилося видіння Небесного Батька, Ісуса Христа і трьох ступенів слави: цілестіального, террестріального й телестіального царств. Це видіння записано в Ученні і Завітах 76.

Видіння було в будинку Джона Джонсона в Гайрамі, штат Огайо, де Джозеф і Емма Сміти якийсь час жили. У кімнаті було ще 12 чоловік, і вони бачили, що Джозеф й Сідні спостерігають за видінням, але самі вони не бачили його. Філо Діббл, один з присутніх, так записав своє враження:

“Джозеф час від часу промовляв: “Що я бачу?”, як би промовляла людина, що визирає у вікно і бачить те, чого не бачать інші в кімнаті. Тоді він розповідав, що бачить або на що дивиться. Сідні відповів йому: “Я бачу те ж саме”.

Тепер Сідні казав: “Що я бачу?” і повторював, що він бачив або на що дивився, а Джозеф відповідав: “Я бачу те ж саме”.

“Такий діалог час від часу повторювався, поки видіння не закрилося, і за весь цей час жоден інший не проронив ані слова. Ніхто не зробив жодного звука і ніхто навіть не поворухнувся, окрім Джозефа і Сідні, і мені здавалося, що поки були там, а це було, мабуть, більше години, і аж до кінця видіння вони не поворухнули ні рукою, ні ногою.

Джозеф весь час сидів непорушно й спокійно в невимовній славі, але Сідні був слабкий і блідий—геть знесилений, як ганчірка. Коли видіння закрилося, Джозеф побачив це і з посмішкою зауважив: “Сідні не звик до цього, як звик я” (quoted in Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, pp. 156–157).

Джозеф Сміт продовжував учитися і вчити про три царства слави. У 1836 році він та інші мали в Кертлендському храмі інше видіння Батька і Сина і цілестіального царства. Це видіння записано в Ученні і Завітах 137. У 1843 році Джозеф учив своїх друзів, що цілестіальне царство поділено на три рівні, або ступені. Найвищий ступінь—це єдина частина небес, де люди житимуть разом із своїми сім'ями. Пророк учив, що людина, яка прагне найвищого ступеню цілестіального царства, має бути одруженою на вічність у храмі. Ці вчення записані в Ученні і Завітах 131:1–4.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Що бачили Джозеф Сміт і Сідні Рігдон, коли замислилися над віршем з Іван 5:29? (УЗ 76:19–21). Яке свідчення вони склали про Ісуса Христа? (УЗ 76:22–24). Як їхнє свідчення зміцнило ваше свідчення про Ісуса Христа?
- Хто житиме в телестіальному царстві? (УЗ 76:81–82, 103). Який член Божества буде відвідувати людей в телестіальному царстві? (УЗ 76:86, 88). Скажіть, що в телестіальному царстві людям служитимуть Святий Дух і ангели. Люди там знатимуть про Небесного Батька й Ісуса Христа, але вони ніколи не будуть жити з Ними і не побачать їх. (Див. доповнюючий захід 3).
- Хто житиме в террестріальному царстві? (УЗ 76:71–76). Який член Божества буде відвідувати людей в террестріальному царстві? (УЗ 76:77). Скажіть, що людей в террестріальному царстві буде відвідувати Ісус Христос. Люди в тому царстві знатимуть про Небесного Батька, але вони ніколи не житимуть з Ним. (Див. доповнюючий захід 3).
- Хто житиме в целестіальному царстві? (УЗ 76:50–52). Скажіть, що в целестіальному царстві житимуть вірні члени Церкви, які були хрищені, конфірмовані і які виконували заповіді (див. доповнюючий захід 1). З якими членами Божества будуть жити люди в целестіальному царстві? (УЗ 76:62; див. доповнюючий захід 3).
- Як Джозеф описував целестіальне царство в Ученні і Завітах 137? (УЗ 137:1–4). Кого бачив Джозеф у видінні целестіального царства, крім Небесного Батька та Ісуса Христа? (УЗ 137:5). Нагадайте дітям, що Алвін був старшим братом Джозефа і помер до того, як Джозеф отримав золоті пластини. Чому Джозеф був здивований, що побачив Алвіна в целестіальному царстві? (Алвін не був хрищений; УЗ 137:6). Що Господь сказав Джозефу про Алвіна та інших таких, як він, які не мали нагоди почути про євангелію і бути хрищеними? (УЗ 137:7). Що відбувається з дітьми, які помирають до того, коли їм виповнюється вісім років? (УЗ 137:10).
- На скільки частин ділиться целестіальне царство? (УЗ 131:1). Хто житиме в найвищому ступені целестіального царства? (УЗ 131:2–3). Скажіть, що в найвищому ступені целестіального царства житимуть ті, хто уклав у храмі священні завіти (обіцяння) й дотримувався їх, включаючи храмовий шлюб на вічність. Нагадайте дітям, що найвищий ступінь целестіального царства—це єдине місце, де сім'ї можуть вічно бути разом.
- Чому вам хотілося б жити в целестіальному царстві?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Перед уроком виріжте з паперу велике сонце і розріжте його на чотири нерівних шматки (щоб зробити мозаїку). На кожному шматку напишіть одну з фраз:

- а. Бути хрищеним і конфірмованим в члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів.
- б. Отримати Святого Духа покладанням рук.
- в. Отримати храмовий ендаумент.
- г. Одружитися, тобто запечататися, в храмі.

Скажіть дітям, що ми повинні пройти певні обряди, щоб мати змогу жити з Небесним Батьком та Ісусом Христом у найвищому ступені целестіального царства. Покладіть чотири шматки мозаїки на стіл чи підлогу малюнком догори. Нехай хтось із дітей переверне один зі шматків і прочитає, що на ньому написано. Повторіть те ж саме з іншими шматками. Потім нехай діти знову складуть з цих шматочків малюнок.

- Який з цих обрядів ви уже пройшли? Які ще необхідно пройти?

Запевніть дітей, що якщо вони будуть жити праведно, то в належний час вони матимуть можливість пройти всі ці обряди.

2. Підготуйте такі стрічки з написом:

Жити з Небесним Батьком та Ісусом Христом (УЗ 76:62).

Стати подібним до Небесного Батька (УЗ 76:58; 132:20).

Жити зі своїми праведними родичами (УЗ 131:2–4).

Мати повноту радості (УЗ 138:17).

Напишіть на дошці: *Якщо я буду гідним жити в найвищому ступені целестіального царства, то зможу...*

Попросіть когось із дітей взяти одну зі стрічок з написом, прочитати її і прикріпити до дошки під цим твердженням. Обговоріть з дітьми благословення, що обіцяні. Те ж саме зробіть з усіма стрічками з написом. Допоможіть дітям зрозуміти, як буде прекрасно жити в целестіальному царстві, і заохотьте їх виконувати заповіді, щоб вони могли бути гідними жити в найвищому ступені целестіального царства.

3. Зробіть для кожної дитини копію сторінки з вправою, що в кінці уроку. Попросіть дітей поєднати царство з першої колонки з правильним його описанням в другій колонці лінією. Якщо ви не можете зробити копію для кожної дитини, прочитайте описання вголос, а діти нехай разом виберуть відповідне царство. (Відповіді: а-3; б-1; в-2).
4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 76:22–23 до слів *“саме праворуч Бога”*.
5. Проспівайте чи продекламуйте пісню *“Я знаю, Ти живий”* (Збірник дитячих пісень, с. 8) або *“Жив я на небі колись”* (Збірник дитячих пісень, с. 141).

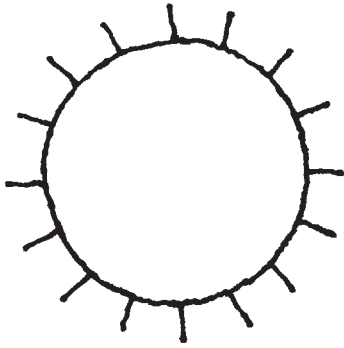
Завершення

Свідчення	Поділіться з дітьми своїми почуттями до Небесного Батька та Ісуса Христа й думками з приводу того, чому ви бажаєте жити з Ними в целестіальному царстві. Заохотьте дітей прийняти рішення виконувати заповіді й пройти всі необхідні обряди, щоб вони могли бути гідними жити з Небесним Батьком та Ісусом Христом, а також зі своїми сім'ями в найвищому ступені целестіального царства.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 76:11–24.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Три ступені слави

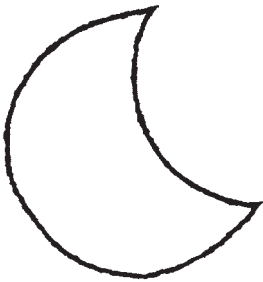
Поєднати царство з першої колонки з правильним його описанням у другій колонці лінією.

а. Целестіальне царство



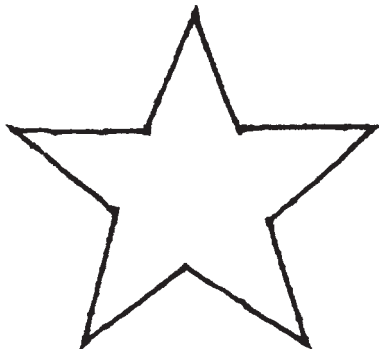
1. У цьому царстві житимуть люди, які не повірили в євангелію, коли почули про неї на землі, але повірили після смерті. Вони виконували деякі заповіді Бога, але не всі. У цьому царстві також житимуть ті, хто прийняв євангелію, але не повністю виконував заповіді.

б. Террестріальне царство



2. У цьому царстві житимуть люди, які зовсім не прийняли євангелію—ні на землі, ні після смерті. Вони не виконували заповіді Бога.

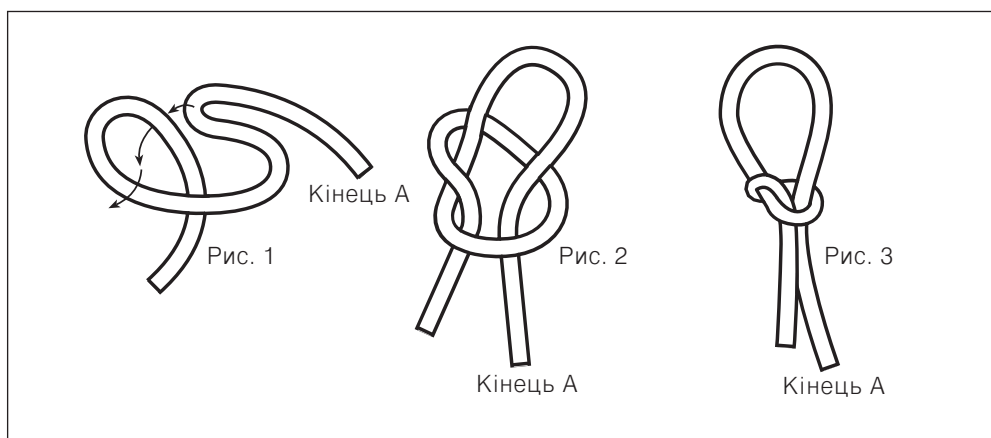
в. Телестіальне царство



3. У цьому царстві житимуть члени Церкви, які вірили в Ісуса Христа, каялися, виконували всі заповіді Бога і пройшли необхідні обряди.

Мета Допомогти дітям зрозуміти зміст Слова мудрості і зміцнити їхнє бажання жити за ним.

- Підготовка**
1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 88:77–80, 118, 122–127, історичні оповідання в уроці та Учення і Завіти 89. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
 2. Додаткове читання: Учення і Завіти 49:18–19, 55:4 і *Основи євангелії* (31110 192), розділ 29.
 3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 4. Знайдіть тонку мотузку, міцну волосінь або нитки і зробіть сильце, як показано нижче:



5. Необхідні матеріали:
Учення і Завіти для кожної дитини.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть сильце, що ви зробили, і скажіть, що сильце іноді використовують мисливці, щоб ловити тварин і птахів. Мисливці кладуть сильце на стежці або там, куди невеликі тварини або птахи приходять напитися води. Інколи сильце прив'язують до гілки так, щоб петля висіла над стежкою і щоб тварина сама увійшла в неї. Інколи сильце кладеться на землю і прикривається листям, щоб його не можна було побачити. Поруч може бути приманка, наприклад, їжа, щоб заманити тварину або пташку, які нічого не підозрюють, в петлю. Сильце так ловить і утримує тварину, що самій їй надзвичайно важко звільнитися від нього.

Прив'яжіть кінець А сильця (див. ілюстрації в розділі “Підготовка”) до нерухомого об'єкту, наприклад, до ручки дверей чи ніжки столу, або ж міцно тримайте його в руці. Нехай дитина покладе палець у петлю сильця і повільно потягне за неї. Зверніть увагу дітей на те, як сильце затягується, коли хтось тягне за петлю.

Скажіть, що як мисливці розставляють сильця, щоб піймати тварин, так і Сатана розставив для нас багато силець. За приманку в нього цікаві речі, і він сподівається спіймати нас одним із силець і знищити (див. доповнюючий захід 3). Однак, якщо ми будемо вчитися заповідям Господа і виконувати їх, то зможемо обійти пастки Сатани.

Розкажіть дітям про організацію Школи пророків і про одкровення щодо Слова мудрості, як це описується в уривках з Писань, посилення на які вказані в розділі “Підготовка”, та наведених далі історичних оповіданнях. Потім обговоріть з дітьми настанови щодо здорового способу життя, що дані у Слові мудрості (УЗ 89).

Організація Школи пророків

В Ученні і Завітах 88 Господь повелів Джозефу Сміту організувати школу, щоб навчати керівників Церкви євангелії і готувати їх до служіння членам Церкви. У цій школі, названій Школою пророків, керівники Церкви мали вчити один одного євангелії та інших важливих тем (див. УЗ 88:77–80). Керівники Церкви в районі Кертленда стали відвідувати Школу пророків наприкінці січня 1833 року. Заняття проводилися по вечорах у верхній кімнаті магазину Ньюела К. Уїтні. Пророк учив чоловіків важливості вивчення і проголошення євангелії та вивчення всього, що є у світі. Крім Писань і принципів євангелії, чоловіки також вивчали іврит та грецьку мову.

У 1831 році Господь повелів Оліверу Каудері та У. У. Фелпсу написати і відібрати книжки для дітей (див. УЗ 55:4). Коли Джозеф Сміт організував Школу пророків для керівників священства Церкви, він організував і школу для дітей. Заняття проводилися на мансарді Кертлендського храму. У школі навчалось 140 дітей.

Господь дає Слово мудрості

У Школі пророків часто збиралися для обговорення євангелії і справ Церкви. Багато чоловіків під час зборів палили або жували тютюн. (Ви можете пояснити, що тоді люди не знали, що тютюн шкідливо впливає на здоров'я). Перше, що робили брати, коли збиралися разом, вони запалювали люльки. Вони палили під час розмов, а коли вони не палили, то жували тютюн. Жуючи тютюн, вони випльовували його на підлогу. Джозефу Сміту не подобалося навчати в “клубах тютюнового диму”, а Еммі Сміт не подобалося прибирати те сміття, що залишалося після люльок і жувального тютюну (Brigham Young, in *Journal of Discourses*, 12:158).

27 лютого 1833 року Джозеф Сміт увійшов у кімнату, де проходила Школа пророків. Кімната була переповнена тютюновим димом. Джозеф увійшов у кімнату з чистого повітря, і запах диму вкрай роздратував його. Він вийшов з кімнати і запитав Господа, що робити в цій ситуації. Господь відповів на молитву Джозефа одкровенням, яке тепер відоме як Слово мудрості (УЗ 89).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- У чому була мета Школи пророків? (УЗ 88:77–78, 80). Чого навчалися керівники Церкви у цій школі? (УЗ 88:78–79). Чому цим керівникам було важливо вчитися і шукати розуміння? Нагадайте дітям, що Джозеф Сміт також запровадив школу для дітей. Чому всім нам важливо учитися? Наголосіть на важливості навчання і заохотьте дітей якнайкраще вчитися у школі та на інших заняттях.
- Скажіть, що чоловікам, які приходили на Школу пророків, було сказано здобувати знання “про країни і про царства” (УЗ 88:79). Як знання про інші країни та культури може допомогти членам Церкви бути хорошими місіонерами?
- Як сучасні члени Церкви можуть вчитися євангелії? (Відповіді можуть бути такими: відвідуючи заняття Початкового товариства та інші церковні збори, слухаючи або читаючи виступи з генеральних конференцій, проводячи домашній сімейний вечір і сімейне вивчення Писань, а також завдяки особистому вивченню Писань та інших церковних видань). Чому так важливо вивчати євангелію, а також загальноосвітні предмети, зокрема, читання і математику?
- Навіщо Господь дав Слово мудрості? Чому так важливо піклуватися про тіло? Хто ті “змовники”, на вашу думку, про яких згадується в Ученні і Завітах 89:4? Чому Сатана хоче, щоб ми вживали речовини (наприклад, тютюн або алкогольні напої), які Господь заборонив Словом мудрості?
- Яка їжа йде на користь нашому тілу, згідно з розділом 89? (Злакові, фрукти, овочі, невелика кількість м'яса; див. УЗ 89:10–16 та доповнюючий захід 4). Що нам Господь порадив стосовно сну? (УЗ 88:124). Що нам обіцяно за дотримання Слова мудрості й піклування про власне тіло? (УЗ 89:18–21; ви можете сказати, що деякі люди мають фізичні вади або хвороби, які не дають їм бути абсолютно здоровими, хоч вони і дотримуються Слова мудрості. Однак, якщо вони будуть виконувати закони Бога, прийде час, у цьому житті чи в житті наступному, коли вони зможуть насолоджуватися кожним благословенням, згаданим у цих віршах).
- Що Господь повеліває нам не вживати, згідно з розділом 89? (УЗ 89:5, 7–9; скажіть, що пророки сказали нам, що “гарячі напої”—це чай і кава). Зазначте, що у Слові мудрості не згадуються детально речовини, що є шкідливими для нас (зокрема, наркотики), але церковні керівники вчать нас не вживати нічого, що шкодить здоров'ю тіла й розуму. (Якщо діти запитають про ліки, скажіть, що деякі наркотичні речовини допомагають нам, коли ми хворіємо, але вони повинні прийматися під наглядом батьків або лікарів). До чого може призвести вживання шкідливих речовин?
- До чого може призвести недотримання Слова мудрості? (Відповіді можуть бути такими: до хвороб і недуг, бідності, нечесності, формування шкідливих звичок, автомобільних аварій, неактивності в

Церкві та гріхів, що можуть статися внаслідок втрати здорового глузду). Скажіть, що в часи Джозефа Сміта люди не знали про шкідливі наслідки паління та вживання алкоголю—те, що ми зараз знаємо. Але Господь знав про цю шкоду і попередив про це людей (див. УЗ 89:4). Господь також знав, що люди, які не будуть дотримуватися Слова мудрості, втратять бажання виконувати інші заповіді і стати подібними до Ісуса Христа. Тілесні бажання стають для них важливішими за духовні прагнення.

- Що ви можете зробити, коли хтось пропонує вам зробити щось, що порушує Слово мудрості? (Див. доповнюючий захід 2).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Скажіть, що Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, радив нам прийняти рішення раз і назавжди—дотримуватися Слова мудрості. Прочитайте самі або доручіть комусь із дітей прочитати цю цитату:

“Коли я був малий, то вирішив раз і назавжди, що ніколи не буду куштувати чаю, кави, тютюну чи спиртного. Я побачив, що ця невідступна позиція багато разів рятувала мене в різних ситуаціях. Було багато випадків, коли я міг ковтнути, або торкнутися, або спробувати, але непохитна рішучість дала мені розуму і сили опиратися спокусі” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball [Salt Lake City: Bookcraft, 1982], p. 164).

Скажіть, що якщо ми негайно приймемо рішення, як саме будемо поводитися під час спокуси, а не чекатимемо самої спокуси, то нам буде легше зробити вірний вибір. Заохотьте дітей прийняти зараз же рішення дотримуватися Слова мудрості.

2. Нехай діти інсценують ситуації, в яких їм пропонують спокуситися, а вони опираються спокусі, наприклад, випити кави, попалити, ковтнути алкоголю або спробувати наркотики. Допоможіть їм знайти відповіді на такі аргументи:

- “Просто спробуй. Один разок; тобі від цього гірше не стане”.
- “Усі так роблять. Ти ж не хочеш бути “білою вороною”?”
- “Усі відомі актори і телеведучі так роблять”.
- “Тобі від цього стане краще”.

3. Прикріпіть рекламу (виріжте з газети або журналу) на продукцію, що шкодить нашому тілу.

- Чому Господь застерігав нас щодо людей, які намагаються звабити нас вживати те, що заборонено Словом мудрості (див. УЗ 89:4)?

Нагадайте дітям про сильця, які ви показували у вправі на увагу. Порівняйте сильця з нездоровими звичками, наприклад, з палінням або вживанням спиртного. Нехай діти уважно подивляться рекламу і знайдуть у ній те, що є приманкою, якою Сатана заманує у свої сильця. Наприклад, виробники реклами поміщають на постерах

привабливих персонажів з радісними обличчями, намагаючись переконати нас, що паління або вживання алкоголю зробить нас красивими і щасливими. Це не зробить нас щасливішими або привабливішими, навпаки: якщо ми почнемо вживати цю продукцію, то потрапимо в сильця і станемо залежними.

Зазначте, що деякі речовини, наприклад, наркотики, не рекламуються, але люди, які хочуть змусити нас купити і вжити їх, можуть аргументувати це так само, як і виробники реклами.

Скажіть, що людям, залежним від шкідливих речовин, зокрема, тютюну, алкоголю чи інших наркотичних засобів, дуже важко кинути їх, навіть коли вони розуміють, що ці речовини погано впливають на їхні тіла й душі. Якщо у нас є друзі або члени сім'ї, яким потрібно припинити робити це, ми можемо молитися за них, підбадьорювати їх і подавати хороший приклад.

4. Напишіть на дошці кілька посилань на Писання, що дають конкретні поради стосовно того, як дбати про тіло:

УЗ 88:124 (достатньо спати)

УЗ 89:7 (не пити спиртних напоїв)

УЗ 89:8 (не вживати тютюну)

УЗ 89:9 (не пити гарячих напоїв, зокрема, кави й чаю)

УЗ 89:16 (їсти злакові й фрукти)

Роздайте дітям олівці й аркуші і попросіть знайти ці посилання. Нехай кожна дитина складе перелік того, як вона може піклуватися про своє тіло. Попросіть дітей забрати ці переліки додому, щоб вони нагадували їм про догляд за тілом.

5. Скажіть, що нам потрібно з розсудливістю піклуватися про своє тіло (див. УЗ 59:20). Навіть щось хороше може нашкодити, якщо його надто багато.

- Як може зашкодити нашим тілам те, що ми надто багато займаємося спортом? Надто багато спимо? Надто багато їмо одного виду їжі?

Скажіть дітям, що у часи Джозефа Сміта багато людей з місцевості Кертленда, штат Огайо, переймалися, що йде на користь людському тілу, а що не йде. Сусідня група представників іншої релігії дотримувалася дуже суворих правил раціону і її члени зовсім не їли м'яса (див. вступ до УЗ 49).

Попросіть когось із дітей вголос прочитати з Учення і Завітів 49:18–19, що сказав Джозефу Сміту Господь у березні 1831 року про споживання м'яса.

- Навіщо Господь поселив на землі тварин? (Щоб забезпечити нас їжею та одягом; УЗ 49:19). Що каже про споживання м'яса Слово мудрості? (УЗ 89:12).

Поясніть дітям, що м'ясо—це хороша і прийнятна їжа, але споживатися воно повинно з мудрістю й помірковано.

6. Розкажіть одне з наступних оповідань своїми словами.

а. Анна Уїдтсоу, одна з перших навернених у Церкві, не знала про Слово мудрості, аж поки не пройшов певний час як вона стала членом Церкви. Вона не пила спиртних напоїв, але пила каву й чай, що було нормальним для країни, в якій вона народилася. Коли Анна дізналася про Слово мудрості, “вона вирішила кинути пити чай і каву, але побачила, що це важко. Коли вона шила вночі, то чашка кави, як вона думала, додавала їй сил. Через два місяці невдалих спроб, вона одного дня прийшла додому із серйозними думками щодо її проблеми зі Словом мудрості. Вона прийняла рішення. Стоячи посеред кімнати, вона вголос сказала: “Ніколи! Геть з дороги, Сатано!”, і підійшла впевнено до буфету, взяла пакети з кавою і чаєм і кинула їх у полум'я. Відтоді вона ніколи не торкнулася чаю або кави” (“ ‘Get Behind Me, Satan,’ ” in Leon R. Hartshorn, comp., *Remarkable Stories from the Lives of Latter-day Saint Women*, 2 vols. [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973–1975], 1:255).

б. Ще юнаком Лєгранд Річардс, який став Верховним єпископом Церкви і потім членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, був запрошений на вечерю однією молодою жінкою разом з її друзями. Він розповідав, що сталося під час вечері:

“Коли ми підійшли до столу, я побачив, що біля кожної тарілки стоїть пляшка пива. Я, мов вкопаний, зупинився. Я дивився на стіл, а потім перевів погляд на [дівчину]. Вона запитала: “В чому справа, ти надто хороший, щоб трохи випити пива?” Я мав швидко прийняти рішення. Тож я відповів, називаючи її за ім'ям: “Мабуть, так, і я думав, що ти така ж. Бувай”. ... Я піднявся сходами швидше, ніж спускався ними. Я не пам'ятаю, щоб десь бачив ту дівчину відтоді і до цього дня.

Я часто думаю про той випадок і чи став би я Верховним єпископом Церкви, ... якби взяв першу пляшку пива. Якщо людина ніколи не зробила першого ковтка пива або спиртного, їй нема чого турбуватися про другий. Те ж саме стосується ... паління цигарок” (*Just to Illustrate* [Salt Lake City: Bookcraft, 1961], p. 298).

7. Напишіть назви кількох корисних продуктів на аркушах (не забудьте включити продукти, згадані в УЗ 89). Нехай кожна дитина вибере аркуш і спробує описати цей продукт, не називаючи його. Нехай інші діти спробують вгадати, що це за продукт.

8. Якщо ви вчите молодших дітей, то можете розповісти про Слово мудрості з книги *Оповідання з книги Учення і Завіти*, розділ 31.

9. Проспівайте чи продекламуйте пісню “The Word of Wisdom” (*Children's Songbook*, p. 154).

Завершення

Свідчення	Свідчіть дітям про важливість навчання і пізнання, особливо важливо знати, чого від нас хочуть Небесний Батько та Ісус Христос. Розкажіть дітям, як дотримання Слова мудрості благословило ваше життя. Запросіть дітей зараз же прийняти для себе рішення дотримуватися Слова мудрості і сказати “ні” всім шкідливим речовинам, які нас можуть спокушати, щоб їх вживати.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 89:4–14, 18–21.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Будівництво Кертлендського храму

Урок
25

Мета	Допомогти дітям мати бажання жертвувати заради будівництва царства Бога.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none">З молитвою прочитайте Учення і Завіти 88:119–20; 95:1–3, 8, 11–17 й історичне оповідання в уроці. Потім опануйте урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти для кожної дитини.Аркуш паперу й олівець для кожної дитини.Ілюстрація 5-25 “Кертлендський храм” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 500; 34735 192).
Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	Дайте кожній дитині аркуш паперу й олівець. Попросіть дітей намалювати ілюстрацію храму; дайте їм на це кілька хвилин. Нехай кожна дитина покаже свій малюнок решті класу. Скажіть, що їм, мабуть, не важко було зробити це, адже вони знають, як храм виглядає. Вони бачили храми або ілюстрації храмів. Однак, коли Джозеф Сміт отримав повеління побудувати храм, він до того ще не бачив храму і навіть його ілюстрації. Господь відкрив план будівництва Кертлендського храму пророку Джозефу у видінні.
Оповідання з Писань та історичні оповідання	Розкажіть дітям про будівництво Кертлендського храму, як це описується в уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка”, та наведеному далі історичному оповіданні (див. доповнюючий захід 1). У відповідний час покажіть ілюстрацію Кертлендського храму. У грудні 1832 року Господь заповідав членам Церкви побудувати в Кертленді, штат Огайо, храм. Вони мали встановити “дім, саме дім молитви, дім посту, дім віри, дім навчання, дім слави, дім порядку, дім Бога” (УЗ 88:119). Святі були дуже бідними, і вони знали, що будівництво храму вимагатиме коштів, тож вони не почали будівництво негайно. Не почали вони і через півроку. У червні 1833 року Господь сказав Джозефу Сміту, що незадоволений святими через те, що вони не починають будувати Його дім. Господь сказав, що святі вчинили “дуже тяжкий гріх”, не виконавши

цю заповідь (УЗ 95:3). Члени Церкви покаялися в цій затримці, і через чотири дні чоловіки почали розчищати землю від каміння і рити котлован для будівництва.

Джозеф Сміт запитав інших провідників Церкви, яким, на їхній погляд, має бути храм. Хтось сказав, що його слід побудувати з колод, інші—з дерев'яних дошок. Джозеф запитав: “Чи можна збудувати дім для нашого Бога з колод? Ні! В мене є кращий план. У мене є план будинку для Господа, який Він сам дав; і незабаром ви побачите різницю між нашими міркуваннями та Його баченням речей” (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 230). Плани будівництва Кертлендського храму були показані Першому Президентству Церкви—Джозефу Сміту, Сідні Рігдону і Фредеріку Г. Уільямсу—у видінні. Фредерік Г. Уільямс говорив, що Господь сказав Джозефу зібратися з радниками і що Господь покаже їм, як побудувати храм (див. УЗ 95:14).

Троє чоловіків прихилили коліна в молитві й мали видіння храму. По-перше, вони побачили його зовнішній вигляд, а потім споруда наче пронеслася над ними, і вони побачили інтер'єр. Фредерік Г. Уільямс сказав, що коли Кертлендський храм був добудований, він виглядав точнісінько як у видінні. Під час будівництва храму хтось намагався переконати Джозефа Сміта змінити щось в проєкті, але Джозеф наполягав, щоб храм був побудований так, як було явлено у видінні.

Кертлендський храм не був таким, як сучасні храми, де запечатуються на час і на всю вічність сім'ї і де проводиться робота за померлих. Він був більше схожий на особливий будинок зборів, де святі проводили свої церковні збори. Господь в точності настановив святих, наскільки великим має бути храм (УЗ 95:15). Він був 110 футів від землі до бані. Храм був побудований з каміння, а зовнішні стіни покриті штукатуркою. Всередині, на першому поверсі були по три ряди лав, розміщених один над одним, зі східного і західного боків. Ряди з одного боку поверху призначалися для Мелхиседекового священства, а ряди з іншого боку— для Ааронового священства. Сидіння в кімнаті поверталися, щоб присутні могли сидіти обличчям в будь-якому з напрямків.

Оскільки члени Церкви були надзвичайно бідними, для будівництва Кертлендського храму їм довелося пожертвувати майже всім. Практично всі працездатні чоловіки, що не були відряджені на місію, працювали на будівництві. Джозеф Сміт був старшим робітником у каменоломні, де витесувалося каміння для стін. У суботу всі чоловіки з кіньми і візками тягнули камені з кар'єру до храмової ділянки, щоб каменярі мали достатньо роботи на тиждень.

Емма Сміт очолювала жінок в Кертленді, які шили одяг для працівників на будівництві храму. Жінки також робили килими і завіси з білого полотна. Завіси чіплялися до стелі храму і могли використовуватися, щоб розділяти великі кімнати на першому і другому поверхах на менші кімнати. Завіса також висіла над кафедрами, щоб, при потребі, забезпечити усамітнення.

На будівництві щодня працювало багато людей. Оскільки працівники віддавали майже всі гроші на побудову храму, часто їм не вистачало їжі або вони були дуже погано одягнені. Деніел Тайлер пригадував:

“Як часто я дивився на тих смиренних, відданих слуг Господа, коли вони після дня роботи в кар’єрі або на будівництві, коли будувалися стіни, втомлені і слабкі, але радісні, поверталися додому з кількома фунтами кукурудзи, що була прийнята в пожертвування. А якщо у когось не було корови, яка б дала трохи молока, кукурудза іноді кілька днів поспіль була єдиним, чим вони і їхні сім’ї могли підкріпитися. Коли з’являлося трохи борошна, масла чи м’яса, це була розкіш. Іноді хтось жертвував трохи ... патоки але часто руки мали шукати роботу десь ще, щоб заробити на галон, а потім вони поверталися до будівництва храму” (quoted in Karl Ricks Anderson, *Joseph Smith’s Kirtland: Eyewitness Accounts*, p. 161).

Керівники і члени Церкви молилися про допомогу для завершення будівництва храму. Однією з відповідей на ці молитви було те, що Господь послав до Кертленда кілька заможних членів Церкви. У цих святих було достатньо коштів, щоб розплатитися з банком за борги членів Церкви, щоб банк не відібрав храм.

Члени Церкви мали захищати храм від зловмисників, які намагалися знищити його. Деякі чоловіки майже зовсім не спали, бо вдень працювали над будівництвом храму, а вночі сиділи і стерегли храм зі зброєю. Банди також загрожували життю пророка та іншим провідникам Церкви. Олівер Ханінгтон, охоронець Джозефа Сміта, розповів про один випадок.

“Одного разу, коли Джозефа Сміта охороняли його брати вдень і вночі від бандитів, ... він був уночі в дерев’яному будинку. Кілька братів були з ним, вирішуючи, хто стоятиме на варті тієї ночі.

Джозеф слухав молитву маленького хлопчика з сусідньої кімнати. Хлопчик молився за пророка, щоб тієї ночі він був захищений від своїх ворогів—від черні.

Коли хлопчик закінчив молитву, Джозеф повернувся до братів і сказав їти спати і відпочивати всю ніч, бо Бог почув молитву хлопчика і відповість на неї. Усі вони пішли спати і до самого ранку їх ніхто не турбував” (quoted in Anderson, p. 165).

Члени Церкви збирали розбитий посуд і скло, які домішувалися в розчин, щоб храм був ще красивіший. Коли споруда була завершена, зовнішні стіни храму грали в сонячних променях.

Господь наказав святим побудувати Кертлендський храм, бо Йому було необхідне місце, де б Він та інші небесні посланці могли відкрити важливі ключі священства. Святим також було потрібно місце, де б вони могли збиратися і вчитися від своїх керівників. Будівництво Кертлендського храму було важким завданням, але члени Церкви тяжко працювали вірячи, що Господь допоможе їм впоратися з тим, що Він попросив їх зробити. У березні 1836 року храм був готовий до освячення.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Яку будівлю Господь повелів святим побудувати? Нехай хтось із дітей прочитає Учення і Завіти 88:119, а інші нехай слідкують у своїх

Писаннях. Чому так важливо, щоб дім Господа поєднував у собі все назване у вірші? Що ми можемо зробити, щоб такими були наші сім'ї? (Див. доповнюючий захід 2).

- Чому Господь був незадоволений святими у червні 1833 року? (УЗ 95:3). Чому святі зволікали з початком будівництва храму? Чи було таке, щоб ви відклали те, що повинні зробити, бо боялися або не знали, як це виконати? Нехай діти поділяться подібними випадками. Що Господь пообіцяв святим, якщо вони будуть виконувати Його заповіді? (УЗ 95:11). Що станеться, за Його словами, якщо вони не будуть виконувати Його заповіді? (УЗ 95:12). Що Господь пообіцяв нам за виконання Його заповідей? Що станеться, якщо ми не будемо виконувати Його заповіді?
- Хто відкрив плани будівництва храму? (УЗ 95:13–14). Як члени Церкви дізналися, що то були за плани? Хто бачив ці плани у видінні?
- Для чого був побудований Кертлендський храм? (УЗ 95:16–17). Для чого існують сучасні храми?
- Які жертви довелося принести святим, щоб побудувати Кертлендський храм? Чим ви жертвували заради Церкви? Про які жертви нас можуть попросити, щоб їх принести в майбутньому для будівництва царства Бога? (Див. доповнюючі заходи 3 і 4).
- Що, на ваш погляд, відчували святі, коли Кертлендський храм нарешті був побудований? Що ви відчуваєте, коли жертвуєте чимось, щоб виконати те, що від вас просять?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Принесіть предмети, які б відповідали тому, що згадується в історичному оповіданні, наприклад, камінь, білу тканину, що символізує завіси, посуд або скло, голку, кукурудзу, іграшкові гроші (або дрібні монети) та годинник (символізує час на побудову храму).

На початку уроку дайте кожній дитині вибрати один предмет. Згадуючи кожен з предметів під час історичного оповідання, просіть дитину ставити предмет на стіл чи підлогу. Коли ви завершите історичне оповідання, подумайте з дітьми, як кожен з предметів символізує те, чим жертвували святі заради будівництва храму.

2. Напишіть на окремих аркушах описові фрази з Учення і Завітів 88:119 (“дім молитви”, “дім посту” тощо) і покладіть аркуші в коробку.

Нехай кожна дитина (або пара дітей, якщо у вас великий клас) вибере принаймні один аркуш з коробки. Прочитайте самі або попросіть дитину вголос прочитати Учення і Завіти 88:119 і нехай діти вивісять фрази за порядком, за яким вони зустрічаються у вірші. Нехай дитина (або діти), яка вибрала кожен аркуш, скаже один спосіб того, як діти можуть допомогти привести в порядок свій дім відповідно до усього перерахованого. (Наприклад: “Я можу зробити свій дім домом молитви, якщо буду благоговійно молитися наодинці і разом з сім'єю”

або “Я можу зробити мій дім домом порядку, якщо буду складати речі й іграшки на місце”). Потім нехай інші діти доповнять ці пропозиції.

Заохотьте дітей вибрати одну чи дві якості і працювати над ними на наступному тижні, щоб зробити свої домівки більше схожими на дім Господа.

3. Напишіть кожну літеру слова *жертвування* на окремому аркуші. Перемішайте літери і попросіть дітей зібрати з них правильне слово.

- Які жертви довелося принести святим, щоб побудувати Кертлендський храм?
- Які жертви приносять члени Церкви в наші дні, щоб відвідати храм?

Розкажіть про свою знайому людину, яка принесла жертви, щоб відвідати храм, або своїми словами розкажіть наведену далі історію, яку переказав старійшина Клаудіо Р. М. Коста з другого кворуму сімдесятників:

“Один мій знайомий жив скромно в крихітному містечку посеред району Амазонки. Коли він і його сім'я христилися, він не міг дочекатися, коли пройде рік його членства у Церкві, щоб разом з дружиною і дітьми поїхати до храму. Храм у Сан-Паулу, Бразилія, був дуже далеко від його дому. Щоб дістатися до храму, треба пливати чотири дні на шхуні, а потім ще чотири дні їхати автобусом—в середньому десь тиждень. Цей чоловік був теслею. Як же йому було відкласти гроші [на подорож], щоб заплатити за себе, дружину і за дітей? Хоча він багато місяців важко працював, заробити вдалося мізер.

Коли настав час їхати до храму, він продав усі свої меблі та господарське начиння, навіть електропилку і єдиний свій засіб пересування—мотоцикл, продав усе, що мав, і поїхав до храму з дружиною і дітьми. На подорож до Сан-Паулу пішло вісім днів. Провівши чотири прекрасні дні у храмі, виконуючи роботу Господа, ця сім'я мала витратити ще сім днів на подорож додому. Але вони були щасливі на шляху додому, відчуваючи, що їхні труднощі і проблеми були нічим у порівнянні з радістю і благословеннями, які вони отримали в домі Господа” (in Conference Report, Oct. 1994, p. 34; or *Ensign*, Nov. 1994, p. 27).

4. Напишіть на картках або маленьких аркушах те, заради чого діти можуть чимось жертвувати, наприклад, заради відвідання церковних зборів, посту, сплати десятини, участі в проекті служіння або служіння на місії. Зробіть щонайменше по одній картці для кожної дитини.

Нехай кожна дитина вибере картку, прочитає її для класу і скаже, чому справа, вказана на аркуші, може вимагати жертвування. Потім допоможіть дітям подумати, які благословення вони можуть отримати за виконання волі Господа.

5. Принесіть два однакові набори кубиків (або набір геометричних фігур з паперу), з яких можна скласти невеличку будівлю. Розділіть дітей на дві групи і попросіть кожну сісти так, щоб учасники однієї групи не бачили, що роблять в іншій. Нехай одна група “побудує” зі своїх кубиків храм, а потім спробує розповісти іншій групі, як побудувати

такий самий храм. Нехай друга група спробує побудувати такий самий храм за підказками, не дивлячись на храм першої групи. (Можливо, вам доведеться засікти час для цієї вправи).

Коли друга група завершить будівництво, нехай вони подивляться на храм першої групи і, якщо буде потрібно, щось змінять, щоб храм був таким самим. Нагадайте дітям, що Джозеф Сміт не тільки отримав уві сні інструкції стосовно того, як побудувати Кертлендський храм, але й бачив храм у видінні, тож він точно знав, як його слід побудувати.

6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Люблю на храм дивитись” (Збірник дитячих пісень, с. 99).

Завершення

Свідчення	Свідчіть, що коли ми виконуємо волю Господа, навіть якщо для цього необхідно принести великі жертви, Він допоможе нам і благословить нас.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 88:119 та 95:11–12.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Освячення Кертлендського храму

Урок
26

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що ключі священства, які дають повноваження виконувати місіонерську і храмову роботу, були відновлені в Кертлендському храмі.

Підготовка

- 3 молитвою прочитайте Учення і Завіти 109:1–16 (частина молитви освячення Кертлендського храму); Учення і Завіти 110 та історичне оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
- Додаткове читання: Решта Учення і Завітів 109 і *Основи євангелії* (31110 192), розділ 14.
- Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
- Необхідні матеріали:
 - Учення і Завіти для кожної дитини.
 - Кілька ключів різного розміру і різної форми (якщо у вас немає справжніх ключів, намалюйте їх на дошці перед уроком).
 - Ілюстрація 5-15 “Іван Христитель дарує Ааронове священство” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 407; 34735 192); ілюстрація 5-16 “Відновлення Мелхиседекового священства” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 408; 34735 192); ілюстрація 5-25 “Кертлендський храм” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 500; 34735 192).

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть кілька ключів різних розмірів і форм (або покажіть ті, що на дошці).

- Для чого ми використовуємо ключі? Як ми це робимо?
- Що, на вашу думку, відчиняють ці ключі?
- Що станеться, якщо ми загубимо ключі від чогось зачиненого?

Скажіть, що ключі священства відіграють дуже важливу роль в Церкві, але вони не схожі на ключі, що діти бачать перед собою. Вони не зроблені з металу і їх не можна тримати в руці чи кишені. Коли ми говоримо про ключі священства, то маємо на увазі владу і повноваження, що дані пророку та іншим провідникам священства через покладання рук, керувати роботою Бога на землі. Президент Церкви тримає всі ключі священства, а інші керівники священства мають деякі з них. Носії священства можуть виконувати обряди священства тільки тоді, коли їх на

це уповноважує людина, яка має належні ключі священства. Наприклад, щоб христити дитину, батько повинен отримати дозвіл від єпископа.

Нагадайте дітям, що під час відступництва священства не було на землі. Священство і ключі використовувати силу священства слід було відновити, щоб можна було відновити Церкву і щоб члени Церкви могли отримати всі благословення євангелії.

- Хто відновив і дарував Джозефу Сміту Ааронове священство? (Покажіть ілюстрацію Івана Христителя, який відновлює Ааронове священство).
- Хто відновив і дарував Джозефу Сміту Мелхиседекове священство? (Петро, Яків та Іван; покажіть ілюстрацію відновлення Мелхиседекового священства).

Скажіть, що однією з причин побудови Кертлендського храму було забезпечити місце, де Господь і Його слуги могли б відновити ще інші ключі повноваження священства.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про освячення Кертлендського храму та видіння, які мали місце в храмі через тиждень, як це описується у наведеному далі історичному оповіданні та уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка”. У відповідний час покажіть ілюстрацію Кертлендського храму.

Ви можете пригадати з попереднього уроку, як святі жертвували на будівництво храму. Нагадайте дітям, що Кертлендський храм не планувався для проведення обрядів, що зараз виконуються в храмах. У ньому не було христильної купелі для хрищення за померлих і олтарів для храмових шлюбів. Це було священне місце, де небесні істоти являлися і відновлювали ключі священства, а також будинок зборів, де святі могли зібратися на богослужіння і вчитися євангелії.

У неділю, 27 березня 1836 року, Кертлендський храм був посвячений Господу. Посвячений означає, що керівники Церкви прочитали особливу молитву, в якій попросили Господа прийняти храм і благословити людей, які входитимуть до нього. Сотні святих прийшли на службу освячення в Кертленді, декому довелося для цього подолати довгий шлях. В середині храму було майже тисяча місць, але освячення хотіли відвідати набагато більше людей. Пророк сказав людям, яким не вистачило місця в храмі, провести окремі збори в приміщенні школи, що була поруч, а наступного четверга службу освячення було повторено, щоб і ці люди могли почути її.

Крім молитви освячення, на семигодинних зборах прозвучали гімни, свідчення, було рознесено причастя, Сідні Рігдон протягом двох з половиною годин виступав з проповіддю і було урочисто підтримано Джозефа Сміта й інших керівників Церкви.

Пророк Джозеф Сміт прочитав молитву освячення, що була дана йому в одкровенні. Ця молитва записана в Ученні і Завітах 109. У молитві пророк подякував Небесному Батькові за благословення, які Він дав членам Церкви. Джозеф молився, щоб храм став місцем молитви, посту, віри, навчання, слави і порядку (див. УЗ 109:8, 16) і щоб ті, хто увійдуть у нього, зростали у вірі й мудрості (див. УЗ 109:14–15). Він просив Господа прийняти храм і зробити його святим місцем (див. УЗ 109:4, 12–13). Після

молитви хор заспівав гімн “Дух Божий” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 28), написаний Уільямом У. Фелпсом з нагоди освячення храму. Потім присутні причастилися, а служба завершилася виголошенням священної Осанни: присутні підняли руки над головою і тричі прокричали: “Осанна, осанна, осанна Богу і Агнцю, амінь, амінь і амінь!”

Сьогодні храми освячуються так само, як і Кертлендський храм. Пророк (або людина, яку він призначає) читає молитву освячення, співається гімн “Дух Божий” і всі присутні проголошують “Осанна!”

У день освячення Кертлендського храму Господь благословив святих за ті жертви, які вони приносили заради будівництва храму. Усі присутні відчували святе, радісне натхнення. Багато людей бачили ангелів або чули, як ангели співали, а деякі мали видіння, пророкували або говорили іншими мовами. Кілька людей бачили у храмі небесного посланця, про якого Джозеф Сміт сказав, що це апостол Петро. Він був одягнений в довгий плащ і сандалі і сидів біля батька пророка Джозефа.

Дуже маленьким дітям не було дозволено прийти на освячення храму. Однак сестра, яка приїхала на освячення здалека, пішла зі своєю півторамісячною дитиною до Джозефа Сміта старшого, патріарха. Вона була дуже засмучена, бо не знала нікого, хто міг би посидіти з її дитиною, але вона просто не могла пропустити освячення. Патріарх Сміт сказав цій матері принести із собою дитину й пообіцяв, що вона не порушить духу зборів. Його обіцяння справдилося: дитина залишалася спокійною, хоча служба освячення було дуже довгою.

Того вечора проводилися збори священства. На них прийшло близько 400 чоловіків. У молитві освячення в попередній день Джозеф Сміт просив, щоб храм був сповнений “славою ніби бурєю, що раптово зірвалася” (УЗ 109:37), щоб це показало задоволення Небесного Батька та Ісуса Христа від храму. Це сталося на зборах священства. Пророк записав:

“Почувся шум, схожий на шум сильного вітру, і він наповнив храм, і всі присутні враз підвелися на ноги, зворушені невидимою силою; багато людей стали говорити мовами і пророкувати; інші побачили славетні видіння; а я побачив, що храм був повний ангелів, і про це я сказав присутнім. Люди навкруги збігалися до нас (почувши зсередини надзвичайний звук і побачивши яскраве світло, мов стовп вогню, над храмом), здивовані тим, що відбувалося. Це тривало до кінця зборів, які завершилися об одинадцятій вечора” (*History of the Church*, 2:428).

Через тиждень, після недільного богослужіння, Джозеф Сміт і Олівер Каудері прийшли у храм і опустили завіси навколо лав, призначених для Мелхиседекового священства, щоб помолитися наодинці. Коли вони молилися, їм відкрилося прекрасне видіння (див. УЗ 110). Вони побачили Спасителя, який прийшов до храму. Вони також побачили давніх пророків: Мойсея, Еліяса та Іллю, які прийшли дати Джозефу та Оліверу ключі священства, що вповноважували їх виконувати місіонерську і храмову роботу. Кожен член Церкви сьогодні був благословенний завдяки ключам священства, що були відновлені в Кертлендському храмі.

Після тих священних подій Кертлендський храм продовжував бути місцем зібрання святих, поки вони не були змушені залишити Огайо.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Навіщо святі побудували Кертлендський храм? (УЗ 109:2–3, 5, 14–15). Чим Кертлендський храм відрізняється від сучасних храмів?
- Чим мав бути Кертлендський храм? (УЗ 109:16). Скажіть, що храм мав бути священним місцем, де святі могли наближатися до Небесного Батька й Ісуса Христа в поклонінні.
- Як святі дізналися, що Небесний Батько й Ісус Христос задоволені Кертлендським храмом? Як Святий Дух свідчить нам про важливі речі? Скажіть, що події в день освячення насправді були дивовижними. Як правило, Святий Дух каже нам про важливе, даючи теплі, приємні почуття.
- Хто перший явився в Кертлендському храмі Джозефу Сміту й Оліверу Каудері? (УЗ 110:2). Як виглядав Спаситель? (УЗ 110:3). Що Він сказав Джозефу й Оліверу про Кертлендський храм? (УЗ 110:7). Хто ще являвся Джозефу та Оліверу в храмі того ж дня? (УЗ 110:11–13).
- Які ключі священства Мойсей передав Джозефу Сміту й Оліверу Каудері? (УЗ 110:11). Скажіть, що ці ключі дають пророку повноваження відсилати місіонерів на проповідь євангелії по всьому світу. Чому сьогодні для Церкви важливо посилати місіонерів по всьому світу?
- Які у нас, членів Церкви, є благословення, що потрібно мати й іншим? (Див. доповнюючий захід 1). Як ми можемо допомогти іншим дізнатися про євангелію і благословення, що супроводжують її?
- Які ключі священства відновив Ілля? (УЗ 110:13–16). Скажіть, що ці ключі називаються ключами сили запечаткування. Вони дають пророку (та іншим, кого він призначає) владу виконувати храмові обряди, що дозволяють і живим, і померлим чоловікам і дружинам, а також сім'ям бути запечатаними разом. Як ви і ваша сім'я можете мати благословення завдяки храмовим обрядам? (Див. доповнюючий захід 1). Поясніть дітям, що всі діти, народжені після шлюбу або запечатування батьків у храмі, автоматично запечатані до своїх батьків. Ми називаємо це народитися в завіті. Діти, які не народжені в завіті, можуть бути запечатані до батьків у храмі.
- Які благословення отримали святі за жертви, принесені заради будівництва Кертлендського храму? Які благословення ми отримуємо в наш час завдяки тим подіям, що мали місце в Кертлендському храмі?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Щоб діти зрозуміли свої обов'язки, обов'язки членів Церкви з проповідування євангелії та участі в храмових обрядах, зробіть для

кожної дитини копію сторінки з вправою, що наприкінці уроку. Дайте дітям олівці й нехай вони виконають вправу. (Якщо ви не можете зробити копії для всіх дітей, перепишіть вправу на дошку і нехай діти виконають її разом). Відповіді обговорюйте всім класом. (Відповіді: 1-євангелія; 2-храмовий; 3-запечатано; 4-навіки; 5-храмова робота; 6-вічність).

2. Нехай діти зроблять читацьку виставу, що може допомогти їм зрозуміти, що за ключі були відновлені в Кертлендському храмі. У сценарії вісім дійових осіб (Мойсей, Еліяс, Ілля, Джозеф Сміт і чотири неназваних промовці); розділіть або з'єднайте ролі в залежності від кількості дітей у класі. Ви можете зробити для учасників таблички з іменами. Нехай діти читають свої рядки за порядком (ви можете зробити копії сценарію).

- Промовець 1: У Кертлендському храмі давні пророки відновили ключі священства Джозефу Сміту і Оліверу Каудері.
- Промовець 2: Ці ключі дали керівникам Церкви владу й повноваження направляти місіонерську і храмову роботу.
- Мойсей: Мене звати Мойсей. Я—пророк Бога.
- Промовець 3: Мойсей народився в Єгипті і був вихований донькою фараона.
- Промовець 4: Одного дня, коли Мойсей пас овець, Бог промовив до нього з палаючого куща.
- Мойсей: Бог сказав мені зібрати дітей Ізраїля в Єгипті і вивести їх в обіцяну землю.
- Джозеф Сміт: Мене звати Джозеф Сміт. Мойсей явився Оліверу Каудері й мені в Кертлендському храмі. Він дав нам свої ключі священства, щоб зібрати Ізраїль.
- Промовець 1: Завдяки тому, що ключі збирання були відновлені, сьогодні місіонери збирають до Церкви мільйони людей по всьому світу.
- Промовець 2: Авраам також був пророком. Бог пообіцяв Аврааму, що через його дітей всі народи землі будуть благословенні євангелією і священством. Бог поклав на Авраама і його дітей обов'язок—нести євангельські благословення всьому світу.
- Промовець 3: У Авраама був син на ім'я Ісак. У Ісака був син Яків. У Якова було дванадцять синів, чії сім'ї стали дванадцятьма колінами Ізраїля. Кожен член Церкви належить до одного з колін Ізраїля.
- Промовець 4: Як члени сім'ї Авраама ми хочемо допомогти всім на землі охреститися і бути запечатаними у храмі. Потім, якщо ми будемо вірними, то зможемо жити вічно з праведними родичами, Небесним Батьком та Ісусом Христом.

- Джозеф Сміт: Еліяс явився в Кертлендському храмі і дав мені з Олівером ключі благословень Авраама.
- Промовець 1: Тепер, коли люди приходять до Церкви, вони можуть отримати ті ж благословення євангелії, які мав Авраам.
- Ілля: Мене звати Ілля. Я—пророк. Я жив в Ізраїлі у Старозавітні часи.
- Промовець 2: Бог сказав, що все, що Ілля запечатає на землі, буде також запечатано на небесах.
- Ілля: До пришествя Ісуса Христа я був останнім пророком на землі, який мав ключі сили запечатування Мелхиседекового священства.
- Промовець 3: Завдяки силі запечатування чоловік і жінка можуть бути єдиними як чоловік і дружина, а сім'ї можуть бути запечатані на це життя і на вічність у святих храмах.
- Джозеф Сміт: В Кертлендському храмі Ілля відновив ключі священства сили запечатування Оліверу і мені.
- Промовець 4: Завдяки відновленню цих ключів, праведні сім'ї можуть вічно жити разом.

3. З дозволу президента Початкового товариства попросіть членів сім'ї, яка нещодавно була запечатана, прийти в клас і за 3-5 хвилин розповісти дітям про те, як вони готувалися до храму і що вони відчували, коли були запечатані як сім'я.

4. Розкажіть про те, як ви побували на освяченні храму або відвідали храм. (З дозволу президента Початкового товариства ви можете запросити когось із вашого приходу або філії, хто побував на освяченні храму, розповісти дітям про цей випадок). Попросіть дітей поділитися випадками з їхнього життя, що пов'язані з храмами.

Ви можете розповісти випадок із Сильвією Катлер Уебб, яка ще дівчиною була на освяченні Кертлендського храму:

“Одним з моїх найперших спогадів є освячення [Кертлендського] храму. Мій батько посадив нас на коліна і пояснив, куди ми їдемо, і що означає посвятити дім Богові. І хоча я тоді була зовсім маленькою, я чітко пам'ятаю ту подію. Я можу подумки подолати роки і побачити пророка Джозефа Сміта, як бачила його в той пам'ятний день, коли він стояв з піднятими до неба руками, з блідим обличчям, сльозами на очах. Здавалося, всі плакали. У будинку було дуже багато дітей, які переважно сиділи на руках у дорослих. Моя сестра сиділа на колінах у батька, а я—у матері. Я можу навіть пригадати, як ми були одягнені. Я була надто маленькою тоді, щоб повністю збагнути значення всього, що відбувалося, але з часом воно все більше і більше прояснювалося, і я дуже рада, що мала можливість побувати там” (quoted in Karl Ricks Anderson, *Joseph Smith's Kirtland: Eyewitness Accounts* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1989], pp. 182–83).

5. Заспівайте або продекламуйте слова гімну “Дух Божий” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 28) або “Може сім’я святих жити вічно” (*Збірник дитячих пісень*, с. 98).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність Небесному Батьку за відновлення ключів священства від місіонерської роботи та обрядів запечатування. Поясніть дітям, що завдяки подіям, які мали місце в Кертлендському храмі, вони і їхні сім’ї можуть бути членами Церкви і мають можливість бути запечатаними як сім’ї. Ви можете поділитися своїми почуттями щодо свого членства в Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів і знання, що ваша сім’я запечатана або може бути запечатана навечно.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 110.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім’ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім’єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Ключі, відновлені в Кертлендському храмі



Заповніть пробіли одним із слів або фразою: *храмовий, вічність, євангелія, запечатано, навіки, храмова робота.*

Коля я ділюся (1) _____ з іншими, то люди можуть дізнатися про Церкву, христитися й пройти (2) _____ обряди.

Якщо мене (3) _____ до чоловіка або дружини у храмі, тоді моя сім'я може бути разом (4) _____, якщо ми будемо вірними.

Коли я виконую (5) _____ за померлих, вони можуть бути запечатані до своїх сімей на всю (6) _____.

СВЯТИХ ВИГАНЯЮТЬ з округи Джексон

Урок
27

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що хоч ми переживаємо негаразди і випробування, ми отримуємо благословення, якщо будемо слухняними і витерпимо до кінця.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 82:10 і 57:1–6; історичні оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 97:1–2; 98:1–6, 11–14, 22–27; 101:1–9. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Етер 13:1–8; Учення і Завіти 45:64–67; 90:34 та *Основи євангелії* (31110 192), розділ 41.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Спробуйте провести хімічну реакцію, запропоновану у вправі на увагу. У день уроку принесіть харчову соду, оцет, мірні ложки і дві відкриті достатньо великі ємності для проведення реакції. Якщо ви вирішите провести альтернативну вправу на увагу, принесіть олівці і копії такого послання для кожної дитини.

Бо гнез мінний. Вінз авж диблаго слови тьто гоxt ослух аеть сяйого.
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Ілюстрація 5-26 “Мормони, вигнані з Міссурі”.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Поставте дві відкриті порожні ємності на стіл. Проведіть в одній з ємностей хімічну реакцію, змішавши чайну ложку харчової соди з двома столовими ложками оцту (якщо ці речовини вам недоступні, проведіть альтернативну вправу на увагу, що на наступній сторінці). Запросіть когось із дітей провести такий самий експеримент в іншій ємності. Зверніть увагу дітей на те, що хімічна реакція в обох випадках протікала однаково. Коли оцет сполучується з содою, відбувається ідентична реакція. Така реакція називається стійкою або незмінною. Попросіть дітей визначити слова стійкий (можливі синоніми: *незмінний, постійний, завжди той самий*).

Поясніть, що наш Небесний Батько є стійким і незмінним. Коли Він дає обіцання, ми можемо не сумніватися, що Він виконає його. Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 82:10. Скажіть, що з якими б ми не зіштовхнулися випробуваннями чи негараздами, якщо ми будемо вірними і слухняними, то врешті-решт отримуємо обіцані благословення.

Інша вправа на увагу

Дайте кожній дитині олівець і копії послання. Скажіть, що літери в реченні стоять у правильному порядку, але пробіли між словами наплутані. Попросіть дітей уважно роздивитися речення і поставити вертикальну риску там, де має бути пробіл. Попросіть дітей нікому не показувати речення, поки всі не закінчать.

Нехай дитина вголос прочитає речення (“Бог незмінний. Він завжди благословить тих, хто слухається Його”). Попросіть дітей визначити слово *незмінний*.

Поясніть, що наш Небесний Батько є стійким і незмінним. Коли Він дає обіцяння, ми можемо не сумніватися, що Він виконає його. Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 82:10. Скажіть, що які б випробування нас не спіткали, якщо ми будемо вірними і слухняними, то врешті-решт отримаємо обіцяні благословення.

Оповідання з Писань та історичні оповідання

Розповідаючи дітям про Новий Єрусалим (Сіон), переслідування святих в окрузі Джексон, штат Міссурі, та остаточне вигнання святих з округи, як це описано в наведених далі історичних оповіданнях та уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка”, наголосіть на важливості повної слухняності Божим заповідям. У відповідний час покажіть ілюстрацію.

Одкровення про розташування Сіону й освячення землі

Пророки в Книзі Мормона передрікали, що на американському континенті буде побудовано святе місто Сіон, або Новий Єрусалим, де всі мешканці будуть праведниками (див. Етер 13:1–8). Учення і Завіти описують це місто як місце спокою і безпеки для святих, місце, де житиме Ісус Христос і куди не зможуть прийти злочестиві (див. УЗ 45:66–67).

У липні 1831 року Джозеф Сміт отримав одкровення (УЗ 57), що це місто, Сіон, буде розташовано в окрузі Джексон, штат Міссурі, і що в Індепенденс, місті в окрузі Джексон, буде побудовано храм (див. УЗ 57:1–3). 2 серпня 1831 року Сідні Рігдон посвятив землю округи Джексон Господу для збирання святих, а Джозеф Сміт наступного дня освятив храмову ділянку в Індепенденс. Під час освячення землі присутні члени Церкви пообіцяли виконувати закони Бога і допомагати ближнім робити те ж саме.

Святі оселяються в окрузі Джексон

Багато членів Церкви з радістю переїжджали в округу Джексон, щоб брати участь в будівництві Сіону. Дотримуючись настанов Господа, вони купували якомога більше землі для ферм і будинків (див. УЗ 57:4–6). Святі, які приїхали будувати Сіон, насолоджувалися часом миру і спокою. Серед них не було крадіїв та ледацюг, і всі вони разом поклонялися Богу. Парлі П. Пратт так описував святих в окрузі Джексон в той час: “Рідко бувало, якщо бувало взагалі, щоб на землі жив щасливіший народ, ніж тоді—Церква святих” (*Autobiography of Parley P. Pratt*, p. 93).

Однак пройшов час, і деякі святі перестали слухатися. Хтось розчарувався, що пророк Джозеф Сміт не переїхав до Міссурі, і ці люди стали критикувати його. Інші сперечалися з керівниками священства або ігнорували їхні настанови, бо вважали, що більше здібні, ніж ті чоловіки, яких Бог покликав керувати Церквою. Святі дозволили духу заздрості і непокори вкоренитися між ними.

Святим було сказано покаятися. Їм нагадували читати Книгу Мормона й виконувати заповіді, які їм було дано. Більшість святих покаялися і вони пообіцяли виконувати заповіді Бога в майбутньому. Коли святі почали каятися, Господь сказав Джозефу Сміту, що “ангели радіють за них” (УЗ 90:34).

Святих в окрузі Джексон переслідують

Хоча члени Церкви в окрузі Джексон жили в мирі одне з одним, деякі мешканці штату Міссурі, які не були членами Церкви, боялися їх або сердилися на них. Коли святі почали переїжджати в округу Джексон, місто Індепенденс було простим прикордонним поселенням з двадцятьма будинками і кількома магазинами. Лише декілька мешканців уміли читати чи писати. Більшість святих, які приїхали в округу Джексон, могли читати і писати. Дехто почув слова святих, що Бог дав їм землю в окрузі Джексон. Ці люди боялися, що члени Церкви заселять округу і виженуть всіх геть. Місцеві проповідники також злякалися, бо боялися, що їхні пастви приєднаються до святих. Вони намагалися поселити страх і розбрат серед людей.

У квітні 1833 року почуття ненависті й заздрості зібрали в Індепенденс банду з трьох сотень чоловік, щоб спланувати, як позбутися святих. Провідники Церкви почули про ці збори і палко молилися Господу, щоб Він перешкодив злим намірам бандитів. На молитви прийшла відповідь: учасники змови не дійшли згоди щодо плану, напилися і зрештою побилися одне з одним. Однак чернь не здалася і продовжувала вигадувати, як змусити членів Церкви поїхати з округи Джексон.

У липні 1833 року велика група ворогів Церкви знову зібралася в Індепенденс. На зборах вони поклялися здихатися святих “миром, якщо зможемо, силою, якщо будемо змушені”. Учасники зборів організували банду і знищили друкарський прес Уільяма У. Фелспа, на якому друкувалася Книга заповідей (див. урок 22). Через кілька днів банда озброєних чоловіків підпалали поля святих і зруйнувала кілька будівель, а потім погрожувала розправитися зі святими. Шестеро керівників Церкви—Едвард Партридж, Уільям У. Фелпс, Айзек Морлі, Сідні Гілберт, Джон Уїтмер та Джон Коррілл—відважно запропонували здатися, якщо бандити залишать інших святих у спокої, але чернь відмовилася. Керівники Церкви врешті-решт були змушені підписати угоду, за якою мали залишити округу Джексон на початку наступного року, якщо банди дадуть їм зробити це спокійно.

Святі в окрузі Джексон розсердилися через це переслідування і злякалися, і стали думати про помсту. Але ще до того, як пророк точно дізнався про те, що відбувається із святими в окрузі Джексон, він отримав одкровення (УЗ 98), в якому Господь сказав святим не прагнути помсти, а бути терпеливими і робити все в межах закону країни. Святі підкорялися законам країни і звернулися до уряду з проханням присікти переслідування, але чернь проігнорувала закон і зробила напади ще більш нестерпними. Святі не могли отримати допомоги від влади; деякі місцеві посадові особи навіть були членами банди. Більшість людей, які жили в окрузі Джексон, дружньо ставилися до святих, але вони надто боялися черні, щоб захищати святих.

Святі залишають округу Джексон

4 листопада 1833 року біля річки Біг-Блу бандити почали обстрілювати маленьку групу чоловіків і хлопців, святих останніх днів. Один з членів Церкви вмів говорити різними голосами, тож якийсь час він тримав бандитів у страху, створюючи враження, наче там велика кількість святих, готових до битви. Однак насправді бандитів було вдвічі більше, ніж святих, а зброї у них було втричі більше. Хоча бандити першими почали стріляти, а святим довелося захищатися, вороги Церкви поширювали чутки, мовляв, члени Церкви напали на мешканців округи Джексон. Керівники Церкви закликали її членів заради власної безпеки залишити округу.

У наступні два дні більше тисячі святих тікало від ворогів у лютий холод. Одна з груп, що складалася з 190 членів Церкви, переважно жінок і дітей, була гнана 30 миль по стерні в преріях; їхні ноги були поранені до крові. Більшість святих розбили табір на берегах Міссурі, хтось жив у наметах, інші—просто неба біля вогнищ, навіть під проливним дощем. Хоча святі страждали, вони знали, що Небесний Батько все ще любить їх. Однієї ночі вони бачили дивовижний метеоритний дощ на небі. Довгі хвости світла всю ніч виписували неймовірні фігури. Святі сприйняли це як знак, що Небесний Батько потурбується про них. Бандити, які їхали з намірами знов напасти на святих, також побачили метеоритний дощ, який так їх здивував, що вони повернулися назад, додому. Десять днів вони не зачіпали святих.

Святі так і не повернулися у свої домівки в окрузі Джексон. Вони пережили злісне переслідування, але знали, що якщо залишаться вірними і слухняними, то зрештою отримають обіцяні благословення, і якщо не в цьому житті, то точно в наступному. Перші святі не змогли побудувати місто Сіон, Новий Єрусалим, але він згодом буде побудований—як підготовка до Другого пришествя Спасителя.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Де, згідно з одкровенням, даним Джозефу Сміту, буде побудовано місто Сіон? (УЗ 57:1–2). Де буде побудовано храм? (УЗ 57:3). Коли буде встановлено місто Сіон? (Майже перед самим Другим пришествям). На що воно буде схоже? (УЗ 45:66–67).
- У чому були неслухняні деякі святі в окрузі Джексон? (УЗ 101:6–7). Що означає не поспішати прислуховуватися? Чому ми повинні негайно слухатися? Як наша слухняність впливає на отримання відповідей на наші молитви?
- Які спокуси й утруднення мають діти вашого віку, що можуть зробити їх неслухняними? Як ви можете опиратися таким спокусам і долати труднощі?
- Що Господь сказав святим в окрузі Джексон, коли порадив їм не прагнути помсти? (УЗ 98:1–3). Що Він сказав їм робити, якщо їхні сім'ї зазнають переслідувань? (УЗ 98:23–24; див. доповнюючий захід 2). Як ми можемо розвивати терпіння і прощення до тих, хто ставиться до нас погано?

- Скажіть, що Господь порадив святим не боятися померти за євангелію (УЗ 98:13–14). Сьогоднішні випробування перевіряють не те, чи помremo ми за євангелію, а те, чи житимемо ми за нею. Як ми можемо жити за євангелією? Як Господь каже нам жити? (УЗ 98:11).
- Що говорив про святих в окрузі Джексон Господь, хоч вони були неслухняними? (УЗ 101:1–3, 9). Скажіть, що деякі святі не були винні в серйозних гріхах, але і їх було вигнано з домівок. Вони отримали або ще отримують кожне благословення, обіцяне за слухняність. Які благословення ви вже отримали за свою слухняність? Які благословення ми сподіваємося отримати в житті прийдешньому за виконання заповідей в цьому житті?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Назвіть одну із заповідей, яку нам було дано, і те, як можна виконувати її; потім киньте мішечок з бобами або подібний предмет комусь із дітей. Нехай ця дитина назве іншу заповідь і те, як ми можемо виконувати її, і кине мішечок іншій дитині. Продовжуйте, поки кожна дитина не візьме участь у грі.
2. Покладіть у велику шкарпетку або в полотняну торбинку 5–10 звичайних предметів, наприклад, маленьку іграшку, ключі, гудзик, цвях і цукерку. Зав'яжіть зверху вузол або мотузку.

Дайте дітям олівці й аркуші і попросіть кожну дитину помацати шкарпетку або торбинку і скласти перелік того, що всередині. Коли всі зроблять це, розв'яжіть шкарпетку або торбинку і покажіть дітям, що там було. Зазначте, що важко було дізнатися, що всередині шкарпетки або торбинки, лише подивившись на неї або помацавши її. Так само ми можемо дивитися на вчинки людей, але не можемо бачити їхні думки або почуття, що ведуть до цих вчинків.

Скажіть, що святим було заповідано Господом в Ученні і Завітах 98:23–24 переносити їхні переслідування з терпінням і не прагнути помститися ворогам. Святі бачили вчинки ворогів, але тільки Господь знав, чому бандити робили все це. Тільки Він знав наміри їхніх сердець. Святі мали простити, а не прагнути помсти.

- Що сталося з людьми, які не захотіли простити? (Почуття ненависті, злоби і бажання помститися відганяють Дух Божий. Кожна людина, яка відмовляється простити, не може бути посправжньому щасливою).
3. Розкажіть наступне оповідання своїми словами.

Під час перестрілки з бандитами в окрузі Джексон у живіт був поранений член Церкви на ім'я Філо Діббл. Ніхто не сподівався, що він виживе. У ті дні люди з такими пораненнями, як правило, помирали від втрати крові або зараження.

Святі тікали з округи Джексон, і друзі Філо Діббла не хотіли залишати його, але він був надто тяжко поранений, щоб узяти його із собою, а залишатися було надто небезпечно. Один його друг, Ньюел Найт, непомітно для бандитів пробрався у будинок Філо Діббла, швидко дав Філо благословення священства і поїхав звідти.

Наступного дня Ньюел Найт зустрівся з Філо Дібблом, практично здоровим, за 10 миль від його дому. Філо сказав Ньюелу, що коли отримав благословення, біль зник і тіло “вивергло велику кількість зараженої рідини разом з кулею і навіть шматками його сорочки”. Завдяки благословенню священства Філо повністю видужав. Він долинами дійшов до Юти і до останнього дня життя був вірним членом Церкви. (Див. Dean Hughes and Tom Hughes, *Great Stories from Mormon History* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1994], pp. 35–37; див. також Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975], pp. 99–100; and *History of the Church*, 1:431.)

4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 82:10, і зверніть їхню увагу на те, що коли ми виконуємо заповіді, Господь благословляє нас.
5. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати третє уложення віри. Нагадайте дітям, що слухняність заповідям Бога є необхідною умовою нашого спасіння.
6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Вірність завітам” (*Збірник дитячих пісень*, с. 68) або “Я хочу так чинити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 72).

Завершення

Свідчення	Закличте дітей виконувати Божі заповіді. Свідчіть, що хоч у всіх нас є негаразди і випробування, якщо ми будемо слухняними і витримаємо до кінця, то врешті-решт отримаємо всі обіцяні благословення.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 82:10.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Табір Сіону вирушає до Міссурі

Урок
28

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що труднощі й випробування віри можуть зміцнити нас, якщо ми вірні й слухняні.

Підготовка

- 3 молитвою прочитайте Учення і Завіти 103:1–6, 27–36, історичне оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 105:1–13, 18–23. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
- Додаткове читання: Авраам 3:24–26 і решта розділів 103 і 105 в Ученні і Завітах.
- Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 - Необхідні матеріали:
 - Учення і Завіти для кожної дитини.
 - Дорогоцінна Перлина.
 - Аркуш паперу й олівець для кожної дитини.
 - Ілюстрація 5-27 “Господь захищає Табір Сіону” (34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Скажіть дітям, що зараз влаштуєте тест. Роздайте кожному аркуш та олівець і попросіть їх написати цифри від 1 до 7 зверху вниз. Скажіть, що вони повинні визначати, чи вірне те твердження, яке ви прочитаєте, чи ні, і поставити біля відповідної цифри *B*, якщо вірне, і *H*, якщо не вірне. Прочитайте ці твердження:

1. Джозеф Сміт бачив Небесного Батька та Ісуса Христа. (B)
2. Ангел Мороній розмовляв з Джозефом. (B)
3. Джозеф переклав Книгу Мормона зі срібних пластин. (H; вони були золотими).
4. Джозеф Сміт і Олівер Каудері христили один одного після того, як отримали Ааронове священство. (B)
5. Мелхиседекове священство було даровано Джозефу та Оліверу Авраамом, Ісаком та Яковом. (H; Мелхиседекове священство було даровано Петром, Яковом та Іваном).
6. Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів було організовано 6 квітня 1830 року. (B)
7. Бог покликав Джозефа Сміта бути пророком. (B)

Коротко обговоріть відповіді. Якщо діти відповіли неправильно, нехай вони виправляться.

Обговоріть з дітьми ті тести, які вони пишуть у школі.

- Чому вчителі проводять тести? (Щоб дізнатися, чи вчимо ми певну інформацію або чи навчилися ми робити певні дії, а також, щоб ми знали це).
- Які інші тести бувають у житті?

Скажіть, що одна з причин нашого життя на землі є перевірити нашу віру в Ісуса Христа. Ми тут, щоб довести, що можемо жити так, як цього хочуть Небесний Батько та Ісус Христос (див. Авраам 3:24–25), незважаючи на випробування й труднощі, з якими ми стикаємося. Іноді ми не живемо так, як того хочуть Небесний Батько та Ісус, але ми можемо покаятися і повернутися до праведності. Скажіть дітям, що на цьому уроці вони дізнаються про Табір Сіону, що став випробуванням віри для деяких перших членів Церкви.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про Табір Сіону, як це описується в наведеному далі історичному оповіданні та Ученні і Завітах 103 і 105. У відповідний час покажіть ілюстрацію.

Взимку 1833–1834 років святі в окрузі Джексон, штат Міссурі, зазнавали переслідувань і були вигнані натовпами бандитів з власних домівок. У святих майже не було їжі, і вони опинилися беззахисні в зимовий мороз. Губернатор Міссурі Деніел Данклін пообіцяв святим повернути їм їхні землі і домівки, якщо вони організують загін, щоб захистити себе від черні, тож провідники Церкви в Міссурі відрядили до Кертленда Парлі П. Пратта і Лаймана Уайта, щоб просити у пророка Джозефа Сміта допомоги і керівництва. Пророк отримав одкровення (УЗ 103), в якому йому було сказано організувати групу чоловіків, щоб вирушити в Міссурі і допомогти місцевим святим. Цей загін, що отримав назву Табір Сіону, мав узяти провіант, одяг та гроші для міссурійських святих і допомогти повернути їм їхні домівки і землі.

Господь хотів, щоб у Таборі Сіону було п'ятсот чоловік, та якщо керівникам Церкви не вдасться знайти п'ятсот, вони мали зібрати щонайменше сто (див. УЗ 103:30–34). Чоловіки збиралися повільно, та коли табір дійшов до Міссурі, в ньому було лише трохи більше 200 чоловіків, наймолодшому з яких було 16, а найстаршому—79. З табором також ішли кілька жінок і дітей. Учасники везли 25 фургонів, але фургоони були заповнені провізією для святих в Міссурі, тому чоловікам довелося йти пішки більшість відстані до Міссурі.

Перед виходом Табору Сіону пророк організував чоловіків у загони, на чолі кожного з яких був командир; він встановлював правила, яких усі повинні були дотримуватися. 5 травня 1834 року учасники Табору Сіону вирушили в тисячомильний похід з Кертленда, штат Огайо, до Міссурі. Вони молилися кожного ранку і вечора і збиралися по неділях, щоб причащатися і почути проповіді. Вони проводили навчальні бої і навчання, щоб бути готовими до атак черні. Пророк Джозеф говорив про їхній похід: “З нами був Бог, і Його ангели йшли попереду нас, і віра нашого маленького загону була непохитною. Ми знаємо, що нас супроводжували ангели, бо ми бачили їх” (*History of the Church*, 2:73; див. також УЗ 103:20).

Довгий марш був важким, і його учасники пережили багато випробувань. Було жарко і спекотно, дороги були в поганому стані. У чоловіків боліли ноги, на яких з'явилися мозолі, що часто кровоточили. Їм було важко знайти щось їстівне і придатну для вживання воду. Їм часто доводилося їсти зіпсовану їжу, і іноді фільтрувати воду, щоб видалити звідти комах. Через ці труднощі між чоловіками виникали сварки і розбіжності в поглядах. Дехто в усіх бідах звинувачував Джозефа Сміта.

Одного дня посперечався Сильвестр Сміт (не родич пророка) з іншими чоловіками. Вони попросили пророка розсудити їх. Пророк сказав їм, що через неслухняність Сильвестра Сміта й інших чоловіків у них буде ще більше проблем ще до того, як вони залишать привал. Наступного ранку майже кожен кінь в таборі був хворим. Пророк сказав чоловікам, що якщо вони покаються і смиряться перед Господом, коні знов стануть здоровими. Чоловіки покалися, і в обід всі коні були здоровими, окрім коня Сильвестра Сміта; його кінь помер.

Коли Табір Сіону прийшов у Міссурі, Джозеф Сміт послав Парлі П. Пратта й Орсона Гайда в столицю штату, щоб вони зустрілися з губернатором Данкліном. Коли двоє братів повернулися, то розповіли, що губернатор передумав і відмовився допомогти святим повернути собі домовки й власність. Він запропонував святим віддати свою власність, що в Міссурі, і знайти інше місце для поселення. Незважаючи на неприємні новини, Табір Сіону продовжив шлях до округи Джексон.

По дорозі міссурійські бандити слідкували за Табором Сіону і час від часу турбували його учасників. Один вожак на ім'я Джеймс Кемпбелл поклявся, що "яструби і грифи їстимуть його м'ясо, якщо за два дні він не покаже цьому Джо Сміту та його армії..." Кемпбелл і його соратники спробували переправитися через річку Міссурі, але їхні човни затонули посередині річки і Джеймс Кемпбелл із шістьма іншими затонув. Тіло Кемпбелла сплило за течією, і згодом були знайдені його останки, понівечені яструбами, грифами та іншими тваринами. (Див. *History of the Church*, 2:99–100.)

Одного вечора Табір Сіону зупинився біля річки Фішинг. Коли чоловіки розбивали привал, п'ятеро озброєних бандитів в'їхали в табір і погрожували їм, кажучи, що їхній натовп розправиться з ними. Деякі учасники Табору Сіону хотіли битися проти черні, але Джозеф Сміт сказав їм покластися на захист Господа. Незабаром почалася сильна гроза. Пішов дощ з градом, земля тремтіла. Постійно була блискавка і чувся гуркіт грому. Гроза намочила амуніцію бандитів, перелякала їхніх коней, примусивши тікати, наробила дірок в капелюхах і навіть зіпсувала декому рушницю. Дощ настільки підняв рівень води в річці, що бандити не могли перейти її і напасти на Табір Сіону.

На початку походу Джозеф Сміт дав Табору Сіону пророче застереження. Він сказав учасникам табору, що якщо вони будуть сперечатися і скаржитися і не будуть виконувати заповіді Господа, то відчують на собі бич Господа (велике лихо або хвороби). Пророк навіть пророкував, що дехто помре від цього бича. Але він також сказав, що якщо люди будуть смиренними і покаються, гірше лихо пройде повз них.

Через три тижні після цього пророцтва табір вразила страшна хвороба—холера. Захворіли і ті, хто були слухняними, і ті, хто сварився і

скаржився. Захворіли навіть пророк Джозеф і його брат Гайрум. Джозеф і Гайрум були настільки хворими, що думали, що помруть, і кілька разів вони молилися про допомогу. Несподівано Гайрум скочив на ноги і вигукнув: “Джозефе, ми повернемося до своїх сімей. Мені тільки-но було видіння, і я бачив матінку на колінах під яблунею; і навіть зараз вона молить Бога у сльозах, щоб він зберіг нам життя. Дух свідчить, що на її молитву, а також на наші прийде відповідь” (quoted in Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 229).

Через вісім днів епідемії в таборі Джозеф зустрівся з багатьма учасниками і сказав, що якщо вони смиряться перед Господом і укладуть завіт виконувати Його заповіді, холера негайно пройде. Чоловіки підняли руки й уклали завіти з Господом, і епідемія припинилася. 68 чоловік у Таборі Сіону постраждали від захворювання, а 14—померли.

Наприкінці червня 1834 року Джозеф Сміт отримав від Господа одкровення (УЗ 105), в якому Табору Сіону повелівалося не боротися з черню в Міссурі. Дехто з учасників Табору Сіону повернувся на місію, де вони служили до того, а деякі залишилися в Міссурі, але більшість повернулися додому, до сімей. Хоча Табір Сіону не допоміг святим у Міссурі відібрати у черні свої домівки та землі, він мав важливу мету—перевірити віру чоловіків, які були в ньому. Вони мали навчитися йти за пророком Джозефом Смітом, не скаржачись і долаючи на шляху випробування. Чоловіки, які пройшли цей тест і залишилися вірними, стали міцними провідниками Церкви: більшість перших членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів та Першого кворуму сімдесятників були сформовані з цих братів.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Навіщо Джозеф Сміт організував Табір Сіону? (УЗ 103:1). Для чого було задумано організувати цей загін? Скільки чоловік Господь бажав бачити у Таборі Сіону? (УЗ 103:30). Чому Він був готовий прийняти лише одну сотню? (Він знав, що не всі чоловіки згодяться надати допомогу; УЗ 103:31–34).
- З якими випробуваннями зіткнулися учасники Табору Сіону? (Див. доповнюючий захід 1). Що вони зробили, що деякі з цих проблем впали їм на голови? Як ми іноді можемо самі собі створити проблеми? Чому випробування прийшли і до слухняних, і до тих, які сперечалися і скаржилися? Чому ми інколи переживаємо неприємності й проблеми, хоча поводимося слухняно? (Відповіді можуть бути такими: щоб навчитися і зростати, щоб перевірити нас, через збіг обставин, через те, що люди приймають невірні рішення, які впливають на нас).
- Звідки учасники Табору Сіону знали, що Господь пильнує за ними? Звідки ми можемо знати, що Господь пильнує за нами? Що ми можемо робити, щоб прагнути допомоги Господа у своєму житті?
- Чому Табір Сіону не завершив свою первинну місію—повернути святим у Міссурі їхні домівки й землі? (УЗ 105:1–6). Що святим

потрібно зробити до того, як в Міссурі буде побудовано Сіон? (УЗ 105:9–11). Зауважте, що встановлення Сіону в Міссурі—це справа майбутнього. Це станеться в переддень Другого пришествя Спасителя.

- Чому Господь піддав цих чоловіків випробуванню Табором Сіону, давши потім наказ не боротися з черню, як було заплановано? (УЗ 105:19). Що означає фраза “випробування віри”? Зазначте, що багато учасників Табору Сіону довели свою вірність. Вони не скаржилися, не сперечалися і не втрачали самовладання. Їхня віра зміцнилася, і вони багато чого зрозуміли стосовно керівництва, слухаючи і спостерігаючи за пророком.
- Як випробовується наша віра в Небесного Батька та Ісуса Христа? Які у вас були випробування віри? Як ці випробування зміцнили вашу особистість?
- Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 105:23. Які риси хоче Господь бачити у святих? Як вірність, молитовність і смирення зміцнюють нас і допомагають в годину випробування віри? (Див. доповнюючий захід 4).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Принесіть на урок грубий і сучкуватий шматочок дерева та наждак (або гострокутний чи зубчатий камінь і гладенький камінь, і відповідно пристосуйте до заходу).
 - З якими негараздами зіткнулися учасники Табору Сіону? (Відповіді можуть бути такими: хвороби, переслідування з боку ворогів, суперечки, погані настрої, зіпсована їжа, нечиста вода і біль в ногах).

Коли діти назвуть негаразди, пустіть колом сучкувату деревину, і нехай діти помацають її. Порівняйте грубий, сучкуватий шматок дерева з дітьми Бога перед тим, як вони випробовуються лихом і проблемами.

- Чи хотіли б ви мати щось, зроблене з цього шматка дерева (наприклад, ложку або олівець)? Чому ні?
- З якими випробуваннями ми зустрічаємося в житті?

Напишіть на дошці відповіді дітей.

- Як нам пройти ці випробування?

Обговорюючи, з якими випробуваннями ми зустрічаємося і як їх подолати, обробіть шматок дерева наждаком, щоб принаймні частинка поверхні дерева була гладенькою. Порівняйте це з тим, як нас очищують проблеми, які ми долаємо. Коли ми справляємося з труднощами, наші недосконалості “згладжуються”, і ми стаємо кращими і кориснішими для Небесного Батька та Ісуса Христа.

Передайте деревину знову, щоб діти відчули різницю між необробленою частиною і гладенькою.

2. Намалюйте на дошці два великі кола. Одне коло підпишіть—*Доземне життя*, а друге—*Життя на землі*. Прочитайте дітям Авраам 3:24–26. Скажіть, що нашим першим станом буття було доземне життя—життя до того, як ми народилися на землі.

- Звідки ми знаємо, що перше випробування там ми пройшли? (Ми зберегли свій перший стан—ми народилися на землі).

Скажіть, що наш другий стан буття—це життя на землі.

- Що ми повинні зробити, щоб пройти випробування тут і довести, що ми зробимо все, що нам заповідає Господь наш Бог?

Допоможіть дітям скласти на дошці перелік того, що Бог попросив їх робити (наприклад, сплачувати десятину, ходити до Церкви і любити одне одного). Нехай кожна дитина вибере один чи два пункти, над якими буде працювати протягом тижня, і напише їх на зворотному боці аркуша з тестом із вправи на увагу.

Поясніть дітям, що все наше життя буде сповнене випробувань. Ми не можемо виконувати заповіді цілий день або тиждень і думати, що вже пройшли випробування. З іншого боку, якщо ми порушуємо заповіді, це не означає, що все провалили. Якщо ми покаємося і будемо в майбутньому виконувати заповіді, то будемо гідними повернення до Небесного Батька.

3. Виберіть епізод з історичного оповідання, і нехай діти інсценують його. Ви можете написати для дитячої сценки діалог або написати слова до історії і попросити дітей інсценувати те, що персонажі могли б сказати за цих обставин.
4. Складіть перелік принципів з Учення і Завітів 105:23–24, які стосуються дітей, наприклад, вірність, молитовність, смирення, а не вихвалення тим, у що ми віримо і що робимо, і обговоріть ці принципи. Поясніть дітям, як дотримання цих принципів може допомогти їм у часи випробування. Нехай діти вирішать, що вони можуть зробити на цьому тижні, щоб старанніше жити за цими принципами.
5. Організуйте клас у “Табір Сіону” і подумайте, що ви можете зробити класом, щоб допомогти членам свого приходу або філії, наприклад, відвідати вдову, взяти участь у прибиранні приміщення приходу або філії чи запросити на заняття Початкового товариства малоактивного члена класу. З дозволу свого провідника священства виберіть і проведіть проект служіння.
6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Буду я за Божим планом жити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 86).

Завершення

- Свідчення Поділіться почуттями стосовно можливості прийти на землю і виразіть бажання бути гідним повернутися колись до Небесного Батька та Ісуса Христа. Нагадайте дітям, що якщо вони будуть вірними і слухняними навіть під час випробувань і труднощів, то доведуть, що є гідними цього величного благословення.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 105:1–6, 9–10.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Зміцнити дітей в бажанні бути місіонерами і ділитися євангелією з іншими.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 107:23, 33, 35; 112:вступ до розділу, 19–22, 28, 30–34 (обов'язки дванадцятьох апостолів) та історичне оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Учення і Завіти 11:21, 18:26–28 і 112:4–10.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Напишіть на окремих аркушах важливі терміни чи фрази, що зустрічаються в уроці. Підготуйте стільки аркушів, скільки дітей у класі. (Якщо клас невеличкий, ви можете підготувати два аркуші на кожну дитину). Включіть такі терміни чи фрази:

Дванадцять апостолів
“Істина переможе!”
\$87.00
1800 чоловік
Навивпередки до хрищення
Особливі свідки Ісуса Христа
Констебль
“Слава, слава Ізраїлю!”
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Карта світу, що міститься наприкінці уроку.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

- Чи подорожували ви колись або чи їздили у відпустку? Як далеко від дому ви їздили?

Попросіть дітей сказати, хто з їхньої сім'ї подорожував до іншої частини світу.

Повісьте карту світу. Нехай діти покажуть, де вони або їхні близькі побували або жили.

- Де служили місіонери, яких ви знаєте? (Якщо діти не можуть відповісти, ви можете показати місця, де служили на місії ви, ваші друзі, члени сім'ї або де зараз служать місіонери з вашого приходу чи філії).

Скажіть, що місіонерська робота завжди посідала важливе місце в Церкві Ісуса Христа. Коли Церква в Огайо та Міссурі зміцнювалася, Господь покликав місіонерів на проповідь євангелії в інших частинах світу.

Дайте кожній дитині по одному з підготовлених вами аркушів. Попросіть дітей знайти ці терміни чи фрази в уроці, який ви будете викладати. Коли прозвучить термін або фраза, нехай дитина винесе аркуш вперед і прикріпить його на дошці чи на столі.

Розкажіть дітям про обов'язки дванадцятьох апостолів—бути особливими свідками Христа і направляти місіонерську роботу, як це описується в уривках з Писань, посилення на які подано в розділі “Підготовка”, та історичному оповіданні під заголовком “Організація Кворуму Дванадцятьох Апостолів”. Потім розкажіть дітям про діяльність перших місіонерів, які проповідували євангелію в інших країнах, як описується в інших історичних оповіданнях. Показуйте місця на карті, коли згадуватимете їх.

Організовано Кворум Дванадцятьох Апостолів

Важливою частиною відновлення церкви Ісуса Христа була організація Кворуму Дванадцятьох Апостолів. У лютому 1835 року дванадцятьох чоловіків було покликано й висвячено апостолами. Господь повідомив пророку Джозефу Сміту обов'язки Дванадцятьох апостолів, і пророк учив апостолів, що вони повинні робити. Апостоли повинні були бути “особливими свідками імені Христа” і йти по всьому світу, проповідуючи євангелію і розповідаючи людям про Ісуса Христа (див. УЗ 107:23, 33, 35; див. також УЗ 18:28). Сучасні дванадцятьоро апостолів мають такі ж обов'язки, хоча вони виконують їх не так, як перші апостоли останніх днів.

Перші дванадцятьоро апостолів долали сотні миль, виконуючи місіонерську роботу, зміцнюючи і навчаючи членів Церкви. Хоч вони відповідали за місіонерську роботу Церкви, вони були не єдиними, хто служив місіонером. Сам Джозеф Сміт не раз бував на коротких місіях у штатах біля Огайо та Канади, і також інших чоловіків було покликано місіонерами на територіях поблизу Кертленда, штат Огайо, щоб вони вчили про відновлення істинної церкви Ісуса Христа. Більшість місіонерів проповідували протягом кількох тижнів чи місяців, поверталися на короткий час додому і тоді знову вирушали на місію. Дружини і діти цих місіонерів залишалися вдома і піклувалися про будинки і ферми, поки чоловіки служили. Незабаром місіонери стали їздити далі і служити довше, проповідуючи євангелію людям всього світу.

Гебер С. Кімбол їде до Англії

У червні 1837 року Джозеф Сміт підійшов у Кертлендському храмі до Гебера С. Кімбола, одного з дванадцятьох апостолів і сказав: “Брате Кімбол, Дух Господній прошепотів мені: “Нехай Мій слуга Гебер їде до Англії і проголошує Мою євангелію, і відчинить двері спасіння для того народу” (quoted in Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball*, pp. 103–104; див. також *History of the Church*, 2:490). Старійшина Кімбол був бідним

і боявся, що не зможе служити на місії, але він прийняв покликання і молився, щоб стати хорошим місіонером.

Старійшина Кімбол та шість його супутників вирушили через океан в Ліверпуль, Англія. Коли вони пробули в Ліверпулі кілька днів, Дух Господа сказав їм вирушити в Престон—містечко в 30 милях звідти. Коли вони прибули в Престон, на вулицях було багато людей, бо то був день виборів. Місіонери побачили великий плакат з гаслом: “Істина переможе!” Вони подумали, що це знак, що вони проведуть успішну місіонерську роботу в цій країні, і сказали: “Амінь. Нехай буде так” (quoted in Stanley B. Kimball, *Heber C. Kimball: Mormon Patriarch and Pioneer*, p. 45).

Наступного дня місіонерів запросив місцевий священик, щоб вони проповідували його громаді. Дехто з членів цієї громади бачили уві сні місіонерів ще до того, як місіонери висадилися в Англії. Місіонери також проповідували людям в їхніх будинках і на розі вулиць. За тиждень були люди, що вже були готові христитися.

Вранці того дня, коли мали відбутися перші хрищення в Англії, місіонери відчули в кімнаті присутність злих духів. Вони зрозуміли, що Сатана хотів перешкодити поширенню євангелії в Англії. Місіонери палко помолилися, і Господь прогнав злих духів. Хрищення відбулося, як і було заплановано. Деякі люди так хотіли христитися, що бігли навипередки до річки, де їх чекав старійшина Кімбол. Джордж Д. Уотт виграв перегони і став першим охрищеним наверненим в Англії. За вісім місяців старійшини навчили і охристили в Англії більше двох тисяч людей. Гебер С. Кімбол повернувся до Кертленда в травні 1838 року майже через рік після від'їзду.

Дванадцять апостолів їдуть до Англії

У 1839 році членам Кворуму Дванадцятьох Апостолів було наказано вирушити до Англії, щоб продовжити проповідування євангелії. Коли настав час відправлятися, багато апостолів та їхні сім'ї хворіли на малярію. Апостоли вирішили їхати, хоч і були хворими, і покластися на Господа, щоб Він попідкував про них.

Дружини апостолів, багато з яких були також хворими, знали, що без чоловіків життя вдома буде складним, але вони підтримували своїх чоловіків у їхніх покликаннях—бути місіонерами. Виснажені хворобою, Гебер С. Кімбол та Бригам Янг попрощалися зі своїми дружинами, від'їжджаючи на фургоні. Вони тричі помахали капелюхами над головою і вигукнули: “Слава, слава Ізраїлю!” Їхні дружини вийшли до дверей і відповіли: “Прощайте, нехай Бог благословить вас” (quoted in Whitney, p. 266).

У старійшини Янга та старійшини Кімбола було дуже мало грошей на подорож до Англії. Разом у них було 13 доларів і 50 центів, які їм дали друзі. З Міссурі до Кертленда вони дісталися диліжансом і думали, що грошей вистачить проїхати ще трохи, але коли старійшина Янг відкрив валізу, щоб взяти гроші для оплати першої частини подорожі, то побачив, що їм вистачить навіть проїхати далі. Те ж саме сталося й наступного разу, тож вони доїхали до самого Кертленда. Вони проїхали 400 миль у диліжансі і витратили 87 доларів, хоч у них на початку було лише 13,5. Старійшина Янг і старійшина Кімбол вирішили, що ці гроші поклав у валізу небесний посланець, який знав, що їм потрібна допомога.

Коли члени Кворуму дванадцятьох прибули до Англії, вони розділилися і вирушили в різні куточки країни. Уїлфорд Вудрафф пішов на південь до Гересфордшира, де зустрів багато людей, готових прийняти євангелію. На збори, де проповідував старійшина Вудрафф, інколи приходило більше тисячі людей. Одного разу на збори зі старійшиною Вудраффом прийшов констебль (офіцер поліції). Констебль сказав, що його послав священик місцевої церкви, щоб він заарештував старійшину Вудраффа за проповідування. Старійшина Вудрафф сказав, що має офіційний дозвіл на проповідування, і попросив констебля присісти. Він обіцяв поговорити з ним після зборів. Констебль слухав, як старійшина Вудрафф більше години навчав принципів євангелії. Після зборів семеро чоловік виявили бажання христитися, і серед них чотири проповідники з інших церков та констебль, який прийшов заарештувати старійшину Вудраффа. Констебль повернувся до священика, який послав його, і сказав, що не буде заарештовувати старійшину Вудраффа, бо він чув, як старійшина Вудрафф проголосив “єдину істинну євангельську проповідь, яку він чув у своєму житті”. Священик послав двох прикажчиків шпигувати на інші збори, щоб дізнатися, чого навчає старійшина Вудрафф. Ці прикажчики також були навернені і християні. (Див. Matthias F. Cowley, *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors*, p. 118.) Завдяки старанням Уїлфорда Вудраффа та його супутників на півдні Англії більше 1800 людей стали членами Церкви.

Інші апостоли також мали великий успіх у проповідуванні євангелії в Англії. Коли навесні 1841 року вони повернулися до Сполучених Штатів, до Церкви приєдналися тисячі чоловік. Багато з цих навернених переїхали до США. Віра й підтримка святих у Англії були великим благословенням для Церкви.

Місіонери їдуть в інші частини світу

Коли дванадцять апостолів повернулися до Наву, штат Іллінойс, де тоді розташовувалася штаб-квартира Церкви, вони направляли місіонерську роботу по всьому світу. Старійшина Орсон Гайд вже якийсь час проповідував євангелію в Німеччині й Нідерландах, і їздив у Єрусалим, щоб освятити Святу Землю, де жив Ісус, коли був на землі. Місіонерів невдовзі було покликано до Тихоокеанських островів. Завдяки дванадцятьом апостолам слово Господа почало поширюватися по всіх країнах землі.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- У чому головний обов'язок дванадцятьох апостолів? (УЗ 107:23). Що означає бути особливим свідком Христа? (Розповідати людям про Христа і свідчити, що Він є нашим Спасителем). Кому дванадцять апостолів несуть особливе свідчення про Ісуса Христа?
- Крім того, що вони є свідками Ісуса Христа, що ще покликані робити дванадцять апостолів? Скажіть, що дванадцять апостолів направляють місіонерську роботу (УЗ 18:26–28; 112:21–22) та інші справи Церкви (УЗ 107:33). Разом вони також тримають ключі священства (УЗ 107:35; 112:30–32).

- Як Господь пообіцяв благословити дванадцятьох апостолів та інших місіонерів, які послані на проповідь євангелії до інших народів? (УЗ 112:19, 21). Що мали робити місіонери, щоб отримати це благословення? (УЗ 112:10, 22, 28; див. також УЗ 11:21). Як це благословення стосується нас? Що ми можемо робити, щоб отримати це благословення?
- Як люди в Англії відреагували на послання місіонерів? Чому, на вашу думку, злі духи з'явилися в домі старійшини Кімбола та його супутників? Чому Сатана хоче зупинити місіонерську роботу?
- Який внесок зробили дружини і діти дванадцятьох апостолів та інших місіонерів в місіонерську роботу? Які благословення отримали місіонери та їхні сім'ї, коли місіонери навчали євангелії? Які благословення отримують місіонери і їхні сім'ї в наш час? (Ви можете поділитися з особистого досвіду, як ви або хтось із ваших близьких були благословенні за служіння на місії або підтримку місіонера).
- Чому Небесний Батько та Ісус Христос хочуть, щоб ми ділилися євангелією з людьми? Які з тих благословень, що ми маємо, ми б хотіли допомогти отримати іншим? (Серед відповідей можуть бути такі: знання про план Небесного Батька і Його любов до нас, радість від виконання заповідей та обряди, що дозволяють нам колись повернутися до Небесного Батька та Ісуса, якщо ми будемо гідними).
- Як ви вже зараз можете бути місіонером? (Див. доповнюючий захід 1). Як ви можете готуватися до того, щоб колись стати місіонером повного дня? (Див. доповнюючий захід 2). Як місіонерська робота наближає нас до Небесного Батька та Ісуса Христа?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть заздалегідь на окремих аркушах настанови, як ті, що наведені далі (принаймні один аркуш на дитину), і покладіть кожен аркуш в паперову склянку чи іншу малу ємність.
 - Скажи або поясни свій улюблений уривок з Писань.
 - Скажи або поясни одне з уложень віри.
 - Назви церковний захід, на який ти міг би запросити друга.
 - Назви церковний відеофільм, який ти міг би показати другові.
 - Назви церковний журнал або книгу, якими міг би поділитися з другом.
 - Скажи, як ти можеш стати другом для когось у школі, хто виглядає самотньо.
 - Дай дві пропозиції, як ти можеш бути люб'язним з іншими.
 - Дай дві пропозиції, у чому ти можеш бути прикладом для інших.
 - Заспівай свій улюблений церковний гімн або пісню чи розкажи про них.

- Скажи, чому ти любиш Ісуса Христа.
- Скажи, що б ти написав у Книзі Мормона, віддаючи її другові.
- Скажи, що б ти зробив, щоб зміцнити своє свідчення.
- Зроби комусь щирий комплімент.
- Назви свій улюблений персонаж з Писань і скажи, чим він тобі подобається.

Напишіть на дошці *Я вже зараз можу бути місіонером* і скажіть, що ви попросите дітей потренуватися бути місіонерами вже зараз. Поставте паперові склянки або ємності щільно одна біля одної на підлозі і дайте дітям маленький камінчик або гудзик. Нехай діти закинуть камінчик або гудзик в одну зі склянок, візьмуть цю склянку, витягнуть папірець і зроблять те, що написано на ньому. Нехай інша дитина повторить це, і продовжуйте до тих пір, поки всі діти принаймні один раз не зіграють і поки не буде зроблено все, що написано на папірцях.

Після цієї вправи ви можете дати дітям олівці й аркуші, щоб вони записали, як вони можуть бути місіонерами на цьому тижні. Нехай діти візьмуть ці аркуші додому, щоб ті нагадували їм, що вони вже зараз можуть бути місіонерами.

2. Напишіть на окремих аркушах те, чому дітям треба навчитися або що вони мають зробити, щоб готуватися до майбутньої місії повного дня. Покладіть папірці в якусь ємність. Нехай кожна дитина витягне по папірцю з ємності і за допомогою пантоміми покаже (або намалює на дошці) іншим дітям, що це за здібність чи дія, а інші нехай вгадають.

Ви можете скористатися цими ідеями або власними (ви також можете запросити дітей за допомогою пантоміми зобразити свої навички чи заходи):

- Читати Писання.
 - Писати в щоденнику.
 - Відкладати гроші.
 - Навчитися представлятись.
 - Попрасувати сорочку або блузку.
 - Пришити гудзик.
 - Зав'язувати краватку.
 - Приготувати обід.
 - Полагодити шину на велосипеді.
3. Запитайте дітей, хто з них прийшов до Церкви завдяки місіонерам. Допоможіть дітям усвідомити, що всі вони є членами Церкви тому, що місіонери принесли євангелію їм, їхнім батькам або іншим родичам. Поділіться випадком з власного досвіду, коли вас або ваших близьких навчали євангелії. Дайте дітям можливість поділитися такими випадками з їхнього життя. Попросіть дітей запитати у батьків, як перші члени Церкви в їхніх сім'ях дізналися про євангелію.

4. Напишіть на дошці: *Чи був я сьогодні місіонером?*

Нехай хтось із дітей прочитає висловлювання Президента Спенсера В. Кімбола, дванадцятого Президента Церкви:

“Кожний чоловік, жінка та дитина—кожна молода людина та кожний маленький хлопчик та дівчинка—мають служити на місії. Це не означає, що вони повинні служити за кордоном чи офіційно бути покликаними як місіонери повного дня. Але це означає, що кожний з нас зобов'язаний ділитися свідченням про євангельські істини, які були нам дані. У всіх нас є родичі, сусіди, друзі та товариші по роботі, і ми відповідальні за те, щоб передати їм істини євангелії на своєму прикладі, а також через повчання” (“*It Becometh Every Man,*” *Ensign*, Oct. 1977, p. 3).

- Що мав на увазі Президент Кімбол, коли сказав, що ми повинні вчити євангелії прикладом? Як ми можемо робити те, що сказав Президент Кімбол, і вже зараз бути місіонерами? Що ви таке зробили, що може комусь допомогти більше дізнатися про Церкву?

5. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати десяте уложення віри. Скажіть, що збиранням Ізраїля називається приведення людей до Церкви Ісуса Христа. Це здійснюється завдяки місіонерській роботі, коли людям усього світу розповідають про євангелію.

6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Служити хочу як місіонер” (*Збірник дитячих пісень*, с. 90) або “Я прагну стать місіонером” (*Збірник дитячих пісень*, с. 91).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за відновлення євангелії та місіонерам, які проголошують євангелію світу. Запросіть дітей брати приклад з перших місіонерів Церкви і розвивати бажання ділитися євангелією з іншими.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 107:23 та 112:10, 19.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.



Мета Допомогти дітям з радістю чекати і готуватися до Другого пришествя Ісуса Христа і Тисячоліття.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці й Учення і Завіти 29:9–11; 43:20–23, 29–31; 45:32, 39–40, 44–45, 55–59; 101:22–34; 107:53–56; 115:7–10 та 116. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Матвій 24:36; Дії 1:9–11; Учення і Завіти 49:7 та *Основи євангелії* (31110 192), розділи 41, 43 і 44.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Зробіть паперові стрічки з такими словами: *перший, дружина, сад, плід, вигнаний, смертний, діти*.
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Біблія.
 - в. Карта Міссурі та прилеглих територій, що в кінці цього уроку.
 - г. Ілюстрація 5-28 “Друге пришествя” (“Мистецтво євангелії” 238, 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Напишіть на дошці *Адам*.

- Ким був Адам?

Нехай діти по черзі візьмуть одну зі стрічок, які ви підготували, і за допомогою цих слів скажуть, що вони знають про Адама. Якщо потрібно, допоможіть.

Прослідкуйте, щоб було згадано, що:

Адам був першою людиною на землі. Адам і його дружина Єва жили в Еденському саду. Коли вони з’їли плід дерева пізнання добра і зла, їх було вигнано з саду. Вони стали смертними і могли мати дітей.

Скажіть, що в цьому уроці діти дізнаються про Адама те, що було відкрито Джозефу Сміту.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про зростання Церкви на півночі штату Міссурі й події, що мали місце в Адам-онді-Амані, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях та Ученні і Завітах 107:53–56; 115:7–10 і 116. У відповідний час покажіть ілюстрацію та карту. Розкажіть дітям, яким буде життя під час Тисячоліття, як це подано в Ученні і Завітах 45:55–59 та 101:22–34.

Зростання Церкви у Фар-Уесті

Члени Церкви були вигнані з округи Джексон, штат Міссурі, але в 1836 році вони отримали від влади дозвіл на переїзд на північ Міссурі й заснування нової округи. Ця округа мала бути відділеною від інших округ незаселеною 6-мильною смугою, щоб члени Церкви і не члени Церкви були відділеними. Святі переїхали в цю місцевість і побудували центральне місто, що називалося Фар-Уест, навколо якого виникли інші міста.

У Кертленді, штат Огайо, було багато неприємностей, особливо через колишніх членів Церкви, які стали запеклими ворогами пророка. У січні 1838 року Джозефа Сміта попередили, що дехто планує вбити його і взяти Церкву під свій контроль. Джозефу необхідно було поїхати з Кертленда, а Церкві у Фар-Уесті була потрібна допомога в організації, тому Джозеф і Емма Сміти переїхали до Фар-Уеста.

Вороги Джозефа Сміта хотіли не дозволити йому залишити Кертленд, але друзі допомогли Джозефу вислизнути з міста. Вони сховали його у великому ящику, а ящик поставили у візку, запряженому волами. Потім вони вивезли візок за місто, і вороги пророка не здогадалися, що він був у ньому. Коли вони були в безпеці, Джозеф виліз з ящика, сів на коня і разом з Сідні Рігдоном вирушив у Фар-Уест. Вони проїхали близько 60 миль, почекали сім'ї і потім продовжили шлях всі разом. Їхні вороги, озброєні гвинтівками, переслідували їх більше 200 миль, але не змогли схопити. Святі з Фар-Уесту відрядили вози й припаси на зустріч пророку і його групі і з радістю прийняли їх у місті.

Через кілька місяців після приїзду у Фар-Уест Джозеф Сміт отримав одкровення, в якому святим було велено побудувати тут храм. Господь сказав святим почати будівництво 4 липня 1838 року (див. УЗ 115:8–10). Вранці 4 липня мормонське ополчення (маленька місцева армія), провідники та члени Церкви організували велику процесію. Маршируючи під музику, вони прийшли на храмову ділянку і стали в коло. Виступив Сідні Рігдон, після чого натовп вигукнув “Осанна” і Соломон Хенкок заспівав пісню, написану спеціально для цієї події Леваєм У. Хенкоком. Потім пророк Джозеф керував закладенням чотирьох наріжних каменів храму.

Джозеф Сміт отримує одкровення стосовно Адам-онді-Аману

Одного дня в травні 1838 року пророк та інші чоловіки шукали місце для інших міст для святих. Вони прийшли в місце, що називалося Спрінг-Хілл, де Джозеф отримав інше одкровення (УЗ 116). Господь сказав Джозефу, що Він називає Спрінг-Хілл Адам-онді-Аманом. Пізніше Орсон Пратт сказав, що в перекладі з “першої мови, якою спілкувався Адам”, означає “Долина Бога, де жив Адам” (in *Journal of Discourses*, 18:343).

Напишіть на дошці *Адам-онді Аман*.

За словами Джозефа Сміта, Адам-онді-Аман—це місце, де Бог розмовляв з Адамом і де Адам приносив Господу жертви. В Адам-онді-Амані Адам скликав свою родину перед смертю, щоб благословити їх (див. УЗ 107:53–56).

Адам-онді-Аман також відіграватиме важливу роль в майбутньому: незадовго до Другого пришествя Христа Адам повернеться в Адам-онді-Аман і проведе велику нараду. На тій нараді зберуться всі пророки, які тримали ключі влади священства на землі, щоб звітувати Адаму про їхню роботу. Тоді в Адам-онді-Аман прийде Ісус Христос, і Адам поверне Йому ключі священства. Христос повернеться на землю, щоб розпочати Тисячоліття—період в тисячу років, коли Христос житиме на землі і правитиме нею.

Цю інформацію про Адам-онді-Аман члени Церкви прийняли з великою радістю. Джозеф Сміт сказав, що ця місцевість буде місцем збирання святих, які переїжджали з Кертленда до Міссурі. Багато святих переїхали до Адам-онді-Амана влітку 1838 року. Для них було великим благословенням жити там, де жив Адам.

Тисячоліття

Розповідаючи дітям про те, яким буде життя на землі під час Тисячоліття, поясніть їм ці моменти з Учення і Завітів 101:22–34 (ви можете попросити дітей знайти ці вірші у своїх примірниках Писань):

- Усі зможуть бачити Спасителя (в. 23).
- Всі нечестиві загинуть (в. 24).
- Люди і тварини житимуть у мирі (в. 26).
- Сатана не матиме сили спокушати (в. 28).
- Не буде ні горя, ні смерті (в. 29).
- Люди будуть старішати, а потім миттєво переходити зі смертного в безсмертне життя (вв. 30–31).
- Господь явить все, що стосується землі і небес, включаючи те, як вона була створена і що з нею станеться (вв. 32–34).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому місцевість, відома як Спрінг-Хілл, була такою особливою? (УЗ 107:53–56; 116). Як ви думаєте, що відчували члени Церкви, коли дізналися, що тут жив Адам?
- Які події відбулися в Адам-онді-Амані давним-давно? (УЗ 107:53–56; зауважте, що коли Адам благословляв свою родину і пророкував про своїх нащадків, йому було 927 років). Які події ще відбудуться в Адам-онді-Амані? (Туди знов прийде Адам; УЗ 116). Скажіть, що Христос також прийде в Адам-онді-Аман, щоб отримати ключі влади священства від Адама та інших пророків, і це буде підготовкою до Його Другого пришествя й початку Тисячоліття.

- Що ми називаємо Другим пришествям Ісуса Христа? Скажіть, що коли Ісус прийшов уперше на землю, то явився як дитина, та коли Він прийде вдруге, то буде дорослим. Нагадайте дітям, що після Своєї смерті і воскресіння Христос явився апостолам, а потім піднісся на небеса. Явилися двоє ангелів і сказали апостолам, що одного дня Ісус повернеться на землю так само, як Він пішов з неї (див. Дії 1:9–11; див. також УЗ 29:11; 45:44). Відтоді люди чекали другого пришествия Ісуса на землю.
- Коли настане Друге пришествя? (УЗ 29:9–11). Скажіть, що “година наближається” означає, що це станеться вже незабаром, але ніхто, крім Небесного Батька, не знає точного часу (див. Матвій 24:36; УЗ 49:7). Чому для нас краще не знати точного часу пришествия Ісуса?
- Скільки Спаситель буде правити землею, коли прийде знову? (УЗ 29:11). Як буде називатися цей тисячорічний період? (УЗ 43:30).
- Що станеться з праведними людьми, коли прийде Ісус? (УЗ 45:45, 57–59). Чому ми повинні з радістю чекати Другого пришествия Ісуса Христа й Тисячоліття? (УЗ 45:39, 44; скажіть, що у вірші 39 слово боятися означає ставитися з благоговінням). Допоможіть дітям усвідомити, що ті, хто люблять і слухаються Спасителя, чекаючи Його пришествия, будуть благословенні. Як ми можемо підготуватися до Другого пришествия Спасителя? (УЗ 43:20–23, 45:32, 57; див. доповнюючий захід 1).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Підготуйте паперові стрічки зі словами, що наведені далі і що кажуть, як ми можемо підготуватися до Другого пришествия й Тисячоліття (див. УЗ 43:20–23; 45:32, 57).

Покайся і христись.

Стій у святих місцях.

Прийми істину.

Дай Святому Духу вести тебе.

Не дай Сатані обманути тебе.

Нехай одна дитина вибере стрічку з написом, прочитає її класу і прикріпить на дошці або покладе на стіл чи підлогу. Обговоріть з дітьми, що означає фраза на паперовій стрічці і як це допоможе їм підготуватися (наприклад: щоб “стояти у святих місцях” діти можуть жити гідно храму, ходити в Церкву, не ходити туди, де є поганій вплив, і допомагати зберігати в домівці приємну атмосферу).

2. Напишіть на картках такі слова чи фрази: *Адам-онді-Аман, Друге пришествя, Тисячоліття, будь готовим*. Розкладіть ці картки на столі чи на підлозі зворотним боком догори. Нехай діти по черзі вибирають картки і називають щось одне, що вони дізналися на цю тему з уроку. Нехай кожна дитина поверне картку і перемішає їх перед тим, як підійде інша дитина. Продовжуйте, поки кожна дитина щонайменше по разі не витягне картку і поки всі теми не будуть обговорені.
3. Дайте кожній дитині копію ілюстрацій, що знаходяться в кінці уроку, або намалюйте подібні ілюстрації на дошці. Скажіть, що кожен з цих малюнків символізує одну з ознак перед Другим пришествям Ісуса Христа.

Нехай діти знайдуть один чи кілька уривків з Писань за цими посиланнями і визначать, який малюнок символізує ознаку, згадану в Писаннях:

УЗ 29:14

УЗ 29:16

УЗ 29:18

УЗ 45:26–27

УЗ 45:32

УЗ 45:33

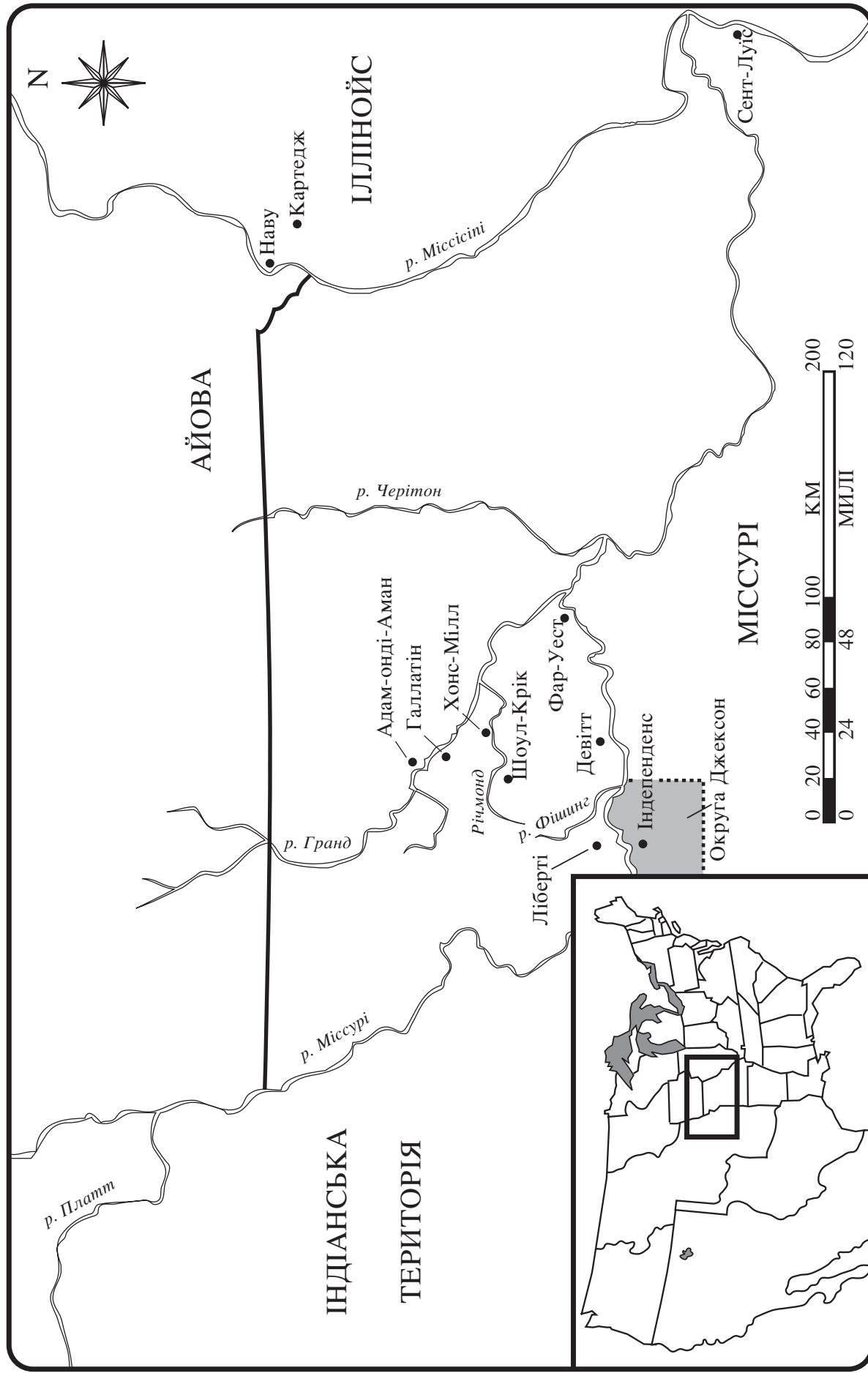
Запевніть дітей, що якщо ми намагаємося жити за євангелією, нам не треба буде боятися Другого пришествия. Ми будемо захищені, щоб виконувати для Небесного Батька Його роботу, і зможемо з радістю чекати зустрічі з Ісусом Христом.

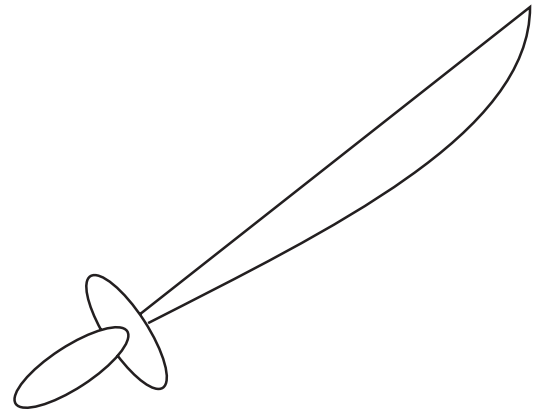
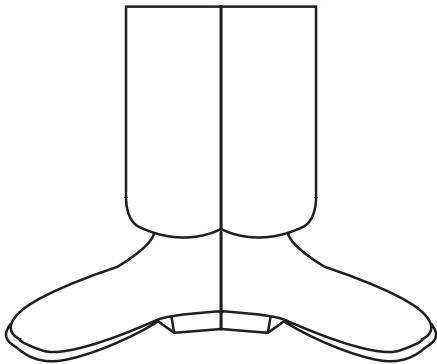
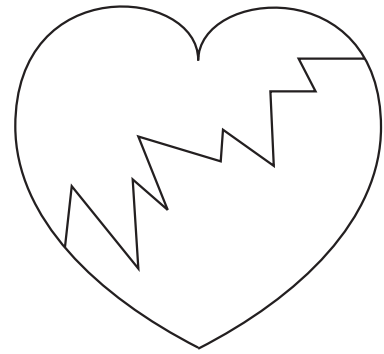
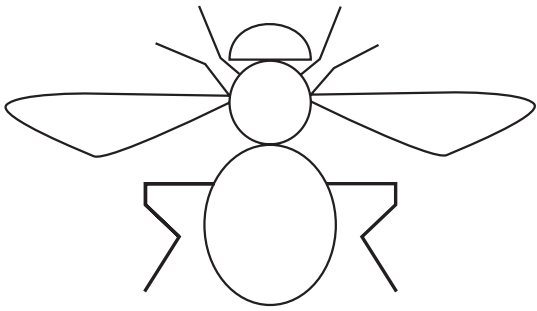
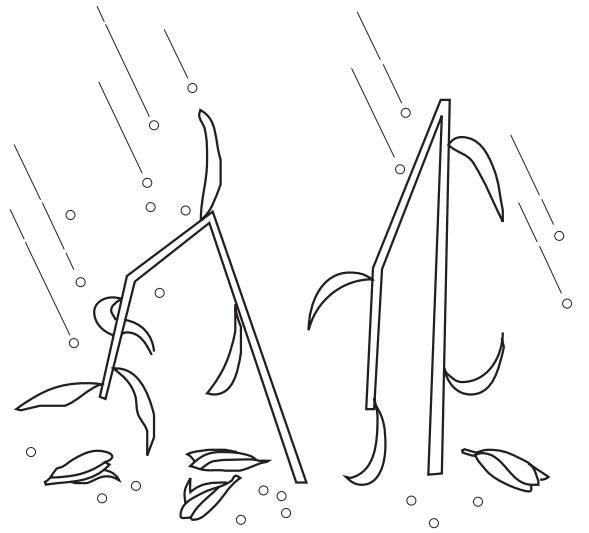
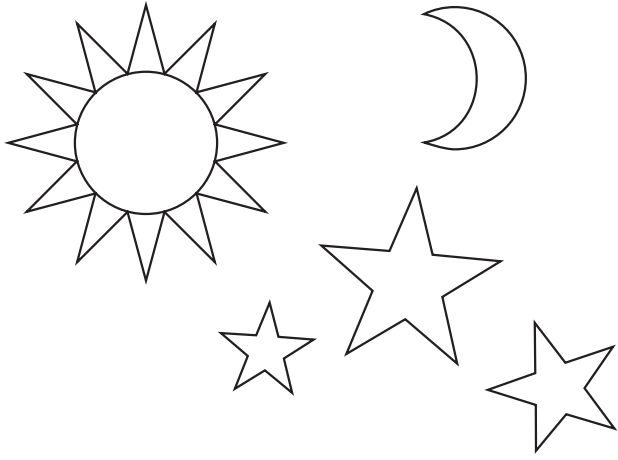
4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати десяте уложення віри.
5. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Коли Він прийде знов” (*Збірник дитячих пісень*, с. 46).

Завершення

Свідчення	Виразіть любов до Спасителя і вдячність Йому і скажіть, як буде прекрасно, коли Він знов повернеться на землю і буде жити на ній. Запросіть дітей готуватися до Другого пришествия й Тисячоліття, йдучи за Ісусом Христом і дотримуючись Його заповідей.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 29:10–11 та 107:53–56.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Міссурі та прилеглі території





Мета	Допомогти дітям оцінити, які труднощі пережили перші члени Церкви, і зміцнити в них бажання слухати і слухатися пророка.
Підготовка	<ol style="list-style-type: none">З молитвою прочитайте Учення і Завіти 105:6–10 й історичні оповідання в уроці. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.Необхідні матеріали:<ol style="list-style-type: none">Учення і Завіти для кожної дитини.Карта Міссурі та прилеглих територій, що додана в кінці уроку 30.Ілюстрація 5-29 “Хонс-Мілл”; портрет сучасного пророка (з бібліотеки дому зборів або церковного журналу).
Запропонований хід уроку	Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.
Вправа на увагу	<ul style="list-style-type: none">Що б ви зробили, якби хтось закричав: “Пожежа!”, і ви побачили дим у кімнаті?Що сталося б, якби ви нічого не зробили?Що б ви зробили, якби почули попередження про ураган (або повінь, тайфун, виверження вулкану або інше стихійне лихо) у вашій місцевості?Що сталося б, якби ви нічого не зробили? <p>Зауважте, що нам слід слухати попередження і реагувати на них. Скажіть, що деякі перші члени Церкви пережили багато неприємностей, яких можна було б уникнути, якби вони послухалися застереження пророка Джозефа Сміта.</p>
Історичні оповідання	<p>Розкажіть дітям про випробування і переслідування перших членів Церкви у Міссурі, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях. Покажіть у відповідний час ілюстрацію, на якій зображено Хонс-Мілл і покажіть на карті, де відбувалися різні події. Ви можете попросити когось із дітей робити позначки на карті, коли ви згадаєте кожне місто.</p> <p>Нагадайте дітям, що святих вигнали з округи Джексон, штат Міссурі. Господь сказав їм, що слід зачекати встановлення Сіону, бо вони не були настільки слухняними, наскільки мали б бути (див. УЗ 105:6–10). Святі оселилися на півночі штату Міссурі, але й там їх спіткали негаразди.</p>

Насилля на півночі Міссурі

У день виборів у серпні 1838 року група чоловіків-святих останніх днів пішла з Адам-онді-Амана до міста Галлатін, щоб проголосувати. Їх зустрів натовп черні, який хотів зупинити їх. Чернь боялася, що кандидат, якого підтримують вони, не перемаже, якщо голосуватимуть святі. Один бандит ударив одного зі святих і повалив його на землю. Почалася бійка. Постраждало кілька людей і з боку святих, і з боку бандитів. Наступного дня, коли провідники Церкви у Фар-Уесті, штат Міссурі, почули про бійку, то перекази були вже перебільшені; йшлося, що загинуло кілька членів Церкви. Джозеф Сміт та інші чоловіки взяли зброю і приїхали в поселення Адам-онді-Аман, де були раді дізнатися, що нікого не було вбито. Вороги Церкви звинуватили членів Церкви, що вони перші почали бійку, і на стіл губернатора Міссурі Лілберна У. Боггса лягло кілька сфабрикованих звітів.

Наступного місяця бандити запланували напасти на святих в Адам-онді-Амані. Двоє керівників ополчення в Міссурі (місцевої армії), генерал-майор Девід Етчисон та бригадний генерал Александер Доніфан захистили святих, і справа не дійшла до зброї.

Інші банди турбували членів Церкви у сусідньому містечку Девітт. Члени Церкви направили запит про допомогу губернатору, але він не відповів. Стурбований долею святих, Джозеф Сміт пройшов тропами і прослизнув повз бандитів, які охороняли дороги до Девітта. Він побачив, що люди, які намагалися протистояти численному натовпу, майже помирали від голоду. Святі знову звернулися до губернатора по допомогу і захист, але губернатор відмовив їм, сказавши, що “ця сварка справа мормонів і натовпів” і що вони повинні “самі її вирішити” (*History of the Church*, 3:157). Залишившись без допомоги, святі вирішили залишити Девітт. Вони навантажили 70 возів і вийшли з міста 11 жовтня. У перший же день після виходу померла жінка, яка тільки-но народила дитину, і під час подорожі, поки вони не прийшли в безпечне місце, померло ще кілька людей.

Бандити були задоволені успішним вигнанням святих з Девітта й небажанням губернатора втручатися. Вони вирішили напасти на Адам-онді-Аман. Полковник Джордж М. Хінкл, член Церкви і офіцер ополчення Міссурі, допомагав святим захистити себе. Джозеф Сміт вирушив на чолі добровольців з Фар-Уеста, щоб допомогти людям в Адам-онді-Амані. Коли вони прибули в середині жовтня, то побачили, що кількох святих зв'язали й побили, будинки спалили, а худобу відібрали.

Тоді до святих дійшла інформація, що ополчення Міссурі планує напад на Фар-Уест, тож вони готувалися до оборони. Загони ополчення під керівництвом капітана Семюела Богарта почали напади на домівки святих поблизу Фар-Уеста. Ополчення взяло трьох осіб полоненими і наказало решті членів Церкви забиратися з Міссурі. Полковник Хінкл зібрав групу святих на порятунок в'язнів, поки вони ще були живі. Рановранці ця група готувалася до переходу річки Крукд у 20 милях від Фар-Уеста. Вони не знали, що капітан Богарт і його солдати затаїлися поза річкою. Один із загону Богарта вистрілив, і почалася перестрілка. Вона швидко закінчилася, але було багато поранених з обох боків, включаючи старійшину Девіда У. Петтена, одного з дванадцятьох апостолів, який помер через кілька годин. Також було вбито ще двох членів Церкви.

Губернатор Боггс підписує наказ про винищення

Чутки про перестрілку, які дійшли до губернатора Боггса, були дуже перекрученими. Йому повідомили, що члени Церкви вбили або забрали в полон всіх ополченців капітана Богарта. По всій північній частині Міссурі банди нападали на поселення святих останніх днів, підпалювали домівки і поля, відбирали худобу, забирали в полон, але губернатор вважав, що саме святі є причиною заворушень. Генерал Етчисон закликав губернатора Боггса поїхати і подивитися на власні очі, що відбувається, але губернатор натомість вірив брехливим чуткам і наказав своїм військам боротися проти святих. Він писав: “До мормонів необхідно ставитися як до ворогів, і їх *необхідно винищити* або вигнати зі штату” (*History of the Church*, 3:175; курсив подано в оригіналі). Поясніть, що слово *винищити* означає вбити або позбавитися. Наприкінці жовтня 1838 року більше двох тисяч чоловіків, готових виконати губернаторський “наказ про винищення”, зібралося біля Фар-Уеста.

Бойня в Хонс-Мілл

За 12 миль від Фар-Уеста розташувався Хонс-Мілл, маленьке місто, засноване членом Церкви на ім'я Джейкоб Хон. У місті був млин, де молотило зерно, кузня та кілька будиночків. Після перестрілки на річці Крукд Джозеф Сміт дав розпорядження усім святим зібратися у Фар-Уесті або Адам-онді-Амані для оборони, але Джейкоб Хон не хотів кидати свою власність. Він проігнорував слова пророка і порадив іншим сім'ям залишатися в місті. Вони виставили вартових, щоб захистити млин і місто.

30 жовтня з Кертленда до Хонс-Мілла прибуло дев'ять возів. За два дні до того їх зупинили банди й відібрали всю зброю і амуніцію. Вони вирішили відпочити кілька днів у Хонс-Міллі, а потім продовжити шлях до Фар-Уеста. Того дня банда з 240 чоловіків напала на Хонс-Мілл. Багато мешканців втекло в ліс, а інші побігли в майстерню коваля, щоб скористатися нею, як фортом. Бандити просовували стволи рушниць крізь щілини у стінах й відчинені двері кузні й невпинно стріляли. Потім вони увірвалися в кузню, свідомо вбили 10-річного хлопчика, що ховався там, і тягали його смертельно пораненого батька по підлозі, намагаючись зняти з нього чоботи. Під час нападу було вбито 17 людей, 13 поранено.

Через кілька років пророк Джозеф Сміт сказав: “У Хонс-Міллі брати ослушалися моєї поради. Якби вони послухалися, то врятували своє життя” (*History of the Church*, 5:137).

Через день після нападу на Хонс-Мілл загони ополченців Міссурі оточили Фар-Уест. Полковник Хінкл, член Церкви, який до того вже допомагав своїм братам-святим, повернувся проти Церкви. Він зрадив Джозефа Сміта й інших керівників Церкви, сказавши, що домовився про перемир'я з генералом Семьюелом Д. Лукасом, керівником ополчення. Натомість генерал Лукас взяв керівників Церкви у полон. Він наказав стратити їх, але генерал Доніфан, друг святих, відмовився брати участь у цьому і наказав генералу Лукасу не робити цього.

Святим було наказано піти з Міссурі, але зрештою їм дозволили залишитися на зиму у Фар-Уесті, якщо вони не будуть засівати поля чи готуватися, щоб залишитися на довше.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому святих вигнали з Міссурі, хоча ця земля була освячена бути Сіоном? (УЗ 105:6–10). Нагадайте дітям, що Сіон буде встановлено в майбутньому.
- Що може не дозволити нам отримати благословення від Небесного Батька? (Непослух; УЗ 105:6). Що ми можемо робити, щоб бути гідними Його благословень?
- Чому Джейкоб Хон та мешканці Хонс-Мілла не зробили те, що сказав Джозеф Сміт? Зауважте, що Джейкоб Хон знав, що сказав пророк, але вважав, що в нього є вагома причина не прийняти пораду пророка. Він багато працював, щоб побудувати млин і місто навколо нього, і не хотів залишитися без усього цього. Він думав, що зможе захиститися. Як можна було уникнути трагедії в Хонс-Міллі?
- Покажіть портрет сучасного пророка. Хто це? Звідки ми можемо дізнатися, що нам радить пророк? Чому ми повинні робити те, що він просить? (Див. доповнюючий захід 2). Скажіть, що виконання слів пророка не захистить нас від усіх страждань. Члени Церкви, які виконували все, що казав їм пророк Джозеф Сміт, все одно зазнавали переслідування в Міссурі, і сам пророк дуже страждав. Небесний Батько дає кожному свободу волі й можливість вибирати; іноді ми страждаємо через погані рішення інших людей. Однак слухняність пророку допоможе нам уникнути страждання, що може прийти внаслідок наших неправильних рішень.
- Чи було таке з вами (або вашими знайомими), щоб до вас погано ставилися через вашу належність до Церкви? Як ми повинні реагувати на таке ставлення?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на паперових стрічках такі речення:

1. Ісус Христос відкриває Свою волю пророку.
2. Пророки передають нам волю Ісуса Христа.
3. Ми чуємо слова пророка.
4. Ми робимо те, що він каже.
5. Одного дня ми повертаємося до Небесного Батька та Ісуса Христа.

Зробіть ланцюжок з паперових стрічок. Прослідкуйте, щоб слова були з зовнішнього боку ланок. Розташуйте ланки за порядком і скріпіть номер 5 і з номером 4, і з номером 1, щоб ланцюг був замкнений. Нехай діти прочитають за порядком написи і обговорять, як нас скеровує пророк, щоб ми могли повернутися до Небесного Батька та Ісуса Христа. Поясніть дітям, що якщо ми пропустимо крок 4, то не зможемо зробити крок 5. Ми повинні не тільки чути слова пророка, а й виконувати те, що він каже.

2. Напишіть на дошці або ватмані, що пророк порадив нам робити, наприклад: читати Писання, вести щоденник, любити свою сім'ю і бути гідним відвідати храм. Обговоріть з дітьми, як вони можуть іти за пророком в усьому цьому, а також що може статися, якщо вони не прислухатимуться до пророка в цьому.
3. Скажіть, що навіть під час жорстоких переслідувань і страждань святі знали, що Господь дбає про них. Дехто став свідком чудес. Прочитайте або розкажіть своїми словами наведену далі історію Аманди Барнс Сміт про те, що сталося з нею в Хонс-Міллі.

Коли бандити напали на Хонс-Мілл, Аманда Барнс Сміт втекла з двома доньками, і вони вціліли. Коли стрілянина припинилася, сестра Сміт повернулася, щоб подивитися, що сталося з її чоловіком і синами. Потім вона писала:

“З кузні вийшов мій старший син, на плечах він ніс свого молодшого брата Алму. “О! Мій Алма мертвий!”— закричала я від горя. “Ні, мамо, здається він не помер. Але батько і мій брат, Сардіус, мертві!”

“Пострілом повністю знесло суглоб на стегні мого пораненого хлопчика. Плоть, кістка стегна, суглоб—все було розірвано пострілом зі ствола рушниці, яку бандит направив на стегно дитини крізь колоди майстерні і свідомо вистрелив. Ми поклали маленького Алму на ліжко в наметі й оглянули рану. То було жахливе видовище. Я не знала, що робити. На дворі була ніч.

“О, мій Небесний Батьку,—закричала я,—що мені робити? Ти бачиш мого бідного пораненого хлопчика і знаєш мою недосвідченість. О, Небесний Батьку, скажи мені, що робити!” І тоді мене вів голос, який я ясно чула.

Зола в нашому вогнищі все ще жевріла. Ми палили кору кошлатого гікорі. Мені було сказано взяти цю золу, зробити лужний розчин [засіб, що дезінфікує], змочити в ньому тканину і прикласти прямо до рани. Це було боляче, але маленький Алма був надто близький до смерті, щоб звертати на це увагу. Я знов і знов змочувала тканину і прикладала її до дірки, з якої стирчав уламок стегового суглоба, і щоразу тканина вбирала в себе шматки плоті й осколки кістки, а рана незабаром стала біла, як куряче м'ясо. Зробивши це, я знову помолилася Господу і знову так чітко чула настанови, наче поруч зі мною стояв лікар. Неподалік ріс в'яз. Мені було сказано зробити з нього рипарку і прикласти її до рани.

Наступного дня я забрала пораненого хлопчика в будинок, що був неподалік від нас, і перев'язала йому стегно, як і раніше керуючись настановами Господа. Мені згадалося, що в скрині мого чоловіка була пляшка бальзаму. Я вилила його в рану, і спробувала заспокоїти Алму. “Алмо, дитино моя,—промовила я,—ти віриш, що Господь створив твоє стегно?” “Так, матінко”. “Тоді, чи віриш ти, Алмо, що Господь може зробити щось, що замінить твоє стегно?” “Мамо, ти думаєш, що Господь може?”—запитала дитина зі своєю безпосередністю. “Так, мій сину,—відповіла я,—він все це показав мені у видінні”. Потім я поклала його зручно лицем вниз і сказала: “Тепер ти лежи так і не рухайся, тоді Господь зробить для тебе інше стегно”.

Алма так лежав на животі п'ять тижнів, поки повністю не одужав. У тому місці, де не було суглоба і частини кістки, виріс гнучкий хрящ. Одного дня, коли він знов пішов, я була надворі—несла відро з водою, та раптом почула крики дітей. Прибігши в хату, перелякана, я увійшла і побачила Алму—він танцював на підлозі, а діти кричали від здивування і радості” (“A Living Miracle of the Power of God,” in Leon R. Hartshorn, comp., *Remarkable Stories from the Lives of Latter-day Saint Women*, 2 vols. [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973–1975], 1:164–167).

Поясніть дітям, що не всі, хто моляться про допомогу в стражданнях або випробуваннях, стають свідками таких чудес. Але Господь завжди дивиться за нами і знає, що найкраще для нас. Якщо він не полегшить нашого страждання, то допоможе пережити його.

4. Нагадайте дітям, що Господь промовляє до нас через сучасного пророка. Нам потрібно слухатися пророка.

Напишіть на дошці такі слова: *пророки, заповіді, почути, прислухатися, вчитися, робити, слухатися/послушність*. Скажіть дітям, що ці слова стосуються слухняності словам пророків, які записані в багатьох уривках з Писань.

Нехай кожна дитина знайде один з цих уривків з Писань:

УЗ 1:1

УЗ 1:14

УЗ 1:32

УЗ 19:23

УЗ 63:1

УЗ 63:5

УЗ 82:10

УЗ 89:18

Нехай діти прочитають вголос ці вірші і знайдуть слова, написані на дошці. Ви можете попросити когось із дітей ставити позначку біля слова, коли воно згадується.

- Де ми можемо почути голос Господа і Його пророка?
- Чому так важливо робити те, що каже пророк?

5. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Йди за пророком” (*Збірник дитячих пісень*, с. 58) або “Вірність завітам” (*Збірник дитячих пісень*, с. 68).

Завершення

Свідчення	Свідчіть дітям, що сучасний пророк—це пророк Бога. Виразіть свою любов і вдячність за нього і за його поради. Заохотьте дітей послухати виступ пророка на наступній Генеральній конференції і зробити, що він скаже.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 105:6–10.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета

Допомогти дітям зрозуміти, що якщо ми будемо вірити в Господа, він допоможе нам пройти крізь будь-яке випробування.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 121:1–8, 16–22, 26, 33, 36–37, 41–46; 122:5–9 та історичні оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
 2. Додаткове читання: Вихід 20:7.
 3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 4. Напишіть на паперовому пакеті *Випробування* і покладіть в нього кілька предметів, що можуть символізувати випробування, наприклад, грошову банкноту як символ фінансових труднощів, порожню пляшечку з-під ліків—як символ хвороби, виделку або ложку—як символ голоду, підручник—як символ труднощів у школі або ілюстрацію чи малюнок сердитого обличчя, що уособлює сердитого або недоброго друга.
 5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Біблія.
 - в. Карта Міссурі та прилеглих територій, що додана в кінці уроку 30.
 - г. Ілюстрація 5-30 “Генерал Доніфан відмовляється виконати наказ про страту керівників Церкви”; ілюстрація 5-31 “Джозеф Сміт дорікає наглядачам у в'язниці Річмонда”; ілюстрація 5-32 “Джозеф Сміт у в'язниці Ліберті”.
-

**Запропонований
хід уроку**

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу

Покажіть паперовий пакет, на якому написано *Випробування*.

- Що таке випробування?

Нехай діти по черзі виймають з пакету предмети і розповідають, як цей предмет може символізувати випробування, як людина може справитися з таким випробуванням і куди їй для цього звертатися по допомогу. Прослідкуйте, щоб діти згадали, що під час випробування вони можуть звертатися по допомогу до Небесного Батька. Скажіть дітям, що в цьому уроці вони дізнаються про страшне випробування, з яким зіткнулися Джозеф Сміт та інші церковні провідники, і як вони зміцнилися завдяки цьому.

Попросіть когось із дітей розповісти, що вони пам'ятають з попередніх уроків про переслідування святих у Міссурі. Нагадайте дітям, що Джозеф Сміт та інші керівники Церкви були ув'язнені генералом Лукасом після того, як їх зрадив полковник Хінкл. Розкажіть дітям про те, як пророк Джозеф Сміт та інші провідники Церкви були несправедливо посаджені за ґрати, що описується в історичному оповіданні під заголовком "Арешт Джозефа Сміта й інших керівників Церкви". Потім розкажіть про перебування Джозефа Сміта у в'язниці, як описано в інших історичних оповіданнях та уривках з Писань, посилання на які включені в розділ "Підготовка". У відповідний час покажіть ілюстрації та карту.

Арешт Джозефа Сміта й інших керівників Церкви

Наприкінці жовтня 1838 року антимормонські банди й народні ополчення були готові напасти на Фар-Уест, штат Міссурі. Святі у Фар-Уесті намагалися захистити своє місто, побудувавши барикаду, але користі від цього було небагато, адже противники кількісно переважали їх у 5 разів. Генерал Семьюел Д. Лукас, керівник антимормонської частини народного ополчення штату Міссурі, уклав таємну угоду з полковником Джорджем М. Хінклем, членом Церкви і офіцером. Полковник Хінкл став зрадником Церкви, погодившись видати Джозефа Сміта й інших керівників Церкви для суду й покарання, хоча сам знав, що звинувачення проти них були сфальсифіковані. Полковник Хінкл також домовився, що вороги святих можуть забрати їхню власність, і пообіцяв, що святі здадуться і підуть з Міссурі.

Полковник Хінкл повернувся до Фар-Уесту і сказав Джозефу Сміту, Сідні Рігдону, Лайману Уайту, Парлі П. Пратту і Джорджу У. Робінсону, що генерал Лукас бажає зустрітися з ними й обговорити умови перемир'я. Однак, коли керівники Церкви прийшли на збори, генерал Лукас заарештував їх. Парлі П. Пратт так описував цей інцидент:

"Зверхній, генерал [Лукас] підійшов і, не сказавши нам ані слова, негайно наказав охороні оточити нас. Вони тут же зробили це, і ми вирушили в табір, оточені тисячами чоловіків, які мали вигляд дикунів, бо багато з них були одягнені й розфарбовані, як воїни [американських] індіанців. Усі вони постійно здіймали галас, немов величезна зграя гончих, випущених на здобич, нібито вони здобули одну з найдивовижніших перемог на світі" (*Autobiography of Parley P. Pratt*, pp. 186–187).

Члени Церкви чули ці викрики і боялися, що пророка вбито. Більшість із них провели цілу ніч в молитвах про безпеку їхніх провідників.

Керівників Церкви змусили лежати під дощем на голій землі, поки вороги знущалися з них і вимагали показати їм диво. Посеред ночі генерал Лукас провів таємне й незаконне засідання трибуналу і присудив керівників Церкви до страти ранком наступного дня. Він наказав генералу Александеру У. Доніфану, який не був членом Церкви, але по-дружньому ставився до святих, виконати вирок. Генерал Доніфан відмовився, сказавши: "Це холоднокривне вбивство. Я не буду виконувати вашого наказу". Генерал Доніфан і його люди залишали Фар-Уест, але він сказав генералу Лукасу, що якщо він стратить провідників Церкви, "Я примушу вас відповідати за це перед земним трибуналом, допоможи мені Боже!" (*History of the Church*, 3:190–191). Генерал Лукас злякався такої реакції генерала Доніфана і не виконав вирок. Святі молилися про безпеку їхніх керівників, і на їхні молитви прийшла відповідь.

Вороги Церкви планували заарештувати святих останніх днів, які брали участь в битві на річці Крукд (див. урок 31), тож ці чоловіки залишили Фар-Уест і вирушили в Айову. Гайрум Сміт і Амос Лайман не могли втекти. Їх заарештували і тримали з іншими в'язнями.

Наступного ранку полковник Хінкл вивів війська святих останніх днів з Фар-Уесту і народне ополчення Міссурі взяло місто. Вони грабували, заарештували декого і наказали решті святих забиратися з Міссурі.

Вороги Церкви планували відвезти полонених в місто Індепенденс, щоб поставити перед судом. В'язні благали дозволити їм на прощання побачитися із своїми сім'ями, і охоронці відвезли їх до Фар-Уеста. Дружина Джозефа Сміта Емма і їхні діти були дуже раді побачити Джозефа, адже вони думали, що його вбито. Але наглядачі не дозволили в'язням довго залишатися із сім'ями. В'язнів зігнали у візок, коли приїхали Люсі Мак Сміт, мати Джозефа і Гайрума, тому вона змогла тільки торкнутися їхніх рук на ходу візка. Однак потім Люсі отримала одкровення із словами втіхи. Їй було сказано: “Нехай втішиться твоє серце стосовно твоїх дітей—їхні вороги не заподіють їм шкоди” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 291).

Джозеф Сміт дорікає наглядачам

Як і мати, Джозеф Сміт отримав одкровення зі словами втіхи. Він сказав своїм сусідам по камері, що жоден з них не загине зараз: “Звеселіться, брати. Слово Господа дійшло до мене минулої ночі, що наше життя буде збережено, і що б ми не пережили в цьому полоні, ні в кого з нас не буде забрано життя” (quoted in Pratt, p. 192). До суду в'язнів тримали два тижні в порожньому будинку в містечку Річмонд. Суд був нечесним. Свідки відверто брехали проти провідників Церкви, а ті свідки, що захищали братів, були кинуті за ґрати або вигнані за межі округи ще до суду. Провідників Церкви намагався захищати генерал Доніфан, але і він дійшов висновку, що навіть “якби легіон ангелів спустився на землю і проголосив, що [керівники Церкви] невинні, це нічого б не змінило” (*History of the Church*, 3:213). Суддя прийняв рішення кинути провідників Церкви до в'язниці ще до суду, тож нічого зі сказаного ніяк не вплинуло на його рішення.

Під час 13-денного судового процесу в'язні були сковані ланцюгами, а вночі спали просто на підлозі. Вони чули, як охоронці казали про них та інших святих жахливі речі. Одного вечора наглядачі хвалилися тими злочинами, які, як казали, чинили проти святих, і говорили брутальною мовою, часто вживаючи надаремно ім'я Господа. В'язням було надзвичайно болісно це слухати. Раптом Джозеф Сміт підвівся і наказав: “ЗАМОВКНІТЬ, ви, сатанинське плем'я! В ім'я Ісуса Христа я забороняю вам і наказую заспокоїтися. Я не буду більше терпіти подібні розмови. Припиніть зараз же, інакше або ви, або я помремо ЦІЄЇ Ж МИТІ!” (quoted in Pratt, pp. 179–180).

Хоча Джозеф Сміт був у ланцюгах і неозброєний, він стояв спокійний і гідний. Його слова налякали наглядачів, і вони вибачилися і тихо сиділи в куточку до кінця своєї варті.

Джозефа Сміта й інших керівників Церкви забирають до в'язниці Ліберті

Після суду декого із в'язнів було звільнено, а декого залишили у в'язниці Річмонда, але Джозефа Сміта і п'ятьох інших відвезли до в'язниці міста

Ліберті, штат Міссурі, щоб там очікувати іншого суду. Ця тісна в'язниця була схожа на підземелля, де майже не було ні опалення, ні світла, хоч на дворі була зима. Стеля була настільки низькою, що в'язні не могли стати в повний зріст; їм давали жахливу їжу. Джозеф Сміт разом з іншими в'язнями пробув за ґратами чотири місяці, а в цей час Бригам Янг, Гебер С. Кімбол і Джон Тейлор керували виходом святих з Міссурі до Іллінойсу.

У в'язниці Ліберті Джозеф Сміт запитав у Господа, скільки ще святі страждатимуть (див. УЗ 121:1–6). Він отримав прекрасну і заспокійливу відповідь від Господа, якою Він запевнив його, що не забув його та інших членів Церкви (див. УЗ 121:7–8). У в'язниці Джозеф Сміт отримав інші одкровення і писав святим довгі листи, розповідаючи їм про ці одкровення (див. УЗ 121–123).

У квітні 1839 року в'язнів перевели до округи Дев'єс, а потім до округи Бун, щоб судити. По дорозі до округи Бун охоронці дали їм утекти, бо деякі чиновники вважали, що вину в'язнів у скоєнні злочинів, що їм приписувалися, неможливо довести, тож суд буде просто марнуванням часу. Джозеф Сміт та інші в'язні вирушили в Іллінойс, щоб з'єднатися із сім'ями та рештою святих.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як полковник Хінкл, член Церкви, зрадив пророка? Як генерал Доніфан, який не був членом Церкви, допоміг пророку? Чому, на вашу думку, кожен з цих чоловіків вчинив саме так? Чому генералу Доніфану було важко стояти за правду? Коли вам може бути важко стояти за істину, яку ви визнаєте? Що ви можете робити, щоб завжди мати допомогу?
- Як Господь заспокоїв Джозефа Сміта та його матір, коли Джозефа забрали до в'язниці? Як, на ваш погляд, ці одкровення допомогли Люсі й Джозефу витримати свої випробування? Як Господь може втішити вас, коли вам сумно або у вас негаразди?
- Як ми повинні вживати ім'я Господа? (Вихід 20:7). Чому, як ви думаєте, Джозефа Сміта образило те, як тюремні наглядачі вживали ім'я Господа надаремно. (Див. доповнюючий захід 3). Що ми можемо робити, коли люди навколо вживають ім'я Господнє надаремно? (Див. доповнюючий захід 2).
- Чому Господь допускає, щоб у нашому житті були випробування (проблеми або труднощі)? (УЗ 121:7–8; 122:5–9). Як випробування може додати нам досвіду і піти на користь? (див. УЗ 122:7). Як ми можемо навчитися чогось завдяки труднощам? Хто пережив найбільші випробування на землі? (УЗ 122:8). Як пам'ять про випробування Спасителя може допомогти нам переносити свої випробування? Ви можете поділитися відповідним випадком з життя, коли випробування зміцнило вас або попросіть дітей розповісти про такі випадки з їхнього життя.
- Що станеться з тими, хто бореться проти істини і говорить неправду про Церкву? (УЗ 121:16–22). Які благословення Господь пообіцяв тим, хто залишиться відданими попри випробування, з якими вони можуть стикнутися? (УЗ 121:7–8, 26, 33).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Попросіть одну дитину прочитати вголос Учення і Завіти 121:7–8, а іншу—Учення і Завіти 122:7. Покажіть предмети, що символізували випробування у вправі на увагу, і нехай діти подумують, як подолання цих видів випробувань можуть додати їм досвіду і піти на користь.
2. Скажіть, що слова можуть мати велику силу. Вони можуть викликати емоції та формувати в розумі картини. Попросіть дітей заплющити очі і слухати, а ви скажете кілька описових визначень. Повільно вимовляйте слова і робіть після кожного паузу, щоб діти могли сказати, які почуття викликає в них це слово. Нехай різні діти прокоментують кожне слово.

Приклади:

Веселка	Хвороба	Солодкий
Грім	Липкий	Сміх
Брудний	Темрява	Кислий
Різдво	Світло	Сльози

Скажіть, що через силу слів ми повинні бути уважними щодо того, які слова вживаємо. Ми повинні уникати слів, які викликають у свідомості негативні образи або проявляють неповагу до Небесного Батька, Ісуса Христа чи інших людей.

Прочитайте й обговоріть з дітьми наведені далі цитати з пам'ятки “Мої євангельські норми” (у буклеті *Мої досягнення* [35317 192]):

“Я з благоговінням буду згадувати імена Небесного Батька та Ісуса. Я не буду лаятися і вживати грубі слова”.

3. Розкажіть своїми словами наведену далі історію старійшини Спенсера В. Кімбола, який став дванадцятим Президентом Церкви:

“Одного дня з операційної кімнати лікарні мене вивозив супроводжуючий, який спіткнувся, і через це з його розлючених губ вийшло зле прокляття з використанням імен Спасителя. Навіть напівнепритомний, я відчув відразу й попросив:

“Будь ласка! Будь ласка! Ви ображаєте ім'я мого Господа”. Настала мертва тиша, а тоді приглушений голос прошепотів: “Вибачте” (“Profane Not the Name of Thy God!” *Improvement Era*, May 1953, p. 320).

Скажіть, що Президент Кімбол любив і шанував Небесного Батька та Ісуса Христа, тому йому було боляче чути, як інші люди вимовляють їхні імена з неповагою, без любові й шани.

4. Нехай діти уявлять собі, що таке провести чотири місяці в такому місці, як в'язниця Ліберті.
 - Чого б вам найбільше не вистачало?
 - Як би ви проводили час?
 - Як би такі події могли зміцнити вас?

Ви можете заздалегідь попросити дітей у вашому класі зіграти роль Джозефа Сміта, Гайрума Сміта й інших в'язнів у Ліберті, а решта дітей нехай беруть у них інтерв'ю про їхнє перебування у в'язниці.

5. Розкажіть своїми словами історію Мерсі Томпсон, своячки Гайрума Сміта, що наведена далі.

“Здається, першого лютого 1839 року на прохання її чоловіка [Гайрума Сміта] мою сестру [Мері Філдінг Сміт, яка тоді була хворою] поклали у візок і повезли за 40 миль, щоб відвідати його у в'язниці; тоді її новонародженому сину Джозефу було приблизно 11 тижнів. Було надзвичайно холодно, більша частина подорожі була суцільним стражданням. До в'язниці ми під'їхали ввечері. Нам дозволили зайти, і зачинили за спиною двері. Ту ніч я ніколи не забуду. Безсонна ніч. Я доглядала немовлят [Джозефа Ф. і власну 9-місячну дитину], а вранці підготувалася повертатися додому з немичною сестрою, і я все життя буду пам'ятати, як скрипнули петлі дверей, що зачинялися за найблагороднішими людьми на землі. Хто може уявити собі, що ми відчували по дорозі додому! Та чи проміняла б я честь бути разом з такими людьми у в'язниці на золото? Hi! Hi!” (quoted in Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1966], p. 86).

6. Скажіть, що в одному з одкровень, які Джозеф Сміт отримав у в'язниці Ліберті, говорилося про застосування священства. Нехай діти по черзі прочитають уголос Учення і Завіти 121:41–46 і знайдуть відповіді на ці запитання:

- Як чоловіки повинні застосовувати священство? (УЗ 121:41–46).
- Які приходять благословення за праведне застосування священства? (УЗ 121:45–46).
- Як молоді чоловіки можуть підготуватися до праведного застосування священства?
- Як ви можете шанувати священство?

7. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Праведним будь!” (Збірник дитячих пісень, с. 80).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за Джозефа Сміта і його готовність покластися на Господа в найскладнішій ситуації. Свідчіть, що ми можемо зміцнитися завдяки випробуванню, і заохотьте дітей покладатися на Господа, якщо в них є негаразди.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 121:1–8, 41–46.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Святі будують Наву— Прекрасне місто

Урок
33

Мета Допомогти дітям бути наполегливими в усьому, як святі, що заснували Наву.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 42:40–42, 56:17, 58:27–29, 75:3, 88:124. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Див. Учення і Завіти 124:22–24.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. На окремих аркушах напишіть різні види олімпійських змагань, які б діти могли зобразити рухами і жестами, наприклад, важку атлетику, біг, фігурне катання, плавання, метання диска, футбол і баскетбол. (Ви можете підказати їм, як зобразити кожен вид спорту). Підготуйте для кожної дитини щонайменше по одному такому аркушу. Покладіть аркуші в ємність.
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Карта Міссурі та прилеглих територій, що додана в кінці уроку 30.
 - в. Ілюстрація 5-33 “Місто Наву”; ілюстрація 5-34 “Джозеф Сміт допомагає малим дітям”; ілюстрація 5-35 “Емма Сміт, обрана пані”.

Зауваження для вчителя: Доповнюючий захід 1 може бути альтернативою вправі на увагу.

Запропонований хід уроку

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Вправа на увагу

Дайте кожній дитині можливість вибрати аркуш з ємності й зобразити рухами і жестами вид спорту, вказаний на аркуші. Нехай інші учні вгадають, що це за вид спорту. Коли кожна дитина показує вид спорту, запитуйте:

- Як людина повинна готуватися до участі в цьому виді олімпійських змагань [або інших змагань]?

Наголосіть на тому, що недостатньо просто бажати виграти. Учасник повинен також старанно вчитися і тренуватися. Поясніть, що для досягнення будь-чого гідного мало самого тільки бажання, але необхідно багато зусиль і рішучості.

- Чого ви досягнули наполегливою працею? (Дайте кожній дитині можливість відповісти).

Скажіть, що Небесний Батько та Ісус Христос заповідали нам працювати. Прочитайте або попросіть когось із дітей прочитати Учення і Завіти 75:3 та 88:124. Скажіть, що бути ледачими означає не бажати працювати або просто марнувати час, нічого або майже нічого не роблячи.

Розкажіть дітям про цінність праці і про будівництво Наву, як це описують наведені далі історичні оповідання. Також розкажіть про заповіді Господа в Писаннях стосовно праці, посилання на які наведені в розділі “Підготовка”. У відповідний час покажіть ілюстрації та карту.

Святі будують Наву

Коли святі були вигнані зі штату Міссурі, вони зібралися в штаті Іллінойс і оселилися на берегах річки Міссісіпі в містечку, що називалося Коммерс. Пророк Джозеф Сміт перейменував місто і назвав його Наву, що в перекладі з іврити означає “прекрасний”. Наву було побудовано на болотистому ґрунті, який попередньо довелося висушити й очистити від дерев, а тільки потім будувати будинки й інші споруди. Під час цих заходів більшість святих жили на возах або в наметах. Джозеф Сміт і його сім'я жили в одному з кількох дерев'яних будиночків, що вже там стояли, а деякі сім'ї жили в порожніх військових бараках (казармах) на протилежному березі річки.

Святі доклали багато зусиль і перетворили Наву на процвітаюче місто. Чоловіки обробляли землю, будували будинки й займалися комерцією, а жінки доглядали дітей, виходжували хворих і працювали по господарству. Вони готували їжу на вогні, шили для сім'ї одяг, доглядали худобу, саджали городи, виготовляли мило, свічки й тканину, висушували м'ясо і фрукти, робили масло, сир, варення, желе і кленовий сироп. Іноді чоловіки покликалися на місію, і їхні обов'язки лягали на плечі сім'ї. Чоловіка Луїзи Барнс Пратт покликали на місію. Поки його не було, Луїза наглядала за будівництвом будинку для сім'ї і навіть сама брала участь в цьому процесі. Вона працювала швачкою, щоб забезпечити свою сім'ю їжею і всім необхідним. Вона була здібною швачкою і шила костюми для Джозефа і Гайрума Смітів. Наступного року вона заробляла гроші тим, що викладала шкільні предмети у себе вдома.

Діти також допомагали будувати Наву. Якщо вони були достатньо дорослими, то піклувалися про худобу і працювали на фермі, збирали дрова і ягоди, допомагали виготовляти сидр, мило і свічки. Вони також училися в школі. Одна група хлопчиків по-особливому допомагала. В Наву стали проникати злочинці, і святі не хотіли, щоб ці люди жили з ними в одному місті, але й не хотіли виганяти їх силою. Група хлопчиків організувала “загін свистунів і щебетунів”. Якщо хлопчики бачили на вулиці підозрілого незнайомця, то оточували і супроводжували. Вони не розмовляли з ним, а просто свистіли й щебетали, йдучи за незнайомцем скрізь, куди б він не йшов. Це дратувало і злило незнайомця, але він не міг битися з усіма хлопцями одразу, тож йому доводилося залишити місто (див. доповнюючий захід 2).

Завдяки працюваності святих Наву швидко стало великим й прекрасним містом. Тут було багато дерев'яних будинків, а дехто навіть побудував двоповерхові цегляні. Будинки і подвір'я були чистими і доглянутими. Було побудовано Меншн-хауз, де пророк розміщав гостей і спілкувався з ними.

Згодом Господь указав святим побудувати Наву-хауз—готель, в якому було б достатньо місця для численних гостей Наву (див. УЗ 124:22–24).

Святі багато працювали, але й знаходили час для ігор і розваг. Вони ходили в театр і проводили вечори танців, розважальні програми, хори й концерти музичних колективів, а також паради. Вони грали в м'яч, боролися і перетягували палицю (силове змагання, під час якого двоє людей сідали один напроти одного, бралися за палицю і тягнули її, намагаючись підняти іншого на ноги). Вони часто поєднували роботу з розвагами: шили наввипередки ковдри, будували разом комори й будинки, а також проводили змагання з перепилування колод.

Гості міста Наву були вражені його красою. Один чоловік писав другові:

“Якби ти опинився тут, то був би здивований тим, наскільки все змінилося на краще за цей короткий проміжок часу. Ти б не побачив і натяку на ледарство, а саму тільки працюватість і радісні голоси. Якщо серед [святих] трапляються моменти нечестя, то контраст між духом Христа і духом темряви настільки разючий, що душа зворушується і приходиться у хвилювання; ... але в будь-якому іншому місті такий прояв злочинності навряд чи б і помітили” (quoted in E. Cecil McGavin, *Naaroo, the Beautiful*, p. 73).

Святі допомагали одне одному

Святі у Наву не тільки будували собі домівки і вели свої справи, а й допомагали одне одному. Чоловік Друзілли, Хендрікс Джеймс, був поранений у шию в перестрілці на річці Крукд (див. урок 31) і не міг працювати, тож Друзіллі довелося забезпечувати сім'ю. Багато разів сім'ю Хендрікс рятували від голодної смерті сусіди, які прислухалися до підказок Святого Духа і приносили їм їжу. Один чоловік сказав Друзіллі, що був дуже зайнятий, але кинув свою роботу і приніс цій сім'ї попоїсти, бо Святий Дух сказав йому: “Сім'я брата Хендрікса страждає” (quoted in *Church History in the Fulness of Times*, p. 215).

У Наву Друзілла годувала свого чоловіка і п'ятьох дітей тим, що здавала куток для мандрівників, вирощувала овочі, доїла корів і годувала худобу. Вона робила пряники і напої і продавала їх під час святкувань у місті; вона також виготовляла й продавала рукавички. Однак однієї зими Друзілла змогла купити лише трошки кукурудзи для приготування їжі. Чоловік попросив її помолитися. Коли Друзілла молилася, вона знала, що у них буде що їсти. Невдовзі якийсь чоловік продав їм свіжої свинини і сказав, що вони можуть сплатити йому за неї через рік.

Пророк Джозеф Сміт був хорошим прикладом людини, яка не лише багато працювала, але й допомагала іншим. Крім обов'язків пророка і керівника Церкви, Джозеф також виконував обов'язки генерал-лейтенанта Легіону Наву (підрозділ з трьох тисяч чоловіків) та члена муніципальної ради Наву. І хоч він був дуже зайнятим, він завжди знаходив час, щоб допомогти людям (див. доповнюючий захід 3).

Пророк любив маленьких дітей, і йому подобалося гратися з ними й допомагати їм. Одного дня Маргарет і Уоллас, діти сусідів пророка, йшли собі до школи. За день до того йшов сильний дощ і дорога перетворилася в місиво, і діти застрягли в багнюці. Вони почали плакати. Поруч проходив пророк, який допоміг їм вибратися з болота, почистив їхню взуття, витер сльози і розвеселив, а потім відправив до школи.

Джозеф Сміт також допомагав удома. Його дружина Емма мала багато справ, адже постійно мала готувати для численних гостей, які приїздили до них додому або залишалися на ніч, і прибирати після них. Деякі гості залишалися тижнями. Джозеф допомагав Еммі, коли міг,—розводив вогонь, чистив камін, приносив дрова і воду, дбав про дітей.

Один чоловік думав, що це “жіноча робота”, і не личить пророкові займатися такими справами. Цей чоловік хотів навчати Джозефа управляти справами вдома і сказав: “Брате Джозеф, моя дружина виконує набагато більше важкої праці, ніж ваша”. Пророк спокійно відповів чоловікові, що той має любити і плекати свою дружину, “і виконувати свій обов’язок щодо неї, належно піклуючись про неї” і допомагаючи їй. Пророк додав, що якщо чоловік погано ставиться до своєї дружини, то не буде з нею в наступному житті. Поговоривши так з пророком, той чоловік намагався більше допомагати своїй дружині. (Див. Richard Nietzel Holzapfel and Jeni Broberg Holzapfel, *Women of Nauvoo*, p. 28.)

Святі виконують Господню роботу

Святі виконували Господню роботу, коли допомагали одне одному, і у свою чергу Господь допомагав мешканцям Наву. Коли святі тільки прийшли в Наву, земля була дуже болотистою. Святі не знали, що москіти, які плодилися в болотах, розносили небезпечну хворобу, що називається малярією. Багато святих захворіли на малярію, що спричиняла страшну лихоманку. Емма Сміт доглядала за багатьма людьми, а її 6-річний син допомагав їй носити воду для хворих, поки хвороба не звалила і його. Навіть пророк захворів. Однак Господь благословив людей, давши пророку здатність зцілювати їх. Уілфорд Вудрафф розповідав, що сталося, коли група носіїв священства під проводом Джозефа Сміта, прийшла до будинку одного хворого.

“Потім вони зайшли в будинок Ілайджі Фордхема, який, мабуть, доживав останні години свого життя. Коли група увійшла до кімнати, пророк Божий підійшов до чоловіка, що помирав, узяв його за праву руку і звернувся до нього; але брат Фордхем не міг говорити, очі були наче скляними і, здавалося, він зовсім не розумів, що відбувається навколо нього. Джозеф якийсь час тримав його за руку і дивився йому у вічі у повній тиші. Переміна в обличчі брата Фордхема невдовзі стала очевидною для всіх присутніх. До нього повернувся зір, і коли Джозеф запитав, чи впізнає він його, той ледве прошепотів: “Так”. Джозеф запитав його, чи є в нього віра, щоб зцілитися. Він відповів: “Я боюся, що надто пізно; якби ви прийшли раніше, мабуть, я зміг би зцілитися”. Пророк сказав: “Чи віриш ти в Ісуса Христа?” Слабким голосом він відповів: “Вірю”. Тоді Джозеф підвівся, протягом кількох хвилин ще тримаючи його руку в повній тиші; потім він заговорив дуже гучним голосом: “Брате Фордхем, я повеліваю тобі в ім’я Ісуса Христа піднятися з ліжка і зцілитися”. Його голос звучав, як голос Бога, а не людини. Здалося, що похитнувся сам фундамент будинку. Брат Фордхем піднявся з ліжка і негайно одужав. Його ноги були зв’язані [бандажами], які він зняв, тоді одягнувся, з’їв миску молока з хлібом і вийшов за пророком надвір” (quoted in Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, pp. 223–224).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як святі послухалися заповіді, що записана в Ученні і Завітах 58:27? Над яким досягненням ви працюєте? Що ви відчуваєте, коли вчитеся робити щось нове, виконуєте завдання або закінчуєте роботу?
- Як Луїза Пратт прислухалася до поради в Ученні і Завітах 42:40–42? Чому ми повинні вчитися працювати і бути самостійними?
- Як працювали діти в Наву? Що ви робите, щоб допомогти своїй сім'ї? Як “загін свистунів і щебетунів” проганяв з міста підозрілих незнайомців? Що каже Господь в Ученні і Завітах 56:17 про тих, хто здобувають гроші й майно обманом, а не працюю?
- Що робила Друзілла Хендрікс, коли її чоловік став інвалідом? Як Бог потурбувався про Друзіллу, коли вона зробила все, що було в її силах, щоб забезпечувати сім'ю? Скажіть, що Бог часто допомагає нам, відправляючи нам на поміч людей. Як ви думаєте, що відчували люди, які допомагали сім'ї Хендрікс? Що ми повинні робити, коли відчуваємо натхнення комусь допомогти?
- Яким прикладом працьовитості був пророк Джозеф Сміт? Як ви можете допомогти членам своєї сім'ї в їхній роботі? Чому ви повинні допомагати членам своєї сім'ї в їхній роботі? Як праця може зробити нас щасливішими?
- Зазначте, що ми повинні не тільки працювати для себе, а й виконувати Господню роботу. Що таке Господня робота? Як святі у Наву виконували Господню роботу? Як Емма Сміт і її син виконували Господню роботу? Як Господь благословив святих у Наву за їхню працьовитість і допомогу одне одному? Що ми можемо зробити, щоб виконувати Господню роботу?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Покажіть кілька інструментів для різних видів робіт, наприклад, ручку, книжку, викрутку, ножиці, мірку, термометр, молоток і рулетку.
 - Що є спільного між цими предметами? (Усі вони потрібні для роботи).Підніміть кожен з предметів і попросіть дітей назвати, для чого його можна застосувати.
 - Що вам подобається в роботі? Що вам не подобається в роботі?
 - Що ми можемо зробити, щоб робота була приємною? (Ви можете нагадати дітям, що мешканці Наву часто поєднували роботу і задоволення, змагаючись, хто швидше пошиє ковдру або розпиляє колоду).
2. Нагадайте дітям історію про “загін свистунів і щебетунів”. Зазначте, що ідея “загону свистунів і щебетунів” може не спрацювати в

сучасному суспільстві, але кожен з нас може багато чого зробити, щоб допомогти сім'ї і тому місту, де ми живемо.

- Що ви можете зробити, щоб допомогти своїй сім'ї або суспільству?

Складіть на дошці перелік відповідей дітей і попросіть кожну дитину вибрати щось одне, що вона зробить на наступному тижні для своєї сім'ї або суспільства.

3. Принесіть на урок дві чисті скляні банки однакового розміру, маленький м'ячик або камінчик (розміром з м'яч для гольфу), який увійде в одну з банок, і достатньо бобів або піску, щоб повністю заповнити банку.

Покажіть порожні банки. Нехай діти розкажуть вам, що вони роблять протягом дня, а ви в цей час повільно засипайте в одну з банок сухі боби або пісок (не струшуйте цю банку). Скажіть, що інколи люди стільки всього прагнуть зробити за день, що у них не вистачає часу на важливе, наприклад, щоб почитати писання, помолитися або допомогти комусь.

Покажіть м'ячик (або камінчик). Скажіть, що м'ячик уособлює те важливе, що Небесний Батько заповідав нам робити, а боби (або пісок)—все те, що ми намагаємося зробити за день.

Покладіть м'ячик на боби і спробуйте заштовхнути його в банку. Деякі боби висиплються. Скажіть, що якщо ми чекаємо, поки зробимо за день все, що хочемо, то можемо не виконати важливих заповідей. Тепер покладіть м'ячик на дно порожньої банки і повільно засипайте боби з першої банки поверх м'яча, поки банка не стане наполовину заповненою. Аккуратно стряхніть банку, щоб бобові розсипалися по щілинах, і засипте решту бобів. Зауважте, що м'яч і всі боби (або майже всі боби) вмістилися в банку. Поясніть, що якщо ми в першу чергу робимо те, що просить Господь, то зможемо знайти час для інших справ, які ми маємо або хочемо зробити.

Заохочуйте дітей зробити те ж саме вдома під час домашнього сімейного вечора.

4. Розкажіть своїми словами наступне оповідання.

У Джозефа Сміта в трьох милях від Наву була ферма. Розпорядником на фермі був Корнеліус Лотт, який разом з дружиною Пермелією і дітьми жив на фермі. Пророк приїздив на ферму, щоб попрацювати з Корнеліусом, так часто, як тільки міг. Одного разу, коли Джозефа переслідували бандити, він з'явився на фермі і попросив Пермелію Лотт сховати його. Пермелія в той час перестеляла ліжку, тож вона витягнула зі свого матрацу соломку і сказала пророку залізи в матрац. Потім вона застелила ліжку.

Коли з'явилася чернь, вони обшукали будинок. Пермелія запитала, чи не хочуть вони понишпорити в ліжку, але дещо присоромлені бандити відмовилися. Вони обшукали інші кімнати і, так і не знайшовши пророка, зрештою поїхали з ферми. (See *Descendants of Cornelius Peter Lott, 1798–1972*, comp. Rhea Lott Vance [n.p., n.d.], pp. 7–10.)

- Як сестра Лотт допомогла пророку?

- Як ми можемо допомогти нашому сучасному пророку?
5. Допоможіть дітям скласти на дошці перелік людей, які допомагають їм, наприклад, батьки та вчителі. Нехай кожна дитина вибере людину зі списку і напише їй записку з подякою за все, що вона для неї робить.
 6. Напишіть слова з Учення і Завітів 88:124 на окремому аркуші і розріжте вірш на шматочки після кожної двокрапки і коми. Дайте дітям ці шматочки і попросіть зібрати вірш у правильному порядку. Нехай вони спершу спробують зробити це, не звертаючись до Писань. Якщо буде необхідно, дозвольте їм зазирнути в Писання, щоб скласти фрази правильно. Обговоріть з дітьми, що, на їхню думку, означає цей вірш.
 7. Заспівайте або продекламуйте “Put Your Shoulder to the Wheel” (*Hymns*, no. 252).

Завершення

Свідчення	Свідчіть дітям, що наполеглива праця може принести нам почуття задоволення і благословити наше життя і життя людей, яким ми служимо. Запросіть дітей на цьому тижні виконувати свою роботу з бажанням, не зволікаючи, і зі старанністю.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 58:27–28 та 88:124.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета

Допомогти дітям зрозуміти важливість хрищення за померлих.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Іван 3:5; Учення і Завіти 127:1, 5–10; 128:1, 12–13, 15–18; 138:6–19, 28–35, 58–60, а також історичне оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: 1 Коринтянам 15:29; Учення і Завіти 137:1, 5–10; Уложення віри 1:4 та *Основи євангелії* (31110 192), розділ 20.
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Біблія.
 - в. Гребінець.
 - г. Ілюстрація 5-36 “Христильна купіль у храмі” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії”, 504; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Дайте комусь із дітей гребінець. Попросіть дитину причесатися, не згинаючи руки в ліктях. Запитайте дитину:

- Чому ти не зміг причесатися?

Запитайте всіх дітей:

- Якби ми не могли згинати руки в ліктях, як би тоді наше волосся було зачесаним? (Хтось би зачесав нас замість нас самих).
- Чи допомагав вам хтось зробити щось, що ви самі не могли зробити? Які у вас були почуття, коли вам отак допомагали? (Дайте кожній дитині можливість відповісти).

Нехай хтось із дітей прочитає вголос Іван 3:5. Обговоріть значення цього вірша і нагадайте дітям, що хрищення—один з перших кроків до повернення до Небесного Батька та Ісуса Христа. Люди не можуть увійти в царство Бога, якщо вони не були хрищені.

Скажіть, що багато людей жили на землі у ті часи, коли хрищення не було, або померли до того, як мали нагоду дізнатися про істинну євангелію та про хрищення належною владою священства.

- Якщо всі люди повинні бути хрищеними, як же такі люди зможуть повернутися до Небесного Батька та Ісуса Христа? (Хтось має христитися за них).

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Зазначте, що Небесний Батько любить всіх своїх дітей однаково і бажає, щоб кожен мав можливість жити з Ним знову. Він дав членам Церкви можливість допомагати людям, які не христилися при житті на землі. Для цих людей ми можемо зробити те, що вони не можуть зробити самі для себе.

Розкажіть про одкровення, які отримали Джозеф Сміт і Джозеф Ф. Сміт, про хрищення за померлих, як це описується в наведеному далі історичному оповіданні та уривках з Писань, посилання на які вказані в розділі “Підготовка”. У відповідний час покажіть ілюстрацію христильної купелі.

У травні 1842 року святі в Наву дізналися, що в Індепенденс, штат Міссурі, стався замах і було поранено Лілберна У. Боггса. Боггс був губернатором штату Міссурі, коли там жили святі, і саме він видав “наказ про винищення”, за яким святі були змушені залишити Міссурі. У Боггса було багато політичних опонентів, яких ймовірно можна було підозрювати у скоєнні замаху, але місцева влада Міссурі звинуватила Джозефа Сміта у спробі вбити Боггса. Джозеф знав, що є невинним, тож зробив заяву редактору однієї з газет і забув про цей випадок.

Через два місяці пророка та Орріна Портера Роквелла, одного з його охоронців, було заарештовано. Боггс офіційно звинуватив Портера Роквелла у безпосередньо замаху, а Джозефа Сміта—в організації злочину. Однак пророка і Портера Роквелла було арештовано за законами Сполучених Штатів з порушенням процедури і закону, тому їх звільнили. Розуміючи, що він перебуває у небезпеці, пророк переховувався ще кілька місяців.

У цей час Джозеф Сміт писав натхненні листи святим у Наву. В цих листах були настанови від Господа стосовно проведення хрищень за померлих. Ці листи нині опубліковані як Учення і Завіти 127 та 128.

За кілька років до того у Кертлендському храмі Джозеф Сміт мав видіння цілестіального царства, в якому бачив свого брата Алвіна, який помер ще до отримання Джозефом золотих пластин (див. УЗ 137). Джозеф не очікував побачити Алвіна в цілестіальному царстві, адже Алвін не був хрищений до смерті. Господь сказав Джозефу, що всі люди, які б прийняли євангелію, христилися і жили б праведно, якби мали таку можливість, зможуть бути в цілестіальному царстві (див. УЗ 137:7). Потім Джозеф дізнався, що хрищення за померлих можна виконувати вікарно, коли люди на землі виступають повірниками померлих.

Напишіть на дошці слова *вікарний* та *повірник*. Поясніть, що виконувати вікарну роботу означає робити щось за іншу людину. Людина, яка виконує роботу чи діє за іншу людину, називається повірником. У храмі ми можемо христитися за людей, які померли, але не були охрищеними. Для цих людей ми можемо бути повірниками. Ми заходимо у воду і христимосся, але це хрищення вважається їхнім. Ми беремо участь у вікарних хрищеннях.

Скажіть, що в цілестіальне царство відкритий шлях тільки для хрищених. Оскільки хрищення є земним обрядом, люди можуть пройти його тільки на землі. На землі ми можемо допомогти людям, які не були хрищені, проходячи за них вікарні хрищення.

Скажіть, що вікарні хрищення виконувалися після воскресіння Ісуса Христа (див. 1 Коринтянам 15:29) до часу, коли церква Христа не впала у відступництво і священство було забрано з землі. Поки пророк Джозеф не дізнався про хрищення за померлих, ніхто не знав, що вікарні хрищення є частиною євангелії Ісуса Христа.

У 1918 році Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, мав одкровення, в якому детальніше пояснювалося, що відбувається з людьми, які помирають, не хрестившись. Це одкровення надруковано в Ученні і Завітах 138. Президент Сміт бачив у духовному світі Ісуса Христа і деяких Його послідовників. Ісус організував Своїх послідовників, щоб вони навчали євангелії людей, які не мали нагоди дізнатися про неї і хреститися за життя на землі. Це навчання готувало людей до прийняття вікарних хрищень, що будуть виконані для них.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому нам потрібно охреститися? (Іван 3:5; Уложення віри 1:4). Що таке хрищення за померлих? Навіщо члени Церкви хрестяться за померлих?
- Як нас хрестять? Чому ми хрестимося зануренням у воду? (Вихід з води є символом нашого виходу з могили під час воскресіння; див. УЗ 128:12). Покажіть ілюстрацію христильної купелі у храмі. Скажіть, що христильна купіль, як правило, розміщується в підвалі або на найнижчому рівні храму. Чому христильна купіль розміщується в найнижчій частині храму? (УЗ 128:13).
- Навіщо Господь наказав святим вести ретельні записи про хрищення за померлих, які вони виконували? (УЗ 127:6–7, 9; див. доповнюючий захід 2).
- Хто може хреститися за померлих? (Члени Церкви від 12 років, які отримали від єпископа відповідну храмову перепустку).
- Що побачив Джозеф Ф. Сміт у видінні духовного світу? (УЗ 138:11–19, 28–35). Що відбувається з людьми, які померли без знання про євангелію? (УЗ 138:31–33).
- Чому для кожного з нас важливо прослідкувати, щоб за наших предків було виконано обряд хрищення? (УЗ 128:15). Скажіть, що інші обряди, наприклад, храмовий шлюб, також можна виконувати за померлих через повірників. У такий спосіб усі члени нашої родини можуть бути запечатані навечно. Всі наші праведні предки зможуть бути в нашій вічній сім'ї. (Див. доповнюючий захід 4).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Розкажіть своїми словами наступне оповідання:

Бріджит і Карла познайомилися у третьому класі в Європі. Карла щойно христилася і хотіла, щоб усі знали, що вона є членом “єдиної істинної церкви”. Деякі однокласники сміялися з Карли, але Бріджит подружилася з нею.

Сім'я Бріджит була активною в тій церкві, до якої вона ходила, але з повагою ставилася до інших вірувань. Бріджит навіть кілька разів ходила з Карлою на церковні заходи. Бріджит і Карла залишалися друзями протягом усіх років навчання у школі. Потім, коли Бріджит було 17 років, вона померла.

Через два місяці Карла прокинулася посеред ночі і побачила Бріджит, яка стояла в ногах її ліжка. Вона мовчала, і Карлі було цікаво, чому вона явилася їй. Наступного року Бріджит знову відвідала Карлу, а через рік—втретє.

Потім Карла переїхала в Сполучені Штати й одружилася в Солт-Лейкському храмі. Після того, коли Карла побувала у храмі, Бріджит знов явилася їй. Тоді за тиждень до дня, коли Карла з чоловіком планували знову піти до храму, Бріджит являлася Карлі три ночі поспіль.

У третю ніч Карла розбудила чоловіка і розповіла йому про візити Бріджит. Вони обоє подумали, що Бріджит була навчена євангельському плану в духовному світі і що вона прийняла його. Тепер вона хотіла христитися. Карла і чоловік молилися й питали Господа, як отримати необхідні записи. Вони відчули натхнення зв'язатися з дослідником і змогли знайти свідоцтво про смерть Бріджит. Тепер Карла могла подати ім'я Бріджит до храму, щоб за неї була проведена храмова робота, включаючи хрищення.

Через кілька тижнів Карла знову прокинулася й побачила Бріджит. Цього разу Бріджит була одягнена в білу сукню і стояла в місці, що нагадувало кімнату для хрищення. Наступного ранку Карла отримала листа з храму, в якому їй повідомлялося, що хрищення за Бріджит було виконано. (Див. Carla Sansom, “From Beyond the Veil,” *Ensign*, Feb. 1978, pp. 49–50.)

Зауваження для вчителя: Перед тим, як провести обряди за людину, яка померла менше 95 років тому, необхідно отримати дозвіл від найближчих живих родичів цієї особи.

2. Прочитайте і обговоріть з дітьми Учення і Завіти 127:6–7 та 128:6–8. Поясніть їм, чому так важливо ретельно вести записи про виконані обряди. Скажіть, що Церква заводить на кожного свого члена запис, в якому містяться дати народження, хрищення і взяття шлюбу, а також імена близьких родичів. Також необхідно, щоб кожен з нас вів свої записи.

Якщо можливо, покажіть дітям свої важливі записи, наприклад, своє свідоцтво про народження та свідоцтво про хрищення. Запросіть дітей попросити батьківської допомоги у збиранні важливих записів.

3. Якщо можливо, покажіть фотографію вашої родини або предка, про якого ви можете розповісти класу.

- Чи бували ви коли-небудь на родинному зібранні?
- Хто приїжджав на це зібрання? Чи були там ваші дідусі й бабусі або прадідусі й прабабусі?

Розкажіть дітям про ваше родинне зібрання або предка, чию фотографію ви принесли. Нагадайте дітям, що люди, які живуть праведно й проходять всі необхідні обряди, матимуть нагоду жити із сім'єю вічно. Якщо ми прослідкуємо, щоб за всіх наших померлих родичів були виконані обряди, зокрема, хрищення, то допоможемо їм жити з нами вічно.

Запросіть дітей розповісти історії про своїх прабатьків.

4. Повісьте карту родоводу вашої сім'ї. Покажіть, що кожна людина є чиеюсь дитиною, і якщо кожна дитина запечатується до своїх батьків, сім'ї можуть бути зв'язані між собою на багато поколінь.

Скажіть, що якщо наші предки не пройшли обряди, зокрема, хрищення або запечатування до батьків, ми можемо принести або відіслати їхні імена до храму, щоб за них було зроблено цю важливу роботу. Скажіть дітям, що коли їм виповниться 12 років і якщо будуть жити праведно, вони зможуть отримати храмову перепустку і піти до храму, щоб брати участь у хрищеннях за померлих.

5. Розкажіть своїми словами наступне оповідання:

Брат Дж. Хеттен Карпентер, який служив літописцем у храмі Ментай, розповідав про патріарха, який одного дня спостерігав за хрищеннями за померлих, що виконувалися в храмі.

Патріарх бачив “духи людей, за яких повірники проходили обряд у купелі. Духи стояли, очікуючи своєї черги, і коли літописець називав ім'я людини, за яку проводилося хрищення, патріарх бачив радісну посмішку на її обличчі, і вона відходила від групи інших духів і підходила до літописця. Звідти вона дивилася за своїм хрищенням, яке виконував повірник, а тоді радісне обличчя зникало, щоб звільнити місце для наступної особи, що раділа тому ж привілею”.

З часом патріарх став помічати, що деякі духи виглядали дуже сумними. Він зрозумів, що храмові працівники завершили хрищення на цей день. Засмучені духи були тими, за яких сьогодні не було виконано хрищення.

“Я часто пригадую ту подію,—скаже брат Карпентер,—адже я так часто сиджу біля купелі і промовляю імена тих, за кого проводиться обряд, який має таке важливе значення для померлих” (quoted in Joseph Heinerman, *Temple Manifestations* [Manti, Utah: Mountain Valley Publishers, 1974], pp. 101–102; див. також *The Utah Genealogical and Historical Magazine* 11 [July 1920]: 119).

6. Проспівайте чи продекламуйте пісні “Може сім'я святих жити вічно” (*Збірник дитячих пісень*, с. 98) або “Я веду сімейну історію” (*Збірник дитячих пісень*, с. 100).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність за те, що ви хрищені і що існує можливість принести хрищення кожній людині, яка будь-коли жила на землі. Якщо доречно, запросіть дітей поговорити зі своїми сім'ями про хрищення за предків.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Іван 3:5 та Учення і Завіти 128:15; 138:29–34.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

У храмі в Наву проводяться священні обряди

Мета Допомогти дітям зрозуміти, чому необхідні храми і як важливо бути гідними отримання храмових обрядів.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 124:26–47, 55 (заповідь побудувати храм у Наву); Учення і Завіти 97:15–17; 105:12, 18; 109:20 (важливість храмової гідності); Учення і Завіти 109:22–23 (сила ендаументу) та історичні оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Два світлих рушники або шматки тканини: один чистий, а інший з плямами бруду.
 - в. Храмова перепустка, якщо є.
 - г. Ілюстрація 5-36 “Христільна купіль у храмі” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 504; 34735 192); ілюстрація 5-37 “Храм у Наву” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 501; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть дітям чистий рушник.

- Як би виглядав цей рушник, якби я витер(ла) ним руки після миття з милом?
- Як би виглядав цей рушник, якби я витер(ла) ним брудні руки?

Покажіть чистий і брудний рушники.

- Яким рушником ви б витерли руки? Чому?

Скажіть, що наше життя можна порівняти з цими рушниками. Коли ми виконуємо заповіді і живемо так, як належить, наше життя схоже на чистий рушник. Духовно ми чисті. Коли ми робимо щось неправильно, життя стає подібним до брудного рушника. Ми стаємо духовно нечистими.

- Як ми можемо брудний рушник зробити знову чистим?

Скажіть, що, якщо порівнювати життя з рушниками, прання брудного рушника уособлює покаєння. Нагадайте дітям, що, звісно, краще не грішити, але якщо ми все ж таки згрішили, то можемо покаятися і знов стати чистими духовно—це можливість, яку надав нам Спаситель.

Скажіть, що Господь наголошував на важливості духовної чистоти і тому дав заповідь, що ніщо нечисте або ніяка нечиста людина не може увійти в Його храм (див. УЗ 109:20). Він бажає, щоб храм завжди був священним і чистим. Щоб увійти до храму, ми повинні мати храмову перепустку, яку одержуємо при умові гідності, що визначається під час інтерв'ю з єпископом і членом президентства колу. Якщо є, покажіть храмову перепустку.

Скажіть дітям, що вони повинні прагнути жити праведно і бути гідними храмової перепустки, аби мати можливість одержати її, коли вони виростуть. Цей урок допоможе їм краще зрозуміти, як треба жити, щоб бути гідними увійти до храму і взяти участь у священних храмових обрядах.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про будівництво храму в Наву та поясніть важливість гідності для участі в храмових обрядах, як про це йдеться в наведених далі історичних оповіданнях й уривках з Писань, що вказані в розділі “Підготовка”. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Святим заповідано побудувати храм у Наву

У січні 1841 року Джозеф Сміт отримав одкровення, в якому святим було велено побудувати храм у Наву, штат Іллінойс (див. УЗ 124:26–44). Пророк вибрав, а Господь ухвалив ділянку землі на пагорбі, що височів над містом (див. УЗ 124:43).

План будівництва храму в Наву, як і план будівництва Кертлендського храму, був даний Джозефу Сміту у видінні. Джозеф Сміт описав архітектору (людині, яка робила креслення для храму), як повинен виглядати храм. Коли архітектор сказав пророку, що для овальних вікон, які хотів пророк, недостатньо місця, Джозеф відповів: “Я хочу, щоб ви накреслили так, як я кажу. Я бачив у видінні осяйну красу цієї споруди, ... і ми побудуємо її відповідно до зразка, що був показаний мені” (quoted in E. Cecil McGavin, *The Nauvoo Temple*, p. 6).

Як і під час будівництва Кертлендського храму, члени Церкви приносили багато жертв для побудови храму в Наву. Гроші з десятини йшли на сплату за матеріали для будівлі, і члени Церкви, крім цього, віддавали все, залишаючи собі кошти на найнеобхідніше. Жінки з Товариства допомоги жертвували по пенні на тиждень, щоб придбати скло і цвяхи, що зрештою вилилося в суму у 50 тисяч пенні (500 доларів). Ці монети важили 343 фунти! Один чоловік дав Бригаму Янгу 2500 доларів золотом—величезна сума грошей, як на ті часи. Чоловіки жертвували години праці на храмовій ділянці або в каменоломні, де витесувалися блоки для зовнішніх стін; часто вони працювали кожен десятий день, сплачуючи, таким чином, десятину працею. Жінки шили одяг і готували їжу для чоловіків, які працювали на будівництві храму.

Святі докладали всіх зусиль, щоб зробити храм якнайпрекраснішим. Вирізьблені воли під христильною купіллю, наприклад, були точною копією найбільш красивих тварин, яких святі тільки могли знайти. Інтер'єр храму був оздоблений найкращими меблями, щоб це був належний для Господа будинок.

Храм був побудований зі світло-сірого вапняку; заввишки 165 футів від землі до верхівки шпилю—на 55 футів вище за Кертлендський храм.

Ззовні були вирізьблені зображення сонця, місяця і зірок, що уособлювали три ступені слави. Над дверима золотими літерами було написано: *“Дім Господа, побудований Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Початок будівництва: 6-го квітня 1841 року. Святиня для Господа”*. Побудований храм був однією з найпрекрасніших споруд у тій місцевості.

Хрищення за померлих у храмі в Наву

До будівництва храму в Наву деякі обряди проводилися поза храмом, оскільки іншого храму не було. Хрищення за померлих виконувалися в річці. Однак, коли Господь повелів святим побудувати храм у Наву, через певний час Він сказав їм, що хрищення за померлих поза стінами храму більше не є прийнятними для Нього (див. УЗ 124:29–32). Тому кімнати в храмі освячувалися, як тільки були завершені. Оскільки христильна купіль була у цокольному приміщенні храму, вона була готовою для використання задовго до завершення решти приміщень храму. Хрищення за померлих почалися у храмі в листопаді 1841 року, коли зовнішні стіни храму ще не досягли рівня підвіконь першого поверху.

Поки святі будували храм, Наву процвітав. Деякі мешканці околиць Наву, які не були святими останніх днів, спостерігали за зростанням міста і стали переживати, що Церква стане надто впливовою силою, отже, вони почали переслідувати членів Церкви. Джозеф Сміт загинув ще до завершення храму. Святі мали вирушити на захід, до Скелястих гір, щоб знайти спокій і безпеку, але перед тим, як залишити Наву, вони хотіли пройти якомога більше храмових обрядів. Святі поспішали добудувати храм.

У храмі в Наву виконувалися ендаументи й запечаткування

Один із священних храмових обрядів називається ендаумент. Цей обряд допомагає нам стати більше схожими на Небесного Батька і готує до життя в найвищому ступені целестіального царства. Під час ендаументу ми укладаємо завіти з Небесним Батьком—даємо йому обіцяння. Більшість членів Церкви отримує ендаумент перед місією або одруженням. Після отримання ендаументу члени Церкви можуть одружуватися у храмі на час і на вічність. Коли чоловік і дружина беруть шлюб у храмі, їхні діти, які народжуються після цього, автоматично запечатуються до них. Це називається народитися в завіті. Діти, які народилися до того, як батьки були запечатані, можуть бути запечатані з батьками у храмі. Там же ми можемо отримати ендаумент і бути запечатаними за тих людей, які не могли пройти ці обряди за життя на землі (див. урок 34).

Кілька верхніх кімнат храму в Наву були завершені й освячені для виконання ендаументів наприкінці 1845 року, а через півтора тижні проводилися перші ендаументи. На той час переслідування стали лютими, і святі розуміли, що незабаром їм доведеться залишити Наву. Вони дуже хотіли отримати ендаумент і бути запечатаними із сім'ями ще до виходу. Бригам Янг був одним з тих, хто виконував обряди, і в січні 1846 року, як він розповідав, стільки святих хотіло пройти обряди, що він “повністю віддавався роботі Господній у храмі, ніч і день, спав в середньому не більше чотирьох годин на добу і раз на тиждень заходив додому” (*History of the Church*, 7:567). Озброєні чоловіки охороняли храм, адже святі боялися, що їхні вороги зроблять спробу спалити його.

У цей час вороги Церкви не припиняли спроб заарештувати Бригама Янга та інших з Кворуму дванадцятьох за сфабрикованими звинуваченнями. Наприкінці грудня 1845 року Бригам Янг дізнався, що в місто прибув судовий чиновник, щоб заарештувати його. Президент Янг, який в ту мить був у храмі, став на коліна й молився про настанови і захист. Потім він послав візника підігнати до вхідних дверей храму його коляску.

Президент Янг попросив брата Уільяма Міллера, схожого за статурою на нього, допомогти йому. Брат Міллер одягнув капелюх Президента Янга, а його плащ був схожий на плащ Президента Янга, і так він вийшов і наблизився до коляски. Коли брат Міллер сідав у коляску, судовий чиновник заарештував його, навіть не запитавши імені. Брат Міллер пояснював чиновнику, що той помиляється, але службовець змусив брата Міллера поїхати до Картеджа на суд.

Уільям Міллер поїхав на суд, а в цей час Бригам Янг залишався в Наву і допомагав виконувати обряди і складати плани переходу на захід. Коли брат Міллер і судовий виконавець прибули в Картедж, люди сказали чиновнику, що заарештований не є Бригамом Янгом. Нарешті судовий виконавець запитав у брата Міллера його ім'я. Службовець був розлючений і присоромлений, коли дізнався, що арештував не Бригама Янга, а потім відпустив брата Міллера.

Бригам Янг планував припинити виконання обрядової роботи на початку лютого, щоб спокійно вирушити на захід—до того, як його схоплять вороги. Та оскільки багато святих чекали, щоб отримати ендаумент, він залишився ще на два тижні. Майже шість тисяч членів Церкви отримали ендаумент у храмі в Наву.

Знищення храму в Наву

Коли Бригам Янг залишив Наву, у храмі більше не виконувалися обряди, але святі працювали над завершенням будівництва. Вони хотіли залишити його як монумент своїй вірі й наполегливості. Храм був побудований у квітні 1846 року й освячений 1 травня 1846 року старійшиною Орсоном Гайдом, членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів. Через тиждень Уілфорд Вудрафф проголосив останню проповідь у стінах храму, на якій були присутні майже три тисячі святих, що залишилися в Наву. Потім храм було замкнено, й було найнято доглядача.

У вересні 1846 року банда з півтори тисячі ворогів Церкви заволоділа храмом і знищила його. Вони грали в храмі в карти, розпивали спиртне і палили. Вони розламали меблі та внутрішні стіни, і знущалися над священними храмовими обрядами. Незабаром після цього свавілля блискавка вдарила у шпиль і зламала штифт, на якому трималася статуя ангела, що на верхівці храму. Згодом вороги підкупили чоловіка, який підпалив храм. Згоріло все, окрім кам'яних зовнішніх стін. Через два роки смерч повалив три стіни, а четверта врешті-решт сама розвалилася.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Навіщо Господь повелів святим побудувати храм у Наву? (УЗ 124:27–29, 40). Назвіть обряди, які виконувалися у храмі в Наву. (Хрищення за померлих, ендаумент і запечатування і для живих, і за померлих). Де ці обряди виконуються в наш час? Чому ці обряди є важливими? (УЗ 124:55).
- Чому робота Небесного Батька неможлива без храмів? Чому храми є важливими для нас?
- Хто дав Джозефу Сміту креслення храму? (УЗ 124:42). З яких матеріалів Господь хотів, щоб був побудований храм? (УЗ 124:26–27). Чому, на вашу думку, Церква будує храми з найкращих матеріалів? Чому храм називається домом Господа?
- Чому проведення храмових обрядів колись дозволялося поза храмом? (УЗ 124:29–30). Чому храмові обряди виконувалися у храмі в Наву ще до завершення будівництва храму? (УЗ 124:33, 36; скажіть, що “місця ... для притулку”—це храм. Також нагадайте дітям, що святим було потрібно поспішати, аби отримати ендаумент до вимушеного виходу з Наву).
- Чому, на вашу думку, святі так сильно хотіли отримати храмовий ендаумент? Скажіть, що ендаумент давав їм духовне знання і силу (див. УЗ 109:22–23), що допомагало їм витерпіти випробування під час переходу на захід та заселення території, де зараз знаходиться штат Юта.
- Що в підсумку сталося з храмом у Наву? Звідки ми знаємо, що після заволодіння храмом бандитами, Дух Господа залишив храм? (УЗ 97:17).
- Чому так важливо жити гідно, щоб увійти у храм? (УЗ 97:15–17; 105:12, 18; 124:46). Чому гідне життя є щасливим життям? (Див. доповнюючий захід 1). Що ми повинні робити, щоб бути гідними увійти у храм? Як ми можемо уникати гріхів, через які ми негідні увійти до храму? (Див. доповнюючий захід 3). Що ми можемо зробити, якщо помилилися або вчинили гріх, що зробив нас негідними відвідати храм?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Прочитайте або попросіть когось із дітей прочитати наведену далі цитату Говарда В. Хантера, 14-го президента Церкви.

“Господу буде приємно, якщо кожний дорослий член Церкви буде гідний отримати діючу храмову перепустку і носитиме її з собою. Те, що ми повинні і чого не повинні робити, щоб бути гідними отримати храмову перепустку,—це саме те, що гарантує щастя, як нам самим, так і нашим сім’ям” (in Conference Report, Oct. 1994, p. 8; or *Ensign*, Nov. 1994, p. 8).

Обговоріть з дітьми, як кожен пункт з наведеного далі списку допоможе нам бути щасливими й чутливими до Господнього Духа, а також гідними храмової перепустки (наприклад, лагідне ставлення до членів сім’ї допоможе нам більше любити свою сім’ю; дотримання Слова мудрості допоможе нам бути здоровими і міцними).

- Віруй в Небесного Батька, Ісуса Христа і Святого Духа.
 - Отримай свідчення про те, що Церква істинна.
 - Йди за пророком.
 - Май чисті думки.
 - Читай Писання.
 - Ходи на заняття Початкового товариства й причасні збори.
 - Підтримуй керівників Церкви.
 - Одягайся скромно.
 - Будь чесним.
 - Дотримуйся Слова мудрості.
 - Повністю сплачуй десятину.
 - Кайся у своїх гріхах.
 - Молися.
 - Обирай друзів, які хочуть жити праведно.
 - Шануй батьків і будь лагідним до членів сім'ї.
 - Служи людям.
2. Покладіть у коробку предмети, ілюстрації і стрічки з написом, які натякатимуть на те, що ми повинні робити, аби бути гідними увійти до храму (див. перелік у доповнюючому заході 1). Наприклад, портрет сучасного пророка може говорити про те, що ми маємо йти за пророком, а монета—що ми повинні сплачувати десятину. Нехай кожна дитина витягне з коробки предмет, ілюстрацію або стрічку з написом і пояснить іншим дітям, як його тема стосується храмової гідності.
 3. Допоможіть дітям пригадати або вивчити напам'ять тринадцяте уложення віри й обговоріть з ними, як воно стосується храмової гідності. Поясніть, що “цнотливі” і “доброчесні” означає скромні, морально (статеві) чисті й непорочні в думках і вчинках. Обговоріть з дітьми, що вони можуть зробити, щоб бути доброчесними і цнотливим, коли вибиратимуть, що одягти, як розважитися, які слова вживати і з ким дружити.
 4. З дозволу президента Початкового товариства запросіть члена єпископату, який би підготував 5-хвилинне обговорення з дітьми про те, як важливо вести такий спосіб життя, що зробив би їх гідними увійти до храму.
 5. Проспівайте або продекламуйте пісні “Люблю на храм дивитись” (*Збірник дитячих пісень*, с. 99), “Щоб на білім світі жити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 73).

Завершення

- Свідчення Допоможіть дітям зрозуміти, що храми—це прекрасні, священні місця, де виконують важливі обряди, які допомагають нам підготуватися до повернення до Небесного Батька та Ісуса Христа. Храми залишаються святими, бо в них можуть увійти тільки гідні. Запросіть дітей жити гідно вже сьогодні, щоб вони були готовими увійти до храму, коли виростуть і будуть брати участь у святих храмових обрядах.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 124:26–29, 40–45.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Укріпити дітей в бажанні розуміти й вивчити напам'ять Уложення віри.

- Підготовка**
- З молитвою прочитайте Уложення віри в кінці книги Дорогоцінна Перлина, а також історичне оповідання в цьому уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. "Готуючись до уроку", сс. vi–vii, та "Як навчати з Писань та історичних оповідань", сс. vii–ix).
 - Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 - Необхідні матеріали:
 - Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.
 - Картки "Уложення віри" з бібліотеки будинку зборів (65001–65013 або 65014, що містять всі 13 Уложень віри).

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

- Які розділи математики ви вивчаєте у школі?

Коли діти дадуть відповідь, напишіть на дошці завдання з алгебри:

$$a^2 + b^2 = 25$$

- Чому вам може бути важко розв'язати це рівняння?
- Що ви повинні вивчити перед тим, як братися розв'язувати завдання з алгебри?

Поясніть дітям, що перед тим, як розв'язувати завдання з алгебри, вони мають вивчити ази математики. Так само, щоб дослідити і зрозуміти євангелію, ми повинні спочатку розібратися в її основних принципах.

Скажіть, що пророк Джозеф Сміт написав 13 тверджень, що коротко підсумовують деякі з основних принципів і вірувань у Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Члени Церкви та інші люди, які дізнаються про Церкву, можуть прочитати ці твердження, і вони допоможуть їм зрозуміти і запам'ятати основні вірування в Церкві.

- Як називаються ці 13 тверджень? (Уложення віри).

Альтернативна
вправа на увагу

Напишіть на дошці ці літери:

О Д Т Ч П Ш С В Д Д О Д

- Яка літера має йти наступною?

Коли діти запропонують свої ідеї, скажіть, що ці літери є першими у словах “один”, “два”, “три” і так далі до цифри “дванадцять”. Наступна літера в черзі має бути Т—“тринадцять”.

Скажіть, що пророк Джозеф Сміт написав 13 тверджень, що коротко підсумовують деякі з основних принципів і вірувань у Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Члени Церкви та інші люди, які дізнаються про Церкву, можуть прочитати ці твердження, і вони допоможуть їм зрозуміти і запам'ятати основні вірування в Церкві.

- Як називаються ці 13 тверджень? (Уложення віри).

Оповідання з Писань та історичні оповідання

Розкажіть дітям про лист Джозефа Сміта до Уентуорта, в який були включені Уложення віри, як це описується в наведеному далі історичному оповіданні. Потім покажіть картки з Уложеннями віри й обговоріть з дітьми кілька вчень святих останніх днів, що пояснюються в Уложеннях віри.

У 1842 році один чоловік на ім'я Джордж Барстоу складав літопис штату Нью-Гемпшир, одним з розділів якого мала бути історія про членів Церкви, що жили в цьому штаті. Пан Барстоу небагато знав про Церкву і хотів дізнатися, у що вірили святі останніх днів. Оскільки штаб-квартира Церкви знаходилася в Наву, штат Іллінойс, пан Барстоу зв'язався зі своїм другом Джоном Уентуортом, редактором однієї з чикагських газет.

Пан Уентуорт розпитував Джозефа Сміта про вірування й історію Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Пророк відповів листом, який отримав назву “Лист до Уентуорта”. В ньому він розповів пану Уентуорту про Перше видіння, про те, як одержав і переклав золоті пластини, як було організовано Церкву, описав переслідування й історію святих. Наприкінці цього важливого листа пророк подав перелік деяких основних вірувань Церкви. Цей перелік отримав назву Уложення віри.

Джозеф Сміт написав Уложення віри, щоб люди, які не є членами Церкви, могли зрозуміти, чим Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів відрізняється від інших церков. В Уложеннях віри не наведено всіх учень і вірувань Церкви, але вони пояснюють найбільш фундаментальні з них. Вони можуть зміцнити віру і свідчення про євангелію і покращити розуміння її; вони також допомагають ділитися євангелією з людьми.

Уложення віри не з'явилися в літописі Нью-Гемпшира, виданому Барстоу, ані в газеті Уентуорта, але вони були опубліковані в церковному часописі в 1842 році. У 1880 році члени Церкви одноставним підняттям руки на жовтневій Генеральній конференції прийняли Уложення віри як Священні Писання. Зараз вони включені як Священні Писання в Дорогоцінну Перлину.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти і застосувати вивчені принципи в житті.

- Що таке Уложення віри? Навіщо Джозеф Сміт написав їх?
- Чому для членів Церкви важливо знати Уложення віри? Як Уложення віри можуть допомогти нам зрозуміти євангелію і жити за нею? (Див. доповнюючий захід 1).

- Чому корисно вивчити Уложення віри напам'ять? (Ви можете перечитати з дітьми одне чи декілька Уложень віри).
- Як знання Уложень віри може допомогти нам ділитися євангелією з людьми? (Див. доповнюючий захід 4). Чи давали ви Уложення віри людині, яка не є членом Церкви? Попросіть дітей поділитися власним досвідом, якщо з ними таке траплялося.

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть до заняття кожен з поданих фраз на окремому аркуші паперу:

1. Я знаю членів Божества.
2. Я несу відповідальність за свої дії.
3. Я можу досягнути план Небесного Батька для Його дітей.
4. Я можу повернутися до Небесного Батька, якщо буду дотримуватися перших принципів євангелії і пройду євангельські обряди.
5. Я знаю, що провідники Церкви покликані Богом через владу священства.
6. Я знаю, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є такою самою церквою, яку організував за життя на землі Ісус.
7. Завдяки Святому Духу я можу отримати багато дарів і благословень.
8. Я знаю, що Священні Писання—це слово Бога.
9. Я знаю, що одкровення приходять від Бога.
10. Я знаю, що Ісус Христос прийде знову.
11. Я вільний поклонитися Богу.
12. Я повинен жити за законами моєї країни.
13. Я можу розвинути хороші якості, які допоможуть мені жити за євангелією і принести щастя.

Напишіть на великому аркуші або на дошці *Стежка до свідчення*. Під цим заголовком намалюйте стежку і 13-ма камінчиками, що ведуть до *Свідчення*. Поясніть дітям, що Уложення віри можуть допомогти нам зрозуміти євангелію і зміцнити свідчення.

Попросіть когось із дітей підвестися і прочитати з Писань або сказати напам'ять перше уложення віри, а тоді прочитати твердження 1 з аркушів, що ви приготували. Коротко обговоріть значення кожного уложення віри, і нехай ця дитина прикріпить аркуш до першого камінчика на стежці. Зробіть теж саме з іншими Уложеннями віри й відповідними твердженнями, щоб кожна дитина могла зробити це принаймні один раз і щоб були прочитані всі Уложення віри й твердження. Обговоріть з дітьми, як Уложення віри можуть зміцнити наше свідчення.

2. Зробіть для кожної дитини копію роздаткового матеріалу “Ключові слова з Уложень віри”, що наприкінці цього уроку, або напишіть на дошці цифри від 1 до 13 і відповідні ключові слова. Обговоріть з дітьми, як кожні ключові слова або фрази можуть допомогти нам запам'ятати відповідне уложення віри. Попросіть дітей запропонувати інші способи, як вивчити напам'ять Уложення віри.

3. Зіграйте у гру на вгадування, щоб діти краще запам'ятали тематику кожного Уложення віри. На окремих картках або аркушах напишіть цифри від 1 до 13. Потім на інших картках або аркушах напишіть ключові слова або фрази з роздаткового аркуша наприкінці уроку. Перетасуйте картки і покладіть їх лицевим боком вниз врозкид на столі або на підлозі. Дайте дітям по черзі перевертати дві картки за один раз, щоб співпало ключове слово і номер відповідного уложення віри.

4. Своїми словами розкажіть наведену далі історію, розказану президентом Томасом С. Монсоном з Першого Президентства.

Один чоловік їхав автобусом через усі Сполучені Штати до Каліфорнії. Коли автобус зробив зупинку в Солт-Лейк-Сіті, біля нього сіла дівчинка. Вони розговорилися, і він запитав її, чи не мормонка вона. Коли вона відповіла: "Так", він попросив її розповісти, у що вірять мормони. Дівчинка прочитала напам'ять перше уложення віри і пояснила його чоловікові. Потім вона процитувала і пояснила решту Уложень віри. Чоловік був надзвичайно вражений знаннями цієї маленької дівчинки, і коли вона зійшла з автобуса, він все ще продовжував розмірковувати над її словами. Коли він прибув до Каліфорнії, то подзвонив президенту місцевої місії. Президент місії послав місіонерів навчати цього чоловіка, і згодом уся його сім'я христилася. Все це відбулося завдяки дівчинці з Початкового товариства, яка розуміла Уложення віри й поділилася ними. (Див. "Primary Days," *Ensign*, Apr. 1994, pp. 67–68.)

5. Знайдіть одну маленьку картку Уложення віри (33240 192; є в наявності в розподільчих центрах Церкви), яку використовують у роботі місіонери. (Якщо це можливо, ви можете дати картку кожній дитині в класі). Покажіть цю картку дітям і розкажіть, як ними користуються місіонери. З дозволу президента Початкового товариства ви можете запросити місіонера або колишнього місіонера, щоб він поділився досвідом використання карток або іншим способом того, як розповісти про Уложення віри.

6. Нехай діти сядуть в коло на підлозі. Покладіть в центрі кола пляшку (або будь-який предмет, що може крутитися і вказати на когось). Назвіть вголос номер одного з Уложень віри і розкрутіть пляшку. Коли пляшка спиниться, нехай дитина, на яку вона вкаже, розкаже, про що йдеться в даному Уложенні віри, або скаже відповідне ключове слово. Якщо дитина не може пригадати тему уложення, нехай це зробить дитина справа від неї. Потім нехай дитина, яка правильно сказала тему або ключове слово, назве номер іншого Уложення віри і розкрутить пляшку. Продовжуйте гру, поки не будуть щонайменше раз згадані всі уложення віри. (Якщо діти у вашому класі вчили Уложення віри напам'ять, ви можете поставити завдання цитувати уложення повністю, а не просто називати тему).

Інший варіант гри: Розділіть ватман на 13 полів і напишіть на кожному цифру від 1 до 13. Покладіть ватман на підлогу, і нехай хтось із дітей кидає на нього маленький предмет, наприклад, гудзик або камінець. Потім нехай ця дитина назве тему (або процитус напам'ять) Уложення віри, що відповідає номеру поля, на якому зупинився предмет. Повторіть, поки кожна дитина щонайменше хоч раз візьме участь у грі.

7. Допоможіть дітям вивчити напам'ять будь-яке Уложення віри (для цього ви можете скористатися картками з Уложеннями віри [65001–65014]).
8. Заспівайте будь-яку пісню зі *Збірника дитячих пісень* на тему Уложень віри.

Завершення

Свідчення	Виразіть свою вдячність за Уложення віри, які допомагають нам зрозуміти і запам'ятати деякі основні вірування Церкви. Поділіться випадком, коли Уложення віри допомогли вам або мали особливе значення. Запросіть дітей читати і вивчити напам'ять Уложення віри.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Уложення віри в Дорогоцінній Перлині.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Ключові слова з Уложень віри

1	2	3	4	5
БОЖЕСТВО	АДАМ	СПОКУТА	ПЕРШІ ПРИНЦИПИ	РУКИ
				
6	7	8	9	10
ОРГАНІЗАЦІЯ	ДАРИ	СЛОВО БОГА	ОДКРОВЕННЯ	ДЕСЯТЬ КОЛІН
				
	11	12	13	
	ПОКЛОНІННЯ	ЗАКОН	ГІДНЕ ПОХВАЛИ	
				

Мета Зміцнити свідчення кожної дитини про пророка Джозефа Сміта.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в уроці та Учення і Завіти 135. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Учення і Завіти 124:91, 94–96.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Зробіть стрічки з такими написами:

Молитва	Писання	Істина
Святий Дух	Вивчення	Слухняність
Вчителі	Пророки	Свідчення

5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Три миски однакового розміру.
 - в. Гудзик або камінчик.
 - г. Карта Міссурі та прилеглої території, що в кінці уроку 30.
 - д. Ілюстрація 5-1 “Пророк Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 401; 34735 192) або 5-2 “Джозеф Сміт” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 400; 34735 192); ілюстрація 5-38 “Гайрум Сміт”; ілюстрація 5-39 “В’язниця Картеджу”; ілюстрація 5-40 “Убивство Джозефа і Гайрума”.

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Поставте три миски на підлогу (в рядок або купкою). В кожену миску покладіть три маленькі стрічки з написом. Дайте кожній дитині по черзі кинути гудзик або камінчик в одну з мисок, взяти з тієї миски паперову стрічку і сказати, як написано на ній слово чи словосполучення може допомогти дітям зміцнити своє свідчення. Якщо необхідно, одну стрічку можна використовувати кілька разів.

Нагадайте дітям, що свідчення про євангелію включає в себе знання про те, що Джозеф Сміт був істинним пророком Бога. З цього уроку діти дізнаються про те, як загинули Джозеф Сміт та його брат Гайрум.

Розкажіть дітям про переслідування і вбивство Джозефа і Гайрума Смітів, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях та Ученні і Завітах 135. У відповідний час покажуйте ілюстрації та карту.

Переслідування святих у Наву

У 1844 році зусиллями святих Наву перетворився на велике й процвітаюче місто штату Іллінойс, куди щодня прибувало все більше і більше членів Церкви. Багато жителів штату Іллінойс, які не були святими останніх днів, боялися потенційної економічної та політичної сили такої кількості членів Церкви. Вони почали переслідувати святих.

Дехто з ворогів Церкви вважав, що, позбувшись Джозефа Сміта, вони розвалить усю Церкву. Ці люди видали газету, в якій публікували брехню й клевети про Джозефа Сміта. Члени Церкви були розсерджені такою брехнею. Джозеф Сміт, тоді мер Наву, скликав збори міської ради, яка складалася і з членів Церкви, і з тих, хто не були членами Церкви. Міська рада звинуватила газету в “порушенні громадського спокою” і наказала шерифу знищити друкарський верстат, на якому вона видавалася.

Вороги Церкви скористалися цим, щоб виправдати ще лютіше переслідування святих і пророка. Губернатор штату Іллінойс Томас Форд наказав Джозефу Сміту та іншим членам міської ради прибути до Картеджа, штат Іллінойс, щоб постати перед судом за знищення верстата. Губернатор пообіцяв, що їм забезпечать охорону. Джозеф написав губернатору, що він боїться, що їхнє життя буде в небезпеці, якщо вони приїдуть до Картеджа. Джозеф розумів, що чесного суду можна не очікувати, і він сумнівався в тому, що губернатор, як було обіцяно, оберігатиме їх.

Вважаючи, що вороги Церкви бажають тільки їхнього життя, Джозеф і Гайрум вирішили переховуватися і планувати свій переїзд на захід разом із сім'ями. Та коли з Картеджа до Наву прийшов загін, розбійники погрожували напасти на місто, якщо не знайдуться Джозеф і Гайрум. Деякі святі злякалися бандитів і поспішили назвати Джозефа і Гайрума боягузами за те, що вони залишили Наву. Коли Джозеф почув ці слова, він сказав: “Якщо моє життя не має ніякої цінності для моїх друзів, воно тим більше не потрібне мені”. Джозеф запитав Гайрума, що вони робитимуть далі, і Гайрум відповів: “Повернімося й здамося, а там подивимося...” (*History of the Church*, 6:549)

Джозеф знав, що вони загинуть, якщо повернуться, але сказав іншим провідникам Церкви: “Я йду, як ягня на заклання; але я спокійний, наче літній ранок; моя совість чиста від провин перед Богом і перед усіма людьми. Я помру безвинним, і про мене ще скажуть—його було вбито холоднокрівно” “ (*History of the Church*, 6:555; див. також УЗ 135:4).

Убивство Джозефа і Гайрума Смітів

Джозеф і Гайрум прибули до Картеджа, і 25 червня 1844 року їх звинуватили у підбуренні до заколоту і державній зраді. Їх та декількох їхніх друзів кинули за ґрати Картеджської в'язниці, де бандити погрожували їм і ображали їх. У в'язниці брати молилися і читали Книгу Мормона. Пророк свідчив наглядачам про істину євангелії.

Одним з братів, які були разом з пророком у в'язниці, був Ден Джоунс. Уранці 27 червня 1844 року один з охоронців сказав йому:

“Нам було надто вже важко зтягнути сюди старого Джо, щоб дати йому піти живим звідси, і якщо ти не хочеш загинути разом із ним, то краще тікай ще до заходу сонця; ... і ти побачиш, що я можу пророкувати краще, ніж старий Джо, бо ані він, ані його брат, ані будь-хто, хто залишиться з ними, не побачать сьогодні, як сідає сонце” (*History of the Church*, 6:602).

Ден Джоунс переказав про цю погрозу губернатору Форду, але той відповів: “Ви безпідставно стурбовані безпекою своїх друзів, пане, люди не такі жорстокі” (*History of the Church*, 6:603). Губернатор поїхав з Картеджа, залишивши відповідати за в'язницю найзапекліших ворогів пророка. Того дня більшості друзів пророка було наказано забиратися з в'язниці.

У Картеджській в'язниці залишилося тільки четверо чоловіків: пророк Джозеф Сміт, його брат Гайрум, та апостоли Джон Тейлор і Уїллард Річардс. Ці чоловіки були озброєні двома пістолетами, що їх дали їм друзі, які відвідували їх. У старійшини Тейлора і старійшини Річардса були також ціпки, на які вони спиралися при ходінні.

Четверо чоловіків розуміли, що, оскільки губернатор поїхав з Картеджа і доручив бандитам бути головними у в'язниці, їхнє життя в небезпеці. Того ранку Джозеф написав листа своїй сім'ї, виразивши свою любов і переконання у своїй невинності. Цей лист також містив слова благословення для сім'ї та друзів. Після обіду Джон Тейлор співав пісню “Той бідолашний чоловік” (*Hymns*, no. 29). Ця прекрасна пісня про Спасителя втішила чоловіків, і пророк попросив старійшину Тейлора ще раз заспівати її.

Близько п'ятої вечора натовп з сотні людей напав на в'язницю. Багато чоловіків вимазали обличчя брудом і порохом, щоб їх не могли впізнати. Наглядачі у в'язниці були співучасниками бандитів і тому майже не опиралися їхньому штурму. Дехто з черні вистрілив по вікнах в'язниці, інші бігли сходами, аби стріляти по кімнаті, де були церковні провідники.

Брати намагалися заблокувати двері і кількома пістолетами відстрілювалися від бандитів. Джозеф Сміт стріляв з пістолета, а Джон Тейлор намагався своєю важкою палицею зупинити бандитів, збиваючи стволи рушниць, які вони просовували в двері, але черні було надто багато, щоб чоловіки могли захиститися.

Куля вилетіла з боку дверей і влучила Гайруму Сміту в обличчя. Він упав на підлогу, вигукнувши: “Я помираю!” Коли він упав, ще три кулі вразили його. Джозеф вигукнув: “О, мій брате, Гайрум!” (*History of the Church*, 6:618).

Джон Тейлор побіг до відчиненого вікна, сподіваючись зістрибнути і врятуватися. Куля, що вилетіла з дверей, влучила йому в ногу, і він почав випадати з вікна, але за мить інша куля ззовні влучила в його кишеньковий годинник з такою силою, що штовхнула назад до кімнати, і це врятувало йому життя. Старійшина Тейлор повз під ліжку, і по дорозі в нього влучило ще три кулі.

Після того, як Гайрума було вбито, а Джона Тейлора поранено, пророк побіг до вікна. В нього попали дві кулі з дверей кімнати та ще одна

куля з вікна. Він вигукнув: “О, Господи, Боже мій!” і випав з вікна (*History of the Church*, 6:618).

Чернь з будинку побігла надвір, щоб побачити тіло пророка, а Уїллард Річардс поспішив до вікна. Побачивши безжиттєве тіло пророка, старійшина Річардс побіг до дверей. Він спинився, коли раптом почув крик Джона Тейлора з-під ліжка. Він знав, що не зможе зараз винести старійшину Тейлора, тому сховав його під старим матрацом і сказав: “Якщо ваші рани не смертельні, я хочу, щоб ви вижили і розповіли про все, що тут сталося” (*History of the Church*, 6:621). Старійшина Річардс думав, що його неодмінно застрілять на виході з в'язниці, але до того, як чернь змогла переконатися, що всі четверо мертві, хтось помилково вигукнув: “Мормони йдуть!”, і бандити втекли в ліс.

Старійшина Річардс не був поранений в цій перестрілці. Це диво було здійсненням пророцтва, яке за рік до того проголосив Джозеф Сміт. Він сказав старійшині Річардсу, що настане час, коли “кулі будуть скрізь навколо нього, мов град, і він побачить, як зліва і справа падатимуть замертво його друзі”, але він уціліє (*History of the Church*, 6:619).

Брат пророка Сем'юел якраз був на шляху до Картеджа, щоб допомогти братам. За ним всю дорогу гналися бандити; він прибув геть виснажений і дізнався, що його братів убито. Він допоміг перевезти тіла братів до заїжджого двору в Картеджі. Втоmlений і ослаблений дорогою до Картеджа, Сем'юел дуже захворів і помер в наступному місяці.

Тіла Джозефа і Гайрума були відвезені до Наву у візках і покладені в Меншн-Хаузі. Наступного дня десять тисяч святих вишикувалися в чергу, щоб пройти повз труни й віддати належне. Святі оплакували втрату пророка і його брата.

Люсі Мак Сміт так писала про те, як побачила своїх убитих синів:

“Я довго тримала кожен нерв, черпала кожна краплину душевної сили і волала до Бога, щоб він зміцнив мене, та коли я увійшла в кімнату і побачила своїх загиблих синів, чиї тіла були простягнуті перед моїми очима, і почула схлипування і стогін своїх рідних, ... то було вже занадто; я опустила і волала до Бога в муках душі: “Боже мій, Боже мій, чому ти відвернувся від цієї сім'ї?!” Голос відповів: “Я забрав їх до Себе, щоб вони могли спочити” (Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, p. 324).

В Ученні і Завітах 135 записана розповідь старійшини Джона Тейлора про напад, під час якого він був поранений, а Джозеф і Гайрум—вбиті. Старійшина Тейлор сказав, що Джозеф Сміт “жив велично і загинув велично в очах Бога і свого народу; і як більшість з Господніх помазаників у давнину, запечатав свою місію і свої діяння своєю власною кров'ю. І так само його брат Гайрум. У житті вони були нерозлучні, і в смерті їх не розділено!” (УЗ 135:3).

Перед своєю смертю батько пророка дав Джозефу благословення і сказав йому: “Ти доживеш до часу, коли завершиш свою роботу. Ти доживеш до часу, коли окреслиш план усієї роботи, яку доручив тобі Бог” (quoted in Smith, pp. 309–310). Джозеф Сміт з мужністю завершив свою місію, зробивши все, що просив Бог.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Нагадайте дітям, що казав Джозеф Сміт, коли їхав до Картеджа (див. УЗ 135:4). Що означає мати “совість чист[у] від провин перед Богом і перед усіма людьми”? Зазначте, що інколи ми називаємо це чистою совістю. Совість Джозефа і Гайрума, коли вони помирали, була чистою. Що ми повинні робити, щоб мати чисту совість?
- Хто такий мученик? (Людина, яка радше помре, ніж зречеться того, у що вірить). Чому Джозефа і Гайрума вважають мучениками? (Вони вирішили померти, але не відмовлялися від свідчення про Ісуса Христа і Його євангелію).
- Знаючи, як прожили життя Джозеф і Гайрум, як вони зустрілися з Ісусом після своєї смерті? Як зустрілися з Ісусом бандити? Що б ви відчували, якби мали сьогодні постати перед Ісусом?
- Чому, на вашу думку, брати в картеджській в'язниці змогли відчутти мир, коли Джон Тейлор заспівав “Той бідолашний чоловік”? Що ще робили брати, що заспокоювало їх? Що могло б заспокоїти вас, якби вам було страшно?
- Що ми можемо дізнатися про особистість Джозефа Сміта з того, що він свідчив тюремним наглядачам? Чи боялися ви колись свідчити комусь? Як нам подолати цей страх?
- Чому, на ваш погляд, бандити вимагали обличчя? Поясніть, що коли люди чинять щось погане, то часто не хочуть, щоб інші бачили або впізнали їх. Які ми повинні приймати рішення, щоб нам ніколи не довелося соромитися своїх вчинків?
- Нагадайте дітям, що деякі бандити думали, що, вбивши Джозефа Сміта, вони знищать усю Церкву. Чому Церква не розсипалася після вбивства пророка?
- Чому важливо мати свідчення, що Джозеф Сміт був пророком Божим? Поясніть, що якщо ми не маємо цього свідчення, то не можемо вірити в істинність Книги Мормона або те, що євангелія Ісуса Христа знову на землі. Як ми можемо отримати свідчення про Джозефа Сміта? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть кожне з поданих слів на окремому аркуші паперу: *пророк, в'язниця, невинний, свідчення, пісня, злодія, ціпок, кишеньковий годинник, мученик, совість*. Нехай кожна дитина візьме аркуш і за допомогою підказок допоможе іншим дітям вгадати це слово. Наприклад, дитина, якій трапилося слово невинний, може сказати: “Чоловік, який не винуватий в чомусь, є _____” або “Якщо вас звинувачують у чомусь, чого ви не робили, то ви _____”. Після

кожного вгаданого слова просіть дітей сказати про що, пов'язане з цим словом, вони дізналися з життя й історії вбивства пророка Джозефа Сміта і його брата Гайрума.

2. З дозволу президента Початкового товариства запросіть чоловіка, який би зображав старійшину Джона Тейлора і розповів історію мученицької смерті на основі тексту з Учення і Завітів 135 та історичних оповідань в цьому уроці. Попередьте його щонайменше за тиждень до уроку.
3. Зробіть для кожної дитини копію цих тверджень або напишіть твердження на дошці. Нехай діти заповнюють порожні місця словами з наведеного нижче списку.
 1. Перший крок до отримання свідчення це _____ мати його.
 2. Ми повинні _____ нашого Небесного Батька в молитві допомогти нам отримати свідчення.
 3. Ми повинні достатньо сильно хотіти мати свідчення, щоб _____ його.
 4. Ми повинні _____ Писання, щоб краще знати істину.
 5. Щоб зберегти свідчення, ми повинні _____ заповіді.
 - а. попросити
 - б. побажати
 - в. виконувати
 - г. отримати
 - д. вивчати

(Відповіді: 1-б; 2-а; 3-г; 4-д; 5-в).

4. Нехай хтось з дітей прочитає перше речення з Учення і Завітів 135:3.

- Що мав на увазі Джон Тейлор, кажучи це? Які великі досягнення були у Джозефа Сміта?

Прочитайте решту вірша 3 з Учення і Завітів 135, а діти нехай слідкують у своїх Писаннях. Читаючи, напишіть на дошці досягнення Джозефа Сміта, що згадуються у вірші. Обговоріть з дітьми, в чому їхнє життя могло бути іншим, якби Джозеф Сміт не зробив усього цього.

5. Розкажіть історію про Джона Тейлора, коли він залишив Картеджську в'язницю:

Джон Тейлор був надто сильно поранений, щоб одразу повертатися до Наву. Через кілька днів його забрали з ліжка на носилках, але несинхронна хода тих, хто несли його, спричиняла йому такий жахливий біль, що довелося змайструвати ліжко на полозах і тягнути їх за візком по траві прерій. Дружина старійшини Тейлора їхала з ним і змочувала його рани крижаною водою. Сани плавно йшли по траві, не спричиняючи зайвого болю старійшині Тейлору. Коли старійшина Тейлор наближався до Наву, зустріти його вийшли багато друзів. Коли вони підійшли до заболочених місць в преріях, його друзі підняли сани і несли їх над водою, а коли йшли частинами міста, де дороги були багnistими, вони розгороджували огорожі і везли старійшину Тейлора через поля, щоб не завдавати йому болю. Хоч він подолав 18 миль на санях і переживав страшний біль, старійшина Тейлор був дуже радий побачити рідний Наву. (Див. В. Н. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 7:117–119; див. також "Applying Ice

Water to My Wounds,” in Leon Hartshorn, comp., *Classic Stories from the Lives of Our Prophets* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975], pp. 96–97.)

6. Скажіть дітям, що Уільям У. Фелпс, який виступав на похороні Джозефа і Гайрума, написав про пророка чудовий вірш. Згодом цей вірш став улюбленим церковним гімном “Слава людині, що чула Єгови”. Заспівайте або продекламуйте гімн “Слава людині, що чула Єгови” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 50).

Завершення

- Свідчення Свідчіть, що Джозеф Сміт був справжнім пророком Бога, що він бачив Небесного Батька та Ісуса Христа і що через нього на землі було відновлено істинну євангелію Ісуса Христа. Закличте дітей вивчати Писання, молитися і виконувати заповіді, щоб зміцнити своє свідчення про Ісуса Христа і Джозефа Сміта.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 135:1–4.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що сучасний пророк покликаний Богом.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 107:23, 33, 35; 112:21, 30–32; 124:127–128. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: Див. Учення і Завіти 124:108–110.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. На окремих аркушах напишіть назви професій, наприклад:
 - Лікар
 - Учитель
 - Полісмен
 - Пожежник
 - БілетерЗаготовте для кожної дитини в класі щонайменше один аркуш і покладіть їх у пакет або якусь ємність. Потім напишіть на окремих аркушах твердження, що описують повноваження людей, які обіймають посади в професіях, записаних на першому наборі аркушів. Покладіть ці аркуші в інший пакет або іншу ємність.
 - Повноваження призначати ліки
 - Повноваження ставити оцінки у шкільному щоденнику
 - Повноваження ловити злочинців
 - Повноваження використовувати протипожежні засоби
 - Повноваження дозволити вам пройти в кінотеатр, на концерт або на стадіон
5. Необхідні матеріали:
 - a. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - b. Ілюстрація 5-41 “Вихід з Наву” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 410; 34735 192); портрет сучасного пророка (з бібліотеки будинку зборів або в церковному журналі).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Нехай хтось із дітей вибере аркуш з ємності “професія”, а інша дитина нехай вибере аркуш з ємності “повноваження” (не намагаючись зробити так, щоб повноваження співпало з професією). Нехай кожна дитина прочитає, що написано на її папірці, і пояснить дітям ситуацію— наприклад, учитель призначає ліки або білетер ставить оцінки. Нехай діти по черзі вибиратимуть папірці, поки всіх їх не буде зачитано. Тоді нехай діти знайдуть відповідність між професією та повноваженням.

- Чому так важливо, щоб людина, перед тим як виконувати завдання, мала належне повноваження зробити це?

Скажіть дітям, що в цьому уроці вони дізнаються, як святі дізналися, у кого є повноваження керувати Церквою після смерті пророка Джозефа Сміта.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про те, як Бригам Янг став керівником Церкви і вивів святих з Наву, як це описано в наведених далі історичних оповіданнях і уривках з Писань, вказаних у розділі “Підготовка”. У відповідний момент покажіть ілюстрацію виходу з Наву.

Бригам Янг стає керівником Церкви

Після вбивства Джозефа Сміта святі в Наву були надзвичайно засмучені й стурбовані. Пророк і патріарх (Гайрум Сміт) були мертві, а більшість членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів служили на місії. Джозеф Сміт у червні 1844 року написав апостолам і попросив повернутися до Наву, але апостоли не одержали цих листів до вбивства пророка. Апостоли повернулися до Наву як тільки почули про його смерть. Міська рада міста Наву дала святым настанову “бути спокійними, смиренними громадянами, чинити діла праведності”, чекаючи на повернення і подальші настанови апостолів (*History of the Church*, 7:152). Уільям У. Фелпс, член міської ради, який також був головою церковного видавництва і писарем пророка, допомагав зберігати спокій в місті.

Сідні Рігдон, який тоді був першим радником Джозефа Сміта в Першому Президентстві Церкви, був незадоволений діями Церкви і попри бажання Господа перебрався до Пенсільванії (див. УЗ 124:108–110). Однак, почувши про смерть пророка, Сідні негайно повернувся до Наву. Він вважав, що мав право стати наступним керівником Церкви, оскільки був членом Першого Президентства. Ще до повернення всіх апостолів до Наву Сідні зміг переконати певну кількість людей, що саме він повинен стати керівником Церкви. Коли всі члени Кворуму Дванадцятьох Апостолів зібралися в Наву, вони зустрілися із Сідні, який пояснив їм, чому він має очолити Церкву. Бригам Янг, який тоді був президентом Кворуму дванадцятьох, сказав, що має намір дізнатися про волю Господа. Він сказав:

“Мені байдуже, хто вестиме церкву, ... але одне я маю знати напевне— що про це скаже Бог. У мене є ключі й засоби, щоб дізнатися про волю Божу з цього приводу.

Джозеф дарував нам всі ключі й владу святого апостольства, які мав до того, як його було забрано, і жодна людина або група людей не може стати між Джозефом і Дванадцятьма в цьому світі або світі прийдешньому” (*History of the Church*, 7:230).

На церковних зборах 8 серпня 1844 року Сідні Рігдон виступив з півторагодинною промовою, доводячи, що саме він має бути керівником Церкви. Потім з короткою промовою виступив Бригам Янг, і коли він говорив, сталося диво. Присутнім раптом здалося, що він виглядав і говорив, як Джозеф Сміт. Зайна Хантінгтон розповідав про цей випадок: “Виступав Президент Янг. То був голос Джозефа Сміта— не голос Бригама Янга. Навіть його вигляд змінився. Я заплющив очі. Я міг вголос заявити, що знав, що то був голос Джозефа Сміта! Хоча я знав, що він помер”. Джордж К. Кеннон сказав: “То був голос самого Джозефа; ... всім здавалося, наче це був сам Джозеф у плоті, що він стояв перед ними”. Уілфорд Вудрафф заявляв: “Якби я не бачив його на власні очі, ніхто не зміг би мене переконати, що це не Джозеф Сміт на трибуні” (quoted in *Church History in the Fulness of Times*, p. 292).

На тих зборах були Корнеліус та Пермелія Лотт з чотирма дітьми, які доглядали ферму Джозефа Сміта, що була в передмісті Наву, і часто бачили пророка. Коли Бригам Янг підвівся виступати, 11-річна Алзіна Лотт, яка знала, що Джозеф Сміт помер, повернулася до матері і сказала: “Мамо, я гадала, що пророк помер”. Її мати відповіла: “Так і є, Алзіно. У цей спосіб Небесний Батько сказав нам, хто буде нашим наступним керівником і пророком” (quoted in *Descendants of Cornelius Peter Lott*, pp. 10–11).

Того дня члени Церкви провели інші збори. На них Бригам Янг сказав: “Якщо люди хочуть, щоб їх вів президент Рігдон, нехай так і буде. Але я кажу вам, що в усьому світі тільки Кворум Дванадцятьох Апостолів має ключі царства Божого” (*History of the Church*, 7:233). Ці ключі, або право задіяти повноваження, були дані членам Кворуму дванадцятьох Джозефом Смітом до його смерті. Члени Церкви одноставно підтримали дванадцятьох апостолів як своїх керівників.

Сідні Рігдон не бажав визнати, що Дванадцяттеро мали більшу владу, ніж він, тому продовжував спроби здобути керівництво над Церквою, поки у вересні 1844 року його не було відлучено від Церкви. Він організував свою власну Церкву, але вона протривала лише кілька років.

Завдяки диву перетворення, яке сталося з Бригамом Янгом, святі зрозуміли, що після смерті пророка влада й повноваження вести Церкву були на Кворумі Дванадцятьох Апостолів. Через три з половиною роки Бригам Янг, старший апостол і президент Кворуму Дванадцятьох Апостолів, був висвячений на наступного Президента Церкви. У наш час, коли помирає пророк, Церкву веде Кворум Дванадцятьох Апостолів. Потім старший апостол (чоловік, який довше за інших був апостолом) висвячується як новий Президент Церкви.

Святі мали підготуватися до переходу на захід

У 1842 році Джозеф Сміт сказав святим: “Дехто з вас доживе до часу, коли ви підете, будете допомагати розбивати поселення і будувати міста,

і ви побачите, що святі стануть могутнім народом серед Скелястих гір” (*History of the Church*, 5:85). Навесні 1844 року святі почали розробляти плани переходу на захід, і Кворум дванадцятьох взявся знов за ці плани, як тільки їх було підтримано як верховну владу Церкви. Вони планували вихід святих на квітень 1846 року, що дозволило б їм завершити будівництво храму в Наву і провести ендаументи й запечаткування для членів Церкви до їхнього від’їзду. Однак Бригам Янг та ще восьмеро апостолів були хибно звинувачені в шахрайстві, а деякі святі почули брехливі чутки, що федеральні війська не дозволять їм вирушити на захід, а збираються винищити їх. Через все це святі бажали якомога швидше залишити штат Іллінойс.

Перші загони залишили Наву на початку лютого 1846 року, а апостоли пішли в середині місяця. Провідники Церкви думали, що інші групи вийдуть пізньої зими та навесні, але багато святих не хотіли залишатися в Наву після від’їзду апостолів, тому вони вийшли раніше—недостатньо підготовлені.

Члени Церкви, які не вийшли з першими загонами, спробували продати свою власність в Наву, щоб закупити провізії для переходу на захід. Люди з прилеглих місцевостей з’їхалися в Наву, аби придбати власність за надзвичайно низькими цінами. Одній жінці запропонували за її будинок і 8 гектарів землі 10 доларів. Вона розуміла, що це надто вже мало, але покупець знав, що вона хоче швидше поїхати, тому більше не давав. Багато святих обмінювали свої землі й меблі на коней, візки й худобу, подорожуючи за сотні миль від Наву, щоб знайти цю худобу.

Усі будинки в Наву перетворилися на майстерні з виготовлення візків. Запас, необхідний для сім’ї з п’ятьох, що вирушала в першому загоні, складався з одного міцного воза, двох-трьох упряжок волів, тисячі фунтів борошна, мушкета або рушниці для кожного чоловіка, 25 фунтів солі, 20 фунтів мила і 4-5 рибальських гачків та сітей. Багато сімей склалися більше ніж з 5 членів, тому їм було потрібно ще більше запасів.

Перша частина подорожі в долину Солоного озера для перших загонів піонерів була дуже важкою. 300 миль території Айови вони пройшли за 131 день. Через рік іншому загону піонерів знадобилося лише 111 днів, щоб пройти 1050 миль від Айови до долини Великого Солоного озера.

Битва за Наву і диво перепелів

Деякі члени Церкви залишалися в Наву все літо. Дехто з них ще хотів встигнути зібрати врожай і спробувати продати власність, інші були переселенцями зі сходу, які прибули надто пізно, щоб вирушити з першими загонами піонерів. Більшість переселенців витратили всі гроші на те, щоб дістатися до Наву.

У вересні 1846 року приблизно 800 чоловіків, ненависників мормонів, маючи шість гармат, почали атакувати мешканців Наву. Через кілька днів боротьби антимормони змусили святих залишити Наву. П’ятьом чоловікам із сім’ями було дозволено залишитися, щоб продати власність членів Церкви. Решта вирушили всі разом, не маючи запасу одягу й провізії. Більшість цих людей переправилися через річку Міссісіпі й розбили табір на боці Айови. Дехто був надто хворим для подорожі,

багато людей були такі бідні, що не могли купити достатньо провізії для подорожі. Притулок більшості людей складався з ковдри, розтягнутої на гілках, а меню—з кукурудзи.

Одного дня сталося диво. У табір злетілися тисячі маленьких пташок, які називаються перепелами. Вони були скрізь. І хоча мешканці табору були ослаблені голодом і хворобами, вони легко піймали багато перепелів. М'ясо птахів було смачним і таким необхідним для зголоднілих святих.

Коли Бригам Янг почув про святих у цих таборах, він відрядив людей з візками і провізією, щоб привезти цих людей в інші табори в Айові, де зимувала більшість святих.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Хто тримав ключі священства й повноваження керувати Церквою після смерті Джозефа Сміта? (УЗ 112:30–32; 124:128). Хто у наш час має ці ключі після смерті Президента Церкви? Хто стане новим Президентом Церкви, коли помре сучасний пророк? (Старший член Кворуму Дванадцятьох Апостолів). Чому жоден чоловік не може призначити себе керівником Церкви, як цього хотів Сідні Рігдон?
- Як Господь повідомив мешканців Наву про те, хто мав керувати Церквою після вбивства Джозефа Сміта? Покажіть портрет сучасного пророка. Звідки ви можете знати, що наш сучасний пророк був обраний Господом? Що ви відчуваєте, знаючи, що Господь знає, хто буде наступним пророком?
- Які обов'язки мають апостоли? (УЗ 107:23, 33, 35; 112:21; 124:128). Як апостоли виконують ці обов'язки в наш час?
- Чому святим було необхідно залишити Наву? Що вони брали із собою, вирушаючи на захід? Якби ви мали здійснити подібну подорож у наш час, що б ви взяли із собою? Нагадайте дітям, що багатьом святим довелося продати землю і власність надзвичайно дешево або просто покинути їх. Залишаючи Наву, вони не могли взяти із собою багато речей. Що, на ваш погляд, відчували святі, жертвуючи всім цим заради подорожі на захід? Чим би ви пожертвували заради євангелії та Церкви?
- Як допомогли перепели святим, які зупинилися табором біля річки? Чому перепелів було так легко ловити? Як вам допомагав Небесний Батько, коли допомога була вкрай потрібна?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Принесіть портрети сучасного Першого Президентства і Кворуму дванадцятьох (візьміть їх з церковного журналу або бібліотеки будинку зборів). Скажіть дітям ім'я кожного чоловіка і кілька фактів про нього, наприклад, звідки він, скільки в нього дітей або ким він працював до того, як став апостолом.

Покажіть їм старшого апостола (чоловіка, який довше за всіх є апостолом після самого Президента Церкви). Поясніть, що цей чоловік є нинішнім президентом Кворуму Дванадцятьох Апостолів. Коли помирає сучасний пророк, президент Кворуму Дванадцятьох Апостолів стає наступним Президентом Церкви. Перекажіть дітям, що сказав цей апостол на останній конференції, і допоможіть їм придумати, як застосувати його пораду в їхньому житті. (Зверніть увагу на те, що старший апостол може бути радником в Першому Президентстві. У цьому випадку він залишається президентом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, хоч інший апостол служить діючим президентом Кворуму).

2. Дайте кожній дитині аркуш паперу й олівець. Нехай діти напишуть, що вони взяли б із собою, якби мали залишити домівки і вирушити далеко у візку або з ручним візком. Нехай вони прочитають, що написали, й обговорять предмети їхнього вибору.

Покажіть дітям розміри візка або ручного візка (приблизно 150 см завдовжки та 115 завширшки). Ви можете позначити цей прямокутник на підлозі за допомогою клейкої стрічки або нитки. Попросіть дітей ще раз взяти свої списки і подивитися, скільки предметів зі списку поміститься, а скільки доведеться залишити.

Запропонуйте дітям розповісти про свої списки сім'ям і обговорити їх.

3. Нехай діти сядуть у коло і зіграють в таку гру на розвиток пам'яті:

Нехай хтось із дітей скаже: "Я їду до Скелястих гір і я візьму з собою _____", називаючи щось, що він чи вона візьме. Нехай інша дитина скаже те ж речення, але перед тим, як додати предмет зі свого списку, вона має повторити все, що сказали діти до неї.

4. Допоможіть дітям пригадати або вивчити напам'ять п'яте уложення віри.
5. Заспівайте або продекламуйте гімн "Слава людині, що чула Єгову" (*Гімни і дитячі пісні*, с. 50) або "Ми вдячні Тобі за пророка" (*Гімни і дитячі пісні*, с. 36).

Завершення

Свідченн

Свідчіть, що Бригам Янг був обраний Господом, щоб керувати Церквою після смерті Джозефа Сміта, і що сучасний пророк був обраний Господом керувати Церквою в наш час. Скажіть, що ви вдячні Спасителю за те, як Він організував свою церкву, що пророками стають вірні люди. Скажіть, що ви вдячні за дванадцятьох апостолів і їхню роль як особливих свідків Ісуса Христа. Ви можете поділитися випадком, коли ви слухали апостола—або під час зустрічі з ним, або під час трансляції конференції.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 112:30–32.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома".

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Святі засновують Уінтер-Квортерз

Урок
39

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що якщо люди працюють і служать разом, вони можуть здійснити величні діла.

Підготовка 1. З молитвою прочитайте Мосія 2:17, історичні оповідання в уроці та Учення і Завіти 136:1–11. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).

2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Напишіть на окремих картках або аркушах вказані далі посилання на Писання (зробіть карток уполовину менше, ніж дітей у класі):

Мосія 2:18

Мосія 2:21

Алма 30:8

Мороній 6:3

УЗ 4:2

УЗ 4:3

УЗ 42:29

УЗ 76:5

УЗ 100:16

Потім розріжте картки навпіл так, щоб назва книги залишилася на одній половині, а розділ і вірш—на іншій (див. ілюстрацію). Кожну картку розріжте за різною фігурною лінією, щоб половинки співпадали, як мозаїка.



4. Необхідні матеріали:
- Учення і Завіти та Книга Мормона для кожної дитини.
 - Карта маршруту переходу святих на захід, що в кінці уроку.
 - Ілюстрація 5-42 “Уінтер-Квортерз”

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Роздайте розрізані картки дітям, щоб у кожної дитини була якнайменше одна картка. Попросіть кожну дитину знайти уривок з Писань, що вказаний на її картці.

- Чому ви не бачите на картці посилання на Писання?

Поясніть дітям, що їм доведеться попрацювати разом і допомогти одне одному знайти відповідні уривки. Нехай діти підберуть відповідні половинки карток і нехай кожна пара дітей знайде уривок в Писаннях. Попросіть одну дитину з кожної пари прочитати вголос той уривок, що вони знайшли. А діти нехай назвуть те слово, яке зустрічається в усіх уривках.

- Яке слово зустрічається в усіх уривках?

Напишіть на дошці слово *СЛУЖИТИ*.

- Кому нам слід служити?
- Як ми служимо Богу?

Нехай хтось із дітей прочитає вголос Мосія 2:17. Обговоріть з дітьми значення цього вірша.

Скажіть дітям, що в цьому уроці вони дізнаються про те, як святі, вигнані з Наву, служили Богу, допомагаючи і служачи одне одному.

Оповідання
з Писань та
історичні
оповідання

Розкажіть дітям про подорож святих до Уінтер-Квортерз і те, що з ними там відбувалося, як це описано в наведених далі історичних оповіданнях та Ученні і Завітах 136:1–11. У відповідний момент покажіть карту та ілюстрацію “Уінтер-Квортерз”.

Нагадайте дітям, що після того, як святі доклали неймовірних зусиль для завершення храму в Наву і перетворили Наву на процвітаюче місто, їх звідти видворили. Їм знову довелося залишити домівки і тікати від ворогів.

Табір Ізраїля йде через Айову

У квітні 1846 року головний загін святих, що називали себе Табором Ізраїля, був лише на півдорозі через Айову. Деякі учасники цієї групи сподівалися за літо дійти аж до Скелястих гір, але вони не знали напевне, чи можливо це. Погодні умови були несприятливими, учасникам переходу не вистачало їжі та припасів, багато святих все ще залишалися біля Наву. Провідники Церкви прийняли рішення організувати тимчасові табори і засіяти поля по дорозі на захід. Ці табори були місцями, де святі Табору Ізраїля могли залишатися певний час і де святі наступних загонів могли поповнити запаси провізії і знайти притулок. Перші два табори були організовані як поселення Гарден-Гроув та Маунт-Пісга в штаті Айова.

Приблизно в той самий час, коли члени Церкви організовували Гарден-Гроув та Маунт-Пісга, Сполучені Штати увійшли в стан війни з Мексикою. Уряд країни звернувся до провідників Церкви, просячи їх дати для армії людей для участі у війні. Святим було важко зробити це, але вони погодилися. Вони хотіли зберегти хороші стосунки з урядом, а кошти, які заробили б добровольці, можна було використати для закупівлі необхідних для подорожі на захід речей. 500 чоловіків залишили свої сім'ї, щоб воювати у Каліфорнії. Бригам Янг пообіцяв

цим чоловікам, які сформували так званий “мормонський батальйон”, що за їхньої відсутності про їхні сім’ї подбають. Він також пообіцяв, що якщо вони будуть праведними і слухняними, їм не доведеться воювати.

Коли мормонський батальйон вирушив у марш, інші члени Церкви піклувалися про їхні сім’ї. Одного дня до Чарльза С. Річа, одного з церковних провідників у Маунт-Пісга, прийшла жінка і, плачучи, пояснила, що її чоловік пішов з мормонським батальйоном, а в неї та її дітей не залишилося їжі. Брат Річ попросив свою дружину дати трохи борошна. Сестра Річ відповіла, що у них удома залишилося дуже мало борошна і що його ніде купити, та брат Річ сказав дружині: “Дай їй усе, що в нас є, і покладися на Господа. Він потурбується про нас”. Сестра Річ зробила так, як попросив її чоловік, при цьому не знаючи, що буде їсти її власна сім’я. Того ж дня перед будинком сім’ї Річ зупинилося кілька візків, і якийсь чоловік дав брату Річу 50 доларів, додавши, що це Дух сказав йому, що сім’я залишилася без грошей. Брат Річ дав гроші дружині і сказав: “Бачиш, Господь явив спосіб, як ми можемо дістати борошна”. Цей чоловік також сказав брату і сестрі Річ, що до Маунт-Пісга направляється повний віз борошна, тож вони зможуть купити собі необхідне. Брат і сестра Річ просто розридалися, коли усвідомили, як Господь благословив їх за те, що вони поділилися мізерними запасами борошна. Коли до Маунт-Пісга прибув віз з борошном, брат Річ купив його собі та хворим і бідним в поселенні. (Див. Sarah Pea Rich, “ ‘The Spirit Tells Me You Are Out of Money,’ ” pp. 145–146.)

На початку 1846 року невеличка група святих, включаючи членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів, залишили Маунт-Пісга в пошуках місця, де святі могли б перезимувати. Провівши переговори з американськими індіанцями, що жили на землях, через які пролягав їхній маршрут, група прийняла рішення шукати місце на західному березі р. Міссурі. У вересні вони переправилися через річку в місцевість, яка тепер є територією Небраски, і вибрали місцевість на узвишші з видом на річку. То була велика територія з гарними пасовиськами для худоби. Вони назвали це місце Уінтер-Квортерз і негайно почали планувати місто.

Святі засновують Уінтер-Квортерз

Багато святих переїхали до Уінтер-Квортерз, і наприкінці року в поселенні було 700 дворів і близько 4 тисяч святих. Деякі будинки будувалися з кругляка, інші викопувалися в схилах пагорбів. Усе поселення оточував частокіл, що захищав їх від вторгнення ворожих індіанців.

Усі багато працювали над розбудовою Уінтер-Квортерз. Поки одні чоловіки будували домівки, інші обробляли землю і засівали. Хтось опікувався великими стадами худоби, а інші заготовляли на зиму сіно. Жінки пряли, в’язали і шили одяг, робили з оленячої шкіри брюки. Бригам Янг повелів побудувати біля річки млин, щоб перемелювати зерно на борошно, а іншим сказав виготовляти на продаж кошики і пральні дошки. Навіть докладаючи всіх зусиль для облаштування, святим було важко жити в Уінтер-Квортерз. Вони мали поклатися на Господа та один на одного.

Святі знали, що єдиний спосіб врятуватися—це працювати пліч-о-пліч і допомагати одне одному. Орсона Спенсера і його сім’ю було вигнано з Наву разом з іншими святими. Вони йшли до Уінтер-Квортерз, але ще

на шляху до міста брата Спенсера було покликано на місію до Англії. Він не хотів розставатися з шістьма дітьми. Найстаршій доньці Еллен було 14, Аурелії—12, Кетрін—10, Говарду—8, Джорджу—6, а Люсі—4. Їхня мати померла від хвороби ще в околицях Наву, і про дітей не було кому попіклуватися. Однак брат Спенсер прийняв покликання служити на місії. Він привіз дітей в Уінтер-Квортерз, побудував будинок і попросив сусідів подбати про них, що вони старанно робили. Старші діти піклувалися про менших, і всі вони навчилися допомагати одне одному. Тієї зими діти ходили до школи, доглядали будинок, шили одяг і проводили час із сусідськими дітьми—вчилися письму, розповідали загадки й історії, грали в ігри.

Щоб святі могли краще дбати одне про одного, Уінтер-Квортерз був поділений на 22 приходи. Провідники кожного приходу мали слідкувати за духовними і матеріальними потребами людей в їхньому приході. Вони проводили недільні богослужіння, зміцнюючи віру прихожан, і організували для дітей школи. Уроки проводилися в будинках або, якщо погода була хорошою, просто неба.

Основною проблемою в Уінтер-Квортерз були епідемії. Багато випадків захворювання спричиняли малярійні комарі з прибережних боліт та нестача свіжих фруктів і овочей. За осінь і зиму в Уінтер-Квортерз померло й було поховано більше 600 чоловік. Більшість людей в Уінтер-Квортерз перехворіли, а ті одиниці, яким вдалося не захворіти, весь час піклувалися про інших. Вілейт Кімбол, дружина апостола Гебера С. Кімбола, ходила по поселенню, розносячи їжу і дбаючи про хворих. Вона була настільки зайнята наданням допомоги, що в неї часто не вистачало часу самій поїсти або привести себе до ладу. Багато людей були зцілені силою посту, молитви й бажання служити іншим і дбати про них.

Святі в Уінтер-Квортерз також допомагали людям, які не були членами Церкви. У грудні 1846 року вождь одного з племен американських індіанців на ім'я Велика Голова розбив з родичами і друзями табір поблизу Уінтер-Квортерз. Якимсь уночі на них напав загін індіанців іншого племені, і Велика Голова з його людьми був сильно поранений. Мешканці Уінтер-Квортерз забрали їх і доглядали, поки за ними не прийшли їхні одноплемінники.

Незважаючи на всі труднощі, святі не тільки разом працювали, а й разом грали, влаштовували танці, сімейні заходи й загальні свята. В Уінтер-Квортерз постійно лунали сміх та музика.

Святі готуються залишити Уінтер-Квортерз

У січні 1847 року Бригам Янг отримав одкровення (УЗ 136) стосовно Табору Ізраїля та їхньої підготовки до переходу на захід. Ще в Уінтер-Квортерз люди мали організуватися в загони і підготувати все, що може знадобитися їм на шляху через рівнини і гори. Вони також мали продовжувати будувати домівки й обробляти поля для святих, які залишаться в Уінтер-Квортерз до наступної зими. Перший загін, що отримав назву Загін піонерів, у квітні 1847 року залишив Уінтер-Квортерз і вирушив у долину Солоного озера. Вів його Бригам Янг. Інші загони вирушали пізніше того ж року та в наступному році. До кінця 1848 року місто Уінтер-Квортерз було порожнім.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому, на вашу думку, святим було важко відрядити мормонський батальйон до Каліфорнії для участі у війні? Чому ці чоловіки погодилися піти? Як ускладнилося становище святих після того, як 500 чоловіків пішли воювати?
- Як сім'я Річ допомогла іншим? Нагадайте дітям, що Чарльз Річ сказав дружині покласти на Господа. Як Господь допоміг сім'ї Річ? Зауважте, що Господь звичайно допомагає нам через інших людей, які допомагають нам необхідним. Чому так важливо, щоб ми знали про потреби людей і були готовими допомогти їм? Як ви допомагали комусь нужденному? Як ви себе почуваете, коли допомагаєте людям?
- Як святі допомагали одне одному побудувати Уінтер-Квортерз? Що сталося б, якби кожна сім'я робила все виключно для себе (самі собі будували будинок, обробляли й засівали свої поля, пряли і шили собі одяг)? (Див. доповнюючий захід 1).
- Як сусіди допомогли сім'ї Спенсер, щоб брат Спенсер міг поїхати на місію? Як діти допомагали одне одному? Як ви можете допомагати своїм сусідам? Як ви можете допомагати своїм рідним? (Див. доповнюючий захід 2).
- Чому, на ваш погляд, святі в Уінтер-Квортерз знаходили час для розваг, коли умови існування були такими жахливими? Як, на вашу думку, спільні розваги допомагали їм? Чому так важливо, щоб ми разом працювали, разом служили Богу і разом розважалися—разом із сім'ями і приходами (або філіями)?
- Що Господь повелів святим зробити, поки вони ще були в Уінтер-Квортерз? (Підготуватися до переходу на захід, УЗ 136:1–2, 5). Що Він сказав їм зробити, щоб допомогти іншим? (УЗ 136:8–9). Що Господь пообіцяв святим, якщо вони підготуються і допомагатимуть одне одному? (УЗ 136:11).
- Які важливі уроки засвоїли для себе святі в Уінтер-Квортерз? Чого ми можемо навчитися з їхнього прикладу?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Попросіть дітей уявити себе піонерами, які щойно прибули в Уінтер-Квортерз.
 - Що вам потрібно зробити, щоб побудувати Уінтер-Квортерз?

Відповіді дітей напишіть на дошці (серед них можуть бути такі: будувати будинки, обробляти землю, засівати поля, доглядати худобу, збирати сіно, побудувати млин для виготовлення борошна, прясти, шити одяг і будувати частокіл).

Дайте кожній дитині аркуш паперу й олівець. Дайте дітям хвилину на те, щоб вони намалювали все те, що написано на дошці. Нехай вони почнуть малювати за командою “почали!” Через хвилину скажіть “стоп!”, і нехай діти покажуть, скільки вони намалювали.

Нехай діти перевернуть аркуші, а ви попросіть кожну дитину намалювати щось одне з переліку на дошці. Дайте ще одну хвилину на малювання, а тоді нехай діти покажуть плід своєї спільної роботи.

- Чим малювання, почате вдруге, схоже на те, як було засновано місто Уінтер-Квортерз?

Зазначте, наскільки кращим був результат, коли діти об'єдналися і працювали разом.

- Що сталося б, якби вам довелося повністю піклуватися про свій дім і сім'ю? Що сталося, якби все це довелося робити вашій мамі або батькові? Чому так важливо працювати разом і допомагати одне одному?

2. Запитайте дітей:

- Що ви відчуваєте, коли хтось допомагає вам у чомусь? Що ви відчуваєте, коли самі допомагаєте комусь?

Попросіть дітей поділитися випадками з їхнього життя, що пов'язані із служінням.

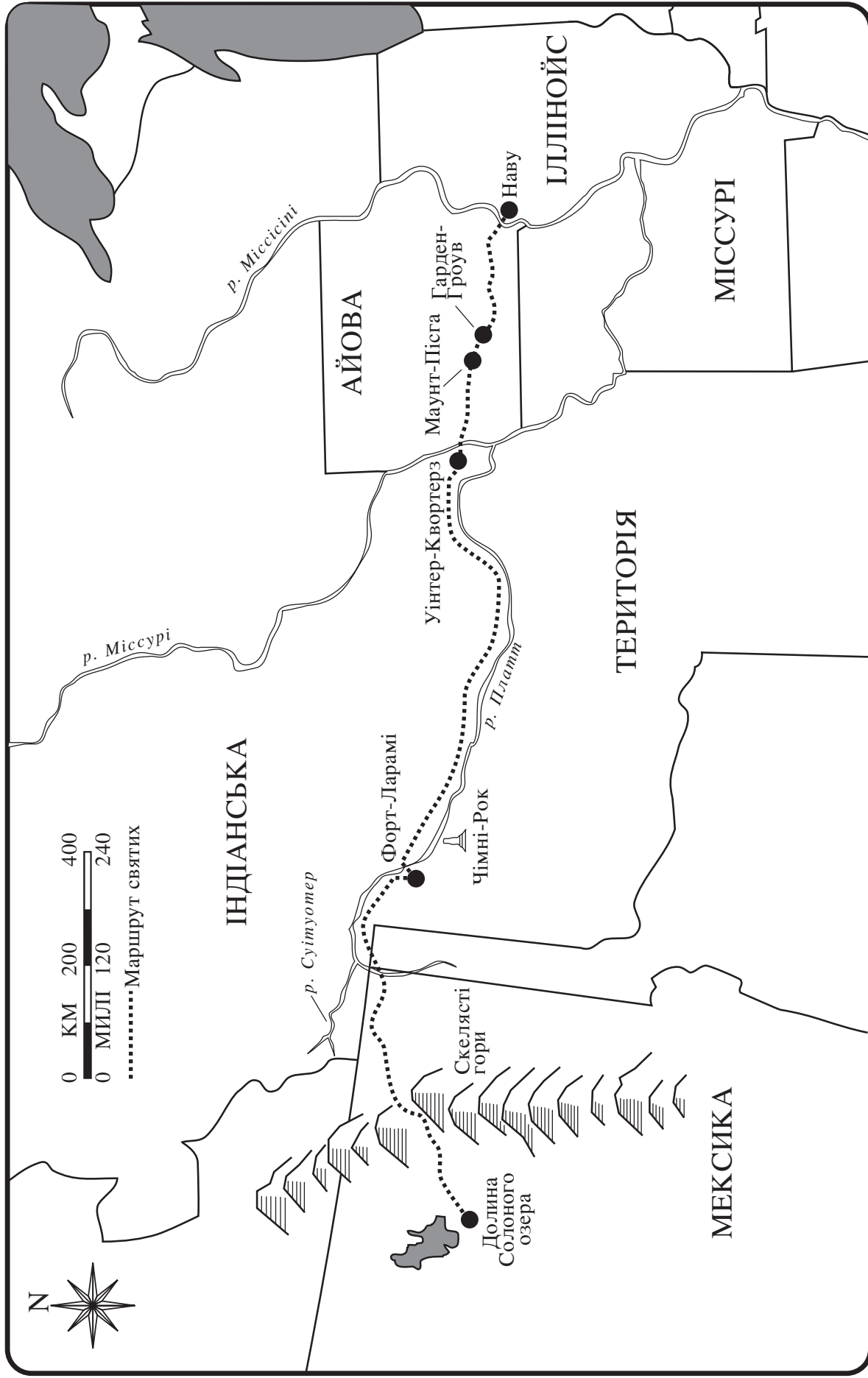
Напишіть на дошці слова *Сусіди* і *Сім'я* як заголовки. Нехай діти скажуть, чим вони можуть допомагати сусідам і своїй сім'ї, а ви запишіть їхні відповіді під відповідним заголовком. Дайте кожній дитині аркуш і олівець, і нехай діти виберуть і напишуть, що з цього вони робитимуть наступного тижня.

3. Поговоріть з президентом Початкового товариства і провідником священства щодо невеличкого проекту служіння комусь із приходу, філії або району, який може здійснити клас початкового товариства. Нехай діти спланують і проведуть цей проект служіння.
4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Мосія 2:17. Нагадайте їм, що Небесний Батько радіє, коли ми служимо Йому через служіння людям.
5. Згадайте з дітьми тринадцяте уложення віри. Зверніть їхню увагу на те, що бути доброзичливими і робити добро всім людям—це принципи служіння.
6. Проспівайте чи продекламуйте пісні “На Господа схожим бути” (*Збірник дитячих пісень*, с. 40) або “Because I Have Been Given Much” (*Hymns*, no. 219).

Завершення

- Свідчення Свідчіть дітям, що, служачи людям, ми можемо стати більш подібними до Христа і знайти справжнє щастя. Виразіть вдячність за те, що для вас зробили люди, та за можливість служити іншим. Запросіть дітей шукати нагоди допомагати в сім'ї та друзям.
- Завдання для читання вдома Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Мосія 2:17.
- Завдання для сімейного обговорення Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома".
- Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Маршрут святих на захід



Загони перших піонерів перетинають рівнини

Урок
40

Мета Викликати у дітей почуття вдячності за прагнення перших піонерів прийти в долину Солоного озера.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Учення і Завіти 136:1–18, 28–33 й історичні оповідання в уроці. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Намалюйте на різних аркушах 16 критих візків або скопіюйте їх (зразок є в кінці уроку). Пронумеруйте візки від 1 до 16. На зворотному боці кожного візка напишіть відповідне запитання або твердження з пронумерованих заголовків в розділі історичних оповідань (наприклад, напишіть *Хто був у першому загоні піонерів?* на аркуші з візком номер 1). Розвісьте аркуші по кімнаті за числовим порядком.
4. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Пов'язка для очей.
 - в. Карта маршруту на захід, що додана в кінці уроку 39.
 - г. Ілюстрація 5-43 “Піонерський візок, запряжений волами”; ілюстрація 5-44 “Одометр”; ілюстрація 5-45 “Переправа через р. Платт”; ілюстрація 5-46 “Новини посеред рівнини”.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Знайдіть добровольця, щоб зав'язати йому очі. Зав'яжіть дитині очі і покрутіть її навколо себе. Потім попросіть дитину знайти вхід у класну кімнату. Нехай інші діти перешкоджають їй дістатися входу. Коли дитина наштовхнеться на кілька перешкод, поверніть її назад на місце старту. Скажіть, що є кращий спосіб дістатися дверей.

Нехай інші діти вишикуються у два рядки, щоб утворити коридор до дверей. Пустіть дитину із зав'язаними очима в коридор між дітьми. Коли дитина дійде до дверей, зніміть пов'язку і попросіть дітей повернутися на свої місця.

- З якими труднощами зіштовхнувся (ім'я дитини), коли намагався дійти до дверей перший раз?
- Як ми змогли допомогти йому дійти до дверей?

Поясніть, що Господь знав, що на шляху святих на захід, до Скелястих гір, буде багато небезпек і перешкод. Ніхто із них ще не був у тій

частині країни. Господь сказав Бригаму Янгу створити групу людей (піонерів), які першими підуть і підготують шлях для тисяч святих, що вирушать за ними. Перша група піонерів мала прокласти маршрут на захід, повернутися і провести інших в їхній новий дім.

Скажіть, що піонер—це та людина, яка готує шлях для послідовників. Поки в 1869 році не було завершено будівництво залізниці, всі святі, які йшли на захід, називалися піонерами.

Розкажіть дітям про настанови Господа Бригаму Янгу стосовно організації святих для переходу на захід, як це описано в Ученні і Завітах 136:1–18, 28–30.

Потім розкажіть дітям про подорож першого загону піонерів у долину Солоного озера, як подано в наступному історичному оповіданні. У відповідний час показуйте ілюстрації та карту.

Попросіть дітей уявити, що вони йдуть на захід рівнинами разом з Бригамом Янгом і першим загonom піонерів. Скажіть, що подорож у долину Солоного озера тривала майже 16 тижнів; 16 критих візків уособлюють ці 16 тижнів. Нехай дитина прочитає запитання на зворотному боці аркуша з візком №1; тоді дайте відповідь на запитання на основі інформації з відповідного історичного оповідання. Ви можете дати дітям можливість відповісти на запитання перш, ніж ви перекажете історичне оповідання. Робіть те ж саме послідовно з кожним візком.

1. Хто був у першому загоні піонерів?

Перший загін піонерів, який залишив Уінтер-Квотерз у квітні 1846 року, вів Бригам Янг. У загоні було 143 чоловіки, 3 жінки та 2 дітей. У піонерів було 73 візки і 93 коня, 66 волів, 52 віслюки, 19 корів, 17 собак і кілька курей. Воли тягнули криті візки через рівнини. Воли—велика міцна худоба, але вони дуже повільні. Піонери також везли із собою човен і гармату.

2. Які були в таборі правила?

На початку подорожі Бригам Янг повідомив піонерів про такі правила:

- а. Ріжок оголошуватиме підйом о 5-й ранку. Всі мають піднятися, помолитися, поснідати, нагодувати й напоїти тварин і бути готові знятися з місця о 7-й ранку.
- б. Під час подорожі візки слід тримати ближче один до одного.
- в. Кожен чоловік повинен залишатися біля свого візка і тримати наготові зброю.
- г. На ніч всі візки ставити кільцем. Ріжок оголошуватиме відбій о 20:30. Всі мали помолитися і лягти спати до 21:00.

3. Що робили піонери щодня?

Перші піонери мали підготувати шлях для величезної кількості святих, що збиралися прибути згодом. Під час подорожі вони прокладали дороги, зводили мости і насипи для переправи через річки і потоки. Вони також складали карти маршруту і записували інформацію, яка б стала у пригоді наступним загonom піонерів, зокрема, про підходящі місця для зупинок або годівлі тварин. Піонери також полювали, лагодили візки й обладнання і доглядали худобу.

4. Що робили піонери ввечері?

Увечері піонери ставили візки кільцем, входом назовні. Коні й воли прив'язувалися всередині кільця. Дехто взяв із собою музичні інструменти, і піонери залюбки співали й танцювали. Під час важкої подорожі до Уінтер-Квотерз Уільям Клейтон написав гімн “Грядіть, святі” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 2), тож піонери співали його, щоб набратися мужності протистояти випробуванням. Піонерам також подобалося грати в ігри, зокрема в шашки, і розповідати веселі історії.

Загадайте дітям кілька загадок, схожих на ті, якими розважались піонери:

Коли Бригам Янг залишив Уінтер-Квотерз, що він побачив у себе з правого боку? (Праву руку!)

Які тварини стрибають вище, ніж будинок? (Будь які—будинки не стрибають!)

Для чого потрібна яєчна шкаралупа? (Щоб яйця не розтікалися!)

5. Яким маршрутом ішли піонери?

Коли піонери вирушили на захід, то вже існував один хороший маршрут до Скелястих гір. Цей маршрут знали як “орегонську стежку”, його використовували сотні людей: купці, мисливці за хутром та дослідники. Орегонська стежка йшла вздовж південного узбережжя р. Платт. Оскільки Бригам Янг і піонери хотіли уникнути неприємностей з іншими людьми, що йшли на захід, вони проклали новий маршрут на північному узбережжі згаданої річки. Цей новий маршрут був легшим, ніж Орегонська стежка, бо на ньому було менше скель. Цей маршрут назвали “мормонською стежкою”.

6. Коли піонери вперше вийшли з Уінтер-Квотерз, Уільям Клейтон йшов поряд з візком і цілий день щось рахував. Одного дня він дорахував до 4070. Що він рахував?

Піонери хотіли мати запис того, скільки вони проходили кожен день, тому Уільям Клейтон прив'язав до колеса свого візка червоний прапорець і рахував кількість обертів цього прапорця. Так, знаючи параметри колеса і кількість обертів, він міг підрахувати відстань, яку долав візок. Це було виснажливе завдання, тож брат Клейтон винайшов пристрій, який би рахував за нього. Створити пристрій йому допомагали інші чоловіки. Цей пристрій, що зветься одометр, з'єднувався з колесом візка. З обертами колеса оберталося й маленьке колесо в пристрої, вимірюючи відстань, пройдену піонерами за день (див. доповнюючий захід 1).

7. Яких тварин бачили на рівнинах піонери?

Подорожуючи луками, піонери побачили багато диких тварин, зокрема, антилопу, оленя та вовків. Вони також бачили тисячі буйволів. Отари буйволів харчувалися в преріях травою, через що тваринам піонерів нічого не залишалося. Якщо не вистачало їжі для волів та коней, піонери не могли далеко йти. Вони полювали на буйволів, але їм було сказано вбивати лише стільки тварин, скільки необхідно.

8. Як піонери спілкувалися з американськими індіанцями, яких зустрічали?

Піонери були завжди наготові захистити себе від нападів індіанців. Інколи індіанці намагалися проникнути вночі в табір, щоб красти

худобу. Інші вимагали дарів за право перетнути їхні землі. Однак більшість індіанців були дружніми й навіть допомагали, і святі ставилися до них як до друзів.

9. Як піонери дотримувалися Суботнього дня?

У неділю Бригам Янг завжди велів святим дати відпочинок своїм тваринам і відпочивати самим. У цей день не дозволялося рибалити, полювати або у будь-який спосіб працювати. Піонери проводили причасні збори, молилися і вивчали Писання. Іноді вони писали листи рідним, яких залишили.

10. Що було позначкою половини дистанції подорожі?

Чімні-Рок, скеля поблизу сучасного кордону між штатами Небраска і Вайомінг, позначала половину дистанції від Уінтер-Квотерз до долини Солоного озера. Це велике скелясте утворення, що нагадує за формою димохід, святі побачили задовго до того, як 26 травня 1847 року підійшли до нього. Вони зупинилися в сусідньому поселенні Форт-Ларамі, щоб поремонтувати візки й обладнання.

11. Як піонери переправлялися через р. Платт?

Коли піонери залишили Форт-Ларамі, їм довелося перейти через річку Платт. За допомогою каное, яке принесли із собою, вони переправили майно і провізію, а, побудувавши легкі плоти, переправили і візки. Інші люди також хотіли переправитися через р. Платт, тому вони сплачували святим борошном, їжею та м'ясом, щоб ті переправили через ріку їхню провізію. Запаси святих закінчувалися і ця їжа була дуже доречна. Уілфорд Вудрафф говорив: "Для мене було справжнім дивом побачити, як поповнюються наші мішки борошном. Господь справді був з нами всю подорож, Він у дивовижний спосіб благословляв й оберігав нас" (quoted in Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, p. 365).

12. Як піонери залишали послання на своєму шляху?

Піонери записували кількість миль, які вони пройшли за день, і часто залишали інформацію для наступних загонів піонерів так, щоб вони могли прочитати її. Інколи ця інформація викарбовувалась на стовбурі дерева або дерев'яному стовпі, вкопаному в землю. Інколи піонери залишали інформацію на черепках буйволів, що лежали вздовж дороги. Ці послання отримали назву "новини посеред рівнини". Одного разу Бригам Янг написав на черепі:

Піонери

розбили тут табір

3-го червня 1847 р.

подолавши цього дня 15 миль

Все гаразд

Бригам Янг.

(Зауваження для вчителя: Б. Х. Робертс припускає, що це невірна дата; точна дата—23-тє. Див. A Comprehensive History of the Church, 3:177–178).

13. Хто був такий Джим Бриджер і що він розповідав святим про долину Солоного озера?

Коли святі йшли вздовж р. Суїтуотер у напрямку долини Солоного озера, то зустріли кількох мисливців. Одного дня вони зустріли найвідомішого з мисливців на Заході, Джима Бриджера. Бриджер сказав Бригаму Янгу, що в долині Солоного озера врожаїв бути не може, і запропонував 1000 американських доларів за перший бушель зерна, який піонери зможуть виростити.

Бригам Янг чув, що Каліфорнія та Орегон були прекрасними місцевостями з багатим ґрунтом, де легко працювати на землі. Але він знав, що тисячі людей, включаючи ворогів Церкви, уже направлялися туди. Святим необхідно було оселитися там, де їх більше не переслідуватимуть. Бригам Янг знав, що Небесний Батько допоможе святим зробити долину Солоного озера квітучим садом.

14. Який етап переходу був найважчим?

Коли піонери підійшли до Скелястих гір, коням та волам стало важко пересуватися. Гірські схили були дуже крутими, доводилося переходити багато потоків і річок. Температура була дуже низькою вночі і надзвичайно високою вдень. Цей етап був важким і для людей. Багато людей захворіли гірською лихоманкою. Загін розбився на три групи: перша маленька група йшла попереду, щоб підготувати дорогу для візків, загальна група йшла за першою, а останньою була група з хворих.

15. Хто з піонерів увійшов у долину Солоного озера першими?

20 липня 1847 року маленька розвідувальна група досягла Західного каньйону, що зовсім поруч з долиною Солоного озера. Наступного дня Орсон Пратт і Ерастус Сноу поїхали попереду візків і стали першими піонерами, які ввійшли в долину. Перші візки прибули в долину через два дні. Піонери зібралися й посвятили землю Господу; потім вони відразу почали сівбу. Вони поставили загату на сусідньому струмку і затопили землю, щоб підготувати її до сівби.

16. ОСЬ ЦЕ МІСЦЕ!

Бригам Янг та решта піонерів увійшли в долину Солоного озера 24 липня 1847 року. Бригам Янг був дуже хворим, тоді він їхав у візку Уілфорда Вудраффа. Брат Вудрафф розвернув візок, щоб Президент Янг міг подивитися на долину. Господь показав Президенту Янгу у видінні те місце, де святі повинні оселитися, і, довго вдивляючись у долину, Бригам Янг сказав: "Досить. Ось це місце! Вперед!" (quoted in V. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 3:224).

Піонери були вдячними Господу за те, що Він благословив їх у подорожі до нової землі. Ніхто не помер під час цієї важкої подорожі. Наполеглива праця і мужність піонерів допомогли підготувати шлях для тисяч інших святих, які прийшли в долину Солоного озера. Піонери знали, що виконають пророцтво Джозефа Сміта, і "стали могутнім народом, що живе в серці Скелястих гір" (*History of the Church*, 5:85).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як були організовані піонери під час переходу на захід? (УЗ 136:2–3). Чому, на вашу думку, організація була саме такою? Що мав узяти із собою кожен загін? (УЗ 136:5, 7.) Яке завдання було у першого загону?
- Що обіцяли робити піонери під час переходу? (УЗ 136:2, 4). Чому вони мали обов'язково виконувати заповіді? Чому нам важливо дотримуватися заповідей?
- Що піонери мали робити, коли їм було радісно? (УЗ 136:28). Чому так важливо славити Господа і бути вдячними Йому? Що піонери мали робити, коли їм було сумно? (УЗ 136:29). Що ми можемо робити, якщо нам сумно?
- Яке було місце призначення, або мета, піонерів? Які перешкоди або проблеми постали на їхньому шляху на захід? Як вони подолали ці проблеми? Як Господь допоміг їм? Чого навчилися місіонери завдяки труднощам, які поставали на їхньому шляху? (УЗ 136:31–32).
- Що є нашою найважливішою метою? (Жити з Небесним Батьком та Ісусом Христом у цілестіальному царстві). Які перешкоди стоять на шляху досягнення цієї мети? Напишіть на дошці думки дітей. Як нам подолати ці перешкоди? Як нам допоможе Господь?
- Які інші цілі ви маєте? Що ви повинні робити, аби досягти своїх цілей?
- Що робили перші піонери, щоб підготувати шлях для тих, хто прийде після них? Як ви можете допомогти іншим людям досягти їхніх цілей? Як ви можете бути піонером в очах молодших дітей?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Зробіть з картону або цупкого паперу велике колесо, простроміть в його центрі олівець або паличку. Попросіть дітей уявити, що вони— Уільям Клейтон, а це— колесо візка, поруч з яким їм треба буде йти.

Нехай діти зроблять на колесі позначку, щоб рахувати оберти. Потім нехай вони виміряють довжину окружності (довжину зовнішнього краю) колеса за допомогою рулетки. Напишіть цей параметр на дошці. Нехай одна дитина чи двоє триматимуть олівець і крутять колесо, пересуваючись по кімнаті. Нехай інші діти йдуть біля колеса і рахують його оберти. (Якщо у вас великий клас, ви можете двічі провести захід, щоб кожен раз участь брала половина дітей).

Помножте значення параметру, що записаний на дошці, на кількість обертів і визначте відстань, пройдену по кімнаті. Попросіть дітей уявити, що їм треба цілий день рахувати кількість обертів, як це робив Уільям Клейтон.

2. Зробіть з картону або цупкого паперу велике коло (це може бути те ж саме коло, що й до доповнюючого заходу 1). Проведіть на ньому лінії через центр кола, розділивши на сегменти (“пиріг”). На кожному сегменті напишіть мету, яка може бути у дітей, наприклад:

- Підтримувати чистоту в кімнаті.
- Дотримуватися Слова мудрості.
- Добре навчатися.
- Навчитися грати на музичному інструменті.
- Бути добрим до членів сім’ї.
- Бути чесним.
- Освоїти вид спорту.
- Читати Писання щодня.
- Вивчити напам’ять Уложення віри.

Простроміть через центр олівець, щоб розкрутити коло. Нехай хтось із дітей розкрутить “барабан” і прочитає мету, написану на тому сегменті, що після зупинки кола опиняється зверху. Нехай діти придумують, які перешкоди можуть заважати їм досягати цієї мети і що вони можуть зробити, щоб подолати їх. Дайте кожній дитині щонайменше раз покрутити колесо.

Коли всі діти покрутили коло, напишіть на дошці: *Жити з Небесним Батьком та Ісусом Христом у целестіальному царстві*. Обговоріть з дітьми, які перешкоди можуть стати на їхньому шляху до досягнення цієї цілі. Попросіть дітей запропонувати ідеї, як подолати ці перешкоди.

3. Попросіть кількох дітей уявити себе першими піонерами, зокрема, Бригамою Янгом, Уільямом Клейтоном, Орсоном Праттом та Ерастусом Сноу. Нехай інша дитина візьме у них інтерв’ю і попросить розповісти про деякі труднощі, які їм довелося пережити під час переходу, наприклад, про переправу через річки, пошуки провізії, вимірювання відстані та про способи залишення інформації для інших піонерів. Нехай “піонери” розкажуть, як вони подолали ці перешкоди, щоб досягти пункту призначення.

Ви можете попередити цих дітей за тиждень, щоб вони могли принести прості реквізити або костюми.

4. Щоб пояснити дітям, як інколи важко було піонерам, перекажіть розповідь Уілфорда Вудраффа про випробування, з яким піонери зіткнулися при переправі через Лоуп-Форк—розвилку річки Платт—23 квітня 1847 року.

“Дванадцяттеро з нас вирушило верхи шукати брід через небезпечну й бурхливу розвилку Лоуп-Форк на річці Платт.

Чоловіки ... побачили, що все дно річки—це сипучі піски, і якби кінь або візок зупинилися в ній, то почали б загрузати. Нам треба було пройти два канали і піщаний перешийок посередині. Найбільша глибина

складала від трьох до чотирьох футів, течія швидка, а ширина каналу з три сотні ярдів. В деяких місцях сипучі піски вмиль засмоктували і чоловіка, і тварину; і чим відчайдушніше вони намагалися вибратися, тим більше зтягувалися. Звісно, ми як могли уникали таких місць.

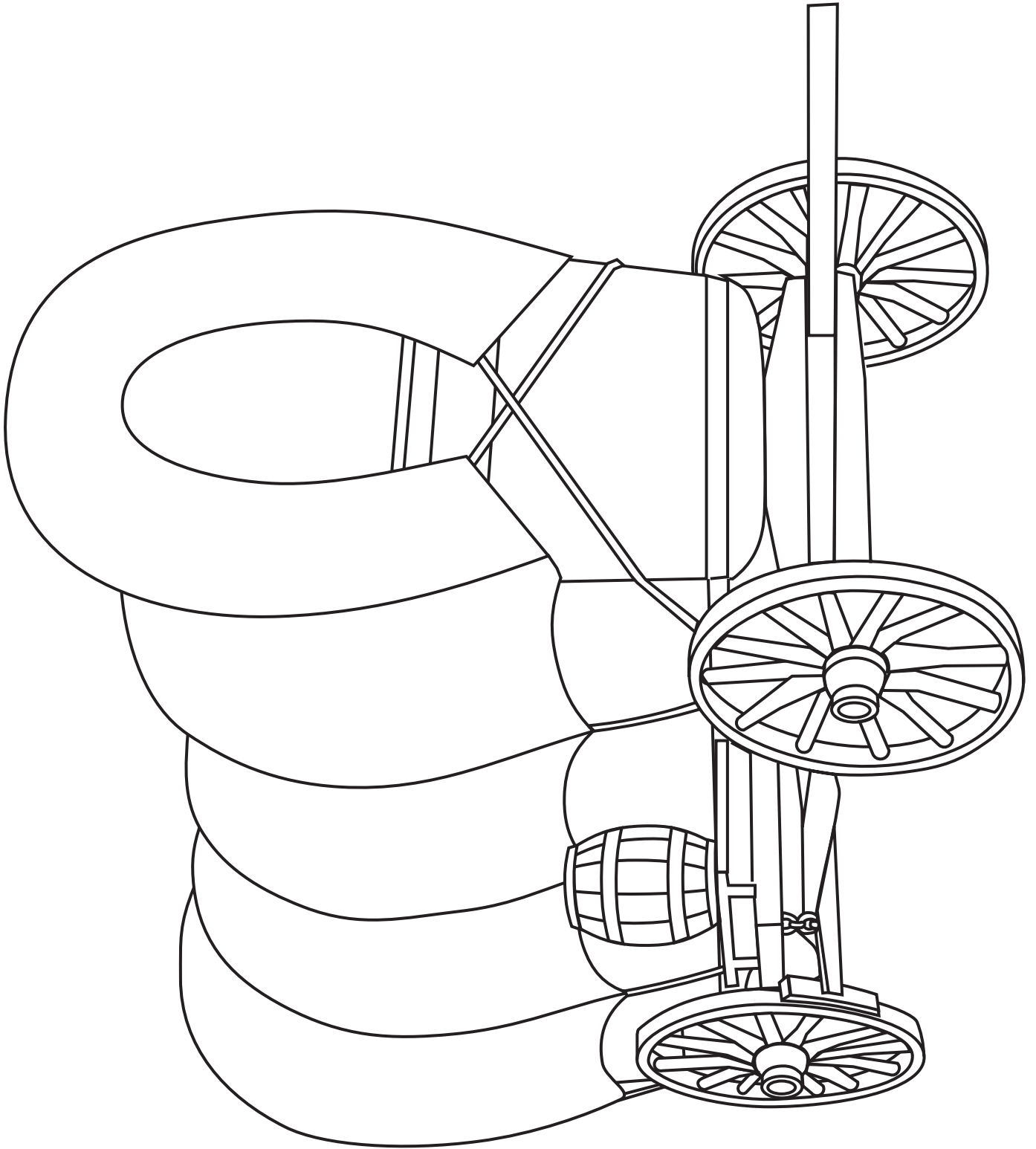
У мене було дві упряжки худоби і коні, запряжені у візок, що віз близько тисячі [фунтів провізії]. Як тільки я наважився іти, то негайно побачив, що худоба не справляється через свою повільність і що ми починаємо тонути. Я зістрибнув з візка у воду, що доходила до пояса. Мені на допомогу прийшло ще чоловік десять з мотузкою. Вони прив'язали її до волів і допомогли мені протягнути їх через річку, хоча це нам ледве вдалося. Ми зупинилися на піщаному перешийку, але коні й візок почали провалюватися в пісок”.

Тоді вантаж з візка старійшини Вудраффа переклали в човен, а візок силою людей і коней перетягнули на інший берег. Більшість візків вони були змушені переправляти в іншому місці. Тієї ночі старійшину Вудраффа призначили охороняти табір першу половину ночі. Він сказав: “Хоч я півдня провів у воді, я простояв половину ночі і спав другу половину в мокрому одязі” (quoted in Matthias F. Cowley, *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors* [Salt Lake City: Deseret News, 1909], pp. 268–270).

5. Заспівайте або продекламуйте “Грядить, святі” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 2). Обміркуйте, як ці слова підбадьорювали святих, коли вони перетинали рівнини. Зауважте, що хоч подорож піонерів була складною, вони були радісними, адже любили євангелію і бажали жити за нею в мирі.

Завершення

Свідчення	Виразить вдячність піонерам за їхню роботу над встановленням Церкви в долині Солоного озера. Запросіть дітей старанно працювати, як це робили піонери, щоб досягти своїх цілей і допомагати іншим.
Завдання для читання вдома	Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 136:1–5, 7, 28–29.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
	Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.



Святі заселяють долину Солоного озера

Мета Допомогти дітям зрозуміти, що дотримання в святості Суботнього дня є одним із способів виказати вдячність Небесному Батьку та Ісусу Христу за їхні благословення.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте Мосія 18:23; Учення і Завіти 59:7–21, 46:32, 78:19 та історичні оповідання в уроці. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти та Книга Мормона для кожної дитини.
 - б. Ілюстрація 5-47 “Чудо про морських чайок” (“Мистецтво євангелії” 413; 34735 192).

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Зіграйте в гру “Я думаю про щось”. Попросіть дітей подумати про щось, за що вони відчують вдячність. Тоді попросіть когось із дітей вийти перед класом і відповідати на поставлені їй запитання щодо того, про що вона думає. Нехай дитина пошепки скаже вам це, щоб ви могли допомагати відповідати на запитання, якщо буде необхідно.

Нехай інші діти ставлять такі запитання, відповідями на які є “так” або “ні” (наприклад, “Це щось живе?”, “Чи більше за стіл”, “Чи в будинку воно?”, “Чи воно металеве?”) і нехай спробують вгадати, про що думала дитина.

Коли діти вгадають, що це, повторіть гру двічі чи тричі, щоб уперед виходили інші діти й відповідали на запитання.

Поясніть, що нам заповідано дякувати за благословення. Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 59:7.

- Як ми можемо дякувати Небесному Батьку та Ісусу Христу за благословення, які отримуємо від них?

Коли діти дадуть відповідь, нехай хтось із дітей прочитає вголос Мосія 18:23. Поясніть, що один із способів проявити вдячність до Небесного Батька та Ісуса Христа—це зберігати в святості Суботній день. У Суботній день ми виражаємо вдячність, коли вклоняємося Небесному Батьку та Ісусу.

Коротко згадайте про перехід першого загону піонерів через долини та входження в долину Солоного озера (див. урок 40), а потім розкажіть дітям про заселення долини, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях. Поясніть, що піонери були дуже вдячні Богу за те, що Він привів їх у край спокою та безпеки, хоча попереду в них було ще більше випробувань. Наголосіть, що один із способів, якими піонери проявили вдячність до Небесного Батька та Ісуса Христа,—це збереження в святості Суботнього дня.

Перші тижні в долині

Коли перші піонери прибули в долину Солоного озера, найперше, що вони зробили, вони засіяли поля. Був кінець літа і пора засівів уже давно пройшла. Піонери знали, що їм слід поспішити, щоб мати насіння на наступну весну і їжу на зиму для себе і тих, прихід в долину яких очікували ще до настання зими. 1500 піонерів і десять загонів уже були на шляху до долини Солоного озера і очікувалося, що вони прибудуть на початку осені.

Піонери одразу ж посадили картоплю. По приходу в долину дехто почав саджати ще навіть до того, як приготував перший обід. Грунт був настільки твердим, що плуги ламалися, але вони поставили дамбу через струмок, щоб орошати землю і зробити її м'якішою. Піонери викопали канавки і пустили воду з гірських потоків на поля. Це був один з найперших випадків використання сучасних методів зрошення. Мисливці й мешканці гір, зокрема Джим Бريدжер, казали, що в долині Солоного озера ніколи не буде нормальних врожаїв, але завдяки зрошенню піонери змогли виростити прекрасні врожаї.

Головний загін піонерів прибув і почав земельні роботи в суботу. Наступний день був неділею, і хоча було дуже багато роботи, піонери відпочивали від своїх трудів і провели богослужіння, щоб подякувати Небесному Батьку за те, що Він привів їх у долину. Вони були раді, що зрештою мають місце, де можуть жити в мирі і спокої. Тієї неділі святим проповідував Бригам Янг і він нагадав їм про важливість дотримання Суботнього дня в святості. Уілфорд Вудрафф записав: “Він сказав братам, що вони не повинні працювати в неділю, [а якщо вони будуть працювати], то втратять вп'ятеро більше, ніж здобули б” (quoted in Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, p. 430).

Наступні дні були сповнені клопотами. Бригам Янг і декілька інших братів обстежили місцевість, щоб знайти найкращі місця для поселення. Президент Янг говорив своїм супутникам: “До того, як ви почнете, я можу сказати вам, що ви знайдете багато хороших ділянок ... навколо, і всі ви повернетеся з почуттям задоволення, що це найбільш підходяще місце... Але ось місце для будівництва нашого міста” (quoted in Erastus Snow, “This Is the Place,” pp. 41–42). Розвідавши територію, чоловіки погодилися з Президентом Янгом. До середи апостоли вирішили, що місто буде розплановано на великі квадратні квартали з широкими вулицями. Такий же план був даний через одкровення пророку Джозеф Сміту, коли він розробляв план міста Сіон у штаті Міссурі. В середу ввечері Президент Янг привів інших чоловіків до місця між двома рукавами великого струмка. Він встромив палицю в землю і сказав: “Тут буде храм нашого Бога!” (quoted in Grant, p. 432).

У суботу, 31 липня, піонери завершили свою першу будівлю. Це був “зелений” хол—споруда без стін і з кривлею, зробленою з чагарнику і гілок, що підтримувалися стовпами. Такий “зелений театр” розташовувався поблизу храмової ділянки і був місцем для зібрань і богослужіння.

Піонери поширювали системи зрошення і засівали більше полів. На другий тиждень почали сходити кукурудза і картопля.

Через три тижні після прибуття в долину Бригам Янг повернувся до Уінтер-Квотерз, щоб привести іншу групу піонерів у долину. Він взяв із собою багатьох чоловіків з першого загону, які повернулися до своїх сімей. Поблизу Уінтер-Квотерз Кворум Дванадцятьох Апостолів провів особливі збори, щоб вирішити питання нового Першого Президентства Церкви. На конференції 27 грудня 1847 року, через три з половиною роки після смерті Джозефа Сміта, Бригам Янг був підтриманий як Президент Церкви; Гебер С. Кімбол як його перший радник, а Уіллард Річардс—як другий.

Життя в долині Солоного озера

У серпні та вересні піонери спорудили в долині частокіл [огорожу] навколо ділянки в 4 гектари. Частокіл окреслював місце для будівництва тимчасових будинків і слугував захистом від ворожих індіанців та лютих зимових вітрів. Коли восени прибула друга велика група піонерів, частокіл довелося розширити. Дерев'яні будинки всередині частокілу мали плоскі дахи, зроблені з жердин, покритих чагарником і землею. Такі дахи справлялися зі своїм призначенням восени і взимку, але навесні пішли дощі, і брудна вода просочувалася всередину. Орсон Уїтні писав: “Дуже потрібні були парасольки, навіть коли ми лягали спати, і часто можна було побачити, як дружина, тримаючи в лівій руці парасольку і перевертаючи шматок м'яса або помішуючи кашу правою, схиляється над пічкою, на яку невпинно падають зверху і шиплять краплі” (quoted in Grant, p. 435). Крім того, в гілках на даху заводилися миші. Елайза Р. Сноу одного разу просиділа всю ніч в ліжку з розкритою парасолькою, сміючись з того, як крізь дах провалювалися то шматки бруду, то миші. Піонери раділи, коли дощ припинявся і вони могли просушити себе і будинки.

Заняття в першій школі в долині почалися у жовтні 1847 року 17-річною Мері Джейн Ділуорт. Вони проходили в наметі, що розміщався в середині огороженої ділянки. Не було стільців, парт і дошки. Діти сиділи на колодах. Одна дівчинка так описувала перший день у школі: “Ми увійшли в намет, сіли в коло на колоди і один з “братів” сказав молитву. Ми вивчили один із псалмів з Біблії і співали пісні” (quoted in Grant, p. 439). У дітей були книги, з яких вони вчилися читати, писати, співати, граматиці й математиці. Коли прийшли зимові холоди, школу перенесли в дерев'яний будиночок в куті огороженої частокілом ділянки. Парти в школі були виготовлені з частин візків. Для вікон не було скла, тому учні напнули на віконні рами промаслені шматки тканини. Тканина слабо пропускала світло, тому часто двері залишали відчиненими, хоч і було холодно. Діти були раді тому, що могли вчитися у школі.

Коли закінчилася перша зима, запаси святих у долині майже закінчилися. Багато людей не мали пристойного взуття або одягу, тому часто використовували для своїх потреб шкіру тварин. Майже вся їжа закінчилася, окрім пшениці та кукурудзи, які піонери залишили на посів навесні. Один хлопчик сказав: “У нас кілька місяців не було хліба. Наш

раціон складали яловичина, молоко, цибулини квітів і чортополох [будяк]. Я був пастухом, і поки я дивився за [тваринами], то їв стебла чортополоху, поки не набивав собі шлунок, як ота корова”. Сім’я цього хлопчика взяла стару, висохлу шкуру вола і варила собі з неї суп (quoted in Grant, pp. 443–444). Коли прийшла весна і зійшли посіви, піонери були вдячні Богу, що пережили першу зиму в долині.

Сарана і чайки

Піонери з нетерпінням чекали, коли зберуть урожай з весняних посівів, але заморозки пізньої весни знищили частину з них, а посуха знищила ще більше. Налетіла сарана і стала пожирати все те, що залишилося. Піонери робили все, що було в їхніх силах, борючись з комахами. Хтось намагався сполохати сарану гучними звуками, інші пробували струшувати її з рослин. Хтось заганяв сарану в купки соломи і підпалював їх, а інші гнали її до ям з водою, щоб утопити там. Та, що б не робили піонери, сарана налітала й налітала. Вона була скрізь—на деревах, огорожах, будинках, в ліжках і на одязі.

Піонери були дуже стурбовані. Якщо сарана знищить всі поля, людям не буде чого їсти і вони помруть від голоду. Два тижні люди боролися з сараною і молилися про допомогу від Небесного Батька. Зрештою президент колу попросив святих провести день в особливому пості й молитві. Сюзан Нобл Грант, якій тоді було 16 років, описувала, що сталося (розповідаючи історію, покажіть ілюстрацію про диво чайок):

“Відповідь на наш піст і молитви прийшла в ясний літній день.

Ми злякалися, бо невідомо звідки несподівано над нашими полями закружляли ... величезні зграї чайок, що кричали. “Нова пошесть”,— подумала я спочатку. Сіро-білі птахи сотнями, потім тисячами з пронизливими криками кинулися вниз ... на [сарану]. Але сталася дивна річ. Як тільки вони пожирали стільки комах, скільки могли за один раз, то відлітали до сусіднього струмка, робили кілька ковтків води, відригували і поверталися до своєї галасливої зграї. Усі стояли у здивуванні! На наші молитви прийшла відповідь!” (quoted in Grant, p. 446).

Чайки протягом трьох тижнів поверталися день за днем. Вони пожирали сарану, поки її не стало. Святі знали, що це диво було відповіддю на їхні молитви. Вони були вдячні Богу, що він зберіг їхні поля і життя.

У серпні 1848 року святі влаштували свято, щоб відзначити жнива. Вони виставили плоди врожаю, виступали з промовами, співали і танцювали. Вони були вдячні Небесному Батьку, який допоміг їм зібрати хороший врожай.

До кінця 1848 року близько трьох тисяч людей вже мешкали в долині Солоного озера. Ця кількість складала приблизно четверту частину населення Наву. Бригам Янг написав святим, які ще залишалися в Айові, і сказав, що Церква знайшла місце, де вони можуть жити в мирі й безпеці.

Хоча перший рік в долині був переповнений труднощами, святі вважали себе благословенним народом. Вони витримали свої випробування і перетворили пустельну землю на затишне поселення, де могли жити в мирі і служити Небесному Батьку. Вони й надалі

зберігали святим Суботній день, щоб показати свою вдячність Небесному Батьку та Ісусу за їхні численні благословення.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Що нам Господь заповідав стосовно подяки? (УЗ 59:7; 46:32). Які благословення ми отримаємо, якщо будемо дякувати Небесному Батьку та Ісусу Христу? (УЗ 59:15–19; 78:19).
- Чому, на вашу думку, святі були вдячні за те, що прийшли в долину Солоного озера? Як вони проявили свою вдячність? За які благословення вдячні ви? (Див. доповнюючі заходи 2, 3 та 4). Як ми можемо виявляти вдячність Небесному Батьку та Ісусу?
- Які благословення отримали святі за те, що зберігали святість Суботнього дня? (УЗ 59:15–19). Як збереження Суботнього дня у святості проявляє наше почуття вдячності? (Див. доповнюючий захід 2). Які благословення ви отримували за те, що зберігали у святості Суботній день?
- Які випробування і труднощі стали на шляху святих у перший рік їхнього перебування в долині Солоного озера? Як, на ваш погляд, подяка за благословення навіть у період суцільних проблем, допомогла їм? Чому ми повинні дякувати, навіть якщо справи йдуть не дуже добре? Допоможіть дітям зрозуміти, що якщо ми докладаємо зусилля і дякуємо Небесному Батькові та Ісусу Христу, то пригадуємо численні благословення, які вони нам дали. Це допоможе нам менше бути в поганому настрої. (Див. доповнюючий захід 4).
- Що робили піонери, аби знищити сарану? Чому наліт сарани так стурбував піонерів? Що сталося б, якби не вдалося знищити сарану? Чому приліт чайок для піонерів був дивом?
- Чому піонери постилися і молилися про допомогу від сарани? Що таке піст? Як Небесний Батько відповів на піст і молитви піонерів? Як піст і молитва можуть допомогти нам у розв'язанні проблем? (Коли ми постимося і молимося, то зміцнюємося духовно, що дає нам більше віри, щоб попросити Небесного Батька допомогти розв'язати наші проблеми).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. На основі наведених далі цитат Президента Езри Тефта Бенсона, тринадцятого Президента Церкви, напишіть на окремих аркушах, що добре робити в Суботній день і чим не годиться займатися. Покладіть папірці в якусь ємність.
 - а. “Багато, надто багато людей майже припинили дотримуватися закону Суботнього дня. Тепер це не тільки звичайний робочий день, ... а й день розваг і спортивних заходів: гольф, катання на

лижах, ковзанах, рибалка, пікніки, катання на велосипедах, кіно, театри, ігри в м'яч, танці та інші форми розваг—все це стало вже загальноприйнятним. Але Божий закон каже зберігати Суботній день святим” (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [Salt Lake City: Bookcraft, 1988], p. 438).

- б. “Що відповідає духу Суботнього дня? Ось кілька пропозицій: заходи, які зміцнюють духовність; ... церковні збори в домі молитви; [здобуття] духовного знання—читання Писань, історії Церкви, біографій та натхненних слів Братів; фізичний відпочинок, ближче знайомство з сім'єю; духовні історії, ... свідчення, зміцнення сімейної єдності; відвідування хворих і літніх людей; ... спів пісень Сіону та слухання натхненної музики; ... сімейна й особиста молитва, піст, надання благословення на зцілення й батьківського благословення; приготування вечері з простотою в серці—простої вечері, що, звичайно, готується в Суботній день” (*The Teachings of Ezra Taft Benson*, p. 439).

Щоб допомогти дітям зрозуміти, як зберігати Суботній день святим, напишіть на дошці два заголовки: *Хороші для Суботнього дня заняття і Заняття, яких слід уникати в Суботній день*. Попросіть дітей по черзі витягувати папірці з ємності й зачитувати їх усьому класу. Нехай вони визначать, до якої категорії з дошки це заняття належить, і напишіть це заняття під відповідним заголовком. Коли всі папірці прочитані, нехай двоє дітей прочитають цитати Президента Бенсона.

Зауваження для вчителя: Обговорюючи з дітьми, які заняття відповідають духу Суботнього дня, будьте чутливими до можливих ситуацій у сім'ях дітей вашого класу. У деяких дітей можуть бути малоактивні батьки або члени сім'ї, які не є членами Церкви і які залучають дітей до занять, що не відповідають Суботньому дню. Запрошуйте дітей молитися про керівництво Духа і робити все залежне від них, щоб зберігати Суботній день святим і при цьому поважати і слухатися своїх батьків.

2. Нехай хтось із дітей прочитає висловлювання Президента Спенсера В. Кімбола, дванадцятого Президента Церкви:

“Неприпустимо думати, що людина, яка любить Господа усім серцем і всією душею, ... не буде присвячувати один з семи днів вдячності й благоговінню. “Дотримання Суботи є показником міри нашої любові до Небесного Батька” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball [Salt Lake City: Bookcraft, 1982], p. 218).

Обговоріть з дітьми, як дотримання святості Суботнього дня проявляє нашу любов до Небесного Батька та Ісуса Христа. Потім посадіть дітей в коло. Дайте їм якийсь предмет, наприклад, м'яч або мішечок з бобами, який би вони передавали по колу. Коли дитині передають предмет, вона повинна назвати щось, за що вона вдячна, й передати предмет іншій дитині. Кожна сьома дитина, одержуючи предмет, повинна сказати: “Я буду зберігати Суботній день у святості”. В цей момент всі діти повинні піднятися і помінятися місцями. Коли діти розсядуться, повторіть гру.

3. Щоб допомогти дітям зрозуміти, скільки благословень їм дав Небесний Батько, нехай вони зіграють в таку гру:

Посадіть дітей у коло. Нехай кожна дитина назве якесь благословення, що починається з літери А (наприклад, “Я вдячний за абрикоси” або “Я вдячний за абетку”). Продовжуйте по колу, поки наступна дитина не придумає ще благословення, що починається з А, і нехай ця дитина почне з літери Б (“Я вдячний за бабусю”). Продовжуйте із стількома літерами, на скільки в дітей вистачить терпіння або часу (очевидно, ви не зможете пройти весь алфавіт).

4. Прочитайте або попросіть когось із дітей прочитати цитату Президента Н. Елдона Теннера, в минулому члена Першого Президентства:

“Коли ми дякуємо за свої численні благословення, то краще бачимо, що для нас зробив Господь, завдяки чому стаємо більш вдячними Йому” (in Conference Report, Oct. 1967, p. 54; or *Improvement Era*, Dec. 1967, p. 42).

Нехай діти заспівають або продеklamують гімн “Всі небесні пригадай дари” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 8). Тоді дайте кожній дитині олівець і аркуш паперу, і нехай діти напишуть за 3 хвилини якомога більше благословень (кількість часу на вправу можна пристосувати до того, наскільки швидко діти зосереджуються). Нехай діти зачитають, що написали, іншим учням. Ви можете попросити дітей порівняти переліки й викреслити ті пункти, що співпадають. Зверніть увагу дітей на те, скільки пунктів зі списку кожного є унікальними, і скажіть, що в кожного є ще багато благословень, які можна було б включити в список.

5. Допоможіть дітям вивчити напам’ять Учення і Завіти 59:7.
6. Заспівайте або продеklamуйте слова однієї чи кількох з цих пісень: “В світлу долину йшли піонери” (*Збірник дитячих пісень*, с. 137), “Субота” (*Збірник дитячих пісень*, с. 105), “Чим віддячить Богові?” (*Збірник дитячих пісень*, с. 14), “Я дякую Батьку за милість Твою” (*Збірник дитячих пісень*, с. 9).

Завершення

Свідчення	Виразіть вдячність тим, хто пожертвував чимось заради встановлення Церкви в долині Солоного озера. Поясніть, що один із способів проявити вдячність до Небесного Батька та Ісуса Христа—це зберігати у святості Суботній день. Скажіть, які благословення ви отримували за те, що зберігали у святості Суботній день. Запропонуйте дітям обговорити у себе вдома, як вони можуть зберігати святість Суботнього дня.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 59:7–19 та 78:19.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім’ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім’єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Піонери проявляють віру в Ісуса Христа

Урок
42

Мета Укріпити віру дітей в Ісуса Христа, розповівши їм про віру піонерів.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці; Мороній 7:33; Учення і Завіти 8:10, 20:29 та Уложення віри 1:4. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: *Основи євангелії* (31110), розділ 18.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Підготуйтеся розповісти історію про свого предка-піонера або піонерів сучасності (про когось, хто був першим членом Церкви в певній місцевості або в сім'ї).
5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Книга Мормона.
 - в. Ілюстрація 5-48 “Ісус Христос” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 240; 34735 192); ілюстрація 5-49 “Мері Філлінг і Джозеф Ф. Сміт перетинають рівнини” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 240; 34735 192); ілюстрація 5-50 “Привал біля Суїтуотер”.

Зауваження для вчителя: У цьому уроці може бути більше історичних оповідань, ніж ви можете викласти в одному занятті. Виберіть оповідання, що якнайкраще підійдуть дітям у вашому класі.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Пограйте з дітьми в таку гру піонерів.

Попросіть когось із дітей вийти з кімнати (або заплющити очі), а ви в той час заховайте десь у кімнаті наперсток, камінчик або інший маленький предмет. Потім запросіть дитину увійти (або розплющити очі) і знайти предмет. Нехай інші діти підказують їй, кажучи “тепліше”, якщо дитина підходить ближче до предмету, або “холодніше”, якщо дитина далеко від нього або рухається в протилежний бік.

Коли дитина знайде предмет, скажіть усім, що цей урок буде про віру піонерів. Напишіть на дошці слово *VIPA*.

- Що означає мати віру?

Скажіть, що мати віру—це вірити або покластися на те, що щось є реальним і справжнім, навіть якщо ми не бачимо цього на власні очі. Зауважте, що дитина, яка шукала захований предмет, вірила, що предмет є в кімнаті, хоч і не бачила його.

- У кого ми повинні вірити?

Покажіть ілюстрацію Ісуса Христа. Допоможіть дітям пригадати четверте уложення віри. Зауважте, що в цьому уложенні говориться, що віра в Ісуса Христа є першим принципом євангелії.

- Чому так важливо мати віру в Ісуса Христа?

Поясніть, що для того, щоб вірити в покаяння в гріхах і можливість життя з Небесним Батьком й Ісусом Христом, ми повинні вірити, що Ісус Христос є нашим Викупителем.

Зверніть увагу дітей на те, що коли ми бажаємо виконувати заповіді, навіть якщо це важко, ми проявляємо віру в Ісуса Христа. Виконання заповідей також зміцнює нашу віру. Поясніть дітям, що коли вони приходять на церковні збори і приймають інші вірні рішення, це показує, що вони розвивають віру в Ісуса Христа.

Історичні
оповідання

Розкажіть дітям про віру піонерів, що описується в наведених далі історичних оповіданнях. Розкажіть стільки оповідань, на скільки вистачить часу, і ставте відповідні запитання з розділу “Запитання для обговорення та застосування”. Допоможіть дітям побачити, як віра в Ісуса Христа впливає на рішення персонажів з кожної розповіді. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Коли перший загін піонерів прибув у долину Солоного озера, Бригам Янг розпочав заходи підготовки, які мали допомогти решті святих здійснити перехід рівнинами. Через кілька місяців стали прибувати нові загони святих. Протягом багатьох років (з 1847 по 1869) групи святих подорожували долинами до долини Солоного озера у запряжених візках або з ручними візками. Дехто прибув з-за океану, з інших земель. Для всіх піонерів ця подорож була важкою. Багато людей померло по дорозі, інші пережили жахливі труднощі. Піонери залишали свої будинки і йшли на захід, тому що мали віру в Ісуса Христа та істинність Його відновленої євангелії. Ця віра допомогла їм у тяжкі часи.

Як у Мері Філдінг Сміт украли худобу

Коли Джозеф Сміт і його брат Гайрум були вбиті, дружина Гайрума, Мері Філдінг Сміт, залишила Наву і вирушила разом з дітьми і постояльцями, яких вони з Гайрумом взяли до себе, до Уінтер-Квортерз.

З Уінтер-Квортерз Мері і деякі її родичі поїхали до Міссурі, щоб зібрати провізію для переходу на захід. Несприятливі погодні умови зробили подорож важкою, воли ледве тягнули завантажені візки. Дорога до Міссурі забрала тиждень, а назад до Уінтер-Квортерз—набагато більше.

По дорозі додому Мері та її сім'я розбили табір біля річки Міссурі. Поруч була стоянка чоловіків, які гнали худобу на ринок. Син Мері, Джозеф, та його дядько, як правило, розпрягали волів на ніч, щоб воли могли вільно поїсти й відпочити, але оскільки поруч було ціле стадо худоби, вони залишили їх в упряжці. Так їх було б легше знайти, якби вони змішалися з іншими тваринами.

Наступного ранку виявилось, що пропало кілька волів. Джозеф і дядько весь ранок шукали їх, але не знайшли жодного. Коли Джозеф повернувся до табору втомлений і понурий, то побачив матір на колінах в молитві. Він чув, як вона просила Господа допомогти знайти загublених волів, щоб вони спокійно продовжили подорож.

Коли Мері закінчила молитися, на її обличчі сяяла посмішка. І хоч її брат вважав, що худоба пропала безслідно, Мері сказала, що піде ще пошукає. Брат намагався переконати її, що він та Джозеф вже скрізь обшукали, і їй немає ніякого сенсу робити це знов, та вона пішла.

Коли Мері відійшла від табору, один з чоловіків, що гнали худобу на продаж, вигукнув: “Мадам, я бачив на світанку, як ваші воли йшли он туди”. І хоча чоловік показував у протилежному напрямку, Мері продовжувала йти до річки. Джозеф дивився за нею, і коли вона помахала йому, він побіг. Коли він прибіг, то побачив їхніх волів, прив’язаних в заростях верби. Хтось намагався сховати їх, мабуть, щоб украсти. Знайшовши волів, Мері Філдінг Сміт із сім’єю змогла продовжити свій шлях. (Див. Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain*, pp. 209–213.)

Мері Філдінг Сміт із сім’єю перетинає долини

Коли настав час вирушати на захід разом зі своєю групою, у Мері Філдінг Сміт загинуло багато худоби внаслідок сильних зимових морозів. Мері готувалася до переходу якнайретельніше, однак, їй довелося з’єднати два візки, бо не було достатньо волів і візників. Замість міцних волів її візки тягнули молоді бички, корови й один молодий віл. Ці тварини не були привчені йти в парах, тому ними було важко управляти.

Керівник загону сказав Мері, що їй безглуздо вирушати на захід, оскільки вона не готова для переходу. Він сказав, що вона ніколи не добереться до долини Солоного озера і буде тягарем для решти загону. Він повелів їй повертатися до Уінтер-Квотерз і чекати кращої нагоди вирушити в долину, коли буде більше допомоги. Мері спокійно відповіла старшому, що їй не потрібна його допомога. Більше того, вона сказала, що ввійде в долину першою!

Друзі дали їй ще кількох волів, що було для Мері та її сім’ї великим благословенням, і поки вони просувалися долинами, нові воли добре навчилися йти в парі. Всі діти чимось допомагали під час подорожі. Марта, найменша донька, збирала дрова і хмиз для вогнищ і допомагала дбати про вільну худобу (що не була запряжена у візки). Джозеф, якому тоді було 9 років, по черзі зі старшим братом Джоном керував упряжкою волів. Джеруша і Сара клопоталися про щоденні справи і дбали про вільну худобу. Усі діти більшість шляху йшли босоніж.

Коли одного дня загін просувався по Вайомінгу, один з волів Мері несподівано впав, як отруєний. Здавалося, що віл помре, а у Мері не було вільного вола, щоб замінити цього. Коли віл став помирати, старший загону вигукнув: “Він уже дохлий, нема чого витрачати на нього час, доведеться щось придумати, щоб допомогти вдові [Мері]. Я казав, що вона буде тягарем для всього загону”.

Мері нічого не сказала, а дістала з візка пляшку освяченої олії і попросила свого брата Джозефа Філдінга та ще іншого чоловіка благословити вола. “То була мить святого благоговіння просто неба. Всі затамували подих. Чоловіки зняли капелюхи. Усі схилили голови, і Джозеф Філдінг ... поклав руки на голову [умираючого] вола і помолився. Величезна тварина непорушно випросталася на землі. Скляні очі дивилися в нікуди. Через хвилину після благословення тварина поворухнулася. Її масивні задні ноги почали випрямлятися.

Віл став на задні ноги. Випрямилися передні ноги. Віл підвівся і без будь-якої команди пішов уперед, наче нічого не сталося". Невдовзі хвороба звалила іншого вола, його благословили і він також видужав.

За день до входження в долину Солонного озера кілька волів Мері знов пропали. Вона стала на коліна в молитві й попросила Небесного Батька допомогти знайти їх. Вона була впевнена, що Небесний Батько допоможе їй.

Старший групи і решта загону пішли вперед, не чекаючи Мері та її рідних, які все ще шукали волів. Раптом набігли грозові хмари, вдарив грім і блискавка і полив дощ. Усі були змушені зупинитися і чекати. 16-річний Джон зміг знайти під дощем загублених тварин і запряг їх, щоб іти, коли скінчиться гроза. Сім'я Мері вирушила, коли інші ще готували свої упряжки. Вони увійшли в долину на кілька годин раніше за керівника групи та решти загону. (Див. Corbett, pp. 223–249.)

Маргарет Макніл допомагає своїй сім'ї під час переходу

Маргарет Макніл і її сім'я приєдналися до Церкви у Шотландії. Вони перебралися до Юти, коли Маргарет було 10 років. Вона пройшла пішки весь шлях через долини, часто з 4-річним братом Джеймсом на спині. Мати Маргарет під час подорожі захворіла, тож Маргарет допомагала їй скільки могла.

Маргарет щодня робила для сім'ї сніданок і вечерю, вона також доглядала корову, яка належала сім'ї. Корову треба було добре годувати, щоб вона давала достатньо молока для всієї сім'ї. Щоранку Маргарет виганяла корову вперед всього загону, щоб та наїлася трави, поки підійдуть візки. Потім Маргарет і корова наздоганяли загін. Коли вони підходили до річки, Маргарет обв'язувала собі руку довгим хвостом корови, і так вони обоє перепливали річку.

Їжа, яку Макніли взяли із собою, закінчилася, тож сім'я харчувалася молоком і дикими ягодами. Врешті-решт вони прибули в Юту і були надзвичайно вдячні Небесному Батьку, що Він допоміг їм зробити це безпечно. (Див. Margaret McNeil Ballard, "I Walked Every Step of the Way," pp. 10–11; див. також Susan Arrington Madsen, *I Walked to Zion*, pp. 125–126.)

Утішення Джедедаї М. Гранта

Джедедая М. Грант був членом Першої ради сімдесятників і старшим одного з піонерських загонів. Він також був батьком Гебера Дж. Гранта, який став сьомим Президентом Церкви. Коли сім'я Грант перетинала долини, дружина Джедедаї та крихітна донька захворіли на холеру—хворобу, яка вразила багатьох по дорозі до Солт-Лейк-Сіті. Помираючи, дружина Джедедаї попросила, щоб її та її доньку було поховано в долині Солонного озера. Однак дитина померла першою, і її довелося закопати в неглибокій могилі десь у Вайомінгу. Дружина Джедедаї померла майже наприкінці подорожі й була похована в долині Солонного озера. Джедедая повернувся до Вайомінга, на могилу дитини, і побачив, що вовки розрили її.

Брату Гранту, мабуть, було дуже важко втратити дружину і дитину, але він йшов далі за церковними провідниками. Через кілька років йому було дозволено побачити видіння духовного світу. Він бачив свою

дружину і в неї на руках їхню маленьку дочку. Вона показала дитину брату Гранту і сказала: “Ось, це маленька Маргарет”. Брат Грант побачив, що хоч дитина померла в долинах, і вовки розрили могилу, його донька була з матір'ю в безпеці у духовному світі. (Див. *Church History in the Fulness of Times*, pp. 337–338.)

Лідія Найт допомагає іншим перейти через рівнини

Після вбивства Джозефа і Гайрума Смітів Ньюел Найт та його дружина Лідія з дітьми вирушили на захід з рештою святих. Однієї зимової ночі надзвичайно хворий Ньюел помер. Лідія залишилася вагітною із сімома дітьми. Нікому було допомогти їй або захистити. Вона повернулася до Уінтер-Квотерз, де Президент Бригам Янг порадив їй не йти у важку подорож до долини Солоного озера з новонародженою дитиною. Однак він запитав, чи не могла б вона позичити своїх волів та візки комусь, хто міг би вирушити. Лідія віддала їх без будь-яких вагань. Через два роки Лідія змогла зібрати все необхідне й здійснити подорож у долину Солоного озера разом з дітьми. (Див. *Susa Young Gates, Lydia Knight's History*, pp. 64–76, 84–89.)

Луїза Уеллс править упряжкою волів під час переходу

Коли 22-річна Луїза Уеллс разом з батьками брала участь в переході, їй доручили керувати однією з батьківських упряжок, а також доглядати за молодшими братом і сестрою.

Коли всі речі були складені у візок, Луїза мужньо вирушила вперед. На ній був великий капор, і в руці вона тримала парасольку від сонця. В іншій руці був батіг, яким вона підганяла тварин. Все було непогано, особливо враховуючи, що Луїза ніколи в житті не керувала упряжками, але скоро почався дощ. Парасолька від сонця і капор швидко намокли і стали нікому не потрібними, і ще до заходу сонця вона була вся брудна і мокра.

Незважаючи на безрадісний початок, Луїза віддано йшла вперед. Коли загін прибув до річки Суїтуотер, найкращі воли Луїзи напилися несвіжої води і померли, тож їй довелося замінити їх парою корів. Корови були незвичкві тягнути візок, тому решту подорожі Луїза мала тягнути і вмовляти їх. Одна жінка з загону захворіла, і Луїзі було доручено доглядати її. Три тижні вона цілими днями йшла поруч з візком, а ночами дбала про жінку. На щастя Луїза змогла не захворіти і привести свою упряжку з візком в долину разом з іншими учасниками загону.

Зносивши геть три пари взуття, Луїза обмотала ноги ганчірками, щоб не пошкодити їх, але ганчір'я вистачало лише на кілька годин. Часто порізані ноги Луїзи залишали криваві сліди на стежці. (Див. *Edward W. Tullidge, The Women of Mormondom*, pp. 336–337.)

Підтримка Джейн Олгуд

15-річна Джейн Олгуд і її батьки прибули в 1864 році з Англії і вирушили на захід у долину Солоного озера. Згодом Джейн розповідала своїй онуці, яким виснажливим був перехід. Молодь у загонах мала весь час іти пішки. Єдиною їжею були вироби з борошна, бобових та в'ялені персики. Одного дня Джейн з подругою Еммою так втомилися, що сіли відпочивати. Вони дивилися, як проїжджали візки, але ноги боліли так сильно, що їм було байдуже, якщо їх забудуть. Їм здавалося, що більше вони йти не можуть.

Джейн розповідала: “Поки ми так сиділи, втомлені, до нас під’їхав юнак на коні. Ми не бачили, звідки він приїхав і куди потім поїхав після розмови з нами. Але він дуже лагідно до нас звернувся і заохочував іти далі. Він пообіцяв, що якщо ми тільки спробуємо, у нас все вийде і нам не буде важко”. Джейн сказала, що вони були так втомлені, що “нам було все одно, чи будемо ми жити, чи помremo”, але чоловік був дуже добрим і заохочував їх продовжувати подорож. Дівчата стали почувати себе краще, знайшли в собі сили, підвелися й пішли. Караван візків вони наздогнали аж після заходу сонця. (Див. Julie A. Dockstader, “Children Entered Valley with ‘Hearts All Aglow,’ ” pp. 8–9.)

Сучасні піонери розбудовують Церкву

Нагадайте дітям, що піонер—це та людина, яка готує шлях для послідовників. Скажіть, що багато членів Церкви в наш час є піонерами. Розкажіть дітям історію з історії вашої сім’ї або історію про когось із сучасних піонерів, хто першим у сім’ї або місцевості став членом Церкви. Наголосіть на тому, як нові члени Церкви мають проявляти віру в Ісуса Христа, коли приєднуються до Церкви.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як віра Мері Філдінг Сміт в Ісуса Христа допомогла їй знайти загублених волів? Скажіть, що Небесний Батько та Ісус Христос знають все, і ми можемо почути їхню пораду, якщо молимося з вірою (див. УЗ 8:10). Зауважте, що Мері молилася про допомогу, але після того, як її сім’я зробила все необхідне зі свого боку, вона пішла шукати худобу.
- Чому віра Мері Філдінг Сміт у силу священства стала благословенням для неї та її сім’ї? Нагадайте дітям, що священство—це сила і влада діяти в ім’я Бога. Коли ми застосовуємо силу священства, то проявляємо віру в Ісуса Христа.
- Звідки, на вашу думку, 10-річна Маргарет Макніл взяла силу, щоб зробити те, що зробила? (Мороній 7:33). Що вам було б важко зробити, якби ви опинилися на її місці?
- Як був винагороджений Джедедая М. Грант за свою віру? Як слухняність пророку та іншим церковним керівникам проявляє віру в Ісуса Христа?
- Чому Лідії Найт могло бути важко віддати волів та візки? Як її вчинок виявив її віру?
- Чому, на ваш погляд, Луїза Уеллс продовжувала шлях, хоча їй стало дуже важко? Поділіться випадком з власного досвіду, коли вам треба було здолати проблеми і пережити незручності заради євангелії.
- Як Небесний Батько допоміг Джейн Олгуд та її подрузі Еммі знайти сили, необхідні їм для продовження подорожі? Чому так важливо не здаватися, коли ми втомлюємося або падаємо духом? Як віра в Ісуса Христа може допомогти нам в такі часи? (Див. доповнюючий захід 3).

- Чому кожен з цих піонерів приніс жертву, щоб перейти через рівнини? (Відповіді можуть бути такими: щоб бути з іншими членами Церкви, щоб уникнути переслідування й щоб бути слухняними церковним провідникам). Скажіть, що в ранні дні Церкви її члени були розкидані по всьому світу і не мали можливості спілкуватися з провідниками Церкви та іншими членами Церкви. Вони приїхали в долину Солоного озера, щоб бути з іншими членами Церкви і вчитися у провідників. Сьогодні засоби зв'язку набагато вдосконалені, і хоча ще в багатьох місцях живе лише кілька членів Церкви, нас просять залишатися у своїх країнах і розбудовувати Церкву там, де ми живемо.
- Як кожен з цих піонерів зміцнив свою віру в Ісуса Христа і відновлену євангелію? Що ми повинні робити, щоб зміцнити свою віру? (Див. доповнюючий захід 4).
- Що вам було б важко зробити, якби ви були піонером? Як би ви повели себе в тих ситуаціях? Які труднощі були у вашому житті, яких не було в піонерів? Як віра в Ісуса Христа може допомогти вам в таких ситуаціях? (Див. доповнюючий захід 3).
- Що ви готові перенести, щоб бути з іншими членами Церкви і служити Небесному Батькові й Ісусу Христу? Коли вас можуть попросити пережити труднощі заради євангелії? (Відповіді можуть бути такими: служити на місії; жертвувати, щоб хтось інший міг служити на місії; коли у вашій школі або громаді є лише декілька членів Церкви). Як віра в Ісуса Христа може допомогти вам в таких ситуаціях? (Мороній 7:33).
- Чи доводилося вам вибирати правильно, навіть коли це було важко? Чому ви вибрали правильно? Скажіть, що коли ми вирішуємо виконувати заповіді, то проявляємо свою віру в Ісуса Христа. Поясніть, що мати віру в Ісуса Христа означає настільки довіряти йому, щоб слухатися всього, що б Він не сказав.
- Як наша віра в Ісуса Христа може вплинути на наше щоденне життя?
- Як наша віра в Ісуса Христа допомагає нам, коли нам сумно або у нас труднощі? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на дошці або окремих паперових стрічках заголовки Віра та посилання на уривки з Писань, що вказані нижче. Нехай кожна дитина (або пара дітей, якщо у вас великий клас) знайде один з уривків і прочитає його класу. Обговоріть всі разом, чого навчає кожен уривок про віру, і напишіть на дошці (або прикріпіть стрічку з написом) під кожним посиланням, щоб пояснити вчення про віру з цього уривку.

Алма 32:21

Віра—це сподівання на те, що є істиною, хоч ми цього не бачимо.

Алма 37:33	Віра в Ісуса Христа може допомогти встояти перед спокусою.
Мороній 7:33	Якщо ми віримо в Ісуса Христа, у нас буде сила робити все, що б Він не попросив.
Мороній 10:4	Ми повинні вірити в Ісуса Христа, щоб отримати свідчення.
УЗ 20:29	Ми повинні вірити в Ісуса Христа, щоб витерпіти до кінця й здобути вічне життя.
УЗ 29:6	Коли ми молимося, то віримо, що Небесний Батько почує наші молитви і відповідь на них.
Уложення віри 1:4	Віра в Ісуса Христа є першим принципом євангелії.

2. Зробіть для кожної дитини по копії сторінки з вправою, що в кінці уроку. Нехай діти проведуть лінію, яка б з'єднувала проблему з однієї колонки з відповідним розв'язанням проблеми з іншої колонки. (Відповіді: 1-б; 2-е; 3-а; 4-г; 5-г; 6-в; 7-д). Якщо неможливо зробити копію для кожної дитини, ви можете написати кожну фразу на окремій паперовій стрічці, і нехай діти разом підберуть зв'язки. Обговоріть з дітьми, чому віра в Ісуса Христа може допомогти в цих ситуаціях.
3. Обговоріть з дітьми, як віра в Ісуса Христа може допомогти їм гідно пережити такі ситуації, як: серйозна хвороба, смерть близької людини, переїзд до нового приходу або школи, почуття непотрібності або розчарування. Нагадайте дітям, що віра передбачає старанність з нашого боку, тобто ми повинні молитися, поститися, шукати відповідь у Писаннях і виконувати заповіді; просити у Господа допомоги і завжди приймати волю Господа.
4. Покажіть дітям маленьку рослину або насіння, що проросло. Поясніть, що віру можна порівняти з насінням, бо вона також спочатку є маленькою, а потім виростає, якщо її підживлювати.
 - Що необхідно рослинам, щоб вони росли і ставали сильнішими?
 - Що "підживлює" нашу віру і робить її міцною? (Виконання заповідей).

Допоможіть дітям пригадати конкретні заповіді, наприклад, заповідь молитися і відвідувати церковні збори, які зміцнюють їхню віру в Ісуса Христа.
5. Нехай діти за допомогою простих костюмів і декорацій інсценують одну чи декілька історій з уроку.
6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять чи згадати четверте уложення віри. Обговоріть значення віри в Ісуса Христа.
7. Проспівайте чи продекламуйте пісню "В світлу долину йшли піонери" (*Збірник дитячих пісень*, с. 214). Зауважте, що піонери співали і були радісними в такому важкому поході, бо мали віру в Спасителя. Вони знали, що отримають благословення або в цьому житті, або в житті наступному за те, що йшли за Спасителем і керівниками Його церкви.

Завершення

Свідчення	Свідчіть про важливість віри в Ісуса Христа. Ви можете розповісти про час, коли були благословенні вірою в Спасителя і силою виконувати його заповіді. Заохочуйте дітей зміцнювати їхню віру, виконуючи заповіді і вивчаючи євангелію.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 8:10 та 20:29.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю "Завдання для читання вдома". Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Віра в Ісуса Христа

Якщо...

1. я роблю щось неправильно і відчуваю спокусу збрехати стосовно цього
2. мене попросили зробити щось ще по дому
3. я серджуся на когось
4. я радісний або мені страшно
5. я соромлюся виступити на зборах Початкового товариства
6. мене попросили пограти в футбол в неділю
7. я бачу дитину, якій потрібен друг

Віра в Ісуса Христа може допомогти мені...

- а. пробачити.
- б. бути чесним.
- в. тримати день Суботній у святості.
- г. молитися про допомогу, а потім підготуватися і виступити.
- г. молитися про спокій і допомогу.
- д. проявити любов до інших.
- е. з радістю послужити.

Віра в Ісуса Христа

Якщо...

1. я роблю щось неправильно і відчуваю спокусу збрехати стосовно цього
2. мене попросили зробити щось ще по дому
3. я серджуся на когось
4. я радісний або мені страшно
5. я соромлюся виступити на зборах Початкового товариства
6. мене попросили пограти в футбол в неділю
7. я бачу дитину, якій потрібен друг

Віра в Ісуса Христа може допомогти мені...

- а. пробачити.
- б. бути чесним.
- в. тримати день Суботній у святості.
- г. молитися про допомогу, а потім підготуватися і виступити.
- г. молитися про спокій і допомогу.
- д. проявити любов до інших.
- е. з радістю послужити.

Загони з ручними візками прибувають у долину Солоного озера

Урок
43

Мета Надихнути дітей бути схожими на піонерів з ручними візками, щоб вони мужньо трималися до кінця.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 14:7; 24:8; 76:5; 121:7–8, 29. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
3. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Кімнатний або наручний годинник із секундною стрілкою.
 - в. Ілюстрація 5-51 “Група ручних візків Мартіна біля Біттер-Крік, штат Вайомінг” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 414; 34735 192); ілюстрація 5-52 “Троє юнаків рятують групу Мартіна” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 415; 34735 192).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Скажіть дітям, що ви хотіли би провести з ними дві вправи на час. Попросіть когось із дітей стати перед класом. Попросіть дитину сказати вам, коли, на її думку, пройде хвилина, і при цьому вона не повинна дивитися на годинник. Подайте дитині сигнал почати відлік. Поки ви стежите за часом на кімнатному або наручному годиннику, говоріть з цією дитиною та іншими учнями, щоб завадити дитині перед класом зосередитися. Коли дитина скаже, що пройшла одна хвилина, повідомте класу, скільки насправді пройшло часу.

Потім попросіть усіх дітей підвестися і продемонструвати, чи можуть вони повністю завмерти і не поворухнутися—бути, як статуя, протягом однієї хвилини. Дайте дітям сигнал початку і скажіть “стоп”, коли пройде одна хвилина.

Зверніть увагу дітей на те, що важко без годинника визначити, скільки пройшло часу. Інколи здається, що час летить, а інколи—що він ледве пливе.

Поясніть, що ніхто з нас не знає, скільки нам дано часу на землі, але нам було заповідано витерпіти до кінця, скільки б не тривало наше життя. *Витерпіти до кінця* означає жити праведно, каятися, якщо ми помиляємося, і ніколи не здаватися, навіть якщо життя стає скрутним.

Якщо ми хочемо знову жити з Небесним Батьком та Ісусом, то повинні мужньо витерпіти до кінця. Поясніть, що мужня людина та, яка сильна, слухняна, відважна й віддано живе за євангелією Ісуса Христа. Скажіть дітям, що з цього уроку вони дізнаються про перших святих, які мужньо витерпіли до кінця свого життя.

Навчіть дітей важливості мужності в житті за євангелією Ісуса Христа й терпінню до кінця за допомогою історій про загоны піонерів з ручними візками, що наведені в історичних оповіданнях. У відповідний час покажіть ілюстрації.

План Бригама Янга

Багато святих прибували до долини Солоного озера у критих возах, запряжених волами. Деякі святі купували ці вози та провізію на гроші, позичені їм Церквою. Прибувши в долину, вони працювали й виплачували позику. Гроші, які вони виплачували, йшли на позики іншим святим, які вирушали в подорож долинами. Ця програма називалася Постійним еміграційним фондом.

Цей фонд був чудовою програмою, але деякі люди були надто бідними, щоб виплатити позику повністю, а в долину Солоного озера прагнуло все більше і більше членів Церкви. Провідники Церкви мали придумати дешевший спосіб приводити людей в долину. У 1855 році Президент Бригам Янг писав: “Ми вже не можемо дозволити собі купляти вози і волів як колись, і тому я повертаюся до свого старого плану—зробити ручні візки, і поставити еміграцію на ноги. Пішки вони прийдуть так само швидко, якщо не швидше, і це буде дешевше” (“Foreign Correspondence,” p. 813; див. також *Church History in the Fulness of Times*, p. 358). Було підраховано, що використання ручних візків обійдеться втричі чи вдвічі дешевше, ніж звичайних возів.

Ручні візки були схожі на маленькі відкриті візки, які штовхалися або тягнулися людьми, а не волами. Крім ручних візків, кожен загін піонерів мав одну чи дві корови на кожні десять чоловік та кілька возів, запряжених волами, щоб везти тих, хто не міг іти. Ручні візки дійсно мали певні переваги перед звичайними возами: деякі дистанції маршруту було важче долати такими возами, ніж пройти пішки, і оскільки ручні візки були меншими й легшими, піонери могли йти швидше. Їм також не доводилося дбати про велику кількість тварин. Однак у ручних візків були свої недоліки: в них було мало місця для їжі й поклажі і в них не можна було сховатися від непогоди.

Перші загоны ручних візків

Деякі святі, які перетнули океан на шляху з Європи, поїздом діставалися до Айова-Сіті, штат Айова, де їх забезпечували ручними візками і відряджали в путь через долини. Перший такий загін залишив Айова-Сіті 9 червня 1856 року.

Загоны з ручними візками стикалися з багатьма випробуваннями. Одного дня 6-річному Артуру Паркеру, учаснику першого загону, стало погано і він сів, щоб відпочити. Інші учасники загону не помітили цього, аж поки не розбили табір ближче до вечора. Коли вони зрозуміли, що Артур зник, то стали шукати його, але після двох днів пошуків вони вже мали вирушати далі. Батько Артура залишився, щоб знайти сина. Мати

Артура дала своєму чоловіку яскраво-червону хустку, в яку він мав загорнути сина, якщо знайде його мертвим. Якщо Артур ще живий, батько мав дати сигнал—помахати хусткою.

Весь загін переживав і молився за Артура три дні, поки батько шукав його. На третій день Енн Паркер, мати Артура, вдивлялася в даль в напрямку стежки, якою вони щойно йшли, і побачила чоловіка, що розмахував червоною хусткою. Мати Артура була надзвичайно рада знов побачити сина, і тієї ночі вони нарешті змогла вперше, відтоді як Артур зник, добре поспати.

Труднощі загонів з ручними візками під керівництвом Уіллі й Мартіна

Три перші загани з ручними візками мали певні труднощі, але вони безпечно перетнули долини. Наступним двом загонам так не пощастило (див. доповнюючий захід 1). Учасники загонів з ручними візками під керівництвом Уіллі та Мартіна влітку прибули з Англії. Коли вони дісталися Айова-Сіті, ручних візків у наявності не було, тож їм довелося чекати виготовлення нових. Загани вийшли з Айова-Сіті наприкінці липня 1856 року. Їхні візки були зроблені з сирої деревини, тому вони постійно ламалися, коли деревина висихала, що призвело до додаткових затримок. Ворожі індіанці часто викрадали худобу святих. Пізній старт і численні затримки поставили багато перешкод на шляху загонів Уіллі та Мартіна, адже того року зимова непогода грянула набагато раніше, ніж звичайно. Щоб полегшити вантаж і пересуватися швидше, святі позбувалися зайвих речей: одягу та постелі. Тому, коли нагрянув холод, їм майже не було чим вкритися. Непогода і морози забрали життя багатьох людей. Померлих доводилося ховати в неглибоких могилах уздовж дороги.

Рятування загонів з ручними візками під керівництвом Уіллі й Мартіна

Коли в жовтні 1856 року Бригам Янг готувався до Генеральної конференції, до нього дійшла звістка, що загани Уіллі та Мартіна в біді. Під час конференції були організовані рятувальні загани.

Ефрем К. Хенкс щойно повернувся до Солт-Лейк-Сіті з рибальського походу. Ніч перед поверненням він провів у будинку друга. Того вечора, майже перед тим, як заснути, він почув, як хтось гукає його. Голос сказав: “Загани з ручними візками в біді, ти там потрібен. Чи підеш ти, щоб допомогти їм?” Брат Хенкс відповів: “Так, я піду, якщо мене покличуть”. Цей діалог повторювався тричі.

Коли Бригам Янг закликав добровольців вирушити на допомогу загонам Уіллі та Мартіна і привести їх до Солт-Лейк-Сіті, дехто сказав, що буде готовий за кілька днів, але Ефрем Хенкс відповів: “Я готовий іти зараз же!” Він був одним з перших, хто знайшов загани. По дорозі він потрапив у найгіршу заметіль за все його життя. Снігу навалило стільки, що він не міг проїхати возом. Він кинув віз і пішов далі з двома кіньми: на одному їхав він, а на іншому віз провізію. Увечері, готуючи місце для сну, він подумав, як добре було загорнутися на ніч у шкуру буйвола й повечеряти м'ясом. Він молився і просив Небесного Батька послати йому буйвола. Коли брат Хенкс піднявся з колін і підвів очі, то побачив неподалік від місця привалу буйвола. Він убив його з першого ж пострілу. Вранці він убив ще одного буйвола, завантажив м'ясо на одного з коней і знову вирушив на схід.

Ефрем Хенкс знайшов загін переселенців під проводом Мартіна, коли вони розбивали табір на ніч. Вони були переповнені радості, коли побачили його та свіже м'ясо буйвола, привезене для них. Один з учасників загону раніше пророкував, що коли в них закінчаться припаси, люди в загоні будуть бенкетувати м'ясом буйвола. Завдяки Ефрему Хенксу це пророцтво здійснилося, а коли вони вирушили далі в путь, він підстрелив ще одного буйвола.

Коли люди із загону Мартіна прибули до річки Суїтуотер, то були вже дуже виснаженими. Вони не знали, як перетнути глибоку, широку і надзвичайно холодну річку. Все, що вони могли робити, так це молитися. Тоді їм на допомогу прийшли троє 18-річних юнаків з рятувального загону. Джордж У. Грант, Девід П. Кімбол та С. Аллен Хантінгтон увійшли в крижану воду і почали переносити людей через річку. Вони зробили багато ходок і перенесли майже весь загін. Холодна вода спричинила проблеми зі здоров'ям, через які роками пізніше всі троє померли. Коли Президент Бригам Янг почув, що зробили ці троє юнаків, він плакав. Згодом він сказав, що цей єдиний вчинок забезпечить трьом юнакам місце в целестіальній славі.

Багато учасників загонів Уїллі та Мартіна померли від переохолодження, а інші сильно обморозили ноги й руки. Мері Гобл була в загоні з ручними візками Мартіна. Одного разу, коли загін уже кілька днів був без води й обходився тільки талим снігом, хвора мати Мері попросила принести їй попити свіжої води зі струмка, що знаходився в кількох милях. Разом з Мері пішла інша жінка, і по дорозі до струмка вони знайшли в снігу літнього чоловіка. Він майже замерз, і вони розуміли, що він помре, якщо не допомогти йому. Вони вирішили, що Мері набере води, а її супутниця повернеться до табору по допомогу.

Коли Мері залишилася сама, то злякалася, що може попастися ворожим індіанцям. Постійно виглядаючи їх, вона збилася з дороги і блукала по коліно в снігу протягом кількох годин. Коли пошуковий загін знайшов її, була вже майже північ. Рятувальники принесли Мері в табір і намагалися відігріти її задубілі ноги й ступні, натираючи їх снігом й опускаючи у відро з водою. Це було дуже боляче. Ноги і ступні Мері вдалося відігріти, але пальці на ногах—ні.

Мати Мері померла в той день, коли вони прибули в Солт-Лейк-Сіті. Наступного дня Бригам Янг і лікар прийшли до Мері. Вона писала: “Коли брат Янг увійшов, він потиснув кожному з нас руку. Коли він побачив наш стан: обморожені ноги і матір, яка померла, по його щоках побігли сльози”. Лікар мав ампутувати Мері пальці на ногах, але Бригам Янг пообіцяв Мері, що зі ступнями в неї все буде гаразд. Однак ситуація з ногами погіршувалася, і лікар наполягав на ампутації обох стоп до щиколотки. Пам'ятаючи про обіцяння пророка, Мері відмовилася. Щодня до Мері приходила жінка і змінювала їй пов'язки на стопах. Через кілька місяців лікар знов прийшов, щоб оглянути Мері. Він сказав: “Що ж, Мері, ... припускаю, що до цього часу у тебе ноги згнили до коліна”. Коли Мері сказала, що з її ногами все в порядку, він не повірив їй. Вона зняла панчохи і показала йому свої ступні. Лікар сказав, що її зцілення—це диво. (Див. “Mary Goble Pay,” pp. 144–145.)

Привілей заплатити ціну

Через непередбачувані затримки та нещасливий збіг обставин більше двохсот учасників загонів піонерів з ручними візками під проводом Уїллі й Мартіна померли на шляху до долини Солоного озера. Жоден з подібних загонів, які дісталися долини до чи після них не переживали стільки труднощів.

Через роки після подорожі загону Мартіна до Солт-Лейк-Сіті вчитель одного з церковних класів зауважив, яким нерозумним був Мартін, що повів загін через долини саме в той час. Цей учитель критикував церковних керівників, які дозволили вирушити загону в дорогу без провізії й засобів захисту.

Літній чоловік, що сидів у класі, слухав його якийсь час, а тоді заговорив і попросив, щоб той припинив свою критику. Він сказав: “Послати загін з ручними візками так пізно було помилкою? Так. Але я був у тому загоні, і там була моя дружина. Ми пережили більше, ніж ви можете уявити, і багато людей померло від холоду й голоду, але ви чули коли-небудь хоч слово критики від учасників загону? Ніхто з того загону ніколи не відступався і не відходив від Церкви, бо всі ми пройшли випробування з непохитним знанням, що Бог живе, бо ми дуже добре пізнали Його в скрутну годину.

Я тягнув за собою візок, коли був слабким і виснаженим від хвороби й голоду, ледве переставляючи ноги. Я дивився вперед, і коли бачив пляму піску на землі або схил пагорбу, то казав собі, що дійду тільки туди, а там здамся, бо вже не в силах тягнути. Я йшов до того піску, і коли доходив, мене далі штовхав візок. Я не раз і не два повертався подивитися, хто там штовхає мені візка, але очі нікого не бачили. Я знав, що тоді це були ангели Божі.

Чи шкодував я, що вирішив іти з ручними візками? Ні. Ані тоді, ані жодної хвилини життя відтоді. *Ціна, яку ми заплатили за пізнання Бога, була для нас привілеєм, і я вдячний, що мені було дано привілей іти із загonom з ручними візками під проводом Мартіна*” (quoted in David O. McKay, “Pioneer Women,” p. 8; emphasis in original).

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- У чому перевага використання ручних візків під час подорожі рівнинами? Що, на ваш погляд, є важким у такому способі? Чому святі були готові пройти весь маршрут через долини?
- У чому ми можемо брати приклад з Ефрема Хенкса, коли нас просять зробити щось важке? Яким чином ми можемо служити сім’ї та друзям? Що зробить Бог для тих, хто праведно служить Йому до самого кінця? (УЗ 76:5).
- Який відважний вчинок зробили троє 18-річних юнаків, щоб допомогти загону з ручними візками під проводом Мартіна? Чому, на вашу думку, вони це зробили? Що, як сказав Бригам Янг, буде нагородою за безкорисливий вчинок цих трьох юнаків?

- Що зробила Мері Гобл такого, що показало її віру? Як Господь втішає тих, хто страждає під час випробувань? (УЗ 121:7–8). З якими випробуваннями зустрічаєтеся ви? Як ви можете готувати себе до випробувань? Поясніть, що віра в Ісуса Христа та життя за євангелією допоможуть нам бути готовими до всього, що може трапитися на нашому шляху.
- Чому літній чоловік вважав, що участь у загоні Мартіна була привілеєм? Хто допомагав йому штовхати його візок? Хто допомагатиме нам в наших випробуваннях, якщо ми будемо відданими і терплячими? (УЗ 24:8).
- Що, на ваш погляд, було б найважче пережити, якби ви були учасниками загонів з ручними візками під проводом Уїллі або Мартіна? Що Господь пообіцяв усім тим, хто мужньо терпить до кінця? (УЗ 14:7; 121:29).
- Назвіть людей, які мужньо терплять до кінця. Які риси характеру допомагають їм жити доблесно? Які з цих якостей є у вас? Що ви можете робити, щоб здобути ці якості й не загубити їх? (Див. доповнюючий захід 2).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Зробіть копію з карти “Подорож з ручними візками”, що в кінці уроку. Візьміть маленький предмет або шматочок кольорового паперу як фішку.

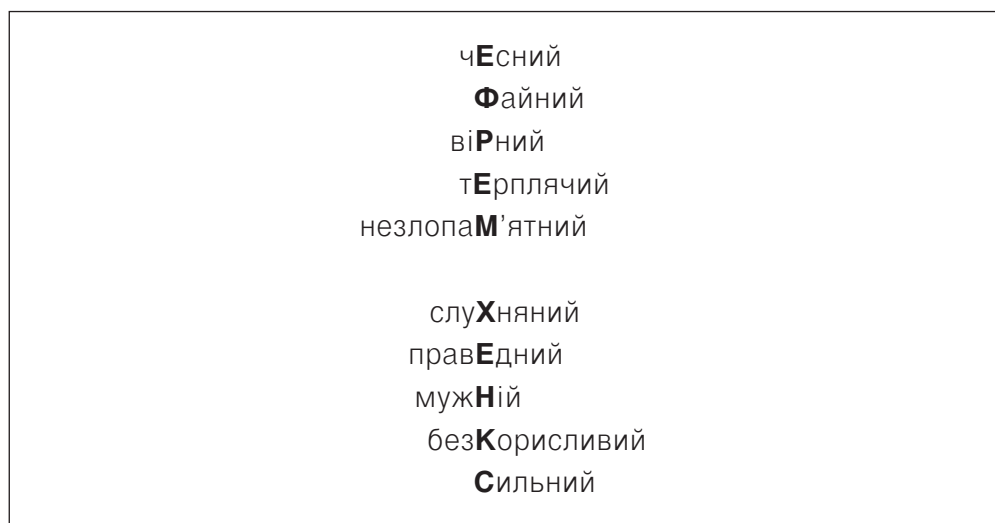
Покажіть карту дітям і поясніть, що вона зображує деякі з труднощів і страждань, які довелося пережити учасникам загонів Уїллі та Мартіна. Поставте дітям наведені далі запитання (ви можете поставити всі запитання наприкінці уроку як закріплення вивченого або дати запитання кожній дитині, щоб вони відповідали на них після відповідної історії під час уроку). Покладіть фішку на карту і пересувайте її вперед на один крок щоразу, коли діти правильно відповідають на запитання. Якщо потрібно, повторіть деякі запитання, щоб діти дійшли до долини Солоного озера на карті.

- Чому піонери стали використовувати ручні візки замість візків, запряжених волами? (Ручні візки були дешевшими і з ними просування було швидшим).
- У чому виявлялися недоліки ручних візків при їх використанні? (Людям доводилося тягнути їх; в них було мало місця для провізії; в них неможливо було сховатися від непогоди).
- Який знак мав подати брат Паркер, якби знайшов сина? (Він мав помахати в повітрі червоною хусткою).
- Що призвело до затримок загонів Уїллі та Мартіна? (Вони пізно прибули з Англії; вони мали чекати виготовлення ручних візків; ворожі індіанці викрали їхню худобу; ручні візки ламалися; рано почалися зимові заметілі).

- Як учасники загону Мартіна перебралися через річку Суїтуотер? (Їх перенесли троє 18-річних юнаків).
 - Звідки Ефрем Хенкс знав, що загони з ручними візками потрапили в біду? (Голос тричі сказав йому).
 - Як Ефрем відгукнувся на слова, які промовив голос? (Він відповів: “Так, я піду, якщо мене покличуть”).
 - Як загубилася Мері Гобл? (Вона шукала воду для матері, але боялася індіанців. Поки вона виглядала їх, то збилася зі шляху в снігу).
 - Що Бригам Янг пообіцяв їй стосовно її ніг? (Він сказав, що з ногами в неї буде краще і не доведеться ампутувати ступні).
 - Хто, за словами літнього чоловіка, штовхав його візок, коли вже не було сил? (Ангели Божі).
 - Які з доблесних якостей є у вас?
2. Попросіть дітей подумати, якими словами вони б описали доблесну людину. Відповіді дітей запишіть на дошці (серед них можуть бути такі: *мужня, слухняна, любляча, добра, віддана, сильна, щира, вірна, чесна, безкорислива, терпляча, праведна і незлопам'ятна*).

Скажіть дітям, що вони багато в чому вже доблесні, і ви хотіли б, щоб вони побачили, зі скількох характеристик доблесті можна скласти їхнє ім'я. Щоб показати, як це зробити, нехай вони спробують допомогти вам з ім'ям когось із доблесних людей, про яких щойно дізналися.

Напишіть на дошці вертикально: *Ефрем Хенкс*. Попросіть дітей подивитися на слова на дошці, що описують доблесть, і знайти слова, що містять таку ж літеру, як і ім'я Ефрема. Коли вони знаходять слово, записуйте його на дошці так, щоб воно перетиналося з ім'ям, ось так:



Дайте кожній дитині аркуш паперу й олівець. Попросіть дітей написати на них вертикально своє ім'я і написати слова з дошки навпроти свого імені (вони також можуть придумати інші риси доблесті, які згадають). Запросіть дітей зробити ці якості не тільки частиною свого імені, а й частиною свого життя.

3. Напишіть перед заняттям на окремих аркушах такі імена і прикріпіть аркуші під різними стільцями в класі:

Брат Паркер

Троє 18-річних юнаків (Джордж, Девід та Аллен)

Ефрем Хенкс

Мері Гобл

Літній чоловік на занятті в Церкві

Наприкінці уроку попросіть дітей зазирнути собі під стілець, чи немає там чийогось імені. Нехай діти, які знайдуть ім'я, щось розкажуть про те, як ця людина (або люди) проявили доблесть і витримку.

4. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Учення і Завіти 14:7.

5. Проспівайте чи продекламуйте пісню “Доблесним я буду” (*Збірник дитячих пісень*, с. 85). Попросіть дітей сказати, яку рису доблесті вони будуть проявляти наступного тижня.

6. Проспівайте чи продекламуйте пісню “В світлу долину йшли піонери” (*Збірник дитячих пісень*, с. 137) або “Пісня про ручні візки” (*Збірник дитячих пісень*, с. 136).

Завершення

Свідчення

Свідчіть, що доблесть у щоденному житті за євангелією допоможе нам подолати труднощі й дозволить у прийдешньому житті повернутися в присутність Небесного Батька та Ісуса Христа.

Завдання для читання вдома

Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 14:7 та 24:8.

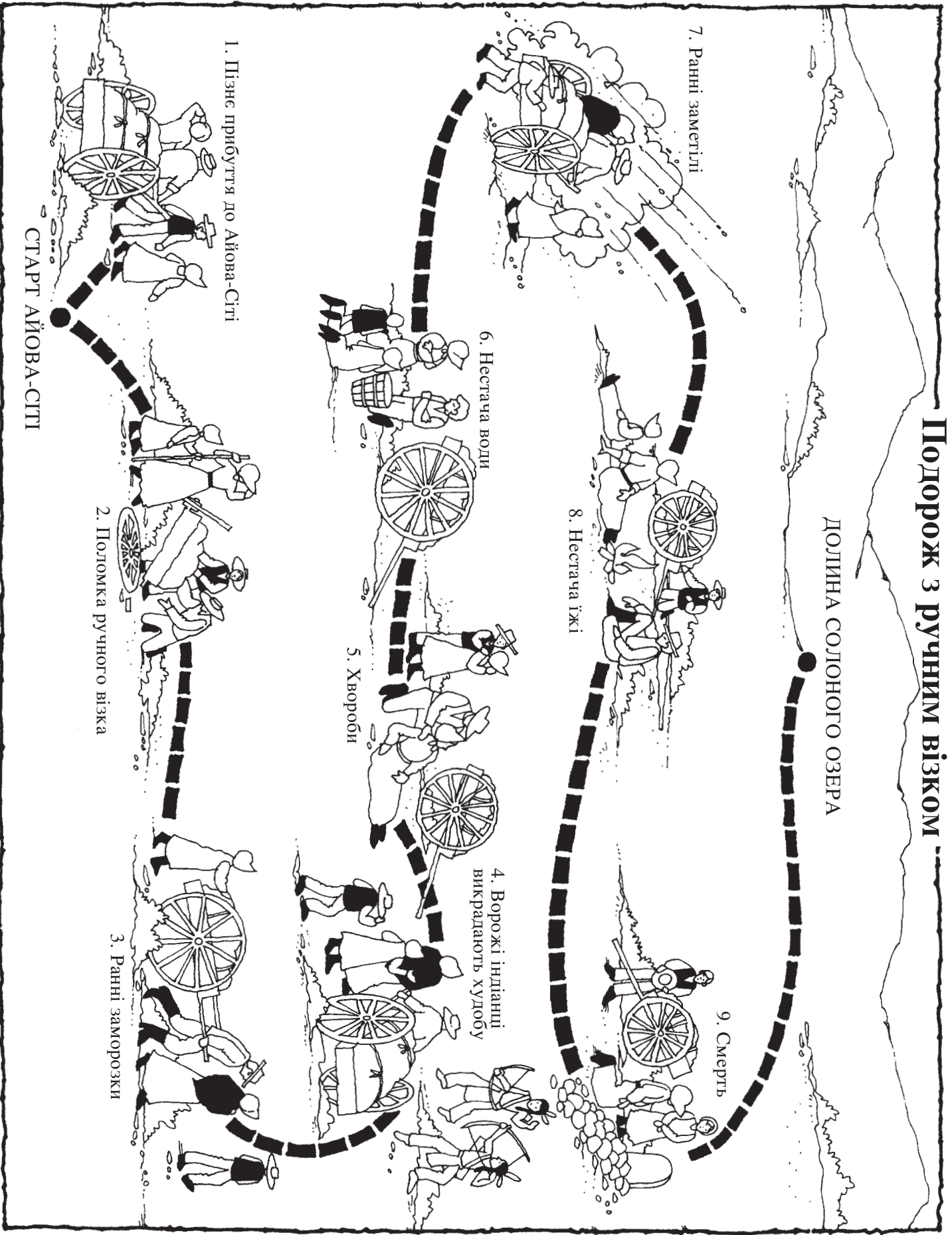
Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Подорож з ручним візком

ДОЛИНА СОЛОНОГО ОЗЕРА



7. Ранні заметілі

6. Нестача води

8. Нестача їжі

9. Смерть

4. Ворожі індіанці
викрадають худобу

5. Хвороби

1. Пізнє прибуття до Айова-Сіті

2. Поломка ручного візка

3. Ранні заморозки

СТАРТ АЙОВА-СІТІ

Будівництво й освячення Солт-Лейкського храму

Мета Допомогти дітям мати бажання жити за законом цнотливості й бути гідними одружитися у храмі.

- Підготовка**
1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці та Учення і Завіти 46:33, 109:20, 131:1–4, 132:15–21; та Мойсей 2:27–28. Потім продивіться урок і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
 2. Додаткове читання: Геламан 5:12 та *Основи євангелії* (31110), розділи 38 і 39.
 3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
 4. Підготуйте дев'ять паперових прямокутників, щоб показати блоки фундаменту, або принесіть справжні предмети, наприклад, дерев'яні брусочки або цеглу. Підпишіть кожен з блоків так:
 - Віруй в Небесного Батька, Ісуса Христа і Святого Духа.
 - Йди за пророком та іншими церковними керівниками.
 - Живи за законом цнотливості.
 - Будь чесним.
 - Стався з повагою і любов'ю до членів сім'ї.
 - Відвідуй причасні та інші церковні збори.
 - Повністю сплачуй десятину.
 - Дотримуйся Слова мудрості.
 - Кайся в колишніх гріхах.
 5. Необхідні матеріали:
 - а. Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Дорогоцінна Перлина і Книга Мормона.
 - в. Ілюстрація 5-7 “Ангел Мороній на верхівці Солт-Лейкського храму”; ілюстрація 5-53 “Упряжка волів тягне гранітні блоки для храму”; ілюстрація 5-54 “Гранітні блоки на храмовій площі”; ілюстрацію 5-55 “Солт-Лейкський храм” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 502; 34735 192); ілюстрація 5-56 “Адам і Єва” (набір ілюстрацій “Мистецтво євангелії” 101; 34735 192); ілюстрація 5-57 “Пара молодих іде до храму”.

Зауваження для вчителя: Президент Говард В. Хантер, чотирнадцятий Президент Церкви, сказав: “Дітей необхідно навчати моралі в ще більш ранньому віці, ніж раніше. Цього можна досягти, якщо навчати заповіді цнотливості простими словами, які діти зможуть легко зрозуміти, та встановити конкретні норми, за якими вони зможуть жити. Дорослі

члени Церкви підкріплять це навчання, якщо будуть прикладом добродітності й скромності в одязі й манерах. Зростаючи і розуміючи, як їх любить Бог, діти, скоріш за все, своєю поведінкою проявлятимуть любов до Господа, дотримуючись Його поради стосовно скромності і цнотливості” (меморандум Генеральному президентству Початкового товариства, 27 серпня 1994 року).

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

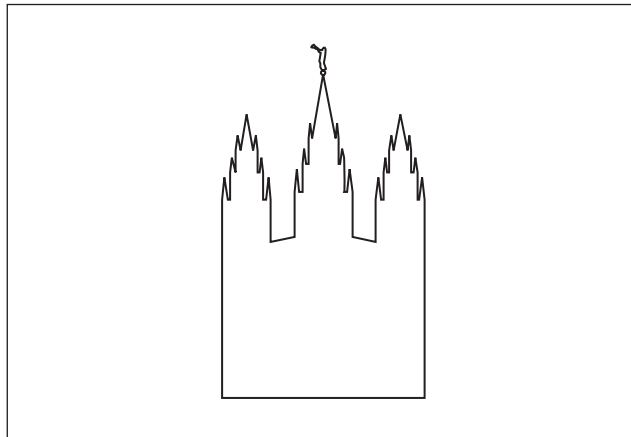
Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть ілюстрацію Солт-Лейкського храму. Коротко обговоріть з дітьми, який цей храм красивий і величний.

- Завдяки чому ця споруда залишається стояти прямо й непохитно?

Поясніть, що глибоко в землі під храмом лежить міцний фундамент, складений з 2,5-метрових кам'яних блоків. Будівельники поклали ці блоки так, щоб стіни храму спиралися на тверду основу. Завдяки цьому споруда залишається цілісною, не дає тріщин і не розсипається.

Намалюйте на дошці простий нарис Солт-Лейкського храму (див. ілюстрацію).



Скажіть, що Небесний Батько хоче, щоб ми, як і Солт-Лейкський храм, який стоїть на міцному фундаменті, будували життя на твердій основі, аби залишатися праведними, міцними і бути гідними увійти до храму. Ми можемо закласти міцний фундамент тими вчинками, які роблять нас гідними, щоб переступити поріг храму. З допомогою блоків, які ви підготували, коротко розберіть з дітьми вимоги для храмової гідності (ви можете зауважити, що далі під час уроку діти дізнаються про закон цнотливості). Розбираючи кожну вимогу, прикріплюйте відповідний блок під нарисом храму, що на дошці, щоб блоки утворили фундамент (якщо ви принесли справжні блоки або цеглини, складіть їх на столі або на підлозі поруч з ілюстрацією).

- Що сталося б, якби один чи декілька блоків з фундаменту Солт-Лейкського храму був забраний або розламався? (Фундамент став би слабшим, і храм міг би дати тріщину або впасти).

Покажіть на блоки фундаменту.

- Що сталося б, якби не було одного чи декількох блоків фундаменту нашого життя? (Наш фундамент праведності став би слабшим, і ми не були б гідними увійти до храму).

Поясніть дітям, що в цьому уроці вони дізнаються про будівництво Солт-Лейкського храму й те, як вони можуть закласти фундамент праведності в особистому житті.

Розкажіть про будівництво й освячення Солт-Лейкського храму, як це описується в наведених далі історичних оповіданнях. Потім на основі розділу під назвою “Закон цнотливості” та уривків з Писань, вказаних у розділі “Підготовка”, поясніть дітям важливість життя за законом цнотливості, щоб вони були гідними одружитися в храмі й отримати обіцяні вічні благословення. У відповідний час покажіть ілюстрації.

Закладення фундаменту храму

У лютому 1853 року, через п'ять з половиною років після входження святих в долину Солоного озера, Бригам Янг та інші брати провели церемонію, присвячену початку будівництва храму, яка розпочала спорудження Солт-Лейкського храму. Через два місяці вони провели іншу церемонію—закладення наріжного каменя храму. В той день Президент Янг сказав членам Церкви, що бачив храм у видінні щоразу, як дивився на місце, де він буде побудований.

Президент Янг зобразив схематично храм, який бачив у видінні, а архітектор Трумен О. Енджел склав детальні плани будівництва. Президент Янг послав брата Енджела до Англії, щоб той розгледів там величні споруди й дізнався, як зробити храм прекрасним і міцним. Президент Янг висловив своє бажання, щоб храм був настільки міцним, аби “вистояв все Тисячоліття” (quoted in Richard Neitzel Holzapfel, *Every Stone a Sermon*, p. 21).

Будівельники почали закладення фундаменту храму, що складався з кількох шарів блоків піщанику. Фундамент йшов углиб на 2,5 метри, над ним працювали протягом п'яти років. У травні 1858 року робота над храмом була призупинена через проблемні стосунки з урядом Сполучених Штатів. До Президента Сполучених Штатів дійшли брехливі чутки, що члени Церкви не підкорялися закону, тож він послав армію навести порядок. Бригам Янг побоювався, що військові завдадуть шкоди храмовій ділянці, тому він наказав засипати фундамент землею, щоб ділянка виглядала, як звичайне поле.

Коли непорозумінням з урядом було покладено край, Президент Янг наказав розкопати фундамент. Будівельники побачили, що розчин і невеличкі камені, якими заповнювалися порожнини між великими блоками, потріскалися і зсунулися. Через це дали тріщину й похитнулися деякі великі блоки. Вони не могли бути надійною опорою для храму. Будівельники видалили невеличке каміння й розчин, усі блоки з піщанику спустили на нижній шар, а на їхнє місце поклали гранітні блоки. Ці гранітні блоки були вирізані так, щоб могли щільно прилягати один до одного, тому в кругляку й розчині потреби не було. Через 14 років після початку будівництва храму завершилася заміна фундаменту, і будівельники почали зводити стіни храму.

Видобуток кам'яних блоків

Велетенські гранітні блоки для храму витесувалися в каменоломні каньйону за 20 миль від храмової ділянки. Блоки важили по кілька тонн і транспортувалися на платформах, запряжених волами. Інколи на те, щоб доставити один блок з каньйону до храмової ділянки, йшло чотири

дні. Часто розламувалися візки або важкі блоки падали з платформ і тріскалися або розбивалися. Коли в 1869 році в Юті з'явилася залізниця, від каменоломні до храмової ділянки проклали колю, і завдяки паровим двигунам за день можна було перевезти багато блоків. Так робота над спорудженням храму пішла значно швидше.

Коли блоки доставлялися на храмову ділянку, їх обробляли досвідчені каменотеси. На деяких блоках були вирізьблені символи: сонце, місяць та зірки, що нагадували про важливі євангельські принципи, які згадуються під час храмових обрядів. Витесування і різьблення кожного блоку займало від кількох днів до тижнів. Діти, які жили поблизу храмової ділянки, любили грати в "схованки" між велетенськими блоками, які чекали свого часу.

Джон Мойл був одним з каменотесів, які працювали на будівництві храму. Кожного понеділка він долав 20 миль від свого будинку до храмової ділянки. Він працював на будівництві весь тиждень, а в п'ятницю йшов 20 миль додому, щоб попрацювати на своїй фермі. Брат Мойл отримав травму під час нещасного випадку, і лікарям довелося ампутувати йому ногу, але він зробив собі дерев'яний протез. Він вчився ходити з ним, поки не зміг подолати біль. Тоді він відправився до Солт-Лейк-Сіті, щоб продовжувати працювати на будівництві храму. Він вирізьбив слова Святина Господу на східному боці храму.

Завершення будівництва й освячення храму

Через 39 років після початку будівництва було покладено замковий камінь (шар на верхівці найвищого шпилю). 50 тисяч людей зібралися на Храмовій площі і ще тисячі спостерігали з вулиць або сусідніх будівель, як Президент Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, натиснув на електричний перемикач, і замковий камінь став на своє місце. У той же день на замковий камінь було поставлено статую ангела Моронія.

Інтер'єр храму був завершений протягом наступного року теслями, штукатурками, малярами та іншими досвідченими майстрами. Стелі та дерев'яні поверхні були оздоблені прекрасними різьбленнями. Навчені в Європі художники чудово розписали стіни обрядових кімнат. У дивовижний спосіб всі роботи над інтер'єром храму були завершені за рік.

Храм було освячено у квітні 1893 року. Перша сесія освячення проходила 6 квітня, рівно через 63 роки після організації Церкви та трохи більше 40 років після початку будівництва храму. То був холодний похмурий день, дув сильний вітер, йшов дощ і сніг, але в храмі було спокійно й затишно. Президент Вудрафф став на коліна й промовив молитву освячення. Після молитви, як і на освяченні попередніх храмів (див. уроки 26 і 35), присутні вигукнули "Осанна!" і заспівали гімн "Дух Божий".

Багато людей, які були на службі освячення, бачили ангелів і чули небесний спів. Пізніше Президент Вудрафф зазначав: "На [першій службі] освячення присутніми були сонми небесні. Якби очі присутніх відкрилися, вони б побачили Джозефа і Гайрума [Смітів], Бригама Янга, Джона Тейлора та інших гідних мужів, які разом з нами жили в цьому розподілі євангелії, а також [Ісаю] ... і всіх святих пророків і

апостолів, які пророкували про роботу в останні дні” (quoted in LaRene Gaunt, “ ‘The Power of God Was with Us,’ ” p. 29; див. доповнюючий захід1).

Священні події, які мали місце під час освячення Солт-Лейкського храму, допомогли людям відчутти присутність Бога і проникнутися благоговінням до храму та його обрядів. Коли ми дивимося на храм, він нагадує нам про любов Небесного Батька та Ісуса Христа і Їхнє бажання, щоб ми повернулися до Них.

Закон цнотливості

Нагадайте дітям, що для життя з Небесним Батьком, Ісусом Христом та своїми сім'ями в найвищому ступені цілестіального царства ми повинні бути одруженими у храмі й дотримуватися тих обіцянь, що склали там (див. УЗ 131:1–4).

Поверніться до блоків фундаменту, які ви вивісили під час вправи на увагу, і покажіть блок, на якому написано: “Живи за законом цнотливості”. Поясніть, що життя за законом цнотливості—це одне з того, що робить нас гідними увійти до храму. В цій частині уроку пояснюється, що таке закон цнотливості і чому так важливо жити за цим законом.

Покажіть ілюстрацію Адама і Єви. Нехай діти розкажуть, що це за люди, а тоді прочитайте або доручіть комусь із дітей прочитати вголос Мойсей 2:27–28 до слів *наповнюйте землю*.

- Що Небесний Батько повелів робити Адаму і Єві, коли вони одружаться? (Можливо, вам доведеться пояснити, що “розмножуватися і наповнювати землю” означає народжувати дітей).
- Чому було так важливо, щоб Адам та Єва мали дітей?

Нагадайте дітям, що одна з причин, з яких ми прийшли на землю, є отримання тіла з плоті й кісток. Поясніть, що за планом щастя Небесний Батько дав нам можливість народжувати дітей і готувати тіла для інших духів, які прийдуть на землю. Саме за планом Небесного Батька хлопчики і дівчата виростають, одружуються в храмі і стають батьками і матерями.

Поясніть, що через святість сили дітонародження Небесний Батько дав нам конкретні настанови стосовно використання цієї сили. Ці настанови називаються законом цнотливості. Закон цнотливості—це заповідь залишатися чистими й непорочними в плані статевих стосунків. Це означає, що ми не повинні мати ніяких статевих зв'язків ні з ким, окрім свого чоловіка або дружини. Закон цнотливості також передбачає чистоту мови, думок та дій. Ми не повинні казати, думати або робити нічого такого, що проявляє неповагу до цієї величної сили, даної нам Небесним Батьком.

Скажіть дітям, що Святий Дух може допомогти їм дізнатися, чи правильно вони поведуться, чи ні. Скажіть їм, що якщо у них є конкретні запитання про закон цнотливості, вони повинні звернутися до своїх батьків або іншої дорослої людини, якій вони довіряють.

Допоможіть дітям зрозуміти, що життя за законом цнотливості настільки важливе для нашого щастя, що Сатана буде спокушати нас порушити його. Коли діти виростуть, то будуть піддані спокусі порушити закон цнотливості. Якщо вони побудують на твердому фундаменті

Запитання для обговорення та застосування

праведності і прямо зараз вирішать жити за законом, то зможуть краще опиратися спокусам.

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- З якими випробуваннями зіштовхнулися святі, коли будували Солт-Лейкський храм? Що, на ваш погляд, відчували люди, коли храм нарешті був побудований? Чому храми такі важливі?
- Що будівельники мали зробити, щоб храм вистояв все Тисячоліття, як того бажав Бригам Янг? Чому було необхідно побудувати храм на надійному фундаменті? Чому нам необхідно будувати життя на фундаменті праведності? (Геламан 5:12). Як ми можемо закласти такий фундамент? (Див. доповнюючі заходи 2 і 3).
- Чому так важливо одружитися саме в храмі? Які благословення обіцяв Небесний Батько тим, хто одружується в храмі й дотримується своїх завітів? (УЗ 131:1–4; 132:19–21). Нагадайте дітям, що люди, які одружуються у храмі й дотримуються укладених завітів, житимуть у найвищому ступені целестіальної слави з Небесним Батьком, Ісусом Христом і праведними членами своєї сім'ї.
- Скільки триватиме шлюб людей, якщо вони запечатані у храмі і зберігають завіти? (УЗ 132:19; див. доповнюючі заходи 4 і 5). Скажіть, що вони одружаться на час і всю вічність, тобто їхній шлюб триватиме завжди.
- Скільки триватиме шлюб людей, якщо вони не запечатані у храмі? (Лише до їхньої смерті; див. УЗ 132:15). Що станеться з цими людьми? (УЗ 132:16). Запевніть дітей, що не варто падати духом тим, чиї сім'ї ще не запечатані у храмі. Вони можуть молитися, бути хорошим прикладом і казати батькам, як вони хочуть бути запечатаною сім'єю. Можливо, нагода запечататися до батьків ще не настала.
- Чому важливо жити за законом цнотливості? Скажіть, якщо людина порушить закон цнотливості й не розкається, то не буде гідною увійти до храму й брати участь у храмових обрядах, а, отже, не зможе жити з Небесним Батьком й Ісусом Христом у целестіальному царстві.
- Нехай хтось із дітей прочитає вголос Учення і Завіти 46:33. Що означає "творити чесноти і святість"? Поясніть, що творити чесноти означає тримати розум і тіло чистими і незаплямованими. Як ми можемо постійно творити чесноти? (Див. доповнюючий захід 2).
- Чому ми повинні не вживати вульгарної мови? Поясніть, що у вульгарній мові про тіло часто говориться в неповажній формі. Нагадайте дітям, що під закон цнотливості підпадає не тільки те, що ми робимо, а й наші думки і слова. Небесний Батько хоче, щоб ми з повагою говорили про тіло та його священні функції.

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Скажіть, що будівництво Солт-Лейкського храму в Юті здійснило пророцтво Ісаї, яке він проголосив за сотні років до народження Ісуса Христа. Прочитайте або попросіть когось із дітей прочитати Ісаїя 2:2. Зазначте, що місто Солт-Лейк-Сіті розташоване в горах Васач на заході Сполучених Штатів.
2. Підготуйте стрічки однакової довжини з такими написами:

Одягайся скромно.

Вживай чисті й невульгарні слова.

Дивись тільки хороші фільми, телепрограми та відео.

Читай тільки хороші книги і журнали.

Слухай натхненну музику.

Тримай тіло святим і чистим.

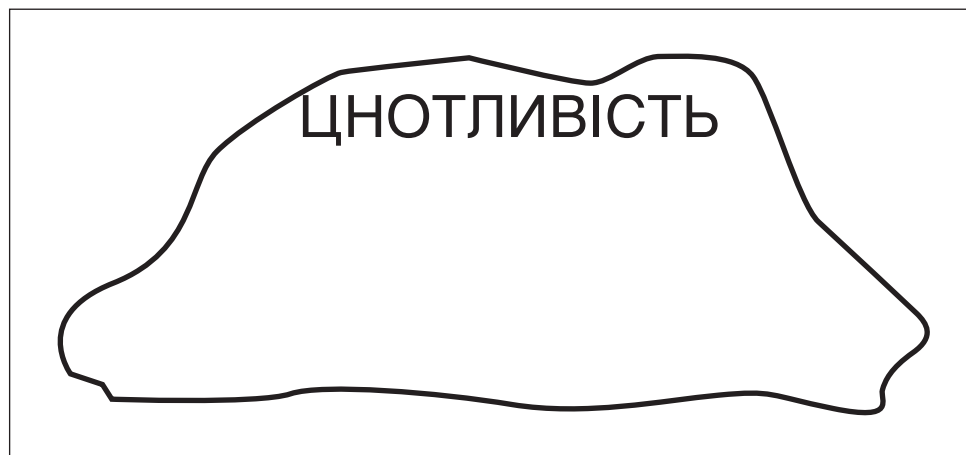
Дотримуйся Слова мудрості.

Май чисті думки.

Не ходи на побачення до 16 років.

Обирай хороших друзів.

Намалюйте на дошці великий необроблений камінь з фундаменту (достатньо великий, щоб вмістити всі стрічки) і підпишіть його *Цнотливість* (див. ілюстрацію). Нехай діти уявлять себе каменярами, які мають обробити камінь, аби він ідеально ввійшов у кам'яний фундамент.



Дайте кожній дитині стрічку. Нехай діти вголос прочитають кожен свій напис і прикріплять до прямокутника всередині нарису необробленого блоку з фундаменту. Потім зітріть обрис необробленого каменя з дошки, залишивши прямокутник обробленого блоку з фундаменту. Допоможіть дітям зрозуміти, що якщо вони будуть робити все, що написано на стрічках, то побудують твердий фундамент, який допоможе їм жити за законом цнотливості.

Нагадайте дітям, що розчин і дрібне каміння, що використовувалися для першого фундаменту Солт-Лейкського храму, потріскалися і зсунулися, через що дали тріщини великі блоки фундаменту. Нехай діти подумують, які дії можуть змусити тріснути блоки з фундаменту цнотливості, як наприклад, вульгарна мова, читання або перегляд порнографічних матеріалів або нескромний одяг. Закличте дітей уникати цих дій.

3. Скажіть, що Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, сказав, що молодь повинна на початку життя приймати рішення, які приведуть до целестіального шлюбу. Прочитайте самі або доручіть комусь із дітей прочитати цю цитату:

“Бувають [рішення] двох типів: “Я зроблю це” та “Я не робитиму того”. ... З самого дитинства молодь повинна жити за планом. [Молоді люди] повинні вибрати курс в освіті, місії, в пошуках чистої, непорочної людини, щоб бути супутником всього життя, в храмовому шлюбі та церковному служінні. Коли такий курс намічений і поставлена мета, набагато легше опиратися численним спокусам і сказати “ні” першій цигарці, “ні” першому ковтку спиртного, ... “ні” ... аморальним діям” (*The Miracle of Forgiveness* [Salt Lake City: Bookcraft, 1969], p. 236; emphasis in original).

Нехай діти поставлять цілі, яких сподіваються досягти в житті і які допоможуть їм бути гідними того, щоб одружитися у храмі, як казав Президент Кімбол. Дайте кожній дитині аркуш і олівець і попросіть написати зверху: *План того, як я одружуся в храмі*. Нехай вони під заголовком напишуть слова: *Я буду...* і *Я не буду...* Нехай вони вкажуть у відповідній колонці якісь дії, наприклад: “Я буду... ходити в церкву щонеділі, слухатися батьків, мати хороших друзів, жити гідно храму” або “Я не буду... слухати музику, що проганяє Дух, дивитися аморальні телепрограми чи фільми, вживати лайку чи вульгарні слова”.

Допоможіть дітям усвідомити, що рішення, які вони приймають в житті, визначають їхню майбутню особистість. Мета одружитися у храмі допоможе їм приймати вірні рішення.

4. Скажіть, що той день, коли людина одружується у храмі, є одним з найважливіших днів у її житті.
 - Чому цей день буде важливим для вас? (Це важливий крок до повернення до Небесного Батька та Ісуса Христа в найвищому ступені целестіального царства).

Якщо ви були одружені в храмі або запечатані в храмі після одруження, поділіться своїми почуттями про те, що сталося в день запечатування. Покажіть фотографії того дня, коли ви одружувалися в храмі, якщо такі є. Якщо ви ще не були запечатані у храмі, з дозволу президента

Початкового товариства запросіть когось, хто був запечатаний, щоб ця людина поділилася з дітьми своїми почуттями про цю подію.

5. Перекажіть розповідь Гебера Дж. Гранта, сьомого Президента Церкви.

До того, як був завершений Солт-Лейкський храм, члени Церкви із Солт-Лейк-Сіті їздили до храму в Сент-Джордж, штат Юта, що за 300 миль, щоб брати участь у храмових обрядах. Президент Грант казав:

“Я завжди буду вдячний, аж до самої смерті, що не послухався декого із моїх друзів, коли в молодості, а мені тоді був приблизно 21 рік, взяв і поїхав з округи Юта в Сент-Джордж, щоб одружитися в Сент-Джорджському храмі. У ті часи це була довга і важка подорож розбитими й небезпечними дорогами, лише в один кінець приходилося їхати кілька днів.

Багато людей радили мені не робити цього—не їхати аж до Сент-Джорджа, щоб одружитися. Вони доводили мені, що нас може одружити президент колу або єпископ, а з часом, коли буде завершено Солт-Лейкський храм, ми з дружиною і дітьми зможемо ввійти в нього і там запечататися з нею та запечатати до себе дітей.

Чому ж я не послухав їх? Тому, що бажав одружитися на час і на вічність, тому, що хотів почати життя правильно. Потім у мене був привід надзвичайно радіти своєму рішення одружитися в храмі саме в той час, а не чекати пізнішого і, на перший погляд, начебто зручнішого часу.

Я був на конференції одного з колів, і там виступала моя донька, ... яка сказала: “Я надзвичайно вдячна Господу, що народилася правильно—народилася в завіті, від батьків, які правильно одружилися і запечаталися у храмі Господа”.

По моїх щоках покотилися сльози, бо її мати померла до того, як був завершений Солт-Лейкський храм, і я був радий, що не послухався доводів своїх друзів, які намагалися переконати мене не їхати одружуватися в Сент-Джорджський храм. Я був дуже вдячний за натхнення і рішучість почати життя правильно” (*Gospel Standards*, comp. G. Homer Durham [Salt Lake City: *Improvement Era*, 1941], pp. 359–360).

6. Допоможіть дітям вивчити напам'ять тринадцяте уложення віри. Обговоріть, як воно стосується закону цнотливості.

7. Заспівайте або продекламуйте слова однієї чи кількох з цих пісень: “Щоб на білім світі жити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 73), “Може сім'я святих жити вічно” (*Збірник дитячих пісень*, с. 98), “Люблю на храм дивитись” (*Збірник дитячих пісень*, с. 99), “Праведним будь!” (*Збірник дитячих пісень*, с. 80), “Буду я за Божим планом жити” (*Збірник дитячих пісень*, с. 86).

Завершення

Свідчення

Свідчіть про важливість дотримання закону цнотливості і гідного способу життя, необхідних для відвідування храму. Скажіть дітям, що якщо вони будуть залишатися гідними храму, то будуть по-справжньому щасливими

і зможуть вічно жити з Небесним Батьком, Ісусом Христом і праведними членами своїх сімей у найвищому ступені цілестіального царства.

Завдання для читання вдома

Для повторення цього уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 131:1–4 та 132:15–21.

Завдання для сімейного обговорення

Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.

Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

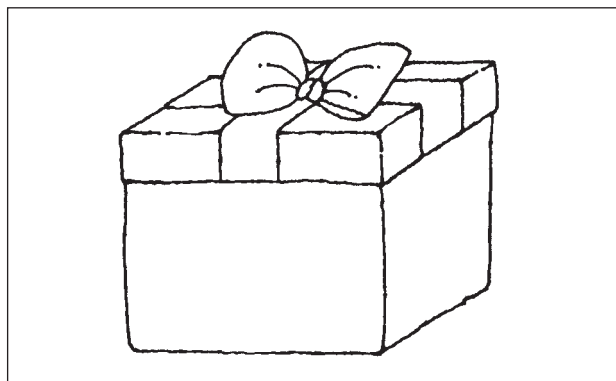
Лоренцо Сноу отримує одкровення про десятину

Мета

Допомогти дітям мати бажання повністю сплачувати десятину.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте історичні оповідання в цьому уроці, Малахія 3:8–12 та Учення і Завіти 64:23, 119:4. Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).
2. Додаткове читання: *Основи євангелії* (31110), розділ 32.
3. Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
4. Зробіть для кожної дитини на кольоровому папері малюнок подарункової коробки (див. ілюстрацію). Або до початку заняття намалюйте кілька подарункових коробок на дошці.



5. Необхідні матеріали:
 - а. Біблія та Учення і Завіти для кожної дитини.
 - б. Олівець для кожної дитини.
 - в. Ілюстрація 5-58 “Лоренцо Сноу”.

Запропонований хід уроку**Вправа на увагу**

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Дайте кожній дитині малюнок подарункової коробки (або покажіть на свій малюнок на дошці). Попросіть дітей уявити собі, що в кожній коробці лежить благословення Небесного Батька.

- Які благословення можуть бути в цих коробках?

Дайте кожній дитині олівець і попросіть написати на коробці одне з благословень, яке нам дав Небесний Батько. Нехай діти скажуть свої відповіді і покладуть свої коробки на дошку, стіл або підлогу. (Якщо ви

намалювали подарункові коробки на дошці, нехай діти вголос називають благословення. Записуйте благословення на кожній коробці, намальованій на дошці).

- Що ми повинні зробити, щоб отримати благословення Небесного Батька?

Вислухайте відповіді дітей, а тоді поясніть їм, що з-поміж усього іншого ми повинні зробити те, що сказано в Малахія 3:10. Нехай хтось із дітей вголос прочитає першу фразу з Малахія 3:10 (до слова *скарбниці*) поки інші діти слідкуватимуть у своїх Бібліях. Поясніть дітям, що в цьому уроці вони дізнаються про десятину і благословення, які ми отримуємо, якщо повністю сплачуємо десятину.

Історичні
оповідання

Розкажіть дітям про колонізацію території Юти під керівництвом Бригама Янга, як це описують наведені далі історичні оповідання. Тоді допоможіть дітям зрозуміти, як сплата десятини благословила людей у Сент-Джорджі в період страшної посухи і як гроші від десятини допомагають Церкві вести Господню роботу. Наголосіть на тому, що сплата десятини благословляє кожного члена Церкви і всю громаду.

Заснування поселень

У перші десять років перебування святих у Юті Бригам Янг організував приблизно сотню колоній (нових поселень) по всій території Юти. Щороку прибували тисячі членів Церкви, і всім їм необхідний був простір для життя. Президент Янг посилав людей на північ, південь, схід і захід від Солт-Лейк-Сіті шукати місце й засновувати поселення там, де було достатньо води, де був родючий ґрунт і все необхідне, де б поселенці були в безпеці й не зазнавали нападів ворожих племен індіанців.

Бригам Янг обрав мудрих і здібних людей, які мали очолити колонії. Єпископи, головуючі старійшини й президенти колів наглядали за будівництвом міст, а також за розвитком приходів і філій. Коли необхідно було започаткувати нову колонію, сім'ї, що покликалися для цієї справи, дізнавалися про своє покликання з оголошення Бригама Янга на Генеральній конференції. Іноді Президент Янг обирав провідників колоній, а ці провідники шукали сім'ї, готові поїхати разом із ними на нове місце. Члени Церкви, які прибували до Юти зі сходу, часто призначалися до одного з нових поселень. Рішення про це часто приймалося в залежності від їхніх особливих навичок і здібностей. В усіх поселеннях були потрібні робітники різного плану: фермери, теслярі, каменярі, м'ясники, пекарі й учителі в школі.

Далеко не всі з радістю переїжджали в нові колонії, але святі, як правило, були слухняними і робили так, як їм казав пророк. Одного разу всі мешканці в місті Нефій, штат Юта, зібралися, щоб привітати в місті Президента Янга та інших церковних керівників з оркестром, прапорами і килимом з вічнозелених гілок і квітів. Дівчата з міста вбралися в біле, щоб зустріти пророка. Однією з цих дівчат була 15-річна Елізабет Кларідж.

Повечерявши вдома у місцевих мешканців, Президент Янг та інші керівники провели денні збори з усіма святими в Нефії. Наприкінці зборів Президент Янг зачитав імена тих, кого покликано із сім'ями переїхати далі на південь і заселити місцевість, що називалася

“Багнюка”. Люди не знали, кого покликано, аж доки Президент Янг не назвав імена. Сем’юел Кларідж, батько Елізабет, був одним з покликаних. Коли Елізабет почула ім’я батька, то заплакала, бо не хотіла залишати свій будинок. Батька дівчини, яка сиділа поруч з Елізабет, також покликали, і та дівчина сказала Елізабет: “Чого ти так страждаєш? Мого батька теж покликали, але бачиш, я ж не плачу, бо знаю, що він не поїде”.

“У тому-то й різниця,—відповіла Елізабет.— Мого батька покликано, і я знаю, що ВІН ПОЇДЕ і що ніщо не зупинить його. Він ніколи не підводить, якщо його покликають щось зробити; і хоча мені зараз дуже сумно, але мені буде дуже соромно, якщо він не поїде”. І хоч Елізабет було важко залишати свій будинок і друзів, вона знала, що її сім’я отримає благословення, якщо батько послухається Господа і прийме покликання заснувати нове поселення. (See S. George Ellsworth, *Samuel Claridge: Pioneering the Outposts of Zion*, pp. 80–81.)

Святі будують склади для десятини

Президент Янг хотів, щоб святі, які живуть у поселеннях, могли дбати про потреби своїх мешканців, тож він повелів побудувати в кожному поселенні склади для десятини, або комори єпископа. Вони були потрібні святим, щоб зберігати там десятину, бо в ті дні більшість десятини сплачувалася в натуральному вигляді. Це означає, що замість грошей, люди давали як десятину те, що виготовляли або вирощували. Наприклад, з кожних десяти яєць, які знесла курка, фермер віддавав одне яйце в комору як десятину. Люди приносили до складів для десятини продукти і тварин, яких виростили, а також речі, які зробили вдома. Багато людей також сплачувало десятину своєю роботою, працюючи один з кожних десяти днів у різних церковних проектах, а не для себе. Приблизно третина десятини, зібраної в кожному місті, йшла на задоволення потреб святих в цьому поселенні, а решта відправлялася до головного складу десятини в Солт-Лейк-Сіті для загальних церковних потреб.

Одного дня Мері Філдінг Сміт, вдова Гайрума Сміта, прийшла до складу для десятини в Солт-Лейк-Сіті, щоб сплатити десятину—візок картоплі, яку вона виростила. Один з клерків у складі дорікнув їй: “Вдово Сміт, ганьба нам, якщо ви мусите платити десятину”. Мері відповіла: “Уільяме, вам має бути соромно за себе! Чи відмовите ви мені в благословенні?! Якщо я не сплачу десятину, то Господь утримає своє благословення для мене. Я сплачую десятину не тільки тому, що це закон Бога, а й тому, що сподіваюся на благословення. Якщо я буду виконувати цей та інші закони, то, сподіваюся, буду процвітати й зможу забезпечувати свою сім’ю”.

Джозеф Ф. Сміт, син Мері, записав, що вона процвітала завдяки виконанню Божих заповідей. Сім’я завжди мала достатньо їжі і непохитне свідчення. Джозеф розповідав: “Коли Уільям Томпсон сказав матері, що вона не повинна сплачувати десятину, я подумав, що він один з найкращих людей на світі. Мені доводилося самому копати й обробляти землю. Я мав допомагати орати землю, саджати картоплю, полоти бур’ян, викопувати її і таке інше, а тоді завантажувати у великий візок найкраще з того, що ми мали, залишаючи найгірше, і везти до складу для десятини. Я по-дитячому думав, що це занадто тяжко, [особливо] коли бачив своїх однолітків, ... які гралися, каталися на конях і весело проводили час, які

навіть не торкнулися роботи у житті. Здобувши через кілька років більше досвіду, я став наверненим і зрозумів, що мати була права і що Уільям Томпсон помилявся. [Сплата десятини] є для мене благословенням, і я не хочу, щоб хтось позбавляв мене цієї радості” (*Gospel Doctrine*, pp. 228–230).

Одкровення про десятину Лоренцо Сноу

З роками заселення Юти продовжувало зростати. Було винайдено телеграф, завдяки чому людям стало легше спілкуватися на далекі відстані. Через усі Сполучені Штати було побудовано залізницю, що полегшило подорожування і дало мешканцям Юти можливість доставляти провізію з більш розвинутих районів. У Церкви були неприємності з урядом Сполучених Штатів та американськими індіанцям в Юті, але всі ці труднощі врешті-решт були розв’язані. Коли помер Бригам Янг, Джон Тейлор став Президентом Церкви. Після нього був Президент Уілфорд Вудрафф, а після нього—Президент Лоренцо Сноу (покажіть портрет Лоренцо Сноу).

Коли Лоренцо Сноу став п’ятим Президентом Церкви, Церква мала величезний борг. На вирішення конфлікту між Церквою та урядом пішло надто багато коштів, через що не вистачало грошей на оплату всіх потреб Церкви. Президент Сноу палко молився, щоб знати, що робити з цією серйозною проблемою. На його молитви відповідь не прийшла негайно, але він мав відчуття, що повинен відвідати Сент-Джордж та інші міста на півдні Юти. Він не знав, чому має поїхати на південь Юти, але знав, що повинен послухатися підказок Святого Духа. Він та інші керівники Церкви вирушили до Сент-Джорджа поїздом, а потім візками, запряженими кіннями.

В той час, коли мав приїхати Президент Сноу, по всьому півдню Юти вже багато місяців не було дощу. По дорозі Президент Сноу побачив суху землю, висохлі рослини і спраглих тварин. Мешканці цього регіону не знали, чи зможуть виростити необхідний для виживання врожай без дощу.

17 травня 1899 року Президент Сноу виступав на конференції у Сент-Джорджі, штат Юта. Під час виступу він несподівано замовк. Всі в повній тиші чекали, що він скаже. Коли він заговорив знов, голос його був міцним, і люди бачили, що він говорив під натхненням Господа. Він сказав: “Ось слово Господа: прийшов час, коли кожен святий останніх днів має виконати волю Господа і сплатити десятину сповна. Це слово Господа до вас, і це слово Господа до кожного поселення по всій землі Сіону” (quoted in LeRoi C. Snow, “The Lord’s Way Out of Bondage,” p. 439).

Президент Сноу сказав святим, що Господь був невдоволений ними, бо вони не сплачували десятину. Він пообіцяв людям, що якщо вони будуть сплачувати десятину, піде дощ, і вони зможуть саджати і збирати врожай.

Після виступу в Сент-Джорджі Президент Сноу захотів, щоб уся Церква знала про отримане ним одкровення. Повертаючись до Солт-Лейк-Сіті, він зупинявся в багатьох поселеннях і проповідував закон десятини, а коли повернувся до Солт-Лейк-Сіті, то негайно скликав у храмі збори з провідниками священства, щоб поговорити про десятину. В одній з промов він сказав: “Найбідніші можуть сплачувати десятину, Господь вимагає її від нас. Кожен повинен сплачувати десятину. Закон має

виконуватися. І так ми виплатимо наші борги. Нехай Бог благословить вас!” (quoted in Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, p. 546). Святі в усіх містах послушалися слів Президента Сноу і почали сплачувати десятину.

Президент Сноу з нетерпінням чекав новин про погоду на півдні Юти. Пройшов один місяць, потім другий, але дощу не було. Люди в Сент-Джорджі не тільки повністю сплачували десятину, а й жертвували Господу навіть більше. Пророк молився ще палкіше, щоб Господь благословив цих людей. Він пообіцяв їм дощ, якщо вони будуть сплачувати десятину. Нарешті 2 серпня 1899 року він отримав телеграму: “Дощ в Сент-Джорджі”. Святі були благословенні й змогли тієї осені зібрати врожай.

Через рік після одкровення Президента Сноу святі сплатили вдвічі більшу десятину, ніж за попередні два роки. Не тільки святі в Сент-Джорджі були благословенні дощем, а й Церква змогла за вісім років розрахуватися з усіма її боргами. Відтоді у Церкві було достатньо грошей для здійснення Господньої роботи, бо вірні члени Церкви сплачували десятину.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Як члени Церкви дізнавалися, що їх було покликано заселяти нові колонії на території Юти? Як вони проявляли віру під час заселення цих нових колоній?
- Чому Мері Філдінг Сміт сплачувала десятину навіть тоді, коли в неї було обмаль грошей чи майна? Запросіть дітей розповісти про випадки, коли вони або їхні сім'ї були благословенні за сплату десятини.
- Навіщо Президент Сноу вирушив до Сент-Джорджа? (Його надихнув Святий Дух). Яке благословення отримав Президент Сноу завдяки тому, що послушався підказки Святого Духа? Як благословляємося ми, якщо приймаємо підказки Святого Духа?
- Що непокоїло Президента Сноу, коли він їхав до Сент-Джорджа? (Борги Церкви). Яка проблема турбувала членів Церкви у Сент-Джорджі? (Посуха). Як, за словами Господа, святі могли розв'язати обидві проблеми?
- Чому ми сплачуємо десятину? Що ми робимо, якщо не сплачуємо десятину повністю? (Малахія 3:8). Чому десятинна називається Господніми грошима? Нагадайте дітям, що все на землі створив Ісус Христос під керівництвом Небесного Батька. Усе, що ми заробляємо або отримуємо на землі, є даром від Них.
- Що Господь обіцяє тим, хто повністю сплачує десятину? (Малахія 3:10–12; УЗ 64:23). Що означає повністю сплачувати десятину? (УЗ 119:4; див. доповнюючий захід 1). Поясніть, що повністю сплачувати десятину означає віддавати одну десяту нашого доходу, або нашого заробітку, Господу.

- Яке благословення отримали святі в Сент-Джорджі за сплату десятини? Скільки вони чекали дощу? Як святі, чекаючи дощу, проявили свою віру?
- Яке благословення мала Церква, коли святі почали повністю сплачувати десятину? Як Церква благословляється зараз завдяки сплаті десятини її членами? Як використовуються гроші з десятини? (Див. доповнюючий захід 3).

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Нагадайте дітям, що повна десятина—це одна десята нашого доходу, або того, що ми заробляємо. Напишіть на дошці кілька сум грошей і покажіть дітям, як підрахувати одну десяту від кожної суми. Дайте кожній дитині аркуш і олівець, і нехай діти підрахують суму десятини, яку мають сплатити з кількох різних сум грошей (для молодших дітей ви можете принести власні предмети, наприклад, монети або порізані на шматочки фрукти і допомогти дітям визначити, скільки має бути сплачено як десятину). Наголосіть на важливості сплати рівно 10 відсотків з доходу як десятини. Все, що менше цієї суми, є нечесністю перед Господом.

Ви можете дати кожній дитині бланк “Десятина і пожертвування від посту” і показати, як правильно заповнити його.

2. Щоб допомогти дітям зрозуміти, що благословення за сплату десятини не завжди матеріальні, напишіть наведені далі благословення на аркушах і покладіть у ємність (ви можете взяти аркуші у формі подарункових коробок, як ті, що були у вправі на увагу).

- Розуміння євангелії Ісуса Христа
- Міцне свідчення
- Почуття близькості до Небесного Батька
- Сила жити за євангелією
- Здатність бути хорошим прикладом для сім'ї
- Спокій і радість
- Здатність безкорисливо служити людям
- Вічне життя
- Достатньо коштів для наших потреб

Прочитайте самі або нехай хтось із дітей прочитає висловлювання старійшини Мелвіна Дж. Балларда, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“Господь пообіцяв, що чоловік і жінка, які чесно сплачують десятину, не будуть в нужді, але Він не обіцяв ані зробити їх багатими, ані матеріальних речей. Найбільшими благословеннями Господа є духовні благословення, а не матеріальні” (quoted in *The Teachings of Ezra Taft Benson* [Salt Lake City: Bookcraft, 1988], pp. 472–473).

Тоді нехай діти по черзі виберуть аркуш і вголос прочитають, що на ньому написано. Обговоріть з дітьми цінність кожного з благословень і те, як сплата десятини може допомогти нам отримати ці благословення.

3. Дайте кожній дитині аркуш паперу з одним чи кількома твердженнями про використання грошей з десятини (за потребою поясніть ці твердження).
- Будівництво будинків зборів, храмів та інших церковних споруд
 - Оплата заходів та підручників для приходів і колів
 - Оплата електрики, опалення та обслуговування будинків зборів
 - Сплата дорожніх витрат і забезпечення місіонерів
 - Сплата дорожніх та інших витрат для Генеральних авторитетів
 - Забезпечення комп'ютерами для виконання храмової та сімейно-історичної роботи
 - Допомога в публікації церковних журналів
 - Забезпечення церковних супутникових трансляцій
 - Оплата перекладу і публікації Писань

Нехай хтось із дітей намалює на дошці ілюстрацію, де буде зображено, як використовується десятина згідно з твердженням на аркуші. Нехай інші діти спробують вгадати, що зображено на ілюстрації. Продовжуйте, поки кожна дитина не візьме участь у грі.

4. Прочитайте й обговоріть цитату Гебера Дж. Гранта, сьомого Президента Церкви:

“Десятина—це закон Божий, і сплата десятини приносить святому останніх днів, який робить це, спокій і радість. Серце людини, яка є повністю чесною перед Господом, сповнюється задоволенням.

Так, я можу говорити про десятину, бо я заробляв гроші з самого дитинства і я сплачував десятину. Я був чесним з Господом і хочу бути таким, яким був усі дні свого життя, цебто, найперше—бути чесним з Господом” (*Gospel Standards*, comp. G. Homer Durham [Salt Lake City: *Improvement Era*, 1941], pp. 60, 63).

Поясніть, що наприкінці кожного року у нас є нагода заявити, що ми були повністю чесними з Господом в матеріальних питаннях. Ці збори називаються врегулюванням десятини, і на них ми зустрічаємося з єпископом (або президентом філії) і кажемо, чи повністю ми сплачували десятину, чи ні.

Допоможіть дітям розіграти інтерв'ю з врегулювання десятини, під час якого одна дитина буде єпископом, а інші—сім'єю платників повної десятини. Нехай “єпископ” запитає кожного члена сім'ї, чи повністю він сплачує десятину, і нехай кожен член сім'ї відповість на запитання.

5. Розкажіть наступне оповідання своїми словами.

“Наближалось Різдво [1929 року]. Багато людей не мали роботи.

Нашій сім'ї пощастило. У мого чоловіка була робота.

Та несподівано за тиждень до Різдва його було скорочено з роботи. Коли він приніс додому чек останньої зарплати, що дорівнювала 63 доларам, ми одразу ж стали думати: “Як розпорядитися ними?”

Ми законсервували достатньо фруктів і овочів, мали корову і курей, тож мали молоко, масло і яйця. Їжі було достатньо, тож ми вирішили ці гроші витратити на різдвяні подарунки для трьох маленьких дітей, яким було 6, 4 і 1 відповідно.

Тоді-то єпископ і оголосив, що наступного тижня буде проводити інтерв'ю з урегулювання десятини. Ми сплачували певну частину десятини щомісяця. Ми постійно сподівалися, що фінансовий стан покращиться і ми зможемо розрахуватися.

Перевіривши свої фінансові записи, ми побачили, що маємо віддати єпископу рівно 60 доларів, якщо хочемо закінчити рік як платники повної десятини. Ще ніколи 60 доларів не здавалися такою величезною сумою! Ми засвоїли один з найбільших уроків життя: “Будь чесний з Господом кожного дня сплати!”

Ми вирішили піти до єпископа додому і віддати йому ці 60 доларів до того, як прийде спокуса витратити частину.

На різдвяні подарунки у нас залишилося три долари. Наступного дня ми ... купили маленьку банку чорної фарби і банку червоної. Ми з чоловіком, уклавши дітей, довгі години робили дерев'яні іграшки зі старого мотлоху й фарбували їх. Я пошила плюшевих тваринок і зробила ляльку.

Ми були задоволені своїм Різдвом, незважаючи на нестачу коштів.

Всередині січня моєму чоловікові зателефонували й запропонували роботу за 150 доларів на місяць. Для нас то було ціле багатство! Відтоді й до дня смерті мій чоловік ніколи не втрачав роботи, і ми процвітали і духовно, і матеріально.

У Малахія 3:10 ми читаємо: “Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте,— промовляє Господь Саваот: чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір?”

Ми прийняли цей заклик, і благословення насправді прийшли” (Jennie N. Ernstom, “Tithing Came before Presents,” *Ensign*, Dec. 1988, p. 41).

6. Покажіть фрагмент фільму “Вікна небесні” (32 хв.). За згоди президента Початкового товариства цей фрагмент можна показати всім класам “Доблесний” на спільних заходах (це відео можна розділити на два 16-хвилинних фрагменти).
7. Допоможіть дітям вивчити напам'ять Малахія 3:10.
8. Проспівайте чи продекламуйте пісню “I’m Glad to Pay a Tithing” (*Children’s Songbook*, p. 150) або “I Want to Give the Lord My Tenth” (*Children’s Songbook*, p. 150).

Завершення

Свідчення	Свідчіть дітям, що вони можуть мати благословення і духовні, і матеріальні, якщо будуть дотримуватися закону десятини. Ви можете розповісти їм про час, коли були благословенні завдяки тому, що сплачували десятину.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Малахія 3:8–12.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Зміцнення свідчення про відновлену Євангелію

Урок
46

Мета Зміцнити свідчення дітей про те, що через пророка Джозефа Сміта Ісус Христос відновив істинну Церкву і що Ісус Христос керує нею в наш час.

Підготовка

- З молитвою прочитайте 2 Нефій 28:30, Етер 4:11, а також такі уривки з Писань, що описують складові свідчення:
 - Учення і Завіти 19:16–19, 46:13, 76:22–23; Джозеф Сміт—Історія 1:17 (Ісус Христос є Сином Небесного Батька і нашим Спасителем).
 - Учення і Завіти 21:1–3, 135:3; Джозеф Сміт—Історія 1:33 (Джозеф Сміт був пророком, через якого Ісус Христос відновив на землі Свою Церкву).
 - Мороній 10:3–5, Учення і Завіти 17:6 (Книга Мормона істинна).
 - Учення і Завіти 1:30, 115:4; Джозеф Сміт—Історія 1:10–19 (Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів—це єдина істинна церква).
 - Учення і Завіти 1:38; 21:1, 4; 28:6–7 (Нас веде сучасний пророк).

Потім ознайомтеся з уроком і подумайте, як будете викладати дітям оповідання з Писань та історичні оповідання. (Див. “Готуючись до уроку”, сс. vi–vii, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, сс. vii–ix).

- Додаткове читання: *Основи євангелії* (31110), розділи 16 і 17.
- Виберіть запитання для обговорення і доповнюючі заходи, які допоможуть дітям бути активними на уроці та досягти його мети.
- Підготуйте такі стрічки з написом:

Я можу зміцнити свідчення про те, що...

Ісус Христос є Сином Небесного Батька і нашим Спасителем.

Джозеф Сміт був пророком, через якого Ісус Христос відновив на землі Свою Церкву.

Книга Мормона істинна.

Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів—це єдина істинна церква.

Нас веде сучасний пророк.

- Необхідні матеріали:
 - Книга Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина для кожної дитини.

- б. Кілька посібників, наприклад, словник або енциклопедія, журнали (наприклад, *Друг*) або шкільні підручники, що підійдуть для Початкового товариства.
- в. Ілюстрація сучасного пророка (з бібліотеки дому зборів або церковного журналу); окремі ілюстрації з попередніх уроків, які нагадують про розглянуті вами події; вони знадобляться під час викладення оповідання з Писань.

Запропонований хід уроку

Вправа на увагу

Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Напишіть на дошці слово *знання*.

- Як ви про щось дізнаєтесь або як набуваєте знання?

Роздайте дітям посібники, журнали чи підручники, нехай вони швиденько знайдуть якийсь факт і коротко поділяться ним з класом. (Якщо у вас більше дітей, ніж книжок, нехай діти працюють командами). Попросіть дітей поділитися знайденими ними фактами з класом. Зауважте, що набувати знання—це важливо, але знати, що євангелія Ісуса Христа є істинною,—це набагато важливіше. Це знання називається свідченням. Напишіть на дошці поруч із словом *знання* слово *свідчення*.

- Як ви можете здобути свідчення?

Прочитайте з дітьми 2 Нефій 28:30 і поміркуйте над значенням цього вірша. Поясніть, що свідчення про євангелію ми здобуємо поступово. Коли ми щось розуміємо в євангелії і живемо відповідно до цього знання, то вчимося більшому і зміцнюємо віру в те, що вже знаємо. Якщо ми живемо за євангельськими принципами, Святий Дух підтвердить нам, що вони істинні. Попросіть дітей послухати ці слова й подумати, як отримав своє свідчення Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви. Прочитайте самі або доручіть комусь із дітей прочитати цю цитату:

“Я часто виходив з дому і просив Господа показати мені дива, щоб я міг отримати свідчення. Але Господь не явив чудес моїм очам, а показав мені істину—рядок за рядком, приписання за приписанням, тут трохи і там трохи. Для цього Йому не треба було відряджати ангела з небес. Нашіптуванням тихого й лагідного голосу Духа живого Бога Він дав мені те свідчення, яке я маю зараз” (in Conference Report, Apr. 1900, pp. 40–41).

Зауважте, що хоч Джозеф Ф. Сміт став пророком, він не отримав своє свідчення якимось надзвичайним способом, а поступово.

Скажіть дітям, що під час цього уроку вони обговорюватимуть основні складові свідчення про євангелію, згадуватимуть, що вони вже знають про них, і дізнаються, як зміцнити власне свідчення про євангелію.

Оповідання з Писань

Покажіть стрічку з написом: *Я можу зміцнити свідчення про те, що...* Обговоріть з дітьми, що таке свідчення. Поясніть, що свідчення—це знання, істинність якого підтверджена Святим Духом. Допоможіть дітям зрозуміти, що Святий Дух допомагає нам пізнати істинність євангелії Ісуса Христа, якщо ми вивчаємо її і молимося про те, що дізнаємося.

Вивішуйте по одній стрічці з написами. Під час цього скористайтеся посиланнями на Писання в розділі “Підготовка”, зав’яжіть відповідне обговорення і ставте запитання на застосування принципів, щоб діти

дізналися про основні складові свідчення про євангелію Ісуса Христа. Щоб діти зрозуміли складові свідчення, ви також можете згадати (або попросити дітей зробити це) події, що обговорювалися на попередніх уроках, показуючи при цьому відповідні ілюстрації.

Після обговорення стрічок з написом, поясніть дітям, що хороше почуття, яке ми маємо, коли чуємо про те, що Ісус Христос є Сином Небесного Батька і нашим Спасителем, що Джозеф Сміт був пророком, через якого Ісус Христос відновив на землі Свою Церкву, що Книга Мормона істинна, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є єдиною істинною Церквою і що нас веде сучасний пророк,—це свідчення Святого Духа про істинність всього цього.

Допоможіть дітям зрозуміти, що в них уже є зачатки свідчення. Щоб зміцнити їх, вони повинні вивчати євангелію, молитися про неї, виконувати заповіді Небесного Батька і ділитися свідченням з людьми (див. доповнюючі заходи 1, 2, 3 і 5). Поясніть, що коли свідчимо іншим, ми повинні включати у свідчення основні складові свідчення.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Хто такий Ісус Христос? (ДС—І 1:17). Чому Ісус є нашим Спасителем? (УЗ 19:16–19; 46:13). Звідки ми можемо знати, що Ісус Христос—наш Спаситель?
- Що ви дізналися про Ісуса Христа, коли почули про перше видіння та явлення Ісуса в Кертлендському храмі? Як все це зміцнило ваше свідчення про те, що Ісус Христос є Сином Бога та нашим Спасителем?
- Як Джозеф Сміт дізнався, до якої церкви має приєднатися? (ДС—І 1:10–19). Як наслідування прикладу Джозефа Сміта може зміцнити наше свідчення про євангелію?
- Що через Джозефа Сміта відновив на землі Ісус Христос? Звідки ми можемо дізнатися, що Джозеф Сміт був пророком, через якого Ісус Христос відновив Свою Церкву? (Див. доповнюючий захід 4).
- Як Джозеф Сміт допоміг Спасителю у відновленні Церкви на землі? (УЗ 135:3; ви можете попросити кожну дитину розповісти про один випадок з історії відновлення Церкви Ісуса Христа, наприклад: явлення Моронія Джозефу Сміту, одержання Джозефом пластин, переклад пластин або організацію Джозефом Церкви).
- Чому так важливо все життя читати і досліджувати Книгу Мормона? Як ми можемо отримати свідчення про те, що Книга Мормона істинна? (Мороній 10:3–5; допоможіть дітям зрозуміти, що ми можемо застосувати план, описаний в Мороній 10:3–5, для отримання свідчення про будь-який євангельський принцип, а не тільки про істинність Книги Мормона).
- Чому існувала потреба у відновленні Церкви Ісуса Христа? (ДС—І 1:19; УЗ 1:30). Звідки ми можемо дізнатися, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів є істинною церквою?

- Як звучить повна назва Церкви? (УЗ 115:4). Хто дав їй таку назву? Поясніть, що назву Церкви повідомив Джозефу Сміту сам Ісус Христос. Нагадайте дітям, що назва Церкви означає, що це істинна церква Ісуса Христа на землі в наші дні.
- Хто є головою сучасної Церкви? (Ісус Христос). Хто є керівником Церкви на землі? (Сучасний пророк). Прочитайте самі або попросіть когось із дітей прочитати цитату Президента Гордона Б. Хінклі, п'ятнадцятого Президента Церкви: “Ця церква не належить її Президентіві. Її голова— Господь Ісус Христос, ім'я якого кожен з нас узяв на себе” (in Conference Report, Apr. 1995, p. 94; or *Ensign*, May 1995, p. 71).
- Покажіть портрет живого пророка. Хто це? Що ви знаєте про нього? (Дайте кожній дитині можливість розповісти щось про пророка). Що робить пророк? (Він навчає тому, чому нас хочуть навчити Небесний Батько та Ісус Христос; див. УЗ 1:38; 21:1, 4).
- Звідки ми можемо знати, що нас веде істинний пророк?
- З чого складається свідчення про євангелію Ісуса Христа? Як ми можемо отримати свідчення? (Через Святого Духа; див. Етер 4:11).
- Чому кожному з нас важливо мати власне свідчення про євангелію? Як ми можемо зміцнити свідчення? (Див. доповнюючі заходи 1, 2, 3 та 5).
- Як вивчення книги Учення і Завіти й історії Церкви в Початковому товаристві в цьому році зміцнило ваше свідчення про євангелію?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Наголосіть, як важливо, щоб кожен член Церкви мав власне свідчення про євангелію Ісуса Христа. Прочитайте самі або попросіть когось із дітей прочитати цитату Президента Гарольда Б. Лі, одинадцятого Президента Церкви:

“Ви маєте бути веденими світлом, що всередині вас [вашим власним свідченням]. Якщо у вас його немає, ви не встоїте” (*Stand Ye in Holy Places* [Salt Lake City: Deseret Book Co., 1974], p. 95).

Поясніть, що поки наше свідчення тільки зростає, ми можемо покласти на свідчення інших людей. Наприклад, ми можемо вірити, що Книга Мормона є істинною, бо знаємо, що наші батьки, єпископ і сучасний пророк вважають її такою. Однак кожен з нас повинен намагатися отримати власне свідчення і пильнувати, щоб воно було міцним.

Нехай діти по черзі намалюють на дошці те, як вони можуть зміцнювати свідчення, наприклад, слухатися пророка, молитися, читати Писання, бути місіонером, ходити в Церкву, брати участь в домашньому сімейному вечорі, виступати і співати в Початковому товаристві, дотримуватися Слова мудрості і приймати правильні рішення. (Ви можете написати пропозиції на окремих аркушах і дати дітям вибрати один, або нехай діти придумують свої пропозиції). Нехай інші діти спробують вгадати, що зображено на малюнках.

Після того, як кожна дитина візьме участь, запитайте:

- Як це допоможе зміцнити ваше свідчення? Що станеться з вашим свідченням, якщо ви припините робити це?
2. На не надутій повітряній кульці напишіть *свідчення*. Нехай діти називають те, що допоможе свідченню зростати, наприклад: молитви, читання Писань, ділитися свідченням з іншими (див. пропозиції в доповнюючому заході 1). З кожною пропозицією дітей надувайте трошки кульку. Поясніть, що кулька зростає так само, як зростатимуть їхнє свідчення, якщо вони будуть виконувати те, що запропонували.
- Що станеться з нашим свідченням, якщо ми не робитимемо цього?
- Повільно випускайте повітря з кульки і скажіть, що якщо ми не будемо нічого робити для зростання свідчення, воно зменшиться, як і кулька.
3. Поясніть, що здобуття свідчення можна порівняти з висадженням сімені. Разом з дітьми прочитайте й обговоріть Алма 32:36–39.
4. Перекажіть цей випадок, який стався з Гордоном Б. Хінклі, п'ятнадцятим Президентом Церкви, на зборах священства, коли йому було 12 років.

“Зал був заповнений чоловіками, ... які здійняли голоси й в унісон заспівали прекрасний гімн “Слава людині, що чула Єгови! Бог нам Провидця й Пророка послав. Він розпочав найостанню віднову Царства, що стане сильніш всіх держав” [див. *Гімни і дитячі пісні*, с. 27]. В моєму серці поселилося переконання, що той чоловік, про якого вони співали [Джозеф Сміт], насправді був пророком Бога, і я щасливий, що можу сказати з упевненістю, що те переконання прийшло через Святого Духа і ніколи не полишало мене” (*Gordon B. Hinckley: Man of Integrity, 15th President of the Church*, videocassette [53503]).

Попросіть дітей поділитися випадками, коли Святий Дух давав їм сильне почуття, що євангелія (або якийсь євангельський принцип) істинні. Ви можете поділитися власним досвідом.

5. Нехай хтось із дітей прочитає наступне висловлювання старійшини Брюса Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів:
- “Хочете знати формулу як отримати особисте одкровення [свідчення]? Моя формула проста:
1. Досліджуйте Писання.
 2. Виконуйте заповіді.
 3. Просіть з вірою”.
- (“How to Get Personal Revelation,” *New Era*, June 1980, p. 50)
- Як Джозеф Сміт скористався цією формулою? Як нею можете скористатися ви?

Ви можете попросити дітей записати цю формулу на картках, щоб вони взяли їх із собою і поклали вдома на видному місці як нагадування про необхідність постійно зміцнювати свідчення.

6. Запросіть дітей поділитися думками щодо одного чи кількох написів на стрічках, що вивішувалися під час уроку. Допоможіть дітям усвідомити, що хороші почуття до Церкви та її вчень є початком їхнього свідчення.
7. Проспівайте або продекламуйте слова гімну “Церква Ісуса Христа” (*Збірник дитячих пісень*, с. 48) або “Живе, живе Спокутар мій” (*Гімни і дитячі пісні*, с. 38).

Завершення

Свідчення	Наголосіть, як важливо, щоб кожен член Церкви мав власне свідчення про євангелію Ісуса Христа. Нагадайте дітям, що в них уже є зачатки свідчення і що вони можуть зміцнити своє свідчення через навчання і молитву. Виразіть вдячність Богові за Ісуса Христа, пророка Джозефа Сміта, Книгу Мормона, Церкву та сучасного пророка. Поділіться тим, як ви отримували своє свідчення, і запросіть дітей поділитися почуттями стосовно євангелії. Заохочуйте дітей поділитися свідченням із сім'ями.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Мороній 10:3–5 та Учення і Завіти 1:30, 76:22–23.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Священство може благословити наше життя

(Урок підготовки до отримання священства)

Урок
47

Мета Цей урок був складений, щоб допомогти 11-річним дітям зрозуміти благословення та обов'язки священства. Його слід провести до того, як першій дитині у вашому класі виповниться 12 років.

Підготовка

1. З молитвою прочитайте “Свідчення пророка Джозефа Сміта” у вступі до Книги Мормона або в Джозеф Сміт—Історія 1:29–54, 59, 66–72; Учення і Завіти 13, включаючи вступ до розділу; Учення і Завіти 121:34–46.
2. Ознайомтеся з матеріалом уроку та вирішіть, як саме ви бажаєте викласти дітям оповідання з Писань (див. “Готуючись до уроку”, с. vi, та “Як навчати з Писань та історичних оповідань”, с. vii). Виберіть питання для обговорення та доповнюючі заходи, які допоможуть дітям найкращим чином досягти мети уроку.
3. Необхідні матеріали:
 - а. Книга Мормона для кожної дитини.
 - б. Учення і Завіти.
 - в. Джерело світла, наприклад: ліхтарик, лампочка або світильник.
 - г. Ілюстрації: 5-48 “Ісус Христос” (“Мистецтво євангелії”, 240; 62572); 5-15 “Іван Христитель дарує Ааронове священство” (“Мистецтво євангелії” 407; 62013); 5-16 “Відновлення Мелхиседекового священства” (“Мистецтво євангелії” 408; 62371) та “Висвячення в священство” (62341).

**Запропонований
хід уроку**

Вправа на увагу Попросіть когось із дітей прочитати вступну молитву.

Покажіть предмет, який випромінює світло.

- Що необхідно для того, щоб цей предмет світився? Якщо у вас є ліхтарик, покажіть, що йому потрібні батарейки, лампочка та перемикач, які повинні добре працювати для того, щоб давати світло. Лампочка повинна мати справні елементи й закручуватися в патрон, який поєднується з джерелом струму. Також, щоб міг піти електричний струм, потрібно ввімкнути перемикач.

Попросіть хлопчиків у класі піднятися. Ці хлопці можуть отримати священство, яке є більшою силою за електрику, бо це—сила та повноваження діяти в ім'я Бога. Завдяки цій силі діти Небесного Батька можуть охреститися та пройти інші церковні обряди. Але для того, щоб отримати цю силу та використовувати її, як призначено Богом, хлопці повинні бути гідними й належно підготовленими.

Оповідання з Писань

За допомогою ілюстрацій розгляньте оповідання про те, як Джозеф Сміт отримав золоті пластини й був висвячений у Ааронове священство, яке знаходиться в “Свідченні пророка Джозефа Сміта” або в Джозеф Сміт—Історія 1:29–54, 59, 66–72. Можливо, вам доведеться коротко повторити з класом події, які привели до отримання Джозефом золотих пластин.

Запитання для обговорення та застосування

Готуючись до уроку, перегляньте запитання і посилання на Писання, наведені нижче. Використовуйте ті запитання, які, на вашу думку, найкраще допоможуть дітям зрозуміти Писання і застосувати вивчені принципи в житті. Читання та обговорення Писань разом з дітьми в класі допоможе їм здобути власне розуміння.

- Чому Джозеф Сміт не міг перекладати золоті пластини, отримати священство та організувати Церкву одразу після Першого видіння? (Він був не готовим; йому потрібно було зрости в мудрості та знанні).
- Яким було перше велике завдання, що Господь дав Джозефу Сміту? (Перекласти золоті пластини, щоб у нас була Книга Мормона).
- Що Джозеф робив того вечора, коли ангел Мороній вперше явився йому? (Джозеф Сміт—Історія 1:29–30). Скільки разів Мороній являвся Джозефу Сміту перед тим, як Джозеф вперше побачив золоті пластини? (Джозеф Сміт—Історія 1:30, 44–49; чотири рази). Чому, на вашу думку, Мороній повторив своє перше послання ще три рази?
- Які ще настанови отримав Джозеф перед тим, як зміг почати переклад золотих пластин? (Джозеф Сміт—Історія 1:53–54). Як ці інструкції допомогли підготувати Джозефа Сміта до інших величних справ, які він мав виконати? Що робите ви, щоб підготуватися до майбутнього?
- Які особливі обов'язки беруть на себе більшість молодих чоловіків святих останніх днів у віці 12 років? (Вони отримують Ааронове священство й висвячуються на дияконів).
- Як Джозеф Сміт отримав Ааронове священство? (Джозеф Сміт—Історія 1:68–70). Як сьогодні юнак отримує Ааронове священство? (З ним проводять інтерв'ю стосовно гідності, і його висвячує рукопокладанням чоловік, який має на це владу).
- Як хлопцям слід готувати себе до отримання священства? Як дівчатам слід готувати себе до отримання благословень священства? (Хлопчики й дівчатка готуються однаково. Вони моляться, мають віру, навчаються євангелії від батьків та учителів, живуть гідно, дотримуються заповідей, служать іншим, поважають одне одного та є чесними). (Див. доповнюючий захід 4).
- Які обов'язки у Церкві мають диякони? (УЗ 20:59). Яким чином вони виконують ці обов'язки? (Розносять причастя, збирають пожертвування від посту, є посильними для єпископа на причасних зборах і показують гарний приклад).
- Хто був першою людиною, яка роздавала причастя? (Ісус Христос). Чому причастя таке священне? (Це обряд, що представляє жертву, яку Ісус Христос здійснив для кожного з нас).

Прочитайте або нехай хтось з учнів прочитає таке висловлювання старійшини Джеффри Р. Холланда: “Ми просимо вас, юнаки з Аароновим священством, готувати, благословляти та розносити ці

символи жертви Спасителя гідно та благоговійно. Який надзвичайний привілей і священна довіра в такому дивовижно юному віці! Я не уявляю кращого дару, яким могли б наділити вас небеса. Ми справді любимо вас. Живіть достойно та виглядайте найкращим чином, коли берете участь у причасті Господньої вечері” (у Conference Report, жовт. 1995 р., с. 89; або *Ensign*, лист. 1995 р., с. 68).

- Як усі ми можемо шанувати й підтримувати священство? (Приймати покликання від провідників священства; служити іншим; з повагою говорити про церковних провідників; а також молитися за батьків, братів, членів сім'ї та інших, хто має священство). (Див. доповнюючий захід 3). Як виконання цього з вашого боку допоможе батькові чи братові шанувати своє священство? Як вони можуть допомогти вам підготуватися до отримання священства або благословень священства?

Доповнюючі заходи

Зазначені нижче види діяльності можна застосувати, коли будете викладати урок, підводити підсумки чи давати завдання.

1. Напишіть на окремих картках чи аркушах паперу такі благословення, що приходять завдяки священству:

Отримання імені та благословення
Хрищення
Отримання дару Святого Духа
Отримання благословення, коли хворий
Прийняття причастя
Служіння на місії
Одруження в храмі

Поділіть дітей на групи і дайте кожній групі одну з цих карток. Попросіть дітей у кожній групі поділитися особистим чи сімейним досвідом, пов'язаним з благословенням, що написано на їхній картці.

2. Попросіть дітей згадати, коли їм довелося бути в дуже темному місці. Тоді розкажіть їм оповідання про групу туристів, які зайшли в глибоку темну печеру. Одного разу всередині печери гід вимкнув світло, почекав декілька хвилин, а потім попросив кожного вказати, де вихід. Коли світло було ввімкнено, всі вказували у різних напрямках.

Прочитайте дану цитату старійшини Роберта Д. Хейлза: “Якби на землі не було сили священства, ворог мав би свободу блукати де завгодно й панувати без обмежень. Не було б дару Святого Духа, щоб направляти й навчати нас; пророків, щоб говорити від імені Господа; храмів, де можна укладати священні, вічні завіти; влади благословляти чи христити, зціляти чи втішати. ... Не було б світла й надії,—лише тільки темрява (in Conference Report, Oct. 1995, p. 40; or *Ensign*, Nov. 1995, p. 32).

3. Прочитайте або розкажіть подане оповідання про те, що зробила одна сім'я, щоб підтримати свого батька у покликанні священства:

“Я сиділа [на Генеральній конференції багато років тому] разом із шістьма дітьми старійшини Езри Тефта Бенсона, один з яких навчався в одному коледжі зі мною. Моя цікавість зросла, коли Президент

Маккей піднявся й оголосив наступного промовця. Я уважно спостерігала, як старійшина Бенсон, якого я до того не бачила, прямував до мікрофону. Він був високий на зріст, десь біля двох метрів. Це був чоловік, який мав ступінь магістра, відомий світу, бо обіймав посаду міністра сільського господарства Сполучених Штатів, а також був особливим свідком Господа, чоловіком, який випромінював спокій та впевненість, і який виступав перед людьми в різних куточках Землі. Раптом мене торкнулася чиясь рука. До мене схилилася маленька дівчинка та схвильовано прошепотіла: “Молись за тата”.

Трохи розгубившись, я подумала: “Це послання передається по всьому ряду, тож я маю передати його далі. Чи мала я сказати: “Помоліться за старійшину Бенсона”? Чи мала я сказати: “Вас просять помолитися за вашого батька”? Відчуваючи негайну потребу діяти, я нахилилася й прошепотіла просто: “Молись за тата”.

Я споглядала, як шепіт пішов по ряду, до того місця, де сиділа сестра Бенсон, яка вже схилила голову в молитві.

З того часу я багато разів пригадувала те послання—“Помоліться за татка, патріарха сім’ї”. Моліться за нього, коли він служить президентом округу або домашнім учителем. Моліться за нього, коли він стає виконавчим секретарем громади, коли його бізнес процвітає або коли йому зменшили платню. Моліться, коли він дає пораду під час домашнього сімейного вечора. Моліться за тата, який так багато працює заради того, щоб Джерольд міг поїхати на місію, а Дайана—вступити до університету. Моліться за нього, коли він виступає на причасних зборах або дає благословення мамі, щоб вона одужала. А також ввечері, коли він повертається з роботи виснажений або засмучений, моліться за нього. Моліться за тата в усьому, що він робить,—малому й великому.

Коли минали роки, починалися й закінчувалися генеральні конференції, кожного разу, як тільки Президент Бенсон вставав і говорив, я думала: “Його діти, які розкидані по всьому континенту, зараз об’єднані в молитві за свого батька”.

І я тоді усвідомила, що коротке послання, яке передавалося по ряду [багато] років тому,—це найважливіше послання, яким може поділитися сім’я. Яка ж то визначна сила та віра, на яку тільки здатна людина, щоб щоденно боротися з випробуваннями життя, якщо хтось у світі, а саме його дочка чи син, прошепоче: “Помоліться за татка” (Elaine McKay, “Pray for Dad,” *New Era*, черв. 1975 р., с. 33).

4. Коли ми живемо за євангелією, то будемо готові прийняти обов’язки та насолоджуватися благословеннями священства. Прочитайте “Мої євангельські норми” (задня обкладинка буклету *Мої досягнення*), зупиняючись на кожній з норм, щоб дати дітям подумати про те, наскільки гідно вони їх виконують. Закінчивши читати список, ви можете повторити норми за допомогою ілюстрацій або ключових слів.

Мої євангельські норми

1. Я пам’ятатиму свої завіти хрищення та слухатимуся Святого Духа.
2. Я буду чесним з Небесним Батьком, іншими людьми та з самим собою.

3. Я шукатиму гарних друзів і з добротою ставитимуся до інших.
 4. Я одягатимуся скромно, щоб виявляти повагу до Небесного Батька і до самого себе.
 5. Я читатиму й дивитимуся тільки те, що приємне Небесному Батькові.
 6. Я слухатиму тільки ту музику, яка приємна Небесному Батькові.
 7. Я з благоговінням згадуватиму ім'я Небесного Батька та Ісуса Христа. Я не буду лягтися і вживати грубі слова.
 8. Я буду тримати розум і тіло священними й чистими.
 9. Я не вживатиму того, що може зашкодити.
 10. В Суботній день я робитиму те, що допоможе мені наблизитися до Небесного Батька.
 11. Я вибиратиму правду. Я знаю, що можу покаятися, якщо помилюся.
 12. Я житиму тепер так, щоб бути гідним/ою увійти до храму і служити на місії.
 13. Я виконуватиму план Небесного Батька стосовно мене.
5. Прочитайте таку цитату Президента Гордона Б. Хінклі, п'ятнадцятого Президента Церкви: “Ця церква не належить її президентові. Над нею головує Господь Ісус Христос, чиє ім'я кожен з нас бере на себе під час хрищення. Ми всі беремо участь у цій величній справі. Ми тут, щоб допомогти нашому Батькові в Його роботі і Його славі— “здійснювати безсмертя і вічне життя людини” (Мойсей 1:39). Ваше зобов'язання є таким же серйозним у вашій сфері обов'язків, як і моє зобов'язання в моїй. У цій Церкві немає покликання, яке було б незначним або неважливим. Усі ми, виконуючи свій обов'язок, впливаємо на життя інших” (у Conference Report, квіт. 1995 р., с. 94; або *Ensign*, трав. 1995 р., с. 71).

Проспівайте чи продекламуйте пісню “Тут любов живе”
(*Збірник дитячих пісень*, с. 102).

Завершення

Свідчення	Ви можете висловити свідчення про те, що священство було відновлене, та що це повноваження діяти від імені Бога. Заохочуйте хлопчиків відтепер жити так, щоб бути гідними носити Ааронове священство, а всіх учнів—жити гідно отримання всіх благословень священства. Заохочуйте дітей шанувати й підтримувати провідників священства.
Завдання для сімейного обговорення	Заохочуйте дітей ділитися зі своїми сім'ями окремою частиною уроку, такою, як історія, запитання чи захід, або прочитати разом із сім'єю “Завдання для читання вдома”.
Завдання для читання вдома	Для повторення уроку запропонуйте дітям прочитати вдома Учення і Завіти 121:34–46. Попросіть когось із дітей прочитати заключну молитву.

Посилання

Дані, наведені в історичних оповіданнях, були взяті з джерел, перелік яких наводиться нижче.

Урок 1

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 21–24, 29–36.

Dean C. Jessee, ed. *The Personal Writings of Joseph Smith* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1984), p. 4.

J. W. Peterson, "Another Testimony: Statement of William Smith, Concerning Joseph, the Prophet," *Deseret Evening News*, 20 Jan. 1894, p. 11.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 67, 82.

Урок 2

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 3–10, 17.

Milton V. Backman Jr. *American Religions and the Rise of Mormonism*, rev. ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1970), pp. 65–69, 179–181.

Roland H. Bainton, *Here I Stand: A Life of Martin Luther* (Nashville: Abingdon Press, 1950), p. 185.

Edwin Scott Gaustad, *A Religious History of America* (New York: Harper and Row, 1966), pp. 47–66.

Урок 3

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), p. 37.

Урок 4

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 41–43.

J. W. Peterson, "Another Testimony: Statement of William Smith, Concerning Joseph, the Prophet," *Deseret Evening News*, 20 Jan. 1894, p. 11.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 82–83, 87.

Урок 5

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 44–47.

History of the Church, 1:18–20; 4:537.

Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, 27th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1974), p. 52.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 104–108, 112–113, 118.

Урок 6

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 46–50.

History of the Church, 1:20–28.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 124–136.

Урок 7

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 52–54.

B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 1:117–20, 131.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 138–142.

Урок 8

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 55–56.

History of the Church, 1:39–42.

Урок 9

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 56–61.

History of the Church, 1:52–58.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 147–155.

“Report of Elders Orson Pratt and Joseph F. Smith,” *Millennial Star* 40 (9 Dec. 1878): 771–773.

Урок 10

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 62–66.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 156–159, 166–167.

Урок 11

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 67–68.

Урок 12

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 68–69, 71–74.

History of the Church, 1:78–81, 86–96, 106–109.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), p. 168.

Урок 13

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 55–56, 75–77, 79–88.

Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975), pp. 36–38, 41–43, 47–48, 52–57.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 168–171.

Урок 14

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 42–43, 161–162.

Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 83–84.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 190–191.

Buddy Youngreen, *Reflections of Emma, Joseph Smith’s Wife* (Orem, Utah: Grandin Book Co., 1982), pp. 4–9, 11–12.

Урок 15

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 77–78, 93.

History of the Church, 1:104–105, 109–115.

Урок 16

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 89–92, 99–100.
History of the Church, 1:146.
Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 195–205, 208.

Урок 17

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 95–99, 120.
History of the Church, 1:390–391.
Dean C. Jessee, “‘Steadfast and Patient Endurance’: The Legacy of Edward Partridge,” *Ensign*, June 1979, pp. 41–47.

Урок 18

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 95–99.
Karl Ricks Anderson, *Joseph Smith’s Kirtland: Eyewitness Accounts* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1989), pp. 155–167.
Thomas S. Monson, in Conference Report, Oct. 1990, p. 86; or *Ensign*, Nov. 1990, p. 68.

Урок 19

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 93–95.
History of the Church, 1:215–216.
Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975), pp. 61–62.
George A. Smith, in *Journal of Discourses*, 11:3–5.

Урок 20

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 73, 117–119, 159, 257–258.
History of the Church, 2:235–236, 348–351.
William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 99–100, 103–107.
H. Donl Peterson, “*The Mormon Mummies and Papyri in Ohio*,” in Milton V. Backman Jr., ed., *Regional Studies in Latter-day Saint Church History—Ohio* (Provo, Utah: Brigham Young University, 1990), pp. 123–138.
H. Donl Peterson, *The Story of the Book of Abraham: Mummies, Manuscripts, and Mormonism* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1995).

Урок 21

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 113–115.
History of the Church, 1:215–217, 260–265.

Урок 22

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 130–134, 159–160.
History of the Church, 1:224–229, 234.
Gerry Avant, “Book’s History: A Tale of Mobs, Heroic Rescues,” *Church News*, 30 Dec. 1984, p. 6.
Ivan J. Barrett, *Joseph Smith and the Restoration*, rev. ed. (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1973), pp. 244–253.
Maureen Ursenbach Beecher, “Discover Your Heritage: ‘They Will Kill Us!’ ” *New Era*, Sept. 1974, pp. 36–37.
Joseph Smith, *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, sel. Joseph Fielding Smith (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1976), pp. 156–157.

Урок 23

History of the Church, 2:379–82; 5:391–392.

Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 156–157.

Урок 24

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), p. 123.

Ivan J. Barrett, *Joseph Smith and the Restoration*, rev. ed. (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1973), pp. 218–221.

William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 100–102.

Brigham Young, in *Journal of Discourses*, 12:158.

Урок 25

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 162–164.

History of the Church, 1:349–353.

Karl Ricks Anderson, *Joseph Smith's Kirtland: Eyewitness Accounts* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1989), pp. 155–167.

William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 125–127.

Boyd K. Packer, *The Holy Temple* (Salt Lake City: Bookcraft, 1980), pp. 128–130.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), p. 230.

Урок 26

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 164–168.

History of the Church, 2:410–428, 434–436.

Karl Ricks Anderson, *Joseph Smith's Kirtland: Eyewitness Accounts* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1989), pp. 179–185.

William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 127–129.

Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (New York: Tullidge and Crandall, 1877), p. 95.

Урок 27

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 107, 127–139.

History of the Church, 1:316–321, 374–376, 426–440.

Ivan J. Barrett, *Joseph Smith and the Restoration*, rev. ed. (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1973), pp. 233–272.

Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975), pp. 93–106.

Урок 28

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 141–152.

History of the Church, 2:63–123.

Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 182–188.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 226–229.

Урок 29

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 117, 153–159, 174–176, 225–239.
- History of the Church*, 2:490.
- Leonard J. Arrington, *Brigham Young: American Moses* (New York: Alfred A. Knopf, 1985), pp. 72–78.
- Matthias F. Cowley, *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors* (Salt Lake City: Deseret News, 1909), p. 118.
- Stanley B. Kimball, *Heber C. Kimball: Mormon Patriarch and Pioneer* (Urbana, Ill: University of Illinois Press, 1981), pp. 44–48, 52–53.
- Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball*, 3rd ed. (Salt Lake City: Bookcraft, 1967), pp. 103–104, 120–122, 125–132, 265–266.
- The Journal of Brigham: Brigham Young's Story in His Own Words*, comp. Leland R. Nelson (Provo, Utah: Council Press, 1980), pp. 25–26.

Урок 30

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 176–78, 181–189.
- History of the Church*, 3:1–3, 8–9, 34–42.
- Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 211–220.
- Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2nd ed. (Salt Lake City: Bookcraft, 1966), pp. 19–21.
- Orson Pratt, in *Journal of Discourses*, 18:343.

Урок 31

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 193–206.
- History of the Church*, 3:149–199.
- Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 235–236.
- Amanda Smith, “A Living Miracle of the Power of God,” in Leon R. Hartshorn, comp., *Remarkable Stories from the Lives of Latter-day Saint Women*, 2 vols. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973–1975), 1:164–167.

Урок 32

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 204–209.
- History of the Church*, 3:188–199, 209–213, 306–321.
- Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1975), pp. 179–180, 186–194, 209–215.
- Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 290–291.

Урок 33

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 213–219, 240–250.
- William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 157–163.
- Richard Nietzel Holzapfel and Jeni Broberg Holzapfel, *Women of Nauvoo* (Salt Lake City: Bookcraft, 1992), pp. 28, 35–37, 53.
- E. Cecil McGavin, *Nauvoo, the Beautiful* (Salt Lake City: Stevens and Wallis, Inc., 1946), p. 73.
- B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 2:527.
- Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, 27th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1974), pp. 223–224.
- Ann Gardner Stone, “Louisa B. Pratt,” in Vicky Burgess-Olson, ed., *Sister Saints* (n.p., 1978), p. 46.
- “Brother Joseph,” *Friend*, Dec. 1972, p. 19; see also Don L. Searle, “A Disciple in Deed,” *Ensign*, June 1994, p. 12.

Урок 34

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 251, 266–267.

History of the Church, 5:86–91.

Ivan J. Barrett, *Joseph Smith and the Restoration*, rev. ed. (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1973), pp. 531–533.

Урок 35

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 242–243, 297–304.

History of the Church, 7:433, 549–551, 567.

Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1966), pp. 155–157.

Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 194, 273–277.

E. Cecil McGavin, *The Nauvoo Temple* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1962), pp. 6, 10, 65, 87–104, 125–126, 139.

Brigham Young, in *Journal of Discourses*, 14:218–219.

Урок 36

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 256–257.

History of the Church, 4:535–541.

Урок 37

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 273–285.

History of the Church, 6:432–433, 443–448, 533–541, 545–546, 548–550, 555, 561, 592–622, 626–629; 7:97–106.

Reed Blake, “Martyrdom at Carthage,” *Ensign*, June 1994, pp. 30–39.

Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith*, ed. Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 309–310, 324.

Урок 38

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 286–307, 309, 317–321.

History of the Church, 5:85; 7:152–153, 223–243.

Ivan J. Barrett, *Joseph Smith and the Restoration*, rev. ed. (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1973), pp. 644–646.

B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 2:413–428, 539–541; 3:134–136.

Descendants of Cornelius Peter Lott, 1798–1972, comp. Rhea Lott Vance (n.p., n.d.), pp. 7–8, 10–11.

Урок 39

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 309–321, 329–331, 411.

History of the Church, 7:625–628.

Richard E. Bennett, *Mormons at the Missouri, 1846–1852* (Norman, Okla: University of Oklahoma Press, 1987), pp. 168–175.

Sarah Pea Rich, “ ‘The Spirit Tells Me You Are Out of Money,’ ” in Leon R. Hartshorn, comp., *Remarkable Stories from the Lives of Latter-day Saint Women*, 2 vols. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973–75), 1:145–146.

B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 3:147–154.

Aurelia Spencer Rogers, *Life Sketches of Orson Spencer and Others, and History of Primary Work* (n.p.: George Q. Cannon and Sons, 1898), pp. 47–49, 202.

Урок 40

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 312–313, 329–333.
- History of the Church*, 5:85.
- William E. Berrett, *The Restored Church*, 15th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973), pp. 245–261.
- Paul E. Dahl, “William Clayton: Missionary, Pioneer, and Public Servant” (Ph.D. dissertation, Brigham Young University, 1959), pp. 98–103.
- B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 3:160–231.
- Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, 27th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1974), pp. 356–371.

Урок 41

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 333–340.
- Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 425–448.
- Jaynann Morgan Payne, “Eliza R. Snow: First Lady of the Pioneers,” *Ensign*, Sept. 1973, pp. 62–67.
- B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 3:268, 279–288, 292–293, 315–318, 329–335.
- Erastus Snow, “This Is the Place,” in Preston Nibley, comp., *Pioneer Stories* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1947), pp. 41–42.
- Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (New York: Tullidge and Crandall, 1877), pp. 350–351.

Урок 42

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 337–338.
- Margaret McNeil Ballard, “I Walked Every Step of the Way,” in Leon R. Hartshorn, comp., *Remarkable Stories from the Lives of Latter-day Saint Women*, 2 vols. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1973–1975), 2:10–11.
- Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1966), pp. 209–213, 223–249.
- Julie A. Dockstader, “Children Entered Valley with ‘Hearts All Aglow,’” *Church News*, 23 July 1994, pp. 8–9.
- Susa Young Gates, *Lydia Knight’s History* (Salt Lake City: Juvenile Instructor Office, 1883), pp. 64–76, 84–89.
- Susan Arrington Madsen, *I Walked to Zion* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1994), pp. 124–127.
- Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (New York: Tullidge and Crandall, 1877), pp. 336–337.

Урок 43

- Church History in the Fulness of Times* (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 346–348, 356–361.
- LeRoy R. Hafen and Ann W. Hafen, *Handcarts to Zion* (Lincoln: University of Nebraska Press, 1960).
- Solomon F. Kimball, “Belated Emigrants of 1856,” *Improvement Era*, Feb. 1914, pp. 287–288.
- David O. McKay, “Pioneer Women,” *Relief Society Magazine*, Jan. 1948, p. 8.
- Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, 27th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1974), pp. 397–402.
- Brigham Young, “Foreign Correspondence,” *Millennial Star* 17 (22 Dec. 1855): 813.
- “Church Emigration,” Contributor 14 (Mar. 1893): 199–205.
- “Mary Goble Pay,” in *A Believing People*, comp. Richard H. Cracroft and Neal E. Lambert (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1974), pp. 144–145.

Урок 44

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 444–446.

LaRene Gaunt, “‘The Power of God Was with Us,’ ” *Ensign*, Mar. 1993, pp. 28–31.

Richard Neitzel Holzapfel, *Every Stone a Sermon* (Salt Lake City: Bookcraft, 1992).

———, “Every Window, Every Spire ‘Speaks of the Things of God,’ ” *Ensign*, Mar. 1993, pp. 7–21.

Wallace Alan Raynor, *The Everlasting Spires: A Story of the Salt Lake Temple* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 102–103.

Brigham Young, in *Journal of Discourses*, 1:133.

Journal of Wilford Woodruff, vol. 5, 7 Dec. 1859, Historical Department, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City.

“The Salt Lake Temple,” *Deseret News*, 1 Jan. 1893, pp. 3–6.

Урок 45

Church History in the Fulness of Times (Church Educational System manual [32502], 1993), pp. 361–364, 454–455.

S. George Ellsworth, Samuel Claridge: *Pioneering the Outposts of Zion* (Logan, Utah: S. George Ellsworth, 1987), pp. 80–81; see also “From An Adobe Hut to a Mansion of Brick and Stone,” *Deseret Evening News*, 6 June 1903.

Carter E. Grant, *The Kingdom of God Restored*, 4th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1965), pp. 546–547.

Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1939), pp. 228–230.

LeRoi C. Snow, “The Lord’s Way Out of Bondage,” *Improvement Era*, July 1938, pp. 400–401, 439–442.

